ISSN 1905-7520

مجلة النور

วารสาร อัล-นูร AL-NUR JOURNAL

ปีที่ 14 ฉบับที่ 27 (ฉบับที่ 2 ประจำเดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2562)

วารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
https://www.tci-thaijo.org/index.php/NUR_YIU

วารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
Al-Nur Journal The Graduate School of Fatoni University

ที่ปรึกษา

อธิการบดี มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

เจ้าของ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ งานวิจัย ในสาขาวิชา การจัดการ และการศึกษา

2. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า องค์ความรู้ ในด้านสาขาวิชาสหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.มุฮำหมัดซากี เจ๊ะหะ	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต	วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์	คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Assoc. Prof. Dr.Mohd Muhiden Bin Abd Rahman	Faculty of Islamic Studies, University of Malaya, Malaysia
Asst. Prof. Dr.Muhammad Laeba	Kulliyyah of Laws, International Islamic University Malaysia
ศาสตราจารย์ ดร.ซาการียา หะมะ	คณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
รองศาสตราจารย์ เจ๊ะเหล๊าะ แขกพงศ์	สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาส
รองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง	วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุไรรัตน์ ยามาเร็ง	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ราชนครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวัจน์ สองเมือง	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ซอบีเราะห์ การียอ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูฮามัสสกรี มันยูนุ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมินบทความประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร.มุฮำหมัดซากี เจ๊ะหะ	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหีม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ เจ๊ะเหล๊าะ แขกพงศ์	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธ์ ศิริพันธ์	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวัจน์ สองเมือง	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนง แรกพินิจ	มหาวิทยาลัยทักษิณ
อาจารย์ ดร.อิสมาอีล ราโอบ	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
อาจารย์ ดร.อับดุลฮากัม เฮ็งปิยา	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
อาจารย์ ดร.นินาวาลย์ ปานากาเซ็ง	โรงเรียนสาธิตพัฒนาวิทยา ยะลา
อาจารย์ ดร.กัลยาณี เจริญช่างนุชมี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
อาจารย์ ดร.ซัมซู สาอุ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
อาจารย์ ดร.มูหามัดรูยานี บากา	สำนักศึกษาธิการ ภาค 12

พิสูจน์อักษร

อาจารย์นัศรุลลอฮ์ หมัดตะพงศ์
อาจารย์ฆอซาลี เบ็ญหมัด

กองจัดการ

นายฟาริด อับดุลลอฮ์หะซัน
นายมาหะมะ ดาแม็ง
นายอับดุลย์ลาเต๊ะ สาและ
นางสาวกามีละ สาอะ

รูปแบบ

นายนัสรูดิง วานิ
นายอาสมิง เจ๊ะอาแซ

สถานที่ติดต่อ

อาคารบัณฑิตวิทยาลัย ชั้น 1 มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
135/8 หมู่ 3
ตำบลเขาตูม อำเภอยะรัง
จังหวัดปัตตานี 94160
โทร.0-7341-8614
โทรสาร 0-7341-8615, 0-7341-8616
Email: gsyiu2014@gmail.com

รูปเล่ม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มิตรภาพ เลขที่ 5/49
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000
โทร 0-7333-1429

กำหนดการเผยแพร่

2 ฉบับ ต่อปี ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน
ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

การเผยแพร่

มอบให้ห้องสมุดหน่วยงานของรัฐและเอกชน
สถาบันการศึกษาในประเทศและต่างประเทศ

ฉบับออนไลน์: https://www.tci-thaijo.org/index.php/NUR_YIU

*****ทัศนะและข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละท่าน ทางกองบรรณาธิการเปิดเสรีด้านความคิด และไม่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

มวลการสรรเสริญทั้งหลายเป็นสิทธิแห่งเอกองค์อัลลอฮฺ ﷻ ที่ทรงอนุมัติให้การรวบรวมและจัดทำวารสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอความสันติสุขและความโปรดปรานของอัลลอฮฺ จงประสบแด่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ผู้เป็นศาสนฑูตของพระองค์ตลอดจนวงศ์วานของท่านและผู้ศรัทธาต่อท่านทั่วทุกคน

วารสาร อัล-นูร เป็นวารสารทางวิชาการฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ซึ่งได้จัดตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ (ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม-มิถุนายน และ ฉบับที่ 2 ประจำเดือน กรกฎาคม-ธันวาคม ของทุกปี) ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปจากสถาบันต่างๆ เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ในเชิงวิชาการที่หลากหลาย จากผลงานของนักวิชาการ คณาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์สู่สังคม

วารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ฉบับนี้ เป็นฉบับที่ 27 ปีที่ 14 ประจำปี 2562 (ประจำฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม) ที่ได้จัดทำในรูปแบบเล่มวารสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐาน พร้อมกันนี้ได้มีการ Submission (Thai Journals Online) ที่ได้รวบรวมบทความทางวิชาการที่มีความหลากหลายทางด้านภาษา สาขาวิชา และประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เรียบเรียง ประกอบไปด้วย 15 บทความวิจัย มาจากแขนงวิชาสหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คือ การจัดการและการศึกษา บทความดังกล่าวได้รับเกียรติจากบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งในประเทศและต่างประเทศทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของบทความ

กองบรรณาธิการวารสาร ยินดีรับการพิจารณาผลงานวิชาการของทุกๆ ท่านที่มีความสนใจ รวมถึงคำติชมและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำสู่การพัฒนาผลงานทางวิชาการให้มีคุณภาพต่อไป

บรรณาธิการวารสาร อัล-นูร
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

บทความวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

ซูไอดา สะมะแอ*

**นักศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*

อะห์มัด ยี่สุ่นทรง**

***อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน 3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน 4) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการสร้างแรงบันดาลใจและด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ไม่มีความแตกต่างกัน 5) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน 6) ประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารสตรี

RESEARCH

Transformational Leadership of Woman Administrator in Islamic Private Schools under the Office of the Private Education in Pattani Province

Suaida Sama-ae*

* Graduate (Islamic Educational Administration and Management) Prince of Songkla University

Ahmad Yeesunsong**

** Ph.D. (Higher Education), Assistant Professor *Assistant Professor Islamic Studies, College of Islamic studies Prince of Songkla University, Pattani Campus*

Abstract

This research The purpose of the research. 1) Study of transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province. 2) Comparison of transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province classified by size, school size, education And experience in work. 3) Comply with recommendations on transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province.

The findings of this studies were as follows:1) level of transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province the overall and individual aspects are at a high level. 2) Comparison of transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province with different positions overall and individual. 3) Comparison of transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province the school size is different. 4) Comparison of transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province there are different levels of education are different except for motivational and exemplary. 5) Comparison of transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province Experienced in different work. 6) Comply with the recommendations of the transformational leadership of woman administrator in Islamic private schools under the office of the private education in Pattani province is Inspiration Motivation, Idealized Influence or Charisma Leadership, Individualized Consideration, Intellectual Stimulation, Wide vision, Role model And Fostering the acceptance of group goals.

Keywords: Transformational Leadership, Woman Administrator

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคที่กล่าวกันว่าเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งส่งผลทั้งทางบวกและทางลบ ที่ผ่านมาได้เผชิญกับสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรงและยังมีผลกระทบต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน หากมองในระดับองค์การทุกองค์การทั้งในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน มีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์ตนเอง เพื่อให้เห็นความสำคัญของปัญหาอย่างเร่งด่วน ในการที่จะต้องปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อไปสู่สิ่งที่ดีกว่า สถานศึกษาจึงมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมที่จะต้องปฏิรูปการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลก้าวทันโลกยุคเทคโนโลยี ผู้นำเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบผลสำเร็จ

ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นหัวใจของการบริหารและการจัดการ เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามและปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่อย่างมีประสิทธิภาพ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2544 : 183) ภาวะผู้นำเป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน คือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพราะได้รับความพึงพอใจและมีผลมากในหมู่ผู้ตาม เพราะผู้นำจะปลุกใจผู้ตามให้เข้าใจสถานการณ์ปัจจุบัน โดยใช้ศิลปะในการพูด การเน้นพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่น่าชื่นชมที่มีต่อองค์การในอนาคต มีการสาธิต ความเชื่อมั่นในตนเองและความเชื่อมั่นในตัวของผู้ตามว่าจะสามารถปฏิบัติตามพันธกิจที่วางไว้จนสำเร็จ การแสดงความห่วงใยและความเกี่ยวข้องต่อผู้ตามและกระตุ้นผู้ตามให้มีการพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านหลักสูตร การสอน เทคโนโลยี และการบริหารจัดการประกอบกับหลักการบริหารการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครูและผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารแล้ว จำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านต่างๆ

สภาพสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนไปประกอบกับสตรีในปัจจุบันมีการศึกษามากขึ้น สตรีเริ่มมีบทบาทด้านต่างๆ สังคมเปิดโอกาสให้สตรีได้พัฒนาตนเองจนทำให้สตรีได้มีบทบาทในสังคม เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ และได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารทางการศึกษามากขึ้น จะเห็นได้ว่าในภาวะปัจจุบันสตรีเป็นผู้นำมากขึ้น ได้รับการยกย่องในบทบาทต่างๆ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับกระทรวง ระดับกรม จนถึงระดับสถาบันการศึกษาต่างๆ และคาดว่าในอนาคตสตรีจะมีโอกาสทัดเทียมกับบุรษมากขึ้นในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร เพราะสังคมปัจจุบันต่างให้การยอมรับในบทบาทของสตรีมากขึ้น ว่ามีความสารถในการบริหารงานได้ดี ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุรุษ ซึ่งบุรุษและสตรีต่างมีภาระความรับผิดชอบที่เท่าเทียมกัน ตาชั่งของความประเสริฐนั้นมิได้อยู่ที่ใครเป็นบุรุษหรือสตรี หากแต่อยู่ที่ผู้ใดมีความยำเกรงมากกว่า

ดังนั้น ผู้บริหารสตรีจึงต้องมีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีในเรื่องทิศทางการศึกษา ซึ่งจะต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคมยุคสารสนเทศและการปฏิรูป

การศึกษา ดำรงเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไว้ส่วนหนึ่ง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ จะเป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่นั้น ผู้บริหารสตรีจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization era) เป็นอย่างดี มีความรู้ความสามารถในเทคนิค เทคโนโลยี และวิธีการแสวงหาความรู้ เพื่อการก้าวทันสถานการณ์ของสังคมโลก ต้องมีกระบวนการในการบริหารและการจัดการศึกษา สามารถปรับปรุง พัฒนาสถาบันการศึกษาให้มีคุณภาพและทันสมัยอยู่เสมอ เป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในตลอดจนนอกสถานศึกษา การศึกษานั้นขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารเช่นกัน (สุพรรณี มาตรโพธิ. 2549 : 1-4)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาการบริหารงาน จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์การทุกแห่งในยุคปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อวงการการศึกษาและเกิดการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

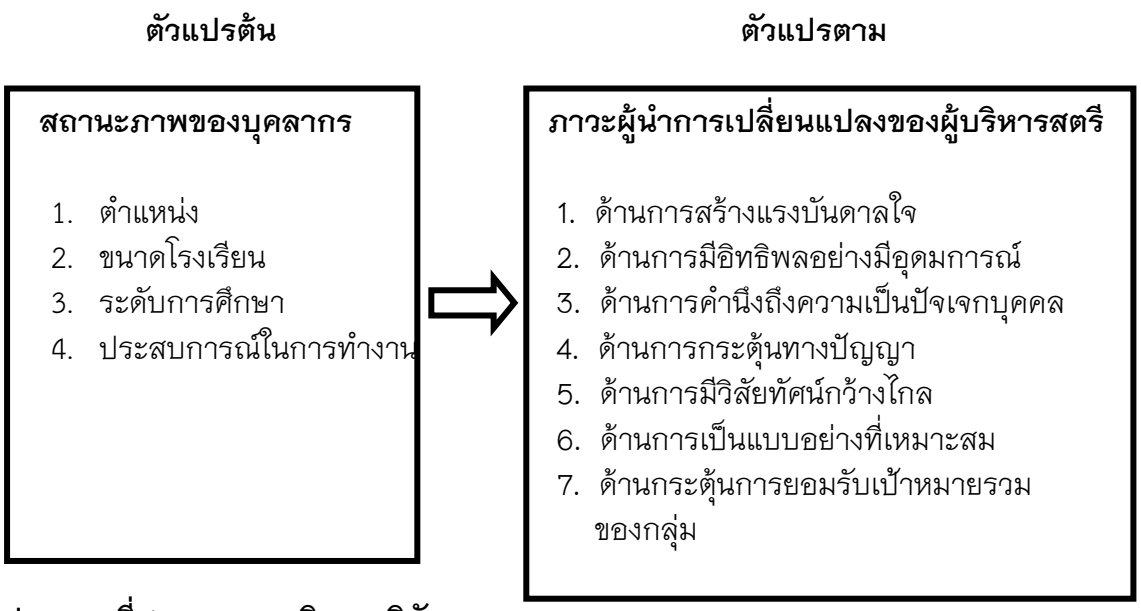
ผู้วิจัยจึงเห็นว่า จำเป็นต้องทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี นับว่าเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ อีกทั้งยังไม่ค่อยมีงานวิจัยที่เจาะจงเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี การวิจัยครั้งนี้นับว่าเป็นคุณูปการแก่วงการศึกษาอิสลามที่สำคัญยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อประมวลข้อเสนอเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากงานวิจัยและแนวคิดของนักทฤษฎี 16 แนวคิด ซึ่งสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมและด้านกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำนวน 31 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 39 คน และครูจำนวน 2,461 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 2,500 คน (ที่มา : สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. 2559 : 2)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 39 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ครูจำนวน 294 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970,pp. 608-610 อ้างถึงใน สมุทร ชำนาญ, 2557 : 83) โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ก่อนแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 333 คน

ส่วนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี และผู้บริหารสตรีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำนวน 7 คน

5.2.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 รูปแบบ ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

1) แบบสอบถาม (Questitionnair) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ตามแนวคิดของ ลีเคิร์ท (Likert) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questitionnair) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

2) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Nonofficial) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-strutured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยถ้อยคำต่างๆ ในแบบสัมภาษณ์ แต่สามารถที่จะปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความชัดเจนของคำตอบได้

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจาก คือ การเก็บรวมรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) เฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยการค่าที (T-test) ค่าเอฟ (F-test)

3) การวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเอกชน จังหวัดปัตตานี ตามวตถุประสงค์วิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.72 , S.D. = .588) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ใยระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากที่สุด คือ ด้านการ

เป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ($\overline{X}$ = 3.78 , S.D. = .678) รองลงคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\overline{X}$ = 3.75 , S.D. = .599) ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\overline{X}$ = 3.75 , S.D. = .625) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\overline{X}$ = 3.71 , S.D. = .597) ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ($\overline{X}$ = 3.70 , S.D. = .634) ด้านการเกื้อกูลการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม ($\overline{X}$ = 3.70 , S.D. = .697) และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\overline{X}$ = 3.68 , S.D. = .581) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียด 7 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารสตรีและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสตรีสร้างเจตคติที่ดีเป็นการคิดในแง่บวก (ฮุสนุซซอน) ต่อเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีพยายามสร้างที่ทำงานให้มีบรรยากาศแบบครอบครัวตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีต่ำสุด คือ ผู้บริหารสตรีพูดคุยกระตุ้นกำลังใจ ทำให้เกิดความกระชุ่มกระชวยในการทำงาน

2) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ผู้บริหารสตรีและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสตรีพูดจาโน้มน้าวใจให้ผู้ร่วมงานตระหนักเกี่ยวกับการภัคดี (อิบาดะฮฺ) ต่อพระองค์อัลลอฮฺอย่างเคร่งครัด รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีแสดงความคิดเห็น (เราะอฺยุน) เกี่ยวกับการทำงานที่ยึดมั่นต่อศาสนบัญญัติและคำสอนอิสลาม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีต่ำสุด คือ ผู้บริหารสตรีเป็นผู้ปฏิรูป (อิศลาฮฺ) แนวคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารงาน

3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารสตรีและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสตรีรับฟังเรื่องราวและความคิดเห็นของผู้ร่วมงานด้วยความตั้งใจ (อิฮฺติมาม) รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีมอบหมายงานให้ครูได้มีหน้าที่รับผิดชอบ (มัสอูลียะฮฺ) อย่างทั่วถึงโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละบุคคลตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีต่ำสุด คือ ผู้บริหารสตรีส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานที่มีความสามารถพิเศษให้ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น

4) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ผู้บริหารสตรีและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสตรีเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวางแผน (ตัคตีฏ) จัดการหลักสูตรภายใน

สถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีพยายามใช้ความสามารถ (อัลกิฟาอะฮฺ) ของผู้ร่วมงานให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีต่ำสุด คือ ผู้บริหารสตรีจัดการอบรม (ตัดรีบ) ทีมงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้

5) ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้บริหารสตรีและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสตรีพูดคุย เพื่อให้ผู้ร่วมงานตั้งเจตนาที่บริสุทธิ์ใจ (อิคลาศ) ในการทำงาน เพื่อแสวงหาความโปรดปราน (ริฎอ) จากพระองค์อัลลอฮฺเท่านั้น รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีใฝ่รู้ ติดตามเรียนรู้ให้ทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีต่ำสุด คือ ผู้บริหารสตรีมีวิสัยทัศน์ (บะศีเราะฮฺ) ถึงความเป็นไปได้ใหม่ๆที่น่าตื่นเต้น

6) ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ผู้บริหารสตรีและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสตรีประประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (อุสวาตุลฮาสานะฮฺ) ตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามและทั่วไปอย่างเคร่งครัด เป็นที่เคารพนับถือของผู้ร่วมงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีเป็นแบบอย่างต่อการทุ่มเท (มุญาฮาดะฮฺ) ต่อภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีต่ำสุด คือ ผู้บริหารสตรีต้องกล้าหาญ มีความเด็ดขาด ทำในสิ่งที่ถูกต้องกล้าคัดค้านในสิ่งผิด

7) ด้านกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม ผู้บริหารสตรีและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสตรีร่วมกับคณะครูประชุมปรึกษาหารือ (ชูรอ) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีกระตุ้นครูทุกคนให้ทำงาน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย (ฮาดัฟ) เดียวกัน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีต่ำสุด คือ ผู้บริหารสตรีแสดงออกการเผยแผ่ (ตับลีฆ) คำสอนอิสลามเกี่ยวกับเป้าหมายของการทำงานตามมโนทัศน์อิสลาม

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่งที่ต่างกัน โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที ระดับ .05

2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน โดยรวมพบว่า ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาที่ต่างกัน โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที ระดับ .05

4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนที่ต่างกัน โดยรวมพบว่า ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี โดยประมวลข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี สามารถสรุปไว้ดังนี้

1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า ผู้บริหารต้องกระตุ้นสร้างแรงพลังให้กับผู้ตาม เพื่อช่วยผลักดันให้ผู้ตามปฏิบัติหน้าที่การงานและทำสิ่งเหล่านั้นออกมาอย่างดีที่สุด ผู้นำพยายามจะต้องสร้างบรรยากาศแบบครอบครัว พูดคุยกระตุ้นกำลังใจ ทำให้เกิดความกระชุ่มกระชวยในการทำงาน ผู้นำทำให้ผู้ตามเกิดพลังอำนาจชนิดหนึ่งที่ใช้ในการขับเคลื่อนการคิดและการกระทำที่พึงประสงค์ โดยไม่ต้องอาศัยแรงจูงใจภายนอก ก่อให้เกิดแรงจูงใจภายในขึ้น กระตุ้นให้เกิดการคิดและการกระทำในสิ่งที่พึงประสงค์ การสร้างแรงบันดาลใจ เป็นการสร้างให้เกิดขึ้นจากจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นแก่นแท้ของผู้ตาม โดยใช้เงื่อนไขภายในจิตใจของผู้ตาม ด้วยอาศัย “การสำนึกรู้” ซึ่งผู้นำจะสร้างแรงบันดาลใจโดยการสร้างความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ ชื่นชมในการงานที่ผู้ตามปฏิบัติ สร้างความศรัทธาในผลงาน ให้รางวัลหรือผลตอบแทนที่เหมาะสมกับผู้ตาม รับฟังและให้คำปรึกษาแก่ผู้ตาม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ตามปฏิบัติตนในการงานอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จกับองค์การได้เป็นอย่างดี

2) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ผลปรากฏว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ผู้นำจะต้องมีอุดมการณ์ที่บริสุทธิ์ มีจุดยืนที่ชัดเจน เป็นที่ยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และทำให้ผู้ตามรู้สึกภาคภูมิใจ เมื่อได้ร่วมงานกัน ผู้ตามจะพยายามประพฤติปฏิบัติเหมือนกับผู้นำและต้องการเลียนแบบผู้นำของเขา ผู้นำจะหลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นและเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ผู้นำจะแสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาด ความมีสมรรถภาพ ความตั้งใจ การเชื่อมั่นในตนเอง ความแน่วแน่ในอุดมการณ์ ความเชื่อและค่านิยมของเขา ผู้นำจะเสริมความภาคภูมิใจ ความจงรักภักดี และความมั่นใจของผู้ตาม ผู้นำจึงต้องรักษาอิทธิพลของตนในการบรรลุเป้าหมายและปฏิบัติภาระหน้าที่ขององค์การ

3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผลปรากฏว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล คือ ผู้นำจะต้องดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคล ให้คำแนะนำและทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ ผู้นำจะเป็นโค๊ช (Coach) และเป็นที่ปรึกษา

(Advisor) ของผู้ตามแต่ละคน เพื่อการพัฒนาผู้ตาม ผู้นำจะเอาใจใส่เป็นพิเศษในความต้องการของปัจเจกบุคคล เพื่อความสัมฤทธิ์ และเติบโตของแต่ละคน คำนึงถึงความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล และผู้นำมอบหมายงานอย่างทั่วถึงโดยคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ ผู้นำจะพัฒนาศักยภาพของผู้ตามและเพื่อนร่วมงานให้สูงขึ้น การสนับสนุนและการช่วยให้ผู้ตามเกิดความก้าวหน้าในการทำงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่และดีที่สุด โดยผู้ตามจะไม่ต้องกังวล

4) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ผลปรากฏว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีด้านการกระตุ้นทางปัญญา คือ ผู้นำควรให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้ผู้ตามมีการคิดในสิ่งใหม่ๆ ผู้ตามเกิดการตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงานแล้วแก้ไขปัญหาโดยการหาแนวทางใหม่มาแก้ปัญหาในหน่วยงาน เพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่และสร้างสรรค์ โดยผู้นำมีการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการตั้งสมมติฐาน การเปลี่ยนกรอบการมองปัญหา และการเผชิญกับสถานการณ์เก่าๆ ด้วยวิถีทางแบบใหม่ๆ การกระตุ้นทางปัญญาเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาความสามารถของผู้ตามในการที่จะตระหนักและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

5) ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผลปรากฏว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้นำต้องมีคิดการณ์ไกล เป็นภาพในอนาคตที่มีความเป็นไปได้ หรือการคาดคะเนในสิ่งที่ควรเป็นไปได้เป็นสิ่งใหม่ๆ น่าตื่นเต้น สิ่งที่มีความจำเป็นที่จะก่อให้เกิดพลังแก่องค์การ พลังจะนำไปสู่การปฏิบัติ และการปฏิบัตินั้นจะนำไปสู่ความสำเร็จแก่องค์การการมีวิสัยทัศน์ที่เหมาะสมและมีความเชื่อถือ จะทำให้การทำหน้าที่ขององค์การราบรื่นและเป็นไปในทางเดียวกันทั่วทั้งองค์การ

6) ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ผลปรากฏว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีด้านการเป็นอย่างที่เหมาะสม ผู้นำจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับ เชื่อถือและในผู้ตามนั้นเกิดการศรัทธา โดยการที่บริหารสตรีจะต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตน มีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำได้เหมาะสมกับบทบาท เป็นผู้นำโดยการปฏิบัติมากกว่า การพูด ใช้ผลการปฏิบัติงานของตนเองเป็นตัวอย่างของความสำเร็จ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้ตามได้ปฏิบัติตาม มีเมตตาธรรมต่อผู้ตามทุกคน มีเหตุผล มีคุณธรรม มีความยุติธรรม มีจริยธรรมและบุคลิกภาพที่ดี จนเป็นที่ยอมรับเชื่อถือศรัทธา ยึดมั่นในหลักศาสนาและการครองตน

7) ด้านกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม ผลปรากฏว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีด้านการกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม คือ ผู้นำจะต้องมีเป้าหมายในการส่งเสริมการร่วมมือและให้การช่วยเหลือกับผู้ตาม เพื่อให้การทำงานเป็นกลุ่มสู่เป้าหมายที่ตรงกัน ทำให้ผู้ตามไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน แต่อุทิศตนเพื่อกลุ่ม มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจ กระตุ้นจูงใจให้ผู้ร่วมงานได้รับการตอบสนองต่อความต้องการความสำเร็จ โดยสร้างความมั่นใจและความสำเร็จให้ผู้ตาม มีการตั้งมาตรฐานในการทำงานและเชื่อมั่นว่าจะบรรลุเป้าหมาย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

5.4.1 ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ทั้ง 7 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีและครู

สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม และด้านกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม อภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีและครูสอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เมื่อพิจารณารายข้อทั้ง 14 ข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยภาพรวมของด้านนี้จึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญตา เกื้อกูลรัฐ (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอ โพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่ส่งผลการวิจัยด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ บาลลา (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมากทุกรายข้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภัทรกร วงศ์สกุล (2555) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของการการบริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตลาดกระบัง สอดคล้องกับชุตินันท์ แดงสกล (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร สอดคล้องกับผลวิจัยของ อรรถวิท ชื่นจิตติ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทเอกชนรุ่นเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสตรีให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างสถานที่ทำงานให้มีบรรยากาศแบบครอบครัว ผู้บริหารสตรีพูดคุยกระตุ้นกำลังใจ ทำให้เกิดความกระชุ่มกระชวยในการทำงาน ผู้บริหารสตรีตั้งมาตรฐานในการทำงานไว้สูง เพื่อกระตุ้นและท้าทายความสามารถของผู้ร่วมงานผู้บริหารสตรีสร้างเจตคติที่ดีเป็นการคิดในแง่บวกต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารสตรีเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการหาวิธีป้องกันแก้ไขปัญหา ผู้บริหารสตรีแสดงออกถึงการให้ความสำคัญต่อความสำเร็จของงานและความสำคัญต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารสตรีกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทำงานกันเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสตรีส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงาน โดยให้ความไว้วางใจแก่คนทุกคน ผู้บริหารสตรีมีการให้รางวัลแก่ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสตรีมีการสนับสนุนให้คณะครูส่งผลงานวิชาการ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอน ผู้บริหารสตรีพูดคุย เพื่อทำการดลจิต โดยใช้คำสอนอิสลาม เพื่อกระตุ้นกำลังใจในการทำงาน ผู้บริหารสตรีสร้างการสื่อสารแบบเปิดและให้กำลังใจผู้ร่วมงานอย่างต่อเนื่องผู้บริหารสตรีให้ความเชื่อมั่นในตัวผู้ร่วมงานว่าจะสามารถทำงานที่มอบหมายได้สำเร็จ และผู้บริหารสตรีสร้างค่านิยมในการทำงาน โดยเรียกร้องให้ผู้ร่วมงานมีความเสียสละสูง

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจอยู่ในระดับมาก

2) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีและครูสอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ เมื่อพิจารณารายข้อทั้ง 12 ข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยภาพรวมของด้านนี้จึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของธวัยชัย หอมยามเย็น (2548) ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญตา เกื้อกูลรัฐ (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ บาลลา (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมากทุกรายข้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกาญจนา ศรีผักหอม (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของสาธิตา เสมอชีพ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน : กรณีศึกษาผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภูมิศักดิ์ จิตบุญ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสตรีมีอุดมการณ์อิสลามที่บริสุทธิ์ใจ เพื่อพระองค์อัลลอฮฺองค์เดียว โดยไม่หวังผลประโยชน์แอบแฝง ผู้บริหารสตรีแสดงการการมีจุดยืนที่ชัดเจนในการแสดงข้อคิดเห็นต่อปัญหาโต้แย้งที่เกิดขึ้น ผู้บริหารสตรีเป็นผู้ปฏิรูป แนวคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารงาน ผู้บริหารสตรีให้ความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน ผู้บริหารสตรีให้ความอิสระ ในการตัดสินใจแก่ครูผู้สอนมากกว่าการยึดกฎและระเบียบเป็นเกณฑ์ ผู้บริหารสตรีมีพลังและมีความเชื่อมั่นในตนเองผู้บริหารสตรีมีความฉลาดและมีความรู้สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมงาน ที่จะแก้ปัญหาและเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้ ผู้บริหารสตรีพูดจาโน้มน้าวใจให้ผู้ร่วมงานตระหนักเกี่ยวกับการภัคดีต่อพระองค์อัลลอฮฺอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารสตรีสามารถบริหารงานได้อย่างประทับใจ ผู้บริหารสตรี เป็นผู้มั่นคงในหลักการอุดมการณ์ ไม่หวั่นไหวต่อสถานการณ์ ผู้บริหารสตรีแสดงความคิดเห็น (เราะอฺยุน) เกี่ยวกับการทำงานที่ยึดมั่นต่อศาสนบัญญัติและคำสอนอิสลาม และผู้บริหารสตรีแสดงการคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ของงานในระดับสูง

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์อยู่ในระดับมาก

3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีและครูสอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เมื่อพิจารณารายข้อทั้ง 8 ข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยภาพรวมของด้านนี้จึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของของขวัญตา เกื้อกูลรัฐ (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 สอดคล้องกับผลการวิจัยของวัฒนชัย เนสะและ (2555) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปัทมวัลย์ บุญถนอม (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสตรีให้ความสำคัญในเรื่องการมอบหมายงานโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้บริหารสตรีมอบหมายงานให้ครูได้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึงโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ผู้บริหารสตรี เป็นพี่เลี้ยงคอยแนะนำวิธีการทำงานแก่ผู้ร่วมงานแบบรายบุคคล ผู้บริหารสตรีทำการแนะนำตักเตือนที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสตรีคอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือวิธีการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสตรีแสดงความเป็นกันเองและถ่อมตน ในการปฏิสัมพันธ์ต่อผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสตรีรับฟังเรื่องราวและความคิดเห็นของผู้ร่วมงานด้วยความตั้งใจและผู้บริหารสตรีส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานที่มีความสามารถพิเศษให้ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลอยู่ในระดับมาก

4) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีและครูสอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการกระตุ้นทางปัญญา เมื่อพิจารณารายข้อทั้ง 8 ข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยภาพรวมของด้านนี้จึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของมูนาดียา วาบา (2560) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานบุคคล ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิริยา จันทพันธ์ (2558) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของภูมิศักดิ์ จิตบุญ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนิดา พาภักดี (2555 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาล

ประจำ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสตรีมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีการคิด (ตัฟกีร) แก้ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นแล้วด้วยวิธีการใหม่ๆ รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีทราบถึงปัญหาที่หน่วยงานกำลังประสบอยู่และแจ้งให้บุคลากรแต่ละฝ่ายเร่งให้มีการแก้ปัญหา ผู้บริหารสตรีพยายามใช้ความสามารถของผู้ร่วมงานให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ผู้บริหารสตรี จัดการอบรมทีมงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ ผู้บริหารสตรีพูดคุยวิธีการทำงานที่ท้าทายสติปัญญาของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสตรีส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสตรีเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดการหลักสูตรภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสตรีใช้วิธีการตั้งคำถาม เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสตรีทำงานโดยคำนึงถึงความสำเร็จของงานและความสำคัญต่อเพื่อนร่วมงานให้มีความมั่นคงควบคุมตนเองได้และเป็นตัวของตัวเองเสมอ ผู้บริหารสตรีและบุคลากรร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เป็นผลให้การแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อย ผู้บริหารสตรีให้มีการปรึกษาหารือ เพื่อทำการแก้ปัญหาของการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขึ้นบ่อยครั้ง และผู้บริหารสตรีจัดให้ศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อพัฒนาปัญญาของผู้ร่วมงาน

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการกระตุ้นทางปัญญาอยู่ในระดับมาก

5) ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีและครูสอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เมื่อพิจารณารายข้อทั้ง 8 ข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยภาพรวมของด้านนี้จึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของทองคำ พิมพา (2556) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยด้านการสร้างวิสัยทัศน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของมูเดียนา วาบา (2560) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสตรีมีวิสัยทัศน์ถึงความเป็นไปได้ใหม่ๆที่น่าตื่นเต้น ผู้บริหารสตรีให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์โรงเรียน ผู้บริหารสตรีมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสตรีใฝ่รู้ ติดตามเรียนรู้ให้ทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ผู้บริหารสตรีให้มีการสร้างทีมงาน เพื่อทดแทนผู้ร่วมงานคนอื่นๆ ที่ติดภารกิจ ผู้บริหารสตรีเผยแผ่ โน้มน้าวโดยสอดแทรกคำสอนอิสลามในการแก้ปัญหาการทำงาน ผู้บริหารสตรีพูดคุย เพื่อให้ผู้ร่วมงานตั้งเจตนาที่บริสุทธิ์ใจในการทำงาน เพื่อแสวงหาความ โปรดปรานจากพระองค์อัลลอฮฺเท่านั้น และผู้บริหารสตรีแสดงให้เห็นภาพอนาคตที่น่าสนใจอย่างชัดเจน

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกลอยู่ในระดับมาก

6) ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีและครูสอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม เมื่อพิจารณารายข้อทั้ง 13 ข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยภาพรวมของด้านนี้จึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของนารินทร์ เดชสะท้าน (2557 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม พบว่า อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสตรีมีความกล้าหาญ มีความเด็ดขาด ทำในสิ่งที่ถูกต้องกล้าคัดค้านในสิ่งผิด ผู้บริหารสตรีมีนิสัยมีนิสัยสัจจะ พูดจริงทำจริงและรักษาสัญญา ผู้บริหารสตรีประประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามและทั่วไปอย่างเคร่งครัด เป็นที่เคารพนับถือของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสตรีเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำให้การทำงานเกิดความราบรื่น ผู้บริหารสตรีเป็นแบบอย่างต่อการทุ่มเทต่อภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ผู้บริหารสตรีแสดงให้เห็นถึงการมีจริยธรรมอิสลามเป็นหลักการประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ผู้บริหารสตรีแสดงให้เห็นถึงการรักษาอามานะฮฺทั้งต่อหน้าและลับหลัง ผู้บริหารสตรีแสดงความมั่นใจว่าผู้ร่วมงาน จะทำงานได้สำเร็จ ผู้บริหารสตรีมีวินัยในตนเอง เพื่อเป็นตัวอย่างในการสร้างวินัยให้กับผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสตรีแสดงให้เห็นถึงการรักษาอามานะฮฺต่อหน้าที่อันพึงมีต่อสิทธิของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารสตรีแสดงให้เห็นถึงการรักษาอามานะฮฺต่อหน้าที่เป็นอย่างสูงในฐานะผู้นำองค์กร ผู้บริหารสตรีแสดงเป็นแบบอย่างของการเป็นพี่น้องกันในอิสลามระหว่างสมาชิกในองค์กร เพื่อทำงานเป็นทีม และผู้บริหารสตรีมีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ได้ในทุกๆ สถานการณ์

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก

7) ด้านกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีและครูสอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม เมื่อพิจารณารายข้อทั้ง 11 ข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยภาพรวมของด้านนี้จึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของพนัชกร ภูบรม (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสตรีให้ความสำคัญกับคณะครูประชุมปรึกษาหารือ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสตรีมีการให้คำปรึกษา แก่บุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการ ผู้บริหารสตรีกระตุ้นครูทุกคนให้ทำงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ผู้บริหารสตรีแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะทำงานให้เสร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสตรีทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกผูกพันอยู่กับ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสตรีส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการของการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารสตรีแสดงออกการเผยแผ่คำสอนอิสลามเกี่ยวกับเป้าหมายของ

การทำงานตามมโนทัศน์อิสลาม ผู้บริหารสตรีเป็นผู้คอยให้การตักเตือน เพื่อให้เกิดความเลื่อมใสเกี่ยวกับคำสอนอิสลามผู้บริหารสตรีร่วมกับคณะครูทำการประเมินความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสตรีร่วมกับคณะครูทำการประเมิน ความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสตรีร่วมกับคณะครูใช้วิธีการคิดแบบแก้ปัญหาสู่เป้าหมายของโรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการเกื้อกูลการยอมรับเป้าหมายของกลุ่มอยู่ในระดับมาก

5.4.2 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน พบว่า

1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่งที่ต่างกัน โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการเกื้อกูลการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคลและด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล โยคานุกูล (2556) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้านมีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพเป็นครูผู้สอน มีจำนวนมาก และครูผู้สอน มีการพัฒนาตนเอง อาจจะเป็นผลทำให้ได้รับการพัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ เจตคติ ค่านิยม ความคิด ซึ่งผลจากการได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ มาใช้ในการตอบแบบสอบถาม โดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้เข้าสัมผัสและใกล้ชิดกับผู้บริหารสตรี

2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกันคือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี สูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา นุชสาย (2553) ได้ศึกษาภาวะผู้นาการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อย ทำให้มีโอกาสสัมผัส ใกล้ชิด สนิทสนมกับผู้บริหารมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ จึงทำให้มีโอกาสแสดงออกถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ หรืออาจจะเป็นเพราะว่า ขนาดของสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานของผู้บริหารให้ประสบความสำเร็จ รวดเร็ว และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยภาระงานของโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนจำกัด ทำให้กระจายภาระงานได้ตามเหมาะสมของแต่ละคน ผู้บริหารแสดงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแสดงออกภาวะผู้นำอย่างเต็มที่ ทำให้ผู้ตามมองประสิทธิภาพในตัวผู้นำได้ชัดเจน

3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาที่ต่างกัน โดยรวมพบว่า พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามลำดับ สำหรับรายด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญาและด้านการเกื้อกูลการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม ตามลำดับ ส่วนด้านการสร้างแรงบันดาลใจและด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี สูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงเดือน กมลมาลย์ (2552) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สามารถจดจำ สังเกต วิเคราะห์ สังเคราะห์พฤติกรรมหรือการปฏิบัติตนของผู้บริหารได้มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาน้อย ในปัจจุบันผู้บริหารและครูผู้สอน มีการพัฒนาตนเอง โดยเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีเพิ่มมากขึ้น เป็นผลทำให้ได้รับการพัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ เจตคติ ค่านิยม ความคิด ความเชื่อ และบุคลิกภาพมากกว่า ซึ่งผลจากการได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์จากอาจารย์ในสถานศึกษา จากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีย่อมนำความรู้ใหม่ๆ มาใช้โดยบูรณาการกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นศาสตร์ในการบริหารงาน ทำให้มีภาวะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน

4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนที่ต่างกัน โดยรวมพบว่า ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 – 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี สูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์

ในการสอนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปีและประสบการณ์ในการสอนมากกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนิดา พาภักดี (2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลประจำ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลประจำ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที ระดับ .05

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานมาก มีโอกาสที่เกี่ยวข้องสัมผัสกับการทำงานของผู้บริหารสตรีมากกว่า หรือจากการได้ร่วมงาน การประสบพบเห็น การสังเกตทำให้สามารถตอบแบบสอบถามได้ชัดเจน โดยการรวบรวมเอาประสบการณ์ที่ได้พบเจอนั้น มาเป็นประโยชน์มาแสดงออกถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์น้อย

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี มีประเด็นข้อเสนอแนะจากงานวิจัยในครั้งนี้และข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะในทำการวิจัยในครั้งนี้

ข้อค้นพบจากการวิจัยจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำ ควรส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ในแต่ละด้าน ดังนี้

1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารสตรีควรมีการส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการพูดคุยกระตุ้นกำลังใจ ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความกระชุ่มกระชวยในการทำงาน และควรมีการให้รางวัลแก่ผู้ร่วมงานด้วย

2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ผู้บริหารสตรีควรมีการส่งเสริมและพัฒนาให้มีการผู้ปฏิรูป (อิศลาฮฺ) แนวคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารงาน และให้ความอิสระ (ฮุรรียะฮฺ) ในการตัดสินใจแก่ครูผู้สอนมากกว่าการยึดกฎและระเบียบเป็นเกณฑ์

3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารสตรีควรเป็นพี่เลี้ยงคอยแนะนำวิธีการทำงานแก่ผู้ร่วมงานแบบรายบุคคล (ฟัรดุน) และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานที่มีความสามารถพิเศษ โดยให้โอกาสปฏิบัติหน้าที่การงานและพิจารณาเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น

4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ผู้บริหารสตรี ผู้บริหารสตรีควรมีการส่งเสริมและพัฒนาให้มีการจัดการอบรม (ตัดรีบ) ทีมงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ผู้บริหารสตรี และจัดให้ศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อพัฒนาปัญญาของผู้ร่วมงาน

5) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ด้านการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้บริหารสตรีควรมีวิสัยทัศน์ (บะศีเราะฮฺ) ถึงความเป็นไปได้ใหม่ๆ ที่น่าตื่นเต้น และผู้บริหาร สตรีควรแสดงให้เห็นภาพอนาคตที่น่าสนใจอย่างชัดเจน

6) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ผู้บริหารสตรีควรมีความกล้าหาญ มีความเด็ดขาด ทำในสิ่งที่ถูกต้องกล้าคัดค้านในสิ่งผิดและอดทน (ศอบัร) สามารถควบคุมอารมณ์ในทุกๆ สถานการณ์ได้

7) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ด้านกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม ผู้บริหารสตรีควรมีการแสดงออกถึงการเผยแผ่คำสอนอิสลาม เกี่ยวกับเป้าหมายของการทำงานตามมโนทัศน์อิสลาม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม

5.5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2) ควรศึกษาโมเดลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3) ควรศึกษารูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้สตรี

4) ควรศึกษาตัวแปรต้นอื่นๆ ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ศรีผักหอม. 2559. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. .** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ขวัญตา เกื้อกูลรัฐ. 2554. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ชุตินันท์ แดงสกล. 2556. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทองคำ พิมพา. 2556. **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง.** สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธวัชชัย หอมยามเย็น. 2548. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นฤมล โยคานุกุล. 2556. **ภาวะผู้นาการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา.** สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

นารินทร์ เดชสะท้าน. 2557. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3**. กาฬสินธุ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.

ปัทมวัลย์ บุญถนอม. 2560. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18**. มหาบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พนัชกร ภูบรม. 2558. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ.** ระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปะศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

ภัทรกร วงศ์สกุล. 2555. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตลาดกระบัง**.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ภูมิศักดิ์ จิตบุญ. 2556. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม.

มูนาดียา วาบา. 2560. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี.** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2557. **ภาวะผู้นำ ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิริยา จันทพันธ์. 2558. **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ณะศึกษาศาสตร์ มหวิทยาลัยบูรพา.

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2544. **ผู้นำการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท.

สมเกียรติ บาลลา. 2554. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สมุทร ชำนาญ. 2557. **การวิจัยทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี : ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สาธิตา เสมอชีพ. 2557. **พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน: กรณีศึกษาผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาคชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นาทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนิดา พาภักดี. 2560. **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลประจำ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุพรรณี มาตรโพธิ์. 2549. **การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพฯ**. ปริญญานิพนธ์ (การอุดมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ทรวิโรฒ.

สุภัทรานุชสาย. 2553. **ภาวะผู้นาการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่** 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

แสงเดือน กมลมาลย์. 2552. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนนทบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

นักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. 2559. **สารสนเทศ ปี 2559** (ออนไลน์). สืบค้นจาก : http://www.opep.go.th/home/ [4 สิงหาคม 2559]

อรรถวิท ชื่นจิตติ์. 2557. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทเอกชนรุ่นเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

บทความวิจัย

การศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ปรีดา เบ็ญคาร*
*ดร.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ1) เปรียบเทียบมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนระหว่างนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรปริญญาตรีกับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู 2) ศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนคือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 258 คน เป็นนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี จำนวน 138 คน และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู จำนวน 120 คนได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน คืออาจารย์คณะครุศาสตร์จำนวน 6 คน ประกอบด้วยผู้สอนในรายวิชาการวิจัยจำนวน 4 คน และอาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ด้านคือด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง .60 -1.00 มีค่าความเชื่อมั่น .88 และ .84 ตามลำดับ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 -.63 และค่าความยากอยู่ระหว่าง .20 -.77 โดยแบบวัดแต่ละด้านจะแบ่งประเด็นย่อยออกเป็น 4 ประเด็น คือ การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย รูปแบบการทำวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และการสะท้อนคิดจากผลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบ ที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1.นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรต่างกันมีความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมีความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่านักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี

2. นักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนบางส่วน โดยประเด็นที่พบว่ามีความคลาดเคลื่อนมาก คือ ด้านรูปแบบการทำวิจัย ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้น

เรียน พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนบางส่วน โดยประเด็นที่พบว่ามีความคลาดเคลื่อนมากคือ ด้านรูปแบบการทำวิจัย

3. แนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคือ 1)ให้นักศึกษาได้ศึกษากรณีตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียนที่มีรูปแบบที่ถูกต้องนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนจากสภาพจริง 3) ให้นักศึกษารุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนมาสร้างแรงบันดาลใจ 4)ช่วงปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องกับอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง จัดให้มีคู่มือรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องให้กับอาจารย์นิเทศ มีการสัมมนาระหว่างปฏิบัติการสอนและหลังปฏิบัติการเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน มีแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับรูปแบบและขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องให้นักศึกษาได้ตรวจสอบการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเองเป็นระยะๆ และเพิ่มการทำ PLC แบบออนไลน์ ระหว่างนักศึกษา และอาจารย์นิเทศทุกๆ 1 เดือน หรือ 2 เดือน

คำสำคัญ: มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน การวิจัยในชั้นเรียน

RESEARCH

Study of Misconceptions in Classroom Action Research on Teaching Professional Training Teachers in Faculty of Education at Songkha Rajabhat University

Preeda Benkarn *

* Dr. in Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University

ABSTRACT

The purpose of this study was to 1) Compare conceptual researching in classrooms in terms of believing in classroom research, and knowledge & understanding of classroom research among students with different courses of study. 2) Study of misconceptions in classroom research of students. 3) Study the problem solving of misconceptions in classroom research of students. The sample group used to study the misconceptions was teaching professional training teachers in the Faculty of Education, studying in the 2nd semester of academic year 2017 as the amount of 258 students – 138 students from the Bachelor of Education Program, and 120 students from the Graduate Diploma Program in Teaching Profession – which taken by stratified random sampling. The sample used to study the problem solving of misconceptions was 6 lecturers in the Faculty of Education consisting of 4 lecturers in researching course and 2 professors in learning management which taken by purposive sampling.

The researching tool was conceptual measurement form in classroom research which divided the content into two parts – believing in classroom research, and knowledge & understanding of classroom research. The content validity ranged from .60 –1.00 with confidence values of .88 and .84, respectively. The discrimination value ranged from .20–.63 and the difficulty value was .20–.77. Each measurement form was divided into 4 topics; statement of research problems, research design, research methodology and reflective thinking from the study. The data were analyzed by using descriptive statistics and testing the difference by t-test and One-way MANOVA. The results are as follows:

1 Students in different courses of study had significantly different believing and knowledge & understanding of classroom research at the level of 0.05.

2. Students with misconceptions about classroom research in terms of believing in classroom research as a whole had some parts of misconception. The most misconception topics

were about research design. As for knowledge & understanding of classroom research, in general, students had some misconceptions. The most misconception topics were about research design.

3. The problem-solving concepts of misconceptions in classroom research of teaching professional training teachers were 1) Students should study sample cases in the correct format by exchanging with each other. 2) Students should practice the classroom research from the real situation. 3) Senior students with successful classroom research performance should build up inspiration. 4) During the teaching sessions in the institution, the students should be understood the correctly classroom research design from the supervisory teachers and instructors. Provide correctly classroom research guidelines for supervisory teachers. Set up seminar during the teaching session and after the completion of classroom research practice. Provide checklists of correctly classroom research design and methodology for the students to periodically check their classroom research. In addition, increase online PLC between students and supervisory teachers every once a month or 2 months.

Key words: Misconceptions, Classroom Research

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตราที่ 24 (5) มีว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมๆกัน จากสื่อการเรียนรู้ และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตราที่ 30 ให้สถาน ศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542) และข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูที่ได้กำหนดมาตรฐานการวิจัยทางการศึกษา ให้ผู้ที่ต้องการมีใบประกอบวิชาชีพครูต้องมีความรู้ความ สามารถด้านการวิจัยโดยเฉพาะการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้หรือการวิจัยในชั้นเรียน หมวดที่ 4 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งสร้างศักยภาพของเด็กแต่ละคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ฉะนั้นบทบาทของครูต้องเปลี่ยนจากการเป็นผู้บรรยายหรือผู้บอกความรู้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้ค้นหาศักยภาพของตนออกมา ดังนั้นการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจึงมุ่งเน้นให้บัณฑิตครูจบออกมามีคุณลักษณะตามความคาดหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาให้ได้

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูได้กำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องทำวิจัยในชั้นเรียน ในรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ซึ่งเป็นรายวิชาที่นักศึกษาต้องออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเปรียบเสมือนเป็นครูคนหนึ่ง และมีการกลับมาสัมมนาระหว่างปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่นักศึกษาประสบอยู่เพื่อมาหาแนวทางในการแก้ไขซึ่งจากการสัมมนาในทุกปีที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาจะมีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน เช่น การสร้างเครื่องมือวิจัย การกำหนดประชากร การกำหนดนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชาวน์ประภา เชื้อสาธุชน (2558) ที่พบว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าด้านที่ค่าเฉลี่ยของปัญหาเรียงจากมากไปหาน้อย 6 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน ด้านการเขียนรายงาน ด้านการเลือก/สร้างนวัตกรรม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และด้านการนำนวัตกรรมไปใช้ สำหรับการแก้ปัญหาดังกล่าวทางผู้รับผิดชอบได้จัดให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาวิจัยทางการศึกษาหรือวิชา การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้มาทำความเข้าใจกับนักศึกษา แต่อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าวก็ยังเกิดขึ้นซ้ำในปีต่อมาและพบว่ายังมีนักศึกษาจำนวนมากที่ยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งสามารถรู้ได้จากการอ่านรายงานวิจัยของนักศึกษาที่ทำเสร็จแล้ว ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนหนึ่งมาจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ถ้าไม่ได้รับการแก้ปัญหาที่ถูกต้องหรือตรงจุดอาจทำให้ความเข้าเจ้าที่คลาดเคลื่อนเหล่านี้ติดตัวนักศึกษาจนออกไปเป็นครูประจำการที่ไม่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องได้ ซึ่งความรู้หรือความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน อาจสะท้อนถึงการมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน

จากการศึกษาเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดย ชนิกา มาศ จันทร์เจริญสุข (2557) ซึ่งได้ให้นิยามเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนไว้ว่าหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจและความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย ด้านการกำหนดประเด็น

ปัญหาวิจัย รูปแบบการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และ การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย ดังนั้นเมื่อเราต้องการครูที่มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง การพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือครูก่อนประจำการให้มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องจึงมีความจำเป็นที่มหาวิทยาลัยที่ผลิตครูต้องดำเนินการ โดยเฉพาะการเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยควรที่จะเข้มงวดมากกว่านี้ (วรรณ เอกวรรณัง. 2553)

ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าการที่จะทำให้นักศึกษามีมโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนได้นั้นสำคัญที่สุดคือการเรียนการสอนในรายวิชาการวิจัยทางการศึกษาและรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรายวิชาที่นักศึกษาต้องเรียนก่อนออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและต้องทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูซึ่งเป็นนักศึกษาที่ผ่านการเรียนในรายวิชาดังกล่าวมาแล้ว และต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ชัดเจนว่านักศึกษามีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนในด้านใดบ้าง เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งในภาพรวมและแยกให้เห็นทั้งในด้านความเชื่อและด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา และได้ศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนระหว่างนักศึกษาปริญญาตรีกับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพครู และนำผลที่ได้ไปใช้ในการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนจากผู้เกี่ยวข้องและนักวิชาการเพื่อให้ได้แนวทางในการนำไปใช้แก้ปัญหาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนระหว่างนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรปริญญาตรีกับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
2. เพื่อศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยบรรยาย(Descriptive Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน และ2) ขั้นการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยที่ใช้ในการศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนคือ ได้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการวิชาชีพครูคณะครุศาสตร์จำนวน 2 หลักสูตร คือหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (ปริญญาตรี) จำนวน 210

คน และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูจำนวน 169 คน รวมประชากรทั้งหมด 379 คนกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 258 คน เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต จำนวน 138 คน และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู จำนวน 120 คนได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน คืออาจารย์คณะครุศาสตร์จำนวน 6 คน ประกอบด้วยผู้สอนในรายวิชาการวิจัยจำนวน 4 คน และอาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งผู้วิจัยนำมาจากงานวิจัยของ ชนิกามาศ จันทร์เจริญสุข (2557) แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ด้านคือด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง.60 –1.00 ผู้วิจัยนำมาทดลองใช้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนเพื่อหาคุณภาพด้านอื่นๆ ใหม่ ได้ค่าความเชื่อมั่น .88 และ .84 ตามลำดับ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 –.63 และค่าความยากอยู่ระหว่าง .20–.77 โดยแบบวัดแต่ละด้านจะแบ่งประเด็นย่อยออกเป็น 4 ประเด็น คือ การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย รูปแบบการทำวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และการสะท้อนคิดจากผลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองโดยใช้ช่วงเวลาของการสัมมนาหลังปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา2 (สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต) และในวันปัจฉิมนิเทศน์(สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ควบคุมและกำชับกับกลุ่มตัวอย่างให้มีความตั้งใจในการตอบแบบวัดทั้ง 2 ด้าน และได้มีการชี้แจงก่อนให้กลุ่มตัวอย่างลงมือทำ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ติดต่อและนัดหมายอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการทั้ง 6 คน (รวมผู้วิจัย) เพื่อมาร่วมสนทนากลุ่ม (focus group) ซึ่งในการดำเนินการสนทนาผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ร่วมสนทนาบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบ ที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) **และการวิเคราะห์เนื้อหา**

ผลการวิจัย

1.นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรต่างกันมีความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรของตัวแปรความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมตามตัวแปรลักษณะของหลักสูตร

แหล่งความแปรปรวน	Wilks' Lambda	F	Hypothesis df	Error df	sig
ระดับการศึกษา	0.87	18.94*	2	255	0.00

*sig<0.05

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมพบว่าลักษณะของหลักสูตรของนักศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรปริญญาตรีและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มีความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรของตัวแปรความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาตามลักษณะของหลักสูตรเมื่อจำแนกตามตัวแปรความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

แหล่งความแปรปรวน	**SS**	**Df**	**MS**	**F**	**Sig**
ระดับการศึกษา					
ความเชื่อ	59.98	1	59.98	26.76*	0.00
ความรู้ความเข้าใจ	158.64	1	158.64	14.85*	0.00
ความคลาดเคลื่อน					
ความเชื่อ	573.87	256	2.24		
ความรู้ความเข้าใจ	2733.91	256	10.68		
รวม					
ความเชื่อ	633.85	257			
ความรู้ความเข้าใจ	2892.55	257			

*sig<0.05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนระหว่างนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรต่างกัน

ความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน		Mean	SD	t	sig
1) การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย	ปริญญาตรี	1.87	0.71	2.35*	0.02
	ประกาศนียบัตรฯ	2.10	0.84		
2) รูปแบบการทำวิจัย	ปริญญาตรี	1.18	0.72	2.83*	0.01
	ประกาศนียบัตรฯ	1.45	0.80		
3) ระเบียบวิธีวิจัย	ปริญญาตรี	5.70	1.06	4.86*	0.00
	ประกาศนียบัตรฯ	6.25	0.71		
4) การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย	ปริญญาตรี	3.25	0.65	**1.02**	**0.31**
	ประกาศนียบัตรฯ	3.17	0.71		
โดยรวม	ปริญญาตรี	12.00	1.59	**5.17***	**0.00**
	ประกาศนียบัตรฯ	12.97	1.38		

*sig<0.05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนระหว่างนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรต่างกัน

ความรู้ความเข้าใจฯ		Mean	SD	t	sig
1) การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย	ปริญญาตรี	1.65	0.72	2.95*	0.00
	ประกาศนียบัตรฯ	1.87	0.43		
2) รูปแบบการทำวิจัย	ปริญญาตรี	0.14	0.46	0.20	0.84
	ประกาศนียบัตรฯ	0.13	0.48		
3) ระเบียบวิธีวิจัย	ปริญญาตรี	7.30	2.97	4.03*	0.00
	ประกาศนียบัตรฯ	8.65	2.39		
4) การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย	ปริญญาตรี	1.43	0.80	**0.23**	**0.31**
	ประกาศนียบัตรฯ	1.46	0.85		
โดยรวม	ปริญญาตรี	10.54	3.65	**3.93***	**0.00**
	ประกาศนียบัตรฯ	12.11	2.77		

*sig<0.05

2. นักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนบางส่วน โดยประเด็นที่พบว่ามีความ

คลาดเคลื่อนมาก คือ ด้านรูปแบบการทำวิจัย ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนบางส่วน โดยประเด็นที่พบว่ามีความคลาดเคลื่อนมากคือ ด้านรูปแบบการทำวิจัย ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน (n=258)

รายการ	คะแนนเฉลี่ย	ลักษณะมโนทัศน์
ความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน (คะแนนเต็มข้อละ 1 คะแนน)		
1) การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย	0.49	มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อนบางส่วน
2) รูปแบบการทำวิจัย	0.32	มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อนมาก
3) ระเบียบวิธีวิจัย	0.74	ไม่มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน
4) การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย	0.80	ไม่มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน
รวม	**0.58**	มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อนบางส่วน
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน (คะแนนเต็มข้อละ 2 คะแนน)		
1) การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย	1.75	ไม่มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อน
2) รูปแบบการทำวิจัย	0.14	มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อนมาก
3) ระเบียบวิธีวิจัย	1.13	มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อนบางส่วน
4) การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย	1.45	มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อนบางส่วน
รวม	**1,11**	มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อนบางส่วน

3.แนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จากผลการวิเคราะห์มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนพบว่านักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนมากเกี่ยวกับรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเมื่อนำประเด็นนี้มาหาแนวทางแก้ปัญหาพบว่าทั้งอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าแนวทางการแก้ปัญหาของนักศึกษาทั้ง 2 หลักสูตรสามารถทำได้โดยเริ่มจากการให้ความรู้หรือมโนทัศน์ที่ถูกต้องตั้งแต่ในรายวิชาการวิจัยการศึกษาและวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการมีความคิดเห็นว่านักศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูอาจมีข้อได้เปรียบเนื่องจากเป็นครูอยู่แล้ว การจัดการเรียนการสอนจึงสามารถจัดในลักษณะการพาทำได้เนื่องจากนักศึกษาเป็นผู้สอนในโรงเรียนตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ และ มาพบอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์นิเทศก์ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ จึงทำให้สามารถติดตามและ

ชี้แนะได้อย่างต่อเนื่องพร้อมๆกับการเรียนภาคทฤษฎี สำหรับแนวทางแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนด้านรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียนอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการมีความคิดเห็นว่าควรมีแนวทางในลักษณะเดียวกันได้ทั้ง 2 หลักสูตรดังนี้

1.ในการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้ศึกษากรณีตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียนที่มีรูปแบบที่ถูกต้องจากของรุ่นพี่หรือที่มีการเผยแพร่ไว้ นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เห็นถึงความสำคัญ จุดมุงหมายที่แท้จริงของการทำวิจัยในชั้นเรียน รูปแบบของวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้อง การวิเคราะห์ข้อมูลและการเลือกใช้สถิติที่ถูกต้อง

2. ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนจากสภาพจริงตามขั้นตอนที่ถูกต้องภายใต้การชี้แนะของอาจารย์ผู้สอน โดยขอความร่วมมือกับโรงเรียนเครือข่ายที่มีนักศึกษารุ่นพี่ฝึกปฏิบัติการสอนอยู่และโรงเรียนสาธิต ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการประสานงานและการเข้าไปดำเนินการฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน

3. ให้นักศึกษารุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนมาสร้างแรงบันดาลใจ เช่น รุ่นพี่ที่ได้รับรางวัลงานวิจัยในชั้นเรียนตอนที่กำลังศึกษาอยู่

4.ช่วงปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาควรมีแนวปฏิบัติดังนี้

4.1 ควรมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องกับอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

4.2 ควรมีคู่มือรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องให้กับอาจารย์นิเทศ

4.3 ควรมีการสัมมนาระหว่างปฏิบัติการสอนและหลังปฏิบัติการเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนและเน้นย้ำถึงรูปแบบที่ถูกต้อง

4.4 ควรมีแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับรูปแบบและขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องให้นักศึกษาได้ตรวจสอบการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเองเป็นระยะๆ

4.5 อาจเพิ่มการทำ PLC แบบออนไลน์ ระหว่างนักศึกษา และอาจารย์นิเทศทุกๆ 1 เดือน หรือ 2 เดือน

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรต่างกันมีผลต่อความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2.นักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนบางส่วนโดยประเด็นที่พบว่ามีความคลาดเคลื่อนมาก คือ ด้านรูปแบบการทำวิจัย ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนบางส่วนโดยประเด็นที่พบว่ามีความคลาดเคลื่อนมากคือด้านรูปแบบการทำวิจัย

3.แนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคือ 1)ให้นักศึกษาได้ศึกษากรณีตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียนที่มีรูปแบบที่ถูกต้องนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนจากสภาพจริง 3) ให้นักศึกษารุ่น

พี่ที่ประสบความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนมาสร้างแรงบันดาลใจ 4)ช่วงปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องกับอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง จัดให้มีคู่มือรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องให้กับอาจารย์นิเทศ มีการสัมมนาระหว่างปฏิบัติการสอนและหลังปฏิบัติการเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน มีแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับรูปแบบและขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องให้นักศึกษาได้ตรวจสอบการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเองเป็นระยะๆ และเพิ่มการทำ PLC แบบออนไลน์ ระหว่างนักศึกษา และอาจารย์นิเทศทุกๆ 1 เดือน หรือ 2 เดือน

อภิปรายผลการวิจัย

1.จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรต่างกันมีผลต่อความเชื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาทั้ง 2 หลักสูตรมีประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนที่ต่างกันกล่าวคือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูเป็นครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนจะมีความคุ้นเคยกับปัญหาการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตซึ่งเป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์ที่ได้ทำการสอนเพียง 1 ปี หรือเฉพาะช่วงการฝึกประสบการณ์ตามหลักสูตรเท่านั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชาวน์ประภา เชื้อสาธุชน(2558:1) ศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีปัญหาในการทำวิจัยในระดับปานกลาง

2.จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความเชื่อเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยประเด็นที่พบว่ามีความคลาดเคลื่อนมาก คือ ด้านรูปแบบการทำวิจัยทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษากำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในโรงเรียนซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษานอกจากอาจารย์นิเทศก์แล้วก็จะเป็นครูพี่เลี้ยงจึงมีความเป็นไปได้ที่นักศึกษาจะเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัยระหว่างรูปแบบที่ได้จากรับการสอนในมหาวิทยาลัยซึ่งเน้นรูปแบบที่ไม่เป็นทางการมากนัก ไม่เคร่งครัดด้านระเบียบวิธีวิจัย แต่มุ่งให้ทำวิจัยที่สามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนได้ที่มีประชากรเป็นนักเรียนที่มีปัญหา ไม่เน้นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง กับรูปแบบการวิจัยในโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยฝึกที่ส่วนใหญ่จะทำวิจัยเชิงวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ(จินตนา ศรีราตรี.2549 อ้างถึงใน ชนิกามาศ จันทร์เจริญสุข.2557:25)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.จากผลการวิจัยพบว่าประเด็นด้านรูปแบบการวิจัยนักศึกษามีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนมาทั้งในด้านความเชื่อและด้านความรู้ความเข้าใจดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์นิเทศก์ ควรให้ความสำคัญในการช่วยเหลือหรือกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้อง เพื่อการนำไปใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์มากขึ้น

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีวิธีการที่จะนำแนวทางการแก้ปัญหาความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาที่ได้จากผลการวิจัยครั้งไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดย

คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักศึกษาในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตกับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีครู

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.การทำวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นการวิจัยและพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมที่จะแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.การทำวิจัยครั้งต่อไปควรนำแนวทางการแก้ปัญหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนจากผลการวิจัยมากำหนดเป็นรูปแบบการแก้ปัญหาหลายๆ รูปแบบนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาแต่ละกลุ่มที่มีภูมิหลังต่างกัน เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมแต่ละกลุ่มของนักศึกษา

บรรณานุกรม

ชนิกามาศ จันทร์เจริญสุข (2557) *การประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อแก้ไขมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เชาน์ประภา เชื้อสาธุชน. (2558). "การสำรวจปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี". *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์* 10(2):ก.ค.- ธ.ค.

ปรีดา เบ็ญคาร. (2548).*การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู*. ปริญญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นารี สกุลกุชพงษ์. (2550). *ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนโสตศึกษา สังกัดสำนักบริการงานการศึกษาพิเศษ*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). *๑๐๘ คำถาม การวิจัย การวัดละการประเมินผล สถิติ* . กรุงเทพฯ: บริษัทบพิธการพิมพ์ จำกัด.

พรพรรณ รัตนะ. (2541). *มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนทางการวิจัยการศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัตนะ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร คำสมัย

สายชล แซ่จิว. (2550). *ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสาวนีย์ อังสุขนิรันดร์. (2550). *ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษากิ่งอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

สุวิมล ว่องวาณิช. (2552). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. ฟ้าลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.

อภิลักษณ์ แซ่หยิ่ง. (2553). *ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2*. การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา การบริหารการศึกษา

Bloom, B.S. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student learning*. New York; McGraw – Hill.

Bosland, V.J. (1978) *Diagonostics Assessment of Addition Processes with Identification and Remediation of Error Patterns*. Ph.D. Dissertation, George peabody College For teacher. Dissertation Abstracts International. 38(February) : 4696-A.

Lai Huat Ang , Masitah Shahrill. (2014). *Identifying Students' Specific Misconceptions in Learning Probability*. International Journal of Probability and Statistics.

Porter, R. (2000). An Investigation Of High School Students' Misconceptions In Stochastics.Ph.D. Dissertation, Graduate Faculty, Auburn University.

บทความวิจัย

ปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

นิเลาะ นิเฮง*, สันติ บุญภิรมย์**

** นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*
*** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยในการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา 3) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นตัวแปรประสบการณ์ที่ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นตัวแปรตำแหน่งที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร การบริหาร งานวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

RESEARCH

Administrative Factors and Academic Administration of Islamic Private Schools under the office of the Private Education Pattani Province

Nilo Niheng*, Santi Bunphirom **

**Graduate department of Educational Administration , Yala Rajabhat University*
***Associate Professor, department of Educational Administration , Yala Rajabhat University*

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the administrative factors and academic administration of executives, (2) to compare the administrative factors of the executives classified by position, experiences, and schools size, (3) to compare the academic administration of the executives classified by position, experiences and schools size, (4) to study the relationship between administrative factors and academic administration of the executives,

The sample consisted of 375 educational personnel in academic year 2016 which were executives, heads of academic administration, and teachers from Islamic private schools under the Office of Private Education in Pattani Province. Questionnaire was used as the research tool. The statistics used in data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation and Pearson correlation coefficient.

The research findings were (1) The administrative factors and academic administrations of the executives as a whole and as an individual aspect were at a high level. (2) The comparative results of administrative factors of the executives classified by position, experience and school size were statistically significant difference at .05 but experience was not different. (3) The comparative results of academic administration of the executives classified by position, experience and school size found that as a whole aspect was not different but position was statistically significant difference at .05. and(4) The relationship between administrative factors and academic administration of the executives as perceived by educational personnel in Islamic private schools under the Office of Private Education in Pattani Province revealed that overall result was positive and at a high level. When each aspect is considered, it was found that every aspect was positive and at a high level which was statistically significant at .01.

Keywords: Administrative Factors, Administration, Academic, Administrator, Islamic Private Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับคนทุกคนเพราะเป็นสิ่งที่สามารถบ่งบอกถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเองและสังคม ซึ่งการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่ง ในการพัฒนาตนเอง และส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนาต่อไปในทุกๆด้านอย่างยั่งยืน เพราะการศึกษาคือหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ได้บัญญัติให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดารงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542:3-4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารงาน และการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 14) ซึ่งงานทั้ง 4 ด้านมีความสำคัญยิ่งในการบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจ เป็นส่วนสำคัญที่สุดในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องถือเป็นภารกิจหลัก ต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจ รู้จักปรับปรุงตนเอง รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ รวมทั้งพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า ตันต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน (จรุณี เก้าเอี้ยน, 2557 : 6)

คุณภาพการศึกษาของไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน เด็กและเยาวชนไทยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพความสามารถทางวิชาการ โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ไม่ได้มาตรฐาน (สันติ บุญภิรมย์, 2552 : 16-17)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้นเอกชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้บริการด้านการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐมาโดยตลอด โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นโรงเรียนเอกชนที่แปรสภาพมาจากปอเนาะ แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของสังคมไว้ด้วยวิถีแห่งอิสลาม จึงมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากรูปแบบการจัดการศึกษา ในภูมิภาคอื่นของประเทศ เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดการศึกษาและมีวิธีดำเนินงานตามหลักศาสนาอิสลามมีวัฒนธรรมและค่านิยมตามบริบทของชุมชนและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 8)

ถึงแม้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะได้รับความนิยมจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากสาเหตุเกี่ยวกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ แต่คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอยู่ในระดับที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข อันเนื่องมาจากปัญหาด้านการบริหารจัดการโรงเรียนและปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2549; อ้างถึงใน นินาวาลย์ ปานากาเซ็งแมงกาจิ, 2551 : 5) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในลำดับสุดท้ายของประเทศ และผลการสอบ O-NET ในภาพรวมต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของภาคใต้ทั้งหมด(สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี, 2558 : ค)

สำหรับการประเมินคุณภาพทางการเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปัตตานี ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดูจากผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2556 กับปีการศึกษา 2557 พบว่า ในปีการศึกษา 2557 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชาอยู่ที่ระดับ 35.82 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2556 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าที่ระดับ 0.54 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชาอยู่ที่ระดับ 26.06 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2556 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าที่ระดับ 0.74 (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี, 2558 : ค)

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่แล้วไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาโดยไม่ผ่านมาตรฐานที่ 5 เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อาจเนื่องจากมีปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาโดยเฉพาะด้านวิชาการของสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านอุปกรณ์การสอน (อันวารุดดีน ดอเล๊าะ, 2557 : 85) และมีปัญหาด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล (อาอิด๊ะ เจ๊ะแว, 2558 : 140 – 146) และมีปัจจัยและสาเหตุหลายๆ ประการ คือ คุณลักษณะของผู้บริหารและครู ทัศนคติของครู ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ขวัญและกำลังใจ สภาพบริบทของโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน การบริหารจัดการของผู้บริหาร การใช้จ่ายงบประมาณด้านการเรียนการสอน การใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และปัจจัยหรือทรัพยากรทางการศึกษาต่างๆ กล่าวโดยสรุปคือการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่นั้นส่วนใหญ่มีความพร้อมน้อยกว่าโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมานานแล้ว (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี, 2559 : ค)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จะต้องมีการปรับปรุงอย่างเร่งด่วนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีมูลเหตุจูงใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการ คุณลักษณะของประชากรและปัจจัยการบริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่บุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 375 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาเนื้อหาตามขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 17 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาและด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. ขอบเขตด้านตัวแปร การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร โดยแยกออกเป็น 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา ปัจจัยการบริหาร 4 ด้าน ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการ ตัวแปรตาม ได้แก่ ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 17 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการสำรวจ โดยมุ่งศึกษาปัจจัยในการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร เปรียบเทียบปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. บุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane,1973 : 1,088;อ้างถึงในสันติ บุญภิรมย์, 2557 : 55)และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน(Proportional Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) แบบลิเคิร์ท (Likert scale) โดยแบบสอบถาม 1 ชุด มี 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสำรวจรายการเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วยตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารจำนวน 40 ข้อ จำแนกตามตัวแปร 4 ด้าน คือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) แบบลิเคิร์ท (Likert scale) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนจำนวน 75 ข้อ จำแนกตามตัวแปร 17 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) แบบลิเคิร์ท (Likert scale) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนออกเป็น 5 ระดับ และตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร 4 ด้าน และการบริหารงานวิชาการ 17 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือแนะนำผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาและทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บเป็นกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 50 คน เมื่อผ่านการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 375 ชุด นำแบบสอบถามที่ได้ มาทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อทราบระดับปัจจัยการบริหารและระดับบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

2. หาค่าเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารในการบริหารของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อจำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way: ANOVA) เมื่อจำแนกตามตัวแปร

ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่างสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffes test)

3. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยวิธีการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Moment Correlation)

ผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมา ได้แก่ด้านการแนะแนว ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. การเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา

2.1 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า ทั้ง ภาพรวมและรายด้านของปัจจัยการบริหารในตัวแปรตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา คือผู้บริหารกับครูแตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านบุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปีกับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน

2.3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ยกเว้นปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

3. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา

3.1 ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่าภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

3.2 ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.3 ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการและครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่า ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร

ท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการและด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า ภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการสูงสุด คือปัจจัยด้านบุคลากร รองลงมา คือปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ส่วนปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการต่ำสุด คือปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์

การอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอันวา รุดดีน ดอเล๊าะ (2557 : 84) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่าปัจจัยสถานศึกษาและการดำเนินงานวิชาการ ภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับสัลมาน สะบูดิง (2551 : 3) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 พบว่าภาพรวมการแสดงพฤติกรรมและการดำเนินงานของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับดวงเพ็ญ ทุคหิต (2551 : ค) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยการบริหารของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า ทั้ง ภาพรวมและรายด้านของปัจจัยการบริหารในตัวแปรตำแหน่ง

บุคลากรทางการศึกษา คือผู้บริหารกับครู แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ (2551 : 95) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่าการเปรียบเทียบคุณภาพปัจจัยการบริหารของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและตำแหนงของบุคลากร

2.2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านบุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปีกับบุคลากรที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ (2551 : 95) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่าการเปรียบเทียบคุณภาพปัจจัยการบริหารของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและตำแหน่งของบุคลากร

2.3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ยกเว้นปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ (2551: 95) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่าการเปรียบเทียบคุณภาพปัจจัยการบริหารของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ (2551 : ค) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่าการเปรียบเทียบคุณภาพปัจจัยการบริหารของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและตำแหน่งของบุคลากร

3.2 ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ (2551 : 95) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่าการเปรียบเทียบคุณภาพปัจจัยการบริหารของ

โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและตำแหนงของบุคลากร

3.3 ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่า ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการและด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัยยา วามุ (2553 : 111-112)ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ตามทัศนะของครูในโรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีพบว่าผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีระดับการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง(.827**) ในทุกปัจจัยการบริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการสูงสุด คือปัจจัยด้านบุคลากร ส่วนปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการต่ำสุด คือปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับสุรัยยา วามุ (2553 : 112) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ตามทัศนะของครูในโรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และสอดคล้องกับอันวารุดดีน ดอเล๊าะ (2557 : 85) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่าปัจจัยสถานศึกษาด้านอุปกรณ์การสอน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยการบริหารด้านด้านงบประมาณ คือการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ และด้านวัสดุอุปกรณ์ คือการวางแผนในการจัดหาสินทรัพย์และการทดแทนสินทรัพย์เดิม

1.2 การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น คือการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษา

สรุป

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ วิถีชีวิต เอกลักษณ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่น และประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะ บนพื้นฐานของหลักศาสนาที่เชื่อมโยงกับวิชาสามัญและวิชาชีพ โดยให้มีการบริหารจัดการในลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น การบริหารงานในโรงเรียนจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามภาระงานนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้านเพราะถือว่าเป็นกุญแจสำคัญ หรือเป็นสื่อกลางที่ขับเคลื่อนการบริหารจัดการและพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะงานวิชาการของโรงเรียนที่ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูในโรงเรียนทุกคนต่างคาดหวังเพื่อให้มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าทุกๆสถานศึกษาต้องการปัจจัยการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ มาบริหารงานในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านโดยเฉพาะงานด้านวิชาการ

บรรณานุกรม

การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี,สำนักงาน. (2558). รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)ปีการศึกษา 2557. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.opep.go.th. [2558, ธันวาคม 10]

การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี,สำนักงาน. (2558). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2558. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.opep.go.th.[2558, ธันวาคม 10]

การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี,สำนักงาน. (2559). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2558. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.opep.go.th.[2558, ธันวาคม 10]

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2553). คู่มือการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : พริกหวาน กราฟฟิก จำกัด.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จรุณี เก้าเอี้ยน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.

นินาวาลย์ ปานากาเซ็ง แมงกะจิ. (2552). คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา. 116 ตอน 74 ก วันที่ 19 สิงหาคม 2542.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2545). ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา. 119 ตอน 123 ก วันที่ 19 ธันวาคม 2545.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี.คอมมิวเคชั่น.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : พริกหวาน กราฟฟิค.

สมคิด บางโม. (2558). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 7 . กรุงเทพฯ : จุนพับลิชชิ่ง.

สุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ. (2551). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สุรัยยา วามุ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูตามทัศนะของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.

สันติ บุญภิรมย์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.

สันติ บุญภิรมย์. (2553). นวัตกรมการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.

สันติ บุญภิรมย์. (2557). การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

สัลมาน สะบูดิง. (2551). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

อันวารุดดีน ดอเล๊าะ. (2557). ปัจจัยสถานศึกษากับการบริหารงารวิการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

อาอีดะ เจ๊ะแว. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการอิสลามศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บทความวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัฒนชัย เนสะและ*, อะห์มัด ยี่สุ่นทรง**

** นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*

***อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่หัวหน้าฝ่าย และครูผู้สอนจำนวน 649 คนใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ(ExploratoryFactor Analysis) ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้และทักษะการบริหาร (Fathonah) 2) ด้านการมีหลักศรัทธาที่ถูกต้อง และบริสุทธิ์ใจ (AqidqhSalimah&Ikhlas) 3) ด้านความสัจจริงและเป็นที่ไว้วางใจ (Sidiq&Amanah) 4) ด้านมารยาทททางสังคม (AkhlakulKarimah) 5) ด้านการเผยแผ่ และการสื่อสารคำสอนอิสลาม (Tabligh) 6) ด้านกายภาพ และสุขภาพ และ (Jasadiyah&SIhhiyah) และ 7) ด้านการประชุมปรึกษาหารือแบบอิสลาม (Syura)

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบ, คุณลักษณะผู้นำ, ตามหลักการอิสลาม, ผู้บริหาร

RESEARCH

A factor analysis of traits administrators from Islamic principles in Islamic Privaite Schools in three southern border provinces

WattanachaiNesalaeh*, Ahmad Yeesunsong**

*****Graduate department of Islamic Studies , *Prince of Songkla University, Pattani Campus*
**** Ph.D. (Higher Education), Assistant Professor *Assistant Professor Islamic Studies, College of Islamic studies Prince of Songkla University, Pattani Campus*

Abstract

This research is an exploratory research aimed at the factor analysis of traits administrators from Islamic principles in Islamic private schools in three southern border provinces. Research samples were Head of Department and teacher representative the 649 questionnaires were used to collect data using Exploratory Factor Analysis. The results of the study revealed that the factor analysis of traits administrators from Islamic principles in Islamic private schools in tree southern border provincesconsisted of 1) knowledge and skill (Fathonah) 2) the right faith & Sincere (AqidahSalamah&Ikhlas)3) The truth and trust (Sidiq&Amanah) 4) The social etiquette (AkhlakulKarimah) 5) The propaganda. Tabligh 6) Physical and Health and (Jasadiyah&SIhhiyah) and 7) The Islamic Consultative Conference (Syura)

Keywords: A factor analysis, Leader trait, From Islamic principle, Administrator.

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิผล (Kao-ian, 2013 :1) Budiharto&Himan(2006 :37)ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามแบบท่านนบีมูฮัมหมัด ﷺ(Prophetic Leadership)ต่อมาTaufan&Budiharto(2008 :36)ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของการบริหารแบบผู้นำอิสลามแบบท่านนบีมูฮัมหมัดﷺ(PropheticLeadership)ต่อความขยันทำงานของเจ้าหน้าที่ ผลวิจัยพบว่าการบริหารแบบใช้คุณลักษณะผู้นำอิสลามแบบท่านนบีมูฮัมหมัดﷺส่งผลให้ระดับความขยันทำงานของผู้ร่วมงานสูงขึ้นจากนั้นในปีเดียวกัน Taufan&Budiharto(2008 :41)ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ และกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำแบบท่านนบีมูฮัมหมัด(Prophetic Leader)โดยได้ศึกษากระบวนการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำเชิงจิตวิทยาพัฒนาการตามช่วงอายุขัยโดยศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการของท่านนบีมูฮัมหมัด ﷺผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามแบบท่านนบีมูฮัมหมัดﷺ มีองค์ประกอบคุณลักษณะ 4ด้านได้แก่ ความสัจจริง(Sidiq)ความน่าชื่อถือ/รับผิดชอบต่อหน้าที่(Amanah) การเผยแผ่คำสอน และการสื่อสารคำสอนอิสลาม(Tabligh) มีความเฉลียวฉลาด (Fathanah)2)การสร้างความเคยชินในการนำผู้นำแบบท่านนบีมูฮัมหมัดﷺใน 4 ด้านข้างต้นมาใช้บริหารการศึกษาอิสลาม และใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอส่วนAl-Afghani(2008 :1)ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผู้นำอิสลามแบบท่านนบีมูฮัมหมัดﷺผลการวิจัยพบว่ามีองค์ประกอบคุณลักษณะ 4ด้านดังกล่าวข้างต้นเช่นกัน Sin (1993 :145)ให้ทัศนะว่าองค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามประกอบด้วย 1) การเป็นแบบอย่างที่ดี (QudwahHasanah) 2) มีมารยาทดี 3) การประชุมปรึกษาหารือ 4)การฝึกและสอนงานแก่ผู้ร่วมงาน 5) การชื่อมั่นในความสามารถของผู้ร่วมงาน และมอบอำนาจหน้าที่ในการทำงาน 6) ติดตามผลการทำงานบนพื้นฐานความรับผิดชอบบอบ Pahlawan(2005 :26)ให้ทัศนะว่าคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามประกอบด้วย1)มีความศรัทธา และยำเกรงต่ออัลลอฮฺ2) มีความรู้ 3) มีทักษะการจัดการ วางแผน และประเมินผล 4) มีความเข้มแข็งหนักแน่นในการปฏิบัติงาน 5) มีจิตสำนึกรับผิดชอบรับฟังคำวิจารณ์ และยังมีงานวิจัยต่างประเทศ เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามอีกมากมายแต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยในประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่องนี้เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการโดยรวมและประโยชน์โดยเฉพาะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (ExploratoryResearch) โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปีการศึกษา 2560 จากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรหัวหน้าฝ่าย หรือรองหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนละ 4 คนและครูผู้สอนโรงเรียนละ 2 คนจาก 113 โรงเรียนรวมจำนวนที่ตอบ

แบบสอบถามและส่งคืน 649 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ใช้การหมุนแกนด้วยวิธี Orthogonal แบบ Variamax

ผลการศึกษา

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบมีขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบและข้อตกลงเบื้องต้นประกอบด้วย 1) ตรวจสอบข้อตกเบื้องต้นด้วยKMO 2)Barlett's Test3) สกัดองค์ประกอบโดยพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Value) ตั้งแต่1.00 ขึ้นไป 4) การหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal) ด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Variamax Method) จากนั้นเลือกตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .60 ขึ้นไปซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีความอิสระจากกัน และตัวแปรแต่ละตัวจะต้องอยู่ในองค์ประกอบเดียวเท่านั้นถ้าตัวแปรใดอยู่มากกว่าหนึ่งองค์ประกอบให้พิจารณาอยู่ในองค์ประกอบที่ตัวแปรนั้นมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ถ้าตัวแปรใดอยู่มากกว่า 1 องค์ประกอบแต่มีค่าน้ำหนักใกล้เคียงกันแสดงว่าตัวแปรนั้นไม่ชัดเจนต้องตัดออกจากทุกองค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต้องมีตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป และ4) ตั้งชื่อองค์ประกอบที่มีความหมายครอบคลุมตัวแปรในองค์ประกอบนั้นๆ (Siljaru, T, 2013) รายละเอียดดังนี้

1) ผลการตรวจสอบข้อตกเบื้องต้นด้วย KMO and Barlett's Test ดังแสดงในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความเหมาะสมของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ในภาพรวมด้วย KMO and Barlett's Test

Kaiser-Meyer-olkin Measure of Sampling Adequacy		.985
Barltett's Test of Sphericity	Approx. Chi-square	69647.640
	Df	6670
	Sig	.000

จากตารางที่ 1 ข้างต้นแสดงค่าได้ดังรายละเอียดข้างล่างนี้

1)แสดงค่าดัชนีเปรียบเทียบขนาดของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สังเกตได้กับขนาดของสหสัมพันธ์พาร์เชียลระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ (Kaiser-Mayer-Olkin Maser of Sampling Adequacy: KMO) เมื่อจัดความแปรปรานของตัวแปรอื่นๆ ออกไปแล้วว่ามีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่ เป็นค่าที่ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยที่ 0<MKO<1 และโดยทั่วไปค่า KMO ไม่ควรต่ำกว่า 0.5 กล่าวคือถ้าหากค่า KMO มีค่าน้อย (เข้าสู่ศูนย์) แสดงว่าเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบไม่เหมาะสมกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาเนื่องจากชุดตัวแปรมีความสัมพันธ์กันน้อยข้อมูลจึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบแต่ถ้าค่า KMO มีค่ามาก (เข้าสู่หนึ่ง) แสดงว่าเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

มีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งจากการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าค่า KMO มีค่าเท่ากับ .985 ซึ่งมากกว่า 0.50 และมีค่าใกล้เคียง 1.00 มาก

2) แสดงค่าสถิติทดสอบของบาร์ทเล็ท (Barltett's Test of Sphericity) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานว่าแมทริกซ์ของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นแมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix) หรือไม่ซึ่งหากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นการยอมรับ Ho แสดงว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันหรือความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของตัวแปรทั้งหมดของข้อมูลนั้นไม่เพียงพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ สำหรับการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าค่าสถิติทดสอบของบาร์ทเล็ทอยู่ในระดับต่ำ (Sig = .0000) แสดงว่าแมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมที่จะใช้วิเคราะห์องค์ประกอบได้

3) ผลการสกัดองค์ประกอบพบว่ามี 13 องค์ประกอบที่มีค่าไอเกนตั้งแต่ 1.0 ขึ้นไป

4) ผลการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal) ด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Variamax Method) และผลการเลือกตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .60 ขึ้นไปพบว่ามีจำนวนทั้งหมด 28 ตัวแปรที่เป็นตัวบ่งชี้อยู่ใน 7 องค์ประกอบที่ตั้งชื่อขึ้น พร้อมด้วยค่าไอเกนค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมรายละเอียดดังนี้

4.1) ด้านความรู้ และทักษะการบริหาร (Al-Fathanah)ผลการวิจัยพบว่ามี 3 ตัวบ่งชี้ประกอบด้วย ผู้บริหารพูดคุยวิธีทำงานที่ท้าทายสติปัญญาของผู้ร่วมงานมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (.623) ผู้บริหารจัดให้ศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ร่วมงาน (.606) และผู้บริหารและผู้ร่วมงานร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (.602)โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 58.893 ค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 50.770ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 50.770

4.2) ด้านมีหลักศรัทธาที่ถูกต้องบริสุทธิใจเพื่ออัลลอฮฺ (Aqidah Salamah & Ikhlas) มี 6 ตัวชี้วัดประกอบด้วย ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิธีคิดเชิงบูรณาการชีวิตการเป็นอยู่กับหลัก*อีหม่าน* (ศรัทธา) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (.657) ผู้บริหารแสดงออกถึงการเป็นผู้มีแนวคิดเชิง*ฟิกรียะฮฺ* (อุดมการณ์) (.630) ผู้บริหารยึดหลัก*อกีดะฮ์* (ศรัทธา) ตามลัทธิอะฮ์ลิสซุนนะฮ์วัลยามาอะห์(.624) ผู้บริหารมีการพูดคุยเกี่ยวกับ*หลักอกีดะฮ์* (ศรัทธา) ที่ถูกต้องแก่ผู้ร่วมงานตามโอกาสที่เหมาะสม(.620) โรงเรียนมีหลักสูตรของการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์ปลายทางเพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่ศรัทธายำเกรงต่ออัลลอฮฺ ﷻ และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้(.601) และผู้บริหารทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกผูกพันอยู่กับ*ฮาดัฟ* (เป้าหมาย) และ*ฆอยะฮ์* (วัตถุประสงค์) ของการจัดการศึกษาตามหลักการอิสลาม (.601)โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 2.918 ค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 2.516ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 53.285

4.3) ด้านความสัจจริงและเป็นที่ไว้วางใจ (Siddiq&Amanah)มี 4 ตัวชี้วัดประกอบด้วย ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการมีนิสัย*ศิดดีก* (สัจจะ) พูดจริงทำจริง และรักษาสัญญา (.634 ผู้บริหารเป็นผู้ปฏิบัติตนตามคำสอนอิสลามสอนอิสลาม(.628)ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการใช้หลักการอิสลามในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างผู้ร่วมงาน(.620)ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการมีจุดยืนที่ชัดเจนในการแสดงข้อคิดเห็นต่อปัญหาโต้แย้งที่เกิดขึ้น(.618)โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 2.865 ค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่กับ 2.470 ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 55.755

4.4) ด้านมารยาททางสังคม (AkhlakulKarimah)มี 3 ตัวชี้วัดประกอบด้วย ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ไม่เมินหน้าเมื่อเดินผ่านผู้คน(.622)ผู้บริหารสามารถควบคุมอารมณ์ ได้ในทุกสถานการณ์(.601) ผู้บริหารรับฟังเรื่องราวและความคิดเห็นของผู้ร่วมงานด้วยความตั้งใจ(.600)มีค่าไอเกนเท่ากับ 2.301 ค่าร้อยละของความแปรปรวน1.984ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 57.739

4.5) ด้านการเผยแผ่และสื่อสารคำสอนอิสลาม (Tabligh) มี 5 ตัวชี้วัดประกอบด้วยผู้บริหารแสดงออกการ*ตับลิฆ* (เผยแผ่) คำสอนอิสลามเกี่ยวกับเป้าหมายของการทำงานตามมโนทัศน์อิสลาม (.674) ผู้บริหารเป็นผู้คอยให้การ*นาศีฮัต* (ตักเตือน) เพื่อให้เกิดความเสื่อมใสเกี่ยวกับคำสอนอิสลาม (.649) ผู้บริหารพยายามพูดคุยเกี่ยวกับการ*ตับลิฆ* (เผยแผ่) คำสอนอิสลามว่าเป็นภารกิจจำเป็นของมุสลิมทุกคน(.618) ผู้บริหารแสดง*เราะห์ยุน* (ความคิดเห็น) เกี่ยวกับการทำงานที่ยึดมั่นต่อศาสนบัญญัติ และคำสอนอิสลาม (.617) ผู้บริหาร*ดะอ์วะฮ์* (เชิญชวน) โน้มน้าวโดยสอดแทรกคำสอนอิสลามในการแก้ปัญหาการทำงาน และส่วนตัว(.602)โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 2.165 ค่าร้อยละของความแปรปรวน 1.867 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 59.606

4.6) ด้านกายภาพ และสุขภาพ (Jasadiyah&Sihhiyah)พบว่ามี 4 ตัวชี้วัดประกอบด้วย ผู้บริหารเป็นผู้รักษาดูแลความสะอาดร่างกาย และเครื่องแต่งกายอยู่เสมอ (.736) ผู้บริหารเป็นผู้ไม่สูบบุหรี่ และสิ่งเสพติด(.685) ผู้บริหารเป็นผู้ไม่มีโรคประจำตัวที่ร้ายแรง(.679) ผู้บริหารเป็นผู้แต่งกายสุภาพเรียบร้อย (.646)โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ1.801 ค่าร้อยละของความแปรปรวน 1.552 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 61.158

4.7) ด้านประชุมปรึกษาหารือแบบอิสลาม (Syura)มี 3 ตัวชี้วัดประกอบด้วยผู้บริหารขอ*ชูรอ* (ปรึกษาหารือ) ถึงแม้ในเรื่องที่เล็กน้อย(.667)ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการทำ *ชูรอ*(ปรึกษาหารือ) เพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺเท่านั้น(.630)ผู้บริหารใช้วิธี*ชูรอ* (ปรึกษาหารือ) แบบท่านนบีเช่นถามความคิดเห็นจากคนที่อยู่ทางขวามือไปทางซ้ายมือ(.612)โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 1.449 ค่าร้อยละของความแปรปรวน 1.249 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 62.407

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามฯล นำมาอภิปรายผลได้ในแต่ละองค์ประกอบดังรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความรู้ และทักษะการบริหาร (Fathanah)

ผลการวิจัยพบว่ามี 3 ตัวบ่งชี้ประกอบด้วย ผู้บริหารพูดคุยวิธีทำงานที่ท้าทายสติปัญญาของผู้ร่วมงานมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด (.623) รองลงมาคือตัวบ่งชี้ ผู้บริหารจัดให้ศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ร่วมงาน (.606) ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีความรู้ และทักษะการบริหาร (Fathanah)มีความรู้และทักษะการใช้คนโดยการกระตุ้นทางปัญญาเพื่อให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้มีความรู้สึกการมีส่วนร่วม เกิดความรู้สึกเต็มใจจนสามารถดึงความสามารถของผู้ร่วมงานมาใช้ประโยชน์ได้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ได้ผ่านการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษามาแล้วเพราะปัจจุบันนี้ผู้บริหารที่เป็นผู้อำนวยการทุกคนมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร

สถานศึกษา สอดคล้องกับอัลกุรอ่านที่พระองค์อัลลอฮฺได้ดำรัสไว้ในบท อัล-บากอเราะฮ์โองการที่ 247 เกี่ยวกับผู้นำกับความรู้ไว้ว่า

قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُۥ بَسْطَةً فِى ٱلْعِلْمِ وَٱلْجِسْمِ ۖ

ความว่า “พระองค์อัลลอฮฺได้เลือกเฟ้นเขา (ให้เป็นพระราชา) แก่เจ้าและได้ประทานความโปรดปรานในด้านความรู้ และร่างกาย” (อัล-บากอเราะฮ์: 247)

ในโองการนี้พบว่าพระองค์อัลลอฮฺทรงเลือกเฟ้นผู้นำพร้อมทั้งได้ประทานความรู้แก่ผู้นำด้วย ดังนั้นตำแหน่งผู้นำกับความรู้ต้องมีควบคู่กันไป ส่วนตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับการศึกษาดูงานนอกสถานที่อาจมีปัจจัยเสริมจากสภาวการณ์การแข่งขันระหว่างโรงเรียนด้วยกันในสามจังหวัดในปัจจุบันนี้รุนแรงมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงพยายามจัดให้บุคลากรมีส่วนร่วมมากขึ้นเช่นการใช้กลยุทธ์ศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อนำแนวคิดดีๆมาพัฒนาโรงเรียนของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของFauzan&Budiharto,(2009: 1) Zulaikhah(2005: 1)ที่ผลการวิจัยพบว่าผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลามต้องมีองค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำด้านความรู้ และทักษะการบริหาร (Fathanah) และพบว่าองค์กรที่ผู้บริหารมีคุณลักษณะผู้นำด้านความรู้ และทักษะการบริหาร (Fathanah) ส่งผลให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มสูงขึ้น

2. ด้านมีหลักศรัทธาที่ถูกต้อง และบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ (Aqidah Salamah & Ikhlas)

พบว่ามี 6 ตัวชี้วัดโดยมีตัวชี้วัดเกี่ยวกับผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิธีคิดเชิงบูรณาการชีวิตการเป็นอยู่กับหลัก*อีหม่าน* (ศรัทธา) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด (.657) รองลงมาคือตัวชี้วัดผู้บริหารแสดงออกถึงการเป็นผู้มีแนวคิดเชิง*ฟิกรียะฮฺ* (อุดมการณ์) (.630) ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาศาสนาอิสลามกันมาตั้งแต่วัยเด็ก เป็นจุดเด่นของมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบกับผู้บริหารส่วนหนึ่งเป็นทายาทของครูสอนศาสนาหรือโต๊ะครูผู้ก่อตั้งโรงเรียนที่เน้นปลูกฝังลูกหลานเกี่ยวกับหลักความศรัทธาของอิสลาม และปฏิบัติตามคำสอนอิสลามที่เคร่งครัด ประกอบกับคำสอนที่เน้นหนักเกี่ยวกับการตั้งเจตนารมณ์ (Niyah) เพื่อพระองค์อัลลอฮฺในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเผยแผ่ศาสนาแก่นักเรียนที่ยึดถือเป็นพันธะกิจศักดิ์สิทธิ์เชิงอุดมการณ์ที่ต้องทำให้บรรลุเป้าหมายที่สืบทอดกันมาเป็นหลักความเชื่อศรัทธาต่อคำสอนอิสลามองค์ประกอบด้านหลักศรัทธาที่ถูกต้อง และบริสุทธิใจเพื่อพระองค์อัลลอฮฺ (AqidahSalamah&Ikhlas) การศรัทธาต่ออัลลอฮฺว่าเอกภาพ (Tauhid) ทำให้เราได้มุมมองเกี่ยวกับชีวิตที่มีความเป็นเอกภาพในหลายๆด้านประกอบด้วยการเคารพภักดีทั้งหมดของมนุษย์เพื่อพระองค์อัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวพร้อมทั้งยึดมั่นต่อความเอกะ และคุณลักษณะของพระองค์อัลลอฮฺ สอดคล้องกับทรรศนะของAl-Afghani(2008: 25)ที่กล่าวว่า “หลักการศรัทธา (Iman) ที่เกิดจากความรักอย่างลึกซึ้งต่อพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ที่เกิดจากกระบวนการทางความคิดใคร่ครวญต่อสรรพสิ่งและการสร้างสรรค์ ความรัก ความเมตตา ของพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ต่อสรรพสิ่งมีชีวิตที่นำไปสู่ความตระหนักรู้จนเกิดความซาบซึ้งต่อคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ นำไปสู่การเข้าใจในสถานะของผู้สร้างจนเกิดความรัก และตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะบ่าวของพระองค์ เพื่อเป็นตัวแทนของพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ (Khalifah) บนหน้าแผ่นดินนี้ได้”จนนำไปสู่ความบริสุทธิ์ใจ (Ikhlas) ในการทำความดีที่มุ่งสู่ความพึงพอพระทัยจากเอกองค์อัลลอฮฺ ﷻ เป็นเป้าประสงค์สูงสุด

3. ด้านความสัจจริงและเป็นที่ไว้วางใจ (Al-Siddiq& Al-Amanah)

มี 4 ตัวชี้วัดโดยมีตัวชี้วัดผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการมีนิสัย*ศิดดีก* (สัจจะ) พูดจริงทำจริง และรักษาสัญญามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด(0.634)รองลงมาคือตัวชี้วัด ผู้บริหารเป็นผู้ปฏิบัติตนตามคำสอนอิสลาม (.628) ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติตามคำสอนอิสลามเกี่ยวกับนิสัย*ศิดดีก*(สัจจะ) พูดจริงทำจริง และรักษาสัญญาต่อผู้ร่วมงาน และยึดถือปฏิบัติตามหลักอิสลามในด้านนี้ตามบริบทของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้องค์ประกอบนี้จึงน่าจะมีความจำเป็นและสำคัญเป็นอันดับสองรองจากองค์ประกอบด้านการมีหลักศรัทธาที่ถูกต้อง และบริสุทธิใจเพื่ออัลลอฮฺ (AqidahSalamah&Ikhlas) เพราะว่าเกี่ยวข้องกับการยึดถือยึดมั่นปฏิบัติตามความสัจจริงที่มาจากอัลลอฮฺ และรอซูลแบบคงเส้นคงวาโดยไม่มีการบิดเบือน หรือเปลี่ยนแปลงต่อหลักการศรัทธา หลักคำสั่งใช้ คำสั่งห้าม มารยาทต่อมนุษย์ และต่ออัลลอฮฺ ส่วนความน่าเชื่อถือ/รับผิดชอบ (Al-Amanah)Zulaikhah(2005: 34) ได้กล่าวว่าเป็นที่ไว้ใจได้ (Al-Amanah) หมายถึงการที่ท่านนบีมูฮัมหมัดเป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่จากพระองค์อัลลอฮฺที่มอบหมายให้ในทุกๆด้าน เช่น ด้านการเมือง ด้านสังคม เศรษฐกิจ ศาสนาและด้านการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต การทำงานให้ได้รับความสำเร็จทั้งโลกนี้ และโลกหน้าได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของFauzan&Budiharto(2009: 87) และZulaikhah(2005: 77)ที่พบว่าคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามต้องมีองค์ประกอบคุณลักษณะด้านความสัจจริง และเป็นที่ไว้วางใจ (Al-Siddiq& Al-Amanah) ด้วย และผลการวิจัยพบว่าองค์กรต่างๆได้นำคุณลักษณะผู้นำในด้านนี้ไปใช้กับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการสถาบันการศึกษาและองค์กรทางการเมืองด้วย จากผลการวิจัยข้างต้นน่าจะเป็นข้อยืนยันได้ว่าองค์ประกอบด้านความสัจจริงและเป็นที่ไว้วางใจ (Al-Siddiq& Al-Amanah) นี้เป็นองค์ประกอบที่จำเป็น และสำคัญเป็นลำดับต้นๆสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นกัน

4. ด้านมารยาททางสังคม (AkhlakulKarimah)

พบว่ามี 3 ตัวบ่งชี้โดยมีตัวบ่งชี้ประกอบด้วย ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ไม่เมินหน้าเมื่อเดินผ่านผู้คนมากสุด (0.622)รองลงมาคือตัวบ่งชี้ ผู้บริหารสามารถควบคุมอารมณ์ได้ในทุกสถานการณ์(0.601) ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีทักษะ และความรู้มารยาทการปฏิสัมพันธ์ยิ่งไปกว่านั้นอิสลามได้ห้ามเมินหน้าหนีผู้คนขณะเดินเหินผ่านผู้คนสอดคล้องกับอัลกุรอ่านที่พระองค์อัลลอฮฺดำรัสไว้ตอนหนึ่งความว่า.....และจงอย่าเมินหน้าต่อผู้คน และเจ้าอย่าเดินบนหน้าแผ่นดินด้วยความหยิ่งยโส..(Indonesia,2011: 289)นี่เป็นคำสั่งของอัลลอฮฺด้านมารยาทเมื่อเดินผ่านผู้คนเกี่ยวกับการเดินเหินให้มีมารยาท ไม่เมินหน้าหนีต่อผู้คน สอดคล้องกับสอดคล้องกับอัลกุรอ่านที่พระองค์อัลลฮฺได้ดำรัสไว้ในบท อัลชูรอ โองการที่ 215 ตอนหนึ่งดังมีใจความว่า “และจงถ่อมตนต่อบรรดาผู้ที่ตามเจ้าได้แก่บรรดาผู้ที่ศรัทธา” (Indonesia,2011: 359) ส่วนตัวบ่งชี้ ผู้บริหารสามารถควบคุมอารมณ์ได้ในทุกสถานการณ์ก็เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญเช่นกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร และบุคลากรส่วนใหญ่ต่างต้องทำหน้าที่รับผิดชอบหนักหนากันทุกคนทั้งภาระทางครอบครัว ส่วนตัว และงานจึงมักหนีไม่พ้นสภาพเครียดทางอารมณ์ สอดคล้องกับอัลกุรอ่านที่พระองค์อัลลอฮฺดำรัสไว้ว่า

ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦۖ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ١٢٥

ความว่า “จงเรียกร้องสู่แนวทางแห่งพระเจ้าของสูเจ้าโดยสุขุม และ การตักเตือนดี และจงโต้แย้งพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีกว่า แท้จริงพระเจ้าของเจ้าทรงรู้ดียิ่งถึงบรรดาผู้ที่หลงทาง และทรงรอบรู้ยิ่งถึงบรรดาผู้ที่อยู่ในทางที่ถูกต้อง” (อันนะฮฺล : 125)

ดังนั้นคุณลักษณะด้านมารยาททางสังคม (AkhlakulKarimah)จึงเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความสำคัญเช่นกัน

5. ด้านการเผยแผ่ และสื่อสารคำสอนอิสลาม (Tabligh)

พบว่ามี 5 ตัวบ่งชี้ โดยมีตัวบ่งชี้ ผู้บริหารแสดงออกการ*ตับลิฆ* (เผยแผ่) คำสอนอิสลามเกี่ยวกับเป้าหมายของการทำงานตามมโนทัศน์อิสลาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด (.673) รองลงมาคือตัวแปรผู้บริหารเป็นผู้คอยให้การ*นาศีฮัต* (ตักเตือน) เพื่อให้เกิดความเลื่อมใสเกี่ยวกับคำสอนอิสลามมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ(0.649)ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโดยธรรมชาติของคนทำงานทุกคนย่อมต้องการกำลังใจในการทำงาน การให้กำลังใจด้วยการสื่อสารคำสอนอิสลามเป็นวิธีการหนึ่งที่สอดรับกับธรรมชาติ (Fitrah) ทางจิตวิญญาณของมุสลิมผู้ศรัทธา และยังเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตให้เกิดความสงบทางจิตใจที่สำคัญ จากผลการวิจัยบุคลากรส่วนใหญ่จึงมองว่าผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีคุณลักษณะด้านการเผยแผ่ และสื่อสารคำสอนอิสลาม (Tabligh) สอดคล้องกับอัลกุรอ่านที่พระองค์อัลลอฮฺได้ทรงดำรัสไว้ในบท อัล-มุซซัมมิล โองการที่ 2 ความว่า “จงลุกขึ้นในตอนกลางคืน (ลุกขึ้นและจงละหมาด) นอกจากเพียงเล็กน้อย“ (Indonesia, 2011: 481)จากโองการนี้เป็นคำสั่งใช้ให้ท่านนบีมูฮัมหมัดและมุสลิมประชาชาติของท่านลุกขึ้นในยามดึกเพื่อละหมาดตะหัจยุดเพื่อพัฒนาสร้างความเข้มแข็งด้านจิตใจ จุดยืนที่มั่นคงในการเผยแผ่คำสอนอิสลามไม่หวั่นไหวต่อคำให้ร้ายของผู้ที่ขัดขวางต่อท่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fauzan&Budiharto(2009: 1)และZulaikhah(2005: 1) ที่ผลการวิจัยพบว่าองค์กรที่ผู้บริหารใช้การเผยแผ่ และสื่อสารคำสอนอิสลาม (Tabligh) ต่อบุคลากรส่งผลให้บุคลากรมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ลดการทุจริต และมีผลสัมฤทธิ์ขององค์กรเพิ่มสูงขึ้น

6. ด้านกายภาพ และสุขภาพ (Jasadiyah&Sihhiyah)

มี 3 ตัวบ่งชี้ โดยมีตัวแปร ผู้บริหารเป็นผู้รักษาดูแลความสะอาดร่างกาย และเครื่องแต่งกายอยู่เสมอมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด (.736)รองลงมาคือตัวบ่งชี้ ผู้บริหารเป็นผู้ไม่สูบบุหรี่และสิ่งเสพติด(0.685)ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากภาพลักษณ์ด้านกายภาพภายนอกเช่นเครื่องแต่งกาย และกายภาพภายนอกเป็นประเด็นสำคัญสำหรับผู้นำเนื่องจากเป็นตัวบ่งชี้อย่างหนึ่งถึงคุณลักษณะทางด้านจิตใจ และความคิดอ่านสำหรับคนที่เป็นระดับผู้นำหรือผู้บริหารเป็นผู้ที่ถูกเพ่งมองหรือถูกจับตาจากคนหลายกลุ่มหลายแบบหากมีความบกพร่องทางกายภาพดังกล่าวอาจจะไม่เป็นที่น่าชื่อถือ ไม่น่าศรัทธาจากคนบางกลุ่มที่ชอบประเมินคนจากกายภาพภายนอกได้พระองค์อัลลอฮ์ได้ดำรัสกี่ยวกับการทำความสะอาดว่า

وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَٱطَّهَّرُواْ

ความว่า “และหากพวกเจ้ามีญะนาบะฮฺ ก็จงชำระร่างกายให้สะอาด”

(อัล-บากอเราะฮ์: 247)

ในโองการนี้พบว่าอัลลอฮฺทรงสั่งใช้ให้ทำความสะอาดหมายถึงให้อาบน้ำเมื่อมีการร่วมประเวณีกับภรรยา (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2551) ดังนั้นการชำระร่างกายให้มีร่างกายที่สะอาดเป็นสิ่งที่ควรมีสำหรับผู้นำ ส่วนเรื่องสุขภาพก็เช่นกันผู้นำควรมีร่างกายสมส่วนดูมีสุขภาพดี หน้าตาสดชื่นคล่องแคล่วว่องไว มีอวัยวะร่างกายครบสมบูรณ์ไม่พิกลพิการ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทุกชนิดถึงแม้จะเป็นแค่บุหรี่เพราะเป็นสิ่งที่ทำลายสุขภาพสังคมส่วนใหญ่รังเกียจ และไม่เป็นที่อนุมัติในอิสลาม สอดคล้องกับงานวิจัยของHayihama(2010: 207)ที่พบว่าผู้บริหารควรมีสุขภาพกายที่ดีด้วยการพักผ่อนที่เพียงพอ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และควรมีร่างกายสง่างามผ่าเผยสมส่วน องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามด้านกายภาพ และสุขภาพ (Jasadiyah&Sihhiyah) จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและจำเป็นเช่นกัน

7. ด้านการประชุมปรึกษาหารือแบบอิสลาม (Syura)

พบว่ามี 4 ตัวบ่งชี้โดยมีตัวบ่งชี้ ผู้บริหารขอ*ชูรอ* (ปรึกษาหารือ) ถึงแม้ในเรื่องที่เล็กน้อย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด (.669)รองลงมาคือตัวบ่งชี้ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการทำ *ชูรอ* (ปรึกษาหารือ) เพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ ﷻ เท่านั้น (. 632)ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้อาจจะมองว่าการมีส่วนร่วมทางความคิดกับผู้บริหารโดยผ่านการประชุมปรึกษาหารือแบบอิสลาม (Al-Syura)เป็นหนทางที่บุคลากรควรจะได้สิทธิ์นี้บุคลากรทุกคนคงอยากทำงานให้ลุล่วงสำเร็จโดยกระบวนการ วิธีการทำงานที่ดีที่สุด เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ บุคลากรส่วนใหญ่คงไม่อยากจะทำงานตามคำสั่งอย่างเดียวโดยไม่ทราบที่มาที่ไปเกี่ยวกับหลักการเหตุผลและวิธีการ เพราะบุคลากรเป็นปัญญาชนที่มีการศึกษาเขาจึงต้องการเหตุผล แนวทางเดียวที่จะทำให้บุคลากรได้เข้าใจ และมีส่วนร่วมคือต้องผ่านการถกผ่านทางเวทีการประชุมปรึกษาหารือนั่นเอง ดังนั้นการงานที่ผ่านการประชุมปรึกษาหารือกันมักจะได้รับความร่วมมือ และสำเร็จสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Sin (1993: 207) ที่กล่าวว่าผู้นำต้องทำการปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบันชา เพราะเหตุว่าสติปัญญาของมนุษย์แต่เพียงลำพังคนเดียวเป็นไปไม่ได้ที่จะเก่งไปหมดทุกเรื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของSaleh(2006: 47) ที่กล่าวว่าการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษาโดยใช้แต่ความเห็นของตนเองตามลำพังถือเป็นเรื่องที่ไร้จรรยาบรรณดังนั้นการประชุมปรึกษาหารือจึงเป็นแบบอย่างท่านนบีมูฮัมหมัดและอัลลอฮฺทรงรักกลุ่มชนที่ทำการประชุมปรึกษาหารือกัน ดังนั้นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำฯลด้านนี้น่าจะมีความสำคัญที่ควรมีสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นกัน

สรุป

องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่ามี7องค์ประกอบประกอบด้วย1)ด้านความรู้ และทักษะการบริหาร (Fathanah2) ด้านการมีหลักศรัทธาที่ถูกต้องและบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮฺ (AqidahSalamah&Ikhlas)3) ด้านความสัจจริงและเป็นที่ไว้วางใจ (Siddiq&Amanah)
4) ด้านมารยาททางสังคม (AkhlakulKarimah) 5) ด้านการเผยแผ่ และสื่อสารคำสอนอิ (Tabligh)6)ด้านกายภาพ และสุขภาพ (Jasadiyah&Sihhiyah) และ7)ด้านการประชุมปรึกษาหารือแบบอิสลาม (Syura)พบว่ามีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงควรนำตัวชี้วัดจากผลการวิจัย และองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านข้างต้นไปเป็นหลักการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

บรรณานุกรม

Al-Afghani, M. M. I. (2013). *Study of Muhammad Igbal's thought About The Concept of Islamic Education in Creating Human Beings*. Islamic Religious Institute of Sunan Ampel Surabaya.

Hayihama, A. (2010). *Characteristics of Islamic Private School Administrators in Tree Southern Borders Provinces.*Master Thesis. Prince of Songkhla University.

Budiharto, S. &Himan, F. (2006). The theoretical Constructs and Perceptual Measurements of Prophetic Leadership.*Journal of Gajah Mada University, 33*(2), *133.*

Fauzan, A. N. &Budiharto, S. (2009). *The Relationship between Perceptions of the Superior Leadership of Employees and Employees*. Master Thesis. Indonesian Islamic University.

Indonesia,R. (2011).*The Holy Al-Quran*. Jakarta: Indonesia Republic Press.

Kao-ian, J. (2013). Relationship between Leadership and Administrative Performance of Educational Administrators in Three Southern Border Provinces. *Journal of Yala Rajabhat University, 8(1),*40-51.(in Thai)

Pahlawan, K, K. (2005). *Islamic Leadership and da wah.*ED. 1, Jakarta, Amzah.

Saleh, A.M J,(2006).*Educational Administration : An Islamic Perspective*. IBS Islamic Book Store.

Sin, A.I.A. (1993). *Al Idaroh Fil Islam.* Khurthum, DarussaqofahLithaba ah Wan Nushur.

Siljaru, T, (2013). *Statistical Analysis and Research with SPSS and AMOS*. Bangkok, Business R & D.

Taufan, A. B. &Budiharto, S. (2008) *The Proses of Prophetic Leadership Development.* Master Thesis. Indonesian Islamic University.

Zulaikhah, S. (2005).*Education Leadership Model of the Prophet Muhammad ﷺ (Study About Traits Prophetic)*. The Islamic Religious Institute of Walisogo Semarang at MIN Malang.

บทความวิจัย

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ฐนกร สองเมืองหนู*, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล**, มนสิช สิทธิสมบูรณ์***

*นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา
**ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
***กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูที่มีความประสงค์เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ 1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม และคู่มือการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม เรียกว่า CLISPA Model ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ (C: Cooperative Learning) 2) จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (L: Learner Centered Learning) 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร (I: Information Activities Learning) 4) การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา (S: Solving Problems Leaning) 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (P: Practical Evaluation Learning) และ 6) ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา (A: Activities all Time Learning)

2. ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นครูมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.56) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ด้านการให้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มากที่สุด คือ ($\overline{X}$ = 4.74) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73) และน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.33)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, การจัดการเรียนรู้สำหรับครู

RESEARCH

The Active Learning Management For Teachers Under The Office Of Basic Education Commission

Tanagorn Songmoungnuu*, veeravan Jongjitsririjirakarn**, Monsit Sittisomboon***

*Doctor of Philosophy (Innovation Management for Development)
Graduate Studies Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
** Assistant Professor Dr.Major Advisor,College Graduate Studies Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
*** Associate Professor Dr.Co- Advisor,College Faculty of Education Naresuan University

Abstract

The purpose of this research were 1) to develop an active learning management for teachers under the Office of Basic Education Commission and 2) To study the effectiveness of active learning management. for teachers This use research and development methods. Sample include 30 teachers who wish to participate in the development of active learning. Sample of this study selected by purposing sampling.The research method is divided into 2 phases. 1) Development of active learning management. For teachers. 2) To study the effectiveness of active learning instruments used in the research were: document Analyzer and questionnaire. Statistics used in data analysis include mean ,standard deviation and content analysis.The results found that.

1) Active learning management for teachers under the Office of Basic Education Commission,there are 6 learning activities according to the CLISPA Model are 1) C: Cooperative learning environment 2) L: Learner Centered Learning) 3) I: Information Activities Learning4)S: Solving Problems Leaning 5) P: Practical Evaluation Learning 6) A: Activities all Time Learning.

2) Effectiveness of active learning management for teachers overall level of satisfaction towards proactive learning management ($\overline{X}$ = 4.56) at the highest level of satisfaction. ($\overline{X}$ =4.56) Considering the mean in each activitie, it was found that the higst level is Innovative Active learning management. ($\overline{X}$ = 4.74) Secondary is organizing learning activities that provide students with information management ($\overline{X}$ = 4.73) And the least is learning Management ($\overline{X}$ = 4.33)

Key words: Learning Management, Active learning management, Learning Management for Teachers

บทนำ

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงลึกและเป็นกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หรือ เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่งผ่านการปฏิบัติ หรือ การลงมือทำซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีโอกาส ลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในองค์การทางธุรกิจและหรือองค์การของหน่วยงานรัฐในปัจจุบันที่มีความเชื่อว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงโดยวิธีส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับองค์ความรู้จากเหตุการณ์หรือองค์ความรู้ที่คาดหวังจริงซึ่งจะส่งผลต่อความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในห้วงศตวรรษที่ 20(ก่อนและหลังเพียงเล็กน้อย โดยจะพบว่าการจัดการเรียนรู้ในยุคนั้นมักจะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการท่องจำ การเน้นย้ำแต่การเรียนและท่องจำเนื้อหาในสาระวิชาหลัก อาทิ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ สังคมศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ในสังคมยุคกระแสโลกาภิวัฒน์ในขณะเดียวกันผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในยุคตวรรษที่ 20 อาจจะเป็นผู้เรียนที่ล้าหลังและไม่พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบันได้อย่างเต็มที่

ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงทั้งกับผู้สอนและผู้รู้ในเรื่องราวเหล่านั้น ทั้งนี้การเรียนรู้เป็นการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับการปลูกฝัง “ทักษะ” ในการคิดขั้นสูง ทักษะในการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสารควบคู่กับ “เนื้อหา” ในสาระวิชาหลักและความรู้อื่นที่สำคัญ เช่น ความรู้เรื่องโลก ความรู้ด้านการเงินเศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านพลเมือง ความรู้ด้านสุขภาพ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านหลักสูตรที่มีลักษณะกระชับ (lean curriculum) ช่างคิด (Thinking Curriculum) และบูรณาการ (Interdisciplinary Curriculum) เพื่อสร้างผู้เรียนที่มี “คุณลักษณะ”อันพึงปรารถนาของโลกศตวรรษที่ 21 ได้

ด้วยหลักการและแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกดังที่นำเสนอเบื้องต้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการนำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม เรียกว่า CLISPA Model ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ (C: Cooperative Learning) 2) จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (L: Learner Centered Learning) 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร (I: Information Activities Learning) 4) การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา (S: Solving Problems Leaning) 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (P: Practical Evaluation Learning) และ 6) ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา (A: Activities all Time Learning) เพื่อยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีต่อผู้เรียนให้มีประสิทธิผลมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อยกร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจัดทำเป็นร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐา

ขั้นที่ 3 นำร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้ครอบคลุมรายละเอียดในแต่ละด้าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา และความสอดคล้องในเนื้อหาและรูปแบบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นมาพัฒนาปรับปรุงเพื่อยกร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญที่ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหานั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ รวมจำนวน 7 ท่าน

ขั้นที่ 4 นำร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์ จังหวัดสตูล จำนวน 15 คน โรงเรียนสตูลวิทยา จังหวัดสตูล จำนวน 15 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้และปรับปรับปรุงเพื่อใช้จริงในระยะที่ 2

การวิจัยระยะที่ 2 การหาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้จริงกับครูโรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 2 ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของครูโรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ จังหวัดสงขลา จำนวน 15 คน

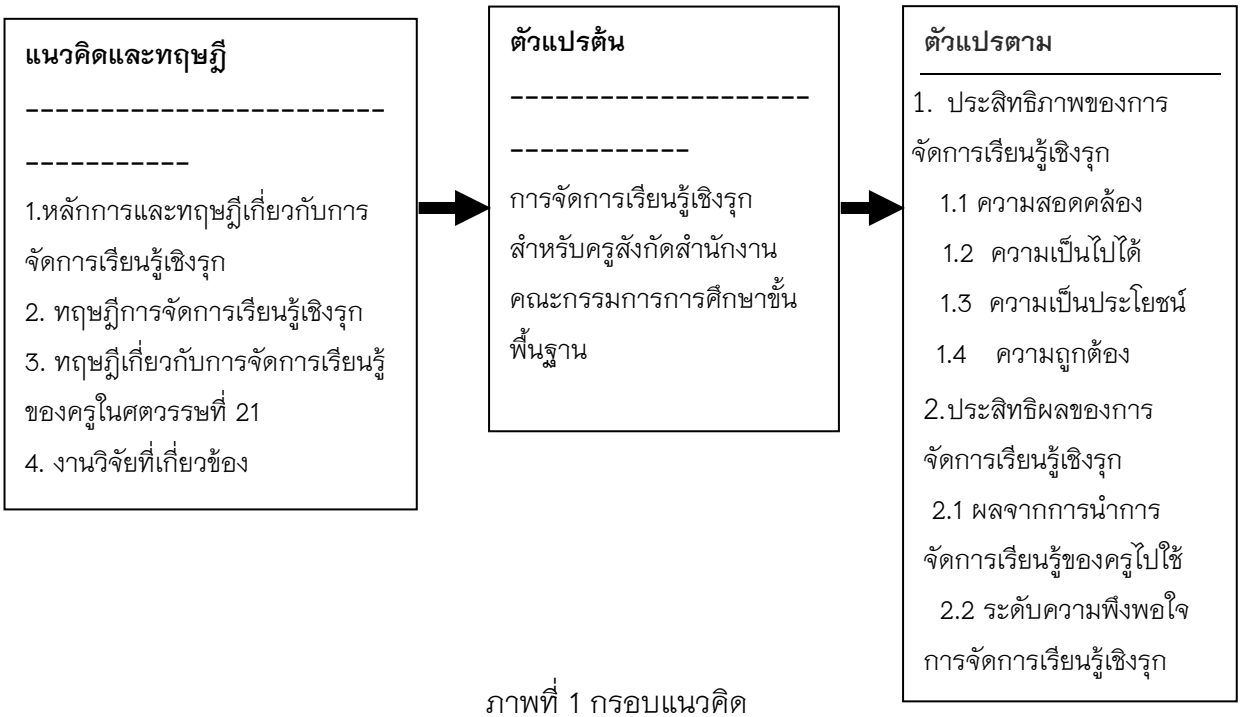
คำถามการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างไร

1.การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิผลเป็น

อย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 30 คน กลุ่มใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกจริง จำนวน 30 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกครูที่มีความประสงค์เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบประเมินระดับความพึงพอใจของครูต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยสร้างตารางสังเคราะห์เอกสาร ตารางสรุปองค์ประกอบหลัก ตาราง

สรุปองค์ประกอบย่อย คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของครู

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของครูโรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำนวน 30 คน

การสร้างและพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจของครูในโรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 เพื่อให้ได้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร มาพิจารณาสรุปเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อยแล้วนำมาสร้างข้อกระทงคำถามของแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีโดยผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจำแนก ซึ่งเป็นระดับความพึงพอใจ 5 ระดับของลิเคอร์ท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

1.ผู้วิจัยขอหนังสือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์ จังหวัดสตูล โรงเรียนสตูลวิทยา จังหวัดสตูล โรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ จังหวัดสงขลา และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

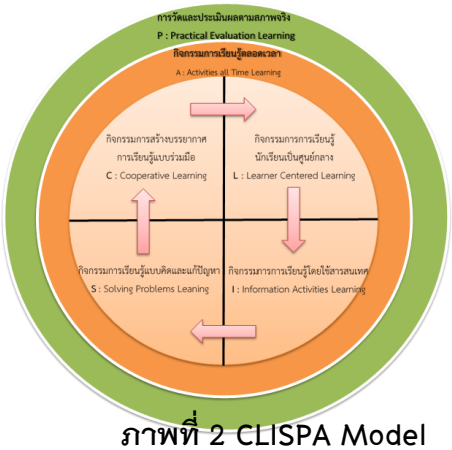
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่(Frequency)และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนค่า 5 ระดับ ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงพฤติกรรมใดก็แสดงว่าลักษณะการปฏิบัติที่ตรงตามสภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของคุณภาพ 5 ระดับของลิเคอร์ท

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก CLISPA Model ดังรูปที่

ภาพที่ 2 CLISPA Model

ผลการศึกษาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละตอนเป็นดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครู โดยรวมและรายด้าน

ลำดับที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1.	การจัดการเรียนรู้	4.33	0.33	มาก
2.	นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.74	0.29	มากที่สุด
3.	การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ	4.45	0.31	มาก
4.	จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน	4.53	0.43	มากที่สุด
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร	4.73	0.34	มากที่สุด
6.	การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4.59	0.38	มากที่สุด
7.	การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา	4.66	0.42	มากที่สุด
8.	ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา	4.45	0.33	มาก
	เฉลี่ย	4.56	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูมีระดับความพึงพอใจโดยรวมต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ด้านการให้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

อภิปรายผล

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินสังเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกตามหลักวิธีสังเคราะห์ได้กิจกรรมที่มีความเหมาะสม 6 กิจกรรมได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) 2) จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (Learner Centered Learning) 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร (Information Activities Learning) 4) การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา (Solving Problems Leaning) 5)การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Practical Evaluation Learning) 6) ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา (Activities all Time Learning) จากผลการศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นพื้นฐานครู พบว่า มีระดับความพึงพอใจโดยรวมต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุดโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.56 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ด้านการให้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากที่สุดโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.74 รองลงมาคือกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการข่าวสาร ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.74 จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า การนำกิจกรรมที่มีความเหมาะสม 6 กิจกรรมไปใช้จะส่งผลต่อการเรียนรู้เชิงลึกได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฟาตีฮะห์ อุตส่าห์ราชการ (2558) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการสอนเรื่องคลื่นไหวสะเทือนโดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนที่ได้มีการนำกิจกรรมดังกล่าวไปใช้มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งผลการศึกษาสามารถสะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมักจะมีผลในทางบวกเมื่อครูผู้สอนโดยเฉพาะการใช้นวัตกรรมการสอนและข้อมูลข่าวสารที่เน้นความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก

ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.33 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า มากที่สุดคือการจัดแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสมค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.90 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีความทันสมัยสอดคล้องต่อความต้องการของครูค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.17 สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียา สมพีช (2559,น.260) ที่ให้แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพว่าจะต้องให้ความสำคัญกับการนำกรณีศึกษาที่มีความทันสมัยมาใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความกระตือรือร้นให้กับผู้เรียนและประสิทธิภาพในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจการสื่อสารรวมทั้งด้านทักษะทางสังคมมากขึ้น

สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.71 โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปรีชา กอเจริญ (2557:132-133) ที่ได้ทำการศึกษานวัตกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาชีพทางวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสารด้วยกิจกรรมการดึงดูด ความสนใจร่วมกับการใช้ระบบอีเลิร์นนิ่งโดยพบว่า นักศึกษามีผลการเรียนรู้ที่ทำคะแนนแบบทดสอบได้ดีขึ้นมากกว่าการเรียนการสอนด้วยกระบวนการตามปกติ และไม่มีการเรียนเสริมผ่านระบบอีเลิร์นนิ่ง นักศึกษามีคะแนนทดสอบเพิ่มขึ้น

เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี(2560,น.155)ที่ทำการศึกษาถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ โดยพบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คณาจารย์มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากยิ่งขึ้น และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในชั้นเรียนได้มากขึ้นกว่าเดิม กล่าวโดยสรุปคือ นักศึกษากลุ่มทดลองหลังได้รับนวัตกรรมส่งเสริมผลการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการดึงดูดความสนใจสามารถส่งเสริมผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีมากกว่าก่อนได้รับนวัตกรรม

จากการศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.45 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรพงษ์ แสงประเสริฐ(2560,น.115-121) ที่ให้ความสำคัญกับการนำรูปแบบการจัดการเชิงรุกมาจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ จากกิจกรรมการเร้าความคิด ขั้นฝึกปฏิบัติ ขั้นรุกให้คิด ขั้นร่วมกันตกผลึก และขั้นสรุปความคิด โดยผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยความชัดเจนของกระบวนการ จัดการเรียนรู้และภาษาที่ใช้อธิบายในกระบวนการจัดการ เรียนรู้การนำไปปฏิบัติได้จริงของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ อย่างมีวิจารณญาณของกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ซึ่งถือได้ว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้จึงถือได้ว่ามีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน เพราะฉะนั้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านการส่งเสริมและเร้าการคิด และรวมกันตกผลึกภายใต้การสร้างบรรยากาศที่ดี อย่างกรณีของการจัดห้องเรียนทีทันสมัยมีสื่อครบครัน ครูผู้สอนมีความสามารถอาจจะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านจัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.48 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า มากที่สุดการสร้างบุคคลเรียนรู้ที่จะเรียนรู้ขณะที่กำลังเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 รองลงมาคือ การเรียนรู้เป็นกิจกรรมทางสังคม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.80 จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญหรือกระบวนการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรการสอนโดยคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในขณะเดียวกันพยายามสร้างองค์ความรู้ให้มีความสอดคล้องกับกรณีศึกษาทางสังคมจะส่งผลให้นักเรียนสนใจเพราะเรื่องราวใฝนการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องใกล้ตัว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นนทลี พรธาดาวิทย์(2560,น.85-88) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านการให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันกับผู้สอนซึ่งส่งผลให้ผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นในเชิงบวกหรือมีการยอมรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เพราะนักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้อื่นในอนาคต

เช่นเดียวกับผลการศึกษาของผู้วิจัยในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้าน การสร้างแรงจูงใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านข้อมูลข่าวสารเป็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ทั้งสองกรณีส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้เทคโนโลยีพัฒนาความสามารถ ค่าเฉลี่ย 4.80 ทั้งนี้นำไปสู่การประเมินผลในการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากค่าเฉลี่ย 4.59 ทั้งหมดคือกุญแจสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีศักยภาพ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิตตภูมิ มีประดิษฐ์(2560,น.1-5) ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิเภาพนั้นจะต้องประกอบการไปด้วยการจัดการเรียนรู้เชิง

บูรณาการในด้านการให้ความสำคัญกับผู้เรียน การเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง การกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนรู้โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยอาจจะมีการผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆ ในหมวดเดียวกันหรือต่างหมวดวิชาให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องและมีความหลากหลายเช่นการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารและนำกรณีศึกษาจากประสบการณ์จริงที่ได้มาใช้ในการถ่ายทอดการเรียนรู้โดยครูอาจจะเป็นผู้ช่วยในการจัดหาข้อมูลข่าวสารมีการเสริมแรงในกรณีที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ พีระยุทธ สุขสำราญ(2559,น.193-197) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความคิดสร้างสรรค์ด้วยปัญญาภายใต้สิ่งเร้าอันประกอบไปด้วย ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาชีววิทยาหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวพบว่าการจัดการเรียนรู้ที่ดีนอกจากผู้สอนแล้วตัวผู้เรียนรวมทั้งเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเปรียบเสมือนหนึ่งการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยครูผู้สอนมีหน้าที่ในการเป็นโค้ชซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับ ติดตามและเสริมแรงในขณะที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้นนอกจากจุดมุ่งหมายตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้นแล้ว ครูผู้สอนเองควรที่จะคำนึงถึงในประเด็นการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจในการายวิชา บ่อยครั้งผู้สอนมักเข้าใจผิดว่าการทำหน้าที่ผู้สอนคือผู้ที่รู้มากกว่าผู้เรียนในขณะดียวกันสังคมทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงแทบจะทุกวัน องค์ความรู้ที่มีอยู่ตัวตัวผู้สอนจึงไม่สามารถบูรณาการกับการเรียนการสอนเชิงรุกได้อย่างเต็มที่ เครื่องมือและหรือสื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญ รวมทั้งความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อรวมถึงความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาจึงมีความสำคัญมากอันส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ครูควรศึกษาการใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก จากตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียดและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

2) ครูควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละรายวิชา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) นอกเหนือจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและประโยชน์ในการจัดการเรียรู้เชิงรุกซึ่งเป็นการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างแล้วควรที่จะดำเนินการวัดผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับนักเรียนเพื่อยืนยันประสิทธิผลของการวิจัย

2) นอกจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแล้วผู้วิจัยควรเพิ่มเติมแนวทางในการบูรณาการรายวิชาอื่นๆเข้าเป็นส่วนหนึ่งในกรอบแนวคิดในการวิจัย

บรรณานุกรม

Meepradit.K. (2017). Integrated learning And Student-centered learning : Basic for Production of graduates To have 21st century skills. Bangkok. Support centerAnd learning and teaching.Sripatum University.

Porntadawit.N.(2017). Development of Active Learning in Learning Management Subject. UTK Journal*, 11*(1), 85-94.

Aussarachagan.F.(2015). A Model Of Improving Studen's. Conceptual Knowledge Of Seismic Wave Using *Active Learning .(* Master Thesis) .Chunburi.Burapa University. (in Thai)

Suksamran, P., Chaiprasert, P., & Srisangyong, S. (2016). A study of biology learning achievement and metacognition using constructionism theory on biodiversity for grade 12 students. *Journal of Education Naresuan University, 18*(3), 189-201. (in Thai)

Gorjarern.P.(2014). Innovation to Promote Student Learning Outcome of Specific Communication Engineering Course by Attractive Activities with E-learning System. APHEIT International Journal. ,20(2),124-135. (in Thai)

Sompout.P.(2016). Organized Active Learning By Instructional Model With Case-Based. Phranakhon Rajabhat Research Journal (Humanities and Social Sciences) *11*(2), 260-270. (in Thai)

Sangprasert.V.(2017). The Developmant Of A Learning Management Process Based On Active Learning Concept In Promoting Upper Secondary School StudentsงTUDENTS'Critical English Speaking Ability . Journal Of Education :Faculty Of Education Srinakharinwirot University*, 18*(1), 106-124. (in Thai)

Pusitrattanavalee.S., Jinnge.P.,Yimsud.C.(2017). Active Learning Instructional Model of Teachers in Southern College Technology. Journal of Southern Technology ,10(1), 151-158. (in Thai).

บทความวิจัย

การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รจนา จันทร์กอง*, ชาติชาย ม่วงปฐม*, จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต*, วัชรีย์ ร่วมคิด*

*คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน ประกอบด้วย 2.1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน 2.2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน วิธีดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จากแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาแอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One – group Pretest – Posttest Design) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบที (t) แบบไม่เป็นอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการของยุทธศาสตร์ 3) แนวคิดของยุทธศาสตร์ 4) จุดมุ่งหมายของยุทธศาสตร์ 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์ ได้แก่ 5.1) กระบวนการด้านการจัดการการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นแนะนำจูงใจ (2) ขั้นมองหาเป้าหมาย (3) ขั้นสำรวจตรวจตรา (4) ขั้นไขความกระจ่าง (5) ขั้นสร้างความคิดใหม่

(6) ขั้นสะท้อนผลประเมินความรู้ 5.2) ปัจจัยสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลยุทธศาสตร์ โดยผลการประเมินยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ พบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 2)นักเรียนมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

คำสำคัญ: ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน, การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, การกำกับตนเองในการเรียนรู้, ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้

RESEARCH

The Development of Thai Learning Management Strategy by Applying Constructivism and Metacognition Theories for Enhancing Critical Reading and Self-Regulated Learning of Prathomsuksa 6 Students

Rodjana Jankong*, Chatchai Muangpatom*, Julamas Jansrisukot*, Watcharee Ruamkid*

***** Faculty of Education, Udonthani Rajabhat University

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to development of Thai learning management strategy by applying constructivism and metacognition theories for enhancing critical reading and self-regulated learning of prathomsuksa 6 students, 2) to study the efficiency of the learning management strategy by applying constructivism and metacognition theories consisted of; 2.1) to compare the ability for critical reading of prathomsuksa 6 students before and after the experiment 2.2) to compare the ability for self-regulated learning of prathomsuksa 6 students before and after the experiment. The research was divided into 3 phases : 1) study the situation and problems of Thai learning management of prathomsuksa 6 students from theoretical trends and literature related to critical reading and self-regulated learning, 2) development of Thai learning management strategy, 3) study the result of Thai learning management strategy. A sample was selected from prathomsuksa 6 students Bannaang school in the second semester of the 2017 academic year. This research was conducted under One Group Pretest-Posttest Design. Both qualitative and quantitative data were collected and analyzed for percentage, mean, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The research findings were as follows:

1. Thai learning management strategy by applying constructivism and metacognition theories for enhancing critical reading and self-regulated learning of prathomsuksa 6 students were 6 components as follows: 1) Background and Significance 2) Strategy Principle 3) Theory 4) Strategy Objectives 5) Strategic learning management process were; 5.1) The learning management process developed by applying constructivism and metacognition theories composed of 6 steps; (1) Incentives; (2) Goal; (3) Explore; (4) Understand; (5) Apply; and (6) Assessment 5.2) Factors supporting learning management 6) Evaluating the strategy. The developed learning management strategy was rated at the highest level.

2. The results of the implementation of the learning management strategy were found that: 1) the students posttest mean score on critical reading ability was found significantly higher than the pretest and higher than the criterion of 75 percent. 2) the students posttest mean score on self-regulated learning ability was found significantly higher than the pretest and higher than the criterion of 75 percent.

Key words: Constructivism, Enhancing Critical Reading, Self-Regulated Learning, Learning Management Strategy

บทนำ

ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์ ทุกชาติทุกภาษาเพราะมนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ใช้ในการแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด และถ่ายทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ (ทัศนีย์ ศุภเมธี, 2542: 1) สำหรับภาษาไทยนั้นมีคุณค่าและความสำคัญต่อคนไทยมาก ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารเพื่อการดำรงชีวิต และเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนเรามีโอกาสแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้นจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 1) ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี (2529: 6) ได้พระราชนิพนธ์เกี่ยวกับภาษาไทยว่า ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างคนในสังคม ภาษาช่วยถ่ายทอดความรู้ ความคิด และช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชนในชาติ ดังนั้นภาษาจึงมีคุณค่า มีความหมาย และเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิด สติปัญญา ฉะนั้นมนุษย์จึงต้องเรียนรู้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

การอ่านเป็นช่องทางของการรับรู้ที่สามารถเลือกรับและแสวงหาได้ตามโอกาสที่ต้องการเป็นทางที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ได้ทั้งเชิงลึกและเชิงกว้างอย่างไม่มีขอบเขต (ศิวกานท์ ปทุมสูติ, 2550 : 15) การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นต้องใช้มากกว่าทักษะอื่น ๆ มนุษย์จะใช้การอ่านเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ ดังนั้นผู้ที่มีทักษะในการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพก็จะช่วยให้เป็นผู้ที่มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นและมีพัฒนาการเรียนในวิชาต่างๆ สูง (Anderson, 1999) ความสามารถในการอ่านไม่ใช่ลักษณะทางจิตวิทยาที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด หากเป็นสิ่งสะสมมาเป็นลำดับตั้งแต่วัยเด็กและความสามารถในการอ่านเป็นสิ่งที่ฝึกฝนกันได้ ซึ่งคนที่มีความสามารถในการอ่านได้ดีที่สุดขึ้นอยู่กับคุณสมบัติบางประการสำคัญ นั่นคือ การอ่านเป็น (พนิตนันท์ บุญพามี,2542 : 2) ซึ่งการอ่านเป็นหรืออ่านเก่ง คือ มีความสามารถในการอ่าน อ่านได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว อ่านได้แตกฉาน รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลอ่านแล้วสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ได้ อ่านแล้วเข้าใจจับใจความสำคัญได้ ประเมินค่าได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประพฤติปฏิบัติตนหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องมีคุณธรรม (ฉวีวรรณ คูหาภินันทน์, 2542 : 19) ผู้ที่อ่านอย่างคล่องแคล่วเข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้ และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ แยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต พร้อมทั้งถ่ายทอดสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 2)

การอ่านและการคิดมีความสัมพันธ์กัน ด้วยเหตุที่การอ่านเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้สายตาและสมองรับรู้ความหมาย รวมทั้งเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน ดังนั้นการอ่านและการคิดจึงเป็นเรื่องที่จะต้องพัฒนาควบคู่กันไป (จิรวัฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 1) เพราะการอ่านที่มีประสิทธิภาพมิใช่การอ่านที่ตรงตามตัวอักษร แต่เป็นการอ่านโดยใช้วิจารณญาณ สามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่าน และประโยชน์จากการอ่านได้ (สุกัญญา ศรีสืบสาย, 2551: 14) การอ่านจะใช้กระบวนการคิดที่ทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ผู้ที่ใช้ทักษะการอ่านควบคู่กับการคิดย่อมนำไปสู่การคิดที่

ดี เพราะผู้อ่านจะได้ทราบแนวความคิดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านเกิดความรู้จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาจัดแยกตีความหมายก่อนที่จะเกิดเป็นความคิดของตนเอง (ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน, 2557: 20) ทั้งนี้เพราะ การอ่านเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด แล้วนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจเพียงอย่างเดียวนั้นยังไม่เพียงพอจะต้องให้นักเรียนรู้จักหาเหตุผลควบคู่ไปกับการอ่านด้วยทุกครั้ง หรือที่เรียกว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ประเทิน มหาขันธ์, 2530: 173-174) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถในการอ่านระดับสูง ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่านด้านการเข้าใจความหมาย การเข้าใจจุดมุ่งหมายของภาษา การเข้าใจระดับภาษา การประเมินการเขียนของผู้เขียน และการระบุได้ว่าเรื่องที่อ่านสอดคล้องกลมกลืนกันหรือไม่ (ดนยา วงศ์ธนะชัย, 2542 : 180) นอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการอ่านที่สัมพันธ์กับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาเหตุผลและข้อตกลงเบื้องต้น การใช้เหตุผลที่ดี และพิจารณาประเด็นหรือคำอธิบายที่เป็นไปได้ของผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถให้เหตุผลสนับสนุนหรือโต้แย้งเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจว่าอะไรควรเชื่อหรือควรทำ เป็นการประเมินค่าโดยการใช้ประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเองเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานความรู้จากการอ่าน มีประสบการณ์สูง จึงประเมินได้ถูกต้อง (บันลือ พฤกษะวัน, 2557: 140) ดังนั้นการฝึกฝนทักษะการอ่านจึงต้องฝึกฝนทักษะการคิดควบคู่กัน ไปด้วย จึงจะทำให้การอ่านสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง นอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดหาเหตุผลในเรื่องราวต่าง ๆ นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณย่อมได้เปรียบที่จะทำให้ทราบแนวคิดและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วนำไปพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม รู้เท่าทันเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคม และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมได้เป็นอย่างดี (สุกัญญา ศรีสืบสาย, 2551: 59)

ทักษะที่สำคัญอีกอย่างสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการกำกับตนเองในการเรียนรู้ เนื่องจากการกำกับตนเองในการเรียนรู้ (Self Regulated Learning) เป็นกระบวนการที่บุคคลสามารถวางแผนควบคุมและกำกับพฤติกรรมของตนเองได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งในธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และทำให้สำเร็จได้ด้วยตัวเอง ถ้าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่รักและสนใจก็จะทำให้สามารถกำกับและควบคุมตนเองให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ บุคคลที่มีการกำกับตนเองสูงย่อมกระทำพฤติกรรมได้บรรลุผลกว่าบุคคลที่มีการกำกับตนเองต่ำ และการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองไม่เพียงแต่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียนเท่านั้น สิ่งสำคัญคือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปตลอดชีวิต(Zimmerman , 2002 : 64-70) นอกจากนี้ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ บุคคลก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมา และคนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถจะมีความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอยง่ายและจะประสบความสำเร็จในที่สุด การกำกับตนเองในการเรียนรู้จึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้และมีพัฒนาการที่ดี (Evans, 1989 : 50) การกำกับตนเองในการเรียนรู้สามารถนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมเนื่องจากมีข้อดี คือ ทำให้บุคคลสามารถรักษามาตรฐานในการแสดงพฤติกรรมให้คงทน ซึ่งทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ยาวนานกว่าการใช้วิธีการควบคุมจากภายนอก จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ถ้านักเรียนมีการใช้การกำกับตนเองเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเรียนจะทำให้การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุผลตามเป้าหมาย และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เช่น

งานวิจัยของ ชังค์ และซิมเมอร์แมน(Schunk and Zimmerman, 1994 : 76-79) พบว่า การกำกับตนเองสามารถเพิ่มแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และช่วยเสริมความสนใจทางการเรียนภายในตัวผู้เรียน งานวิจัยของ ปฐมาธิดา นาใจคง (2544 : 93) ศึกษาผลการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีต่อทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเองมีคะแนนทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย และคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในสภาพการเรียนการสอนปัจจุบันพบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยยังประสบปัญหาโดยเฉพาะปัญหาด้านการอ่านที่ยังไม่สามารถสนองตอบนโนบายการศึกษา ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยสภาพและสาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2540 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 11-17 ; อมรวิชช์ นาครทรรพ, 2550 : 17 ; *โกวิท ประวาลพฤกษ์ , 2551 ;* ทองดี ดวงรัตน์, 2554 ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) และจากข้อมูลสภาพปัญหาการสอนอ่านภาษาไทยโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ศึกษานิเทศก์รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและได้สังเคราะห์สภาพและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า สาเหตุที่ผู้เรียนขาดทักษะและความสามารถในการอ่าน เกิดจากปัญหาหลาย ๆ ด้าน แต่ปัญหาที่ส่งผลกระทบโดยตรง ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครูและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ในส่วนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครู พบว่า ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอ่านอย่างแท้จริง ส่วนมากจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนอ่านเรื่อง โดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่น และครูผู้สอนภาษาไทยมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการสอนอ่านไม่เพียงพอ เช่น จิตวิทยาการอ่าน การวิเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่าน เป็นต้น ตลอดจนครูยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย เน้นให้ผู้เรียนท่องจำรายละเอียดหรือหลักการอ่านในระดับต่าง ๆ โดยไม่ได้นำรูปแบบการสอนที่แปลกใหม่และมีความหลากหลายมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน ทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้มีเป้าหมายสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ จากเรื่องที่อ่านในลักษณะของการนำประสบการณ์ความรู้ที่ได้มาใช้ในชีวิตประจำวัน ขาดความเอาใจใส่ในการฝึกฝนพัฒนาทักษะด้านการอ่านจึงออกมาในรูปแบบของการให้ผู้เรียนอ่านพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ครูยังคงให้ความสำคัญกับเวลาเรียนในส่วนของเนื้อหาวิชามากกว่าการฝึกฝนทักษะ ทำให้ผู้เรียนมีเวลาในการฝึกฝนทักษะการอ่านไม่มากพอ ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตหรือใช้สื่อและมีการใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับที่น้อยมาก โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน รวมทั้งการวัดผลประเมินผลของครูมักจะเน้นในด้านความรู้ความจำมากกว่าการวัดและประเมินผลจากสภาพจริงในส่วนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนไม่ได้ใช้กำกับตนเองในการเรียนรู้ ไม่มีการวางแผน ควบคุม และกำกับพฤติกรรมของตนเอง จึงทำให้ขาดความสนใจในการอ่าน ไม่ชอบอ่านข้อความที่มีความยาวหรือเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามมาก เพราะเห็นว่ายากและน่าเบื่อ ไม่เห็นความสำคัญ ไม่มีแรงจูงใจในการอ่าน ไม่มีนิสัยรักการอ่าน ขาดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ และฝึกฝนทักษะด้านการอ่าน คิดเองไม่เป็น มีแต่ท่องจำ จึงทำให้ผู้เรียนไม่มีกระบวนการคิดในการเรียนที่จะสร้างความรู้ด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนจำหลักการแนวคิดของเนื้อหาแต่ละเรื่องที่ครูป้อนให้เรียบร้อยแล้ว ถึงเวลานำไปประยุกต์ใช้จริงหรือพบข้อมูลที่ให้เปลี่ยนแปลงไป

นักเรียนกลับคิดไม่ได้ ไม่สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ได้อีก ทั้งผู้เรียนซึ่งมาจากสังคมที่แตกต่างกันทำให้มีระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน และประสบการณ์ทางภาษาแตกต่างกันทำให้ผู้เรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็น ตัดสินใจไม่ถูกว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ อ่านแล้วไม่สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ได้

จากการประเมินของ OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) อันเป็นองค์กรความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีโครงการการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่ชื่อว่าโครงการ Programmer for International Student Assessment หรือ PISA วัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่านักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเป็นประชาชนที่มีคุณภาพที่ดีในอนาคตไม่ได้ประเมินตามเนื้อหาหลักสูตรที่เรียน โดยประเมินเกี่ยวกับการรู้เรื่อง (Literacy) ซึ่งมีการประเมิน 3 ด้าน คือ การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) การรู้เรื่อง คณิตศาสตร์(Mathematics Literacy) และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์(Scientific Literacy) (นันทวัน นันทวนิช, 2557: 40) ในส่วนของการอ่าน PISA นิยามการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ไว้ว่า หมายถึง ความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน และประเมิน คิดวิเคราะห์ ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการส่งสารสาระอะไรให้ผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อจะประเมินว่านักเรียนได้พัฒนาศักยภาพในการอ่านของตนและสามารถใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและความเป็นไปของสังคมอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด โดยการประเมินของ PISA เน้นการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เพื่อศึกษาว่า นักเรียนจะสามารถรู้เรื่องที่ได้อ่าน สามารถขยายผลและคิดย้อนวิเคราะห์ความหมายของข้อความที่ได้อ่าน เพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งในโรงเรียนและในชีวิตจริงนอกโรงเรียน (ประสงค์ เมธีพินิตกุล, 2550: 44) ผลการประเมิน PISA ปี 2009 พบว่า ด้านการอ่านนักเรียนไทยมีคะแนนด้านการอ่าน เฉลี่ย 420 คะแนน จากคะแนนเต็ม 600 คะแนน ผลการประเมิน PISA ปี 2012 พบว่า ด้านการอ่านนักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ย 441 คะแนน จากคะแนนเต็ม 600 คะแนน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2009 แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 496 คะแนน เมื่อวัดระดับการอ่าน พบว่า นักเรียนไทยมีกลุ่มที่มีการอ่านต่ำกว่าระดับพื้นฐานมีมากถึงร้อยละ 33 นั่นคือ นักเรียนสามารถอ่านตามตัวอักษรได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย นักเรียนอ่านตีความ วิเคราะห์ความ และประเมินข้อความที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิตหรือในความเป็นจริงไม่ได้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2556 : 14-15)

นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แถลงผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ ที่ 2 (พ.ศ. 2549-2552) มีบทสรุปของผู้บริหารว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จะได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดด้านการคิดวิเคราะห์ อันสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนขาดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพ การศึกษาเสนอแนะว่า การอ่านของนักเรียนทุกระดับชั้นควรได้รับการฝึกฝนในด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน (ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์, 2553 : 4) สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test; *O* -NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบผลระหว่าง ปีการศึกษา 2555 และปีการศึกษา 2556 วิชาภาษาไทย พบว่า ระดับประเทศ ปีการศึกษา

2555 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 45.68 ส่วนปีการศึกษา 2556 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 45.02 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยลดลง 0.66 เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบวิชาภาษาไทยตามรายมาตรฐาน ปีการศึกษา 2556 ในระดับประเทศ โดยเปรียบเทียบระหว่างสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระ พบว่าสาระการอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน มีค่าเฉลี่ย 42.26 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นจึงควรเร่งรัดพัฒนา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2557)

ดังนั้นการจัดการการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลทำให้นักเรียนสามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ และมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณดีขึ้น ไม่เบื่อหน่าย มีความรู้สึกกระตือรือร้นอยากเรียนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง และผู้เรียนได้ ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดการ โดยจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ , 2555: 69)

ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (ทิศนา แขมมณี, 2553:110-123) ฝึกให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในความคิดและการเรียนรู้ของตนเองในการวางแผนตรวจสอบและประเมิน เพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการอ่านของตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาการอ่านได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะนำมาซึ่งความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ (ศุภิสรา ทองโพธิ์, 2550: 3) ตามเป้าหมายของการศึกษาที่เน้นทักษะการคิดเพื่อสร้างความรู้ ค้นหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มีการคิดวิจารณญาณในการเลือก การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์และพเยาว์ ยินดีสุข, 2557: 44)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยที่ครูผู้สอนจะต้องใช้ยุทธศาสตร์ในการจัดการการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆที่สังคมในยุคปัจจุบันต้องการ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism Theory) มีหลักการแนวคิดหลักที่สามารถสรุปได้ว่า ความรู้จะถูกสร้างจากประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างสิ่งแทนความรู้ในสมองที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง การเรียนรู้เป็นการแปลความหมายตามสภาพจริงหรือประสบการณ์ของแต่ละคน การเรียนรู้เกิดจากการลงมือกระทำ ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและสร้างความหมายของปรากฏการณ์ต่างๆโดยอาศัยพื้นฐานของประสบการณ์ของตนเอง การเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมมือต่อยอดจากแนวคิดที่หลากหลายมาเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดของตนเอง ซึ่งได้มาจากการร่วมแบ่งปันแนวคิดที่หลากหลายในกลุ่ม และในขณะเดียวกันก็ปรับเปลี่ยนการสร้างสิ่งที่แทนความรู้ในสมอง การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะเกิดขึ้นในสภาพชั้นเรียนจริงหรือเหมาะสมกับบริบทที่สะท้อนสภาพที่เป็นจริง และการเรียนรู้เป็นกระบวนการกำกับตนเองของผู้เรียนที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเองด้วยการทำให้เข้าใจเรื่องที่เรียนอย่างลึกซึ้ง จนสามารถสร้างความหมายของสิ่งนั้นๆได้ด้วยตนเอง ตั้งแต่การวางแผนการเรียน วิเคราะห์และรับรู้วิธีดำเนินงานของตนเองแล้วปรับเปลี่ยน

แก้ไขงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ (ทิศนา แขมมณี, 2553 : 90-94) การจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน เพราะเป็นการสอนเพื่อให้เกิดพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งจำเป็นต้องฝึกให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพราะข้อมูลข่าวสารในสภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนจึงต้องเป็นการสอนให้นักเรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และนำข้อมูลสารสนเทศนั้นมาใช้อย่างมีความหมาย โดย เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กับความรู้ และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ผ่านการอ่าน การคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพื่อสามารถนำไปใช้และนำไปแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตต่อไป (ชนาธิป พรกุล,2554 : 72-91)

เมตาคอกนิชัน (Metacognition) เป็นกระบวนการคิดที่นำมาใช้จัดการกลวิธีทางความคิดเพื่อที่จะกำกับและควบคุมการเรียนรู้ สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปเชื่อมโยงกับความสามารถทางเชาว์ปัญญาอันจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้เรียนจะมีความตระหนักรู้พิจารณาลักษณะหรือประเภทงานที่ศึกษา ข้อจำกัดต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการทำงาน มีความสามารถในการควบคุมกระบวนการคิดของตนเองในการที่จะเรียนรู้ และกระทำกิจกรรมต่าง ๆ สามารถควบคุมการตรวจสอบวิธีการปฏิบัติกิจกรรม วางแผนการทำงานและเลือกวิธีการ ทักษะที่นำมาใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ช่วยในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน (Gredler 2001 : 210) เมตาคอกนิชันประกอบด้วยการตระหนักรู้ (Awareness) เป็นการตระหนักรู้ในตัวเองว่าจะต้องใช้ทักษะ กลวิธี และแหล่งข้อมูลอะไรบ้างที่จำเป็นต่อการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และจะต้องทำอะไร และการกำกับตนเอง (Self Regulation) ความสามารถนี้เป็นการรู้ว่าจะทำงานนั้นอย่างไร และเมื่อไร เพื่อให้งานเกิดความสำเร็จสมบูรณ์ (Woolfolk , 1995 : 292-294) เมตตาคอกนิชันเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านโดยจะช่วย ให้ผู้เรียนเรียนรู้ถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในบทอ่านและวิเคราะห์ลักษณะของบทอ่าน รู้ลักษณะของงานหรือกิจกรรมของการอ่าน หรือสภาพโครงสร้างของบทอ่าน ตามสถานการณ์การเรียนรู้ รู้จักการใช้ทักษะ และกลวิธีที่เหมาะสมมาช่วยในการอ่าน ตระหนักรู้เกี่ยวกับความสามารถในการอ่านของตนเอง และรู้จักการควบคุมการอ่านของตนเอง โดยรู้จักเกณฑ์ตรวจผลการอ่าน และการประเมินการอ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (Babbs, 1983:423)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันมาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้สนใจมีความเข้าใจในกระบวนการ สามารถนำกระบวนการดังกล่าวไปปรับใช้ให้เหมาะสม อันจะเป็นการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพด้านการอ่านและส่งเสริมพัฒนาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. เพื่อศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดย มีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

2.1 เพื่อพัฒนากระบวนการการจัดการการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันก่อนเรียนและหลังเรียน

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันก่อนเรียนและหลังเรียน

3. ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 232 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 4,709 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแอง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีจำนวนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.2 ความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้

3. เนื้อหา

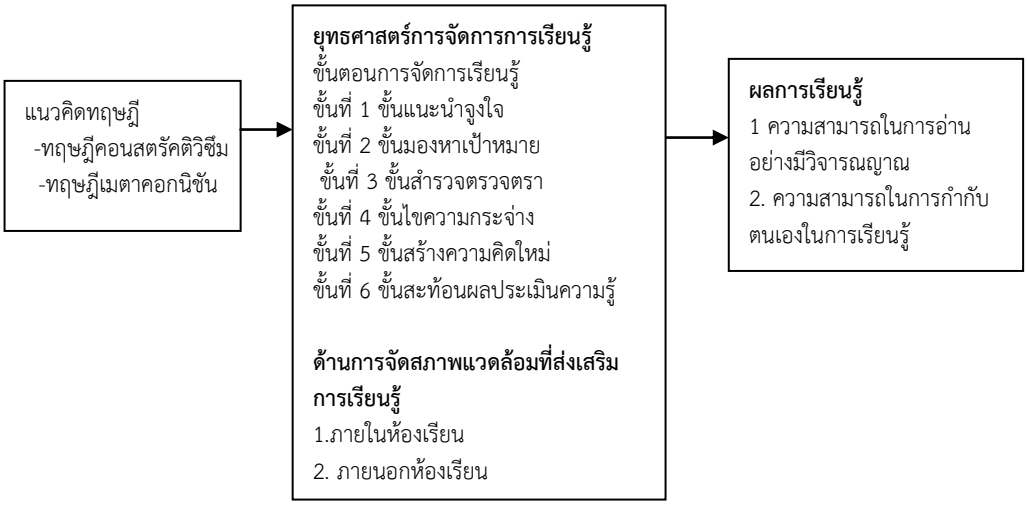
ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาจากเอกสารจริงที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน (Authentic Text) ซึ่งมีความยากง่ายอยู่ในระดับเดียวกันกับหนังสือเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอนุญาตให้ใช้ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์สอนสาขาภาษาไทยด้านการสอน

ภาษาไทย และครูที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นครูชำนาญการพิเศษสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นผู้พิจารณา

4. ระยะเวลาในการศึกษาการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษา ตลอดปีการศึกษา 2558

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเพื่อการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 3 ประเภท โดยแยกตามจุดมุ่งหมายของการใช้ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติ และเครื่องมือที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.1.2 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของ แบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบวัดการกำกับตนเองในการเรียนรู้ โดยใช้วิธีหาค่า IOC (Index of item objective congruence) โดยใช้สูตรของโรวิเนลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton. 1977: 49-60)

2.1.3 หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยโปรแกรม TAP (Test Analysis Program)

2.1.4 หาค่าความเที่ยงของแบบวัดการกำกับตนเองในการเรียนรู้ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่า ของครอนบาค (Cronbach) ด้วยโปรแกรม SPSS for Window

2.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

2.3 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (SPSS)

2.3.1 เปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนด้วยยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันกับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้การทดสอบทีแบบไม่อิสระ (One Sample t-test)

2.3.2 เปรียบเทียบความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันโดยใช้การทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test for Dependent Samples)

2.3.3 เปรียบเทียบความสามารถการกำกับตนเองในการเรียนรู้หลังเรียนด้วยยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันกับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้การทดสอบทีแบบไม่อิสระ (One Sample t-test)

2.3.4 เปรียบเทียบความสามารถการกำกับตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันโดยใช้การทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test for Dependent Samples)

5. ผลการวิจัย

1. ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการของยุทธศาสตร์ 3) แนวคิดของยุทธศาสตร์ 4) จุดมุ่งหมายของยุทธศาสตร์ 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์ ได้แก่ 5.1) กระบวนการด้านการจัดการการเรียนรู้ ที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นแนะนำจูงใจ (2) ขั้นมองหาเป้าหมาย (3) ขั้นสำรวจตรวจตรา (4) ขั้นไข ความกระจ่าง (5) ขั้นสร้างความคิดใหม่ (6) ขั้นสะท้อนผลประเมินความรู้ 5.2) ปัจจัยสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล

ยุทธศาสตร์ โดยผลการประเมินยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ พบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 2)นักเรียนมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

6. อภิปรายผล

1.การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.44 คะแนน มีความเหมาะสมระดับมาก การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้เนื่องจาก

1.1 แนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการพัฒนายุทธศาสตร์ ได้แก่ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน พบว่าทฤษฎีทั้งสองส่งผลต่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการ องค์ประกอบ ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลของยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของครูผู้สอน ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ เน้นให้ครูผู้สอนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้การจัดเก็บความรู้ การถ่ายโอนความรู้ การใช้ประโยชน์ และการประเมินผลความรู้ โดยขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นล้วนแล้วแต่จะช่วยเสริมสร้างให้ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น และเมื่อได้รับการดูแลให้ความช่วยเหลือตามแนวคิดการสอนงานให้สามารถจัดระบบความคิด ทบทวนการทำงานที่ผ่านมา และแสวงหาแนวทางในการพัฒนางาน แก้ปัญหาการทำงานด้วยตนเอง และการให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

1.2 ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีกระบวนการพัฒนาตามหลักวิชาการอย่างเป็นระบบ ด้วยการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานของแนวคิดการจัดการความรู้และ การสอนงานอย่างละเอียด อีกทั้งได้นำเอาแนวคิด ประสบการณ์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยทั้งในระดับอุดมศึกษาตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ด้านภาษาไทย และครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา ทำให้การกำหนดยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่ได้มาจากข้อมูลรอบด้าน มีการรวบรวมข้อมูลอย่างสมบูรณ์เป็นระบบและจากองค์ประกอบทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนายุทธศาสตร์อย่างมีขั้นตอน มีการออกแบบยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้

อย่างชัดเจน จึงทำให้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมในระดับมาก

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ พบว่า

2.1) นักเรียนมีความสามารถใน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

2.2) นักเรียน มีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากผลการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ผลที่น่าพอใจว่าเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนได้จึงนับเป็นทางเลือกให้บุคคลที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของสถาบันและกลุ่มผู้เรียน

1.2 ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด นำเสนอผลงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง แล้วยังพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเช่นนี้ เพราะทำให้นักเรียน มีความตื่นตัว และมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น แต่สิ่งที่ควรให้ความสนใจ คือ ต้องคอยสังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน หากพบว่าสมาชิกคนใดคนหนึ่งมีบทบาทที่มากเกินไป หรือไม่มีบทบาทในกลุ่ม จะต้องปรับบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้บรรยากาศการทำงานภายในกลุ่ม ดีขึ้น

1.3 การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ควรจัดให้มีความเหมาะสมกับวัยและมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเรียนรู้หรือสืบค้นข้อมูล จัดตกแต่งสภาพของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการกลุ่ม จัดที่นั่งอย่างพอเพียง มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ความเป็นกันเอง มีสื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนที่น่าสนใจ การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนให้คำนึงถึงสภาพความเป็นธรรมชาติในท้องถิ่น โดยจัดให้เชื่อมโยงกับความรู้ในเนื้อหาการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้มีความสนใจในการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยบูรณาการแนวคิดการจัดการความรู้และการสอนงาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียน เชิงสร้างสรรค์ สำหรับครูภาษาไทยระดับประถมศึกษา ควรมีการวิจัย ดังนี้

2.1 เนื่องจากยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยบูรณาการแนวคิดการจัดการความรู้และการสอนงาน พัฒนาความสามารถในการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เมื่อครูผู้สอนได้เรียนรู้แล้วสามารถนำไปใช้ได้จริงโดยไม่ลืมจึงจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงควรได้มีการศึกษาถึงความคงทนของยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยบูรณาการแนวคิดการจัดการความรู้และการสอนงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียน เชิงสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้น ว่าจะยังคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

2.2 ควรนำยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยบูรณาการแนวคิดการจัดการความรู้และการสอนงานที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูหรือนักเรียนในสาขาวิชาอื่น

2.3 ควรมีการศึกษายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยบูรณาการแนวคิดการจัดการความรู้และการสอนงาน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

โกวิท ประวาลพฤกษ์. (2551). **เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ด้วย Backward Design** . กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

จิรวัฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). **การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. (2557). **จิตวิทยาการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). **เทคนิคการอ่าน Reading Techniques**. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณนาคาร.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน Reading and reading promotion.**กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณนาคาร.

ชนาธิป พรกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้.** พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: นักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์และคณะ. (2553). **ดัชนีบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ: รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน).** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สแควร์ปริ๊นซ์ 93 จำกัด.

ดนยา วงศ์ธนะชัย. (2542). **การอ่านเพื่อชีวิต**. พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

ทองดี ดวงรัตน์. (2554). **การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิศนา แขมมณี. (2553). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). **การสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

นันทวัน นันทวนิช. (2557). การประเมินการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ของ PISA. **สสวท,** 42(186),40.

บันลือ พฤกษะวัน. (2557). **แนวการพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเทิน มหาขันธ์. (2530). **การสอนอ่านเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ปฐมาธิดา นาใจคง. (2544). **ผลการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). **เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์**. นครราชสีมา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2555). **นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้.** พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2550). **เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้แก้ง่ายนิดเดียว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นวสาส์นการพิมพ์.

ศุภิสรา ทองโพธิ์. (2550). **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2556). **ผลการประเมิน PISA 20012 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ บทสรุปเพื่อการบริหาร**. กรุงเทพฯ: บริษัท แอดวานซ์ พริ้นติ้ง เซอวิส จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2557). **รายงานผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2556**. อุดรธานี: กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . (2558). **คู่มือการเรียนการสอน การอ่าน คิดวิเคราะห์ ตามแนวทางประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุกัญญา ศรีสืบสาย. (2551). **การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการอ่านและการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2550). **รายงานเรื่องคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในวิถีทรรศน์การปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

Anderson, N. (1999). **Exploring Second Language Reading : Issues and strategies**. Canada : Heinle and Heinle Publisher.

Babbs, P.J. & Moe, A.J. (1983). Metacognition: A Key for Independent Learning from Text.

Evans, R.W. (1989). A societal problems approach and the teaching history. **Social Education. 80** , January, 50.

Gredler, M. (2001). **Learning and instruction: Theory into practice**. 4th ed. New York: Prentice Hall.

Schunk, D.H. and Zimmerman, B.J. (eds.). (1994). **Self-regulation of learning and Performance: Issues and Education Application**. New Jersey: Lewrence. 76 – 79.

Woolfolk, A.E.(1995). **Educational psychology**. New Jersey : Prentice-Hall.

Zimmerman, B. J.. (2002). Becoming a self- regulated learner: an overview. **Journal of Theory Into Practice**. Spring-Autumn: 64 – 70.

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

จุรีรัตน์ เสนาะกรรณ*, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล**

*คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
**บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า (1) ความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ ด้านปัจจัยจากภายใน ผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัคร สาขาที่เลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมากที่สุด รองลงมาคือความคาดหวังของผู้สมัครด้านหลักสูตรที่น่าสนใจ ในระดับมาก (2) ด้านปัจจัยจากภายนอก ผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการ เป็นที่ยอมรับของสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน วุฒิการศึกษาตรงกับสาขาวิชา และอาจารย์มีความรู้ความสามารถสูง ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ, บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

RESEARCH

Affecting Factors of Decision Making to Study Graduate College, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Jureerat Sanorkan*, Veeravan Jongjit Sirijirakal**

*Dr. of Science and Technology Faculty, Nakhon SI Thammarat Rajabhat University.
**ASST. Professor, Dr. Graduate Collge Science and Technology Faculty, Nakhon SI Thammarat Rajabhat University.

Abstract

The purpose of this Research were to investigate the affecting factors of decision making to study graduate college, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.The sample consisted of 103 graduate students studying at Nakhon Si Thammarat Rajabhat University in 2559, using a simple random sampling. The instrument used in the research were a document and analysis from and questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation, The results of the study revealed that (1) The internal influence the overall effect a very high level is the applicant's personal ability, Selected fields can be used professionally. The highest is the expectations of the program applicants are of high interest. (2) External influences the overall effect is very high. When considering each item, it was found that the qualifications of the instructor and the professor has an academic position. acceptable to society at highest level, and instructor is qualifications match majors and professors are highly competent at the highest levels.

Keywords: Affecting Factors, Decision Making, Graduate College, Nakhon SIThammarat Rajabhat University.

บทนำ

ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคมของประเทศอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการที่ประเทศไทยเข้าสู่การแข่งขันที่รุนแรงของยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่เป็นแรงงานคุณภาพ หรือระดับมันสมองของประเทศเป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งทางด้านวิชาการ ทางด้านบริหารจัดการและทางปฏิบัติ ตามทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก สามารถนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตามความต้องการของสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ ประกอบการงานได้สัมฤทธิ์ผลเต็มศักยภาพของบุคคล (ดลฤดี สุวรรณคีรี, 2553) การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพทุกด้าน และเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต โดยมาตรฐานการศึกษาของชาติด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคนไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข เพราะคุณภาพการศึกษาเป็นผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีปัจจัยในการบริหารและจัดการศึกษาที่เป็นปัจจัยส่งเสริม (Srikhot, 2015).

การจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพการศึกษาหลายด้านด้วยกัน (Lunenburg and Ornstein, 2004) ทั้งนี้คุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษา (Hayden and Thomson, 2007) ซึ่งการพัฒนาด้านการศึกษาเป็นแนวทางที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคลากรในประเทศ ซึ่งในการพัฒนาการศึกษานั้น ความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาในทุกแขนงวิชาชีพและทุกระดับ รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประชาชน ทั้งยังพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้แก่ชุมชนและประชาชน และการจัดการศึกษาในทุกระดับทุกหน่วยงาน ในสาขาที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งต่อยอดไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาระดับบัณฑิต มีความสำคัญในการผลิตกำลังคนระดับกลางและระดับสูง สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนานวัตกรรมศึกษาค้นคว้า วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งรวมวิทยาการหลากหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเป็นจำนวนมาก นอกจากถูกใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศที่กำหนดโดยนโยบายและแรงผลักดันทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาต่อไป

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก สถานการณ์ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยของเอกชน รวมไปถึงวิทยาลัยต่างๆ ที่กำลังพัฒนาตนเอง เพื่อก้าวเป็นมหาวิทยาลัยในอนาคต ทำให้การแข่งขันด้านการเปิดรับนักศึกษาของแต่ละสถาบันมีกลวิธีหลากหลายมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในส่วนกลางได้ขยายวิทยาเขตเปิดรับนักศึกษาต่างจังหวัดมากขึ้น การแข่งขันรุนแรงยิ่งขึ้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ต้องปรับตัวด้านการบริหารจัดการให้

มีคุณภาพและยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนให้เป็นที่ยอมรับและเข้าสู่มาตรฐานสากล ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นให้ตรงประเด็น

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีพันธกิจเป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่น จำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีคุณภาพ ทันสมัย สามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นให้ตรงจุด ได้พัฒนาหลักสูตรที่หลากหลาย ที่ทันสมัยและสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลบริบทพื้นฐานอันเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ของกลุ่มเป้าหมาย และเพื่อนำผลไปพิจารณาสู่แนวทางการกำหนดนโยบาย วางแผน ใช้กำหนดกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษาใหม่ และเพื่อกำหนดกรอบวิธี หลักการบริหารจัดการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพครบวงจร อันสอดคล้องกับความต้องการสูงสุดของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องวิจัยค้นหาผลลัพธ์ในเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชขึ้น ทั้งนี้เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นต้นแบบและแนวทางในการพัฒนาประชาสัมพันธ์ ใช้องค์ความรู้และปัจจัยเหล่านี้ที่ค้นพบจากการวิจัยเป็นกลยุทธ์หลักในการแข่งขันเปิดรับนักศึกษาใหม่ในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชให้ตรงเป้าหมาย และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกหลักสูตร ที่กำลังศึกษาอยู่ในบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกหลักสูตร ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2559 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ตารางของ (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

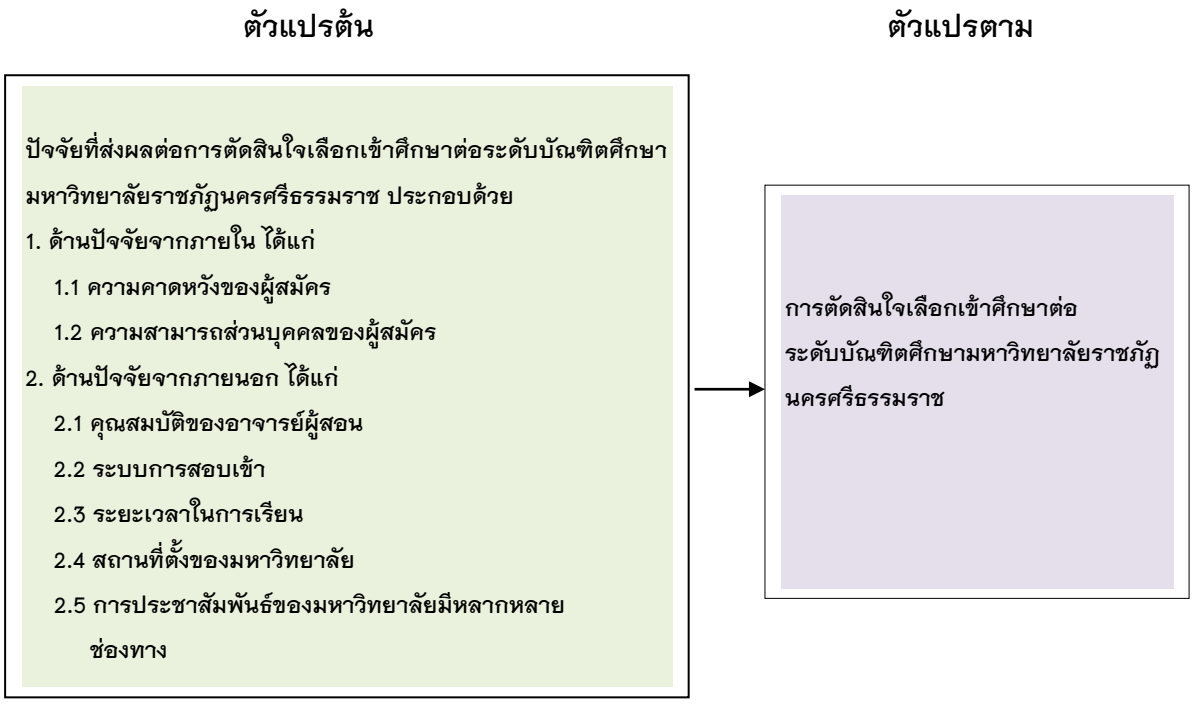
ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้แก่

1. ด้านอิทธิพลจากภายใน คือ 1) ความคาดหวังของผู้สมัครได้แก่เป็นหลักสูตรที่น่าสนใจความเชื่อมั่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชหลักสูตรมีเนื้อหาวิชาหลากหลาย ทันสมัยและตรงกับความต้องการของสังคมมีองค์ความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ 2) ความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัครได้แก่เกรดเฉลี่ยของผู้สมัครเหมาะสมที่จะศึกษาในหลักสูตรความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาสาขาที่เลือกตรงกับวิชาชีพสาขาที่เลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับวิชาชีพ

2. ด้านอิทธิพลจากภายนอก คือ 1) คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนได้แก่ อาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพด้านการสอนอาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงกับสาขาวิชาและมีความรู้ความสามารถสูงอาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับของสังคม 2) ระบบการสอบเข้าได้แก่ การสอบเข้ามีความโปร่งใสการแนะนำรายละเอียดการสอบเข้าวัน-เวลา การสอบเข้าเหมาะสม 3) ระยะเวลาในการเรียนได้แก่ ระยะเวลาในการเรียนมีความเหมาะสมกับหลักสูตร(4) สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยได้แก่ สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวกสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้านพักสถานที่ของมหาวิทยาลัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความปลอดภัย ห่างไกลมลพิษ(5) การประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยมีหลากหลายช่องทางได้แก่ทางเว็บไซต์ ทางเฟสบุ๊ค แผ่นพับ สื่อวิทยุออนไลน์ มีการแนะนำและแนะแนวการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ยึดกระบวนการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ **ประชากร** คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกหลักสูตร ทั้งระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2559 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกหลักสูตร ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ใช้ตารางของ (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือคือ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) และข้อคำถาม เนื้อหาจุดมุ่งหมายของการวิจัย ความเห็นและให้คะแนน เพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.90 ตามวิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 103 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 103 ชุด คิดเป็นร้อยละ100

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยนำเสนอเป็นตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ

	รายการ	**จำนวน**	**ร้อยละ**
เพศ	ชาย	26	25.24
	หญิง	77	74.76
	รวม	**103**	**100.00**

จากตารางที่ 1 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย คิดเป็นร้อยละ 74.76

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	**จำนวน**	**ร้อยละ**
นครศรีธรรมราช	84	81.60
สุราษฎร์ธานี	2	1.90
สงขลา	4	3.90
กระบี่	3	2.90
พัทลุง	4	3.90
ตรัง	2	1.90
นครสวรรค์	1	1.00
ยะลา	1	1.00
ไม่ตอบ	2	1.90
รวม	**103**	**100.00**

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 81.60 รองลงมาจังหวัดสงขลาและจังหวัดพัทลุง คิดเป็นร้อยละ 3.90

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามระดับและสาขาวิชา

ระดับปริญญา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาเอก	**30**	**29.13**
สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา	13	12.60
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	17	16.50
ไม่ตอบ	73	70.90
ปริญญาโท	**68**	**66.02**
สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา	10	9.7
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	43	41.7
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	14	13.6
ไม่ตอบ	36	35.0
ไม่ตอบ	**5**	**4.85**
รวม	**103**	**100.00**

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 66.02 ปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 29.13 กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสาขาวิชาบริหารการศึกษา มากที่สุดร้อยละ 41.70

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาด้านปัจจัยภายใน โดยรวมและรายข้อ

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความคาดหวังของผู้สมัคร			
1.1 เป็นหลักสูตรที่น่าสนใจ	4.49	0.61	มาก
1.2 ความเชื่อมั่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	4.40	0.66	มาก
1.3 หลักสูตรมีเนื้อหาวิชาหลากหลาย ทันสมัย และตรงกับความต้องการของสังคม	4.30	0.66	มาก
1.4 นำองค์ความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์	4.43	0.54	มาก
เฉลี่ย	4.40	0.46	มาก

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
2. ความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัคร			
2.1 เกรดเฉลี่ยของผู้สมัครเหมาะสมที่จะศึกษาในหลักสูตร	4.10	0.61	มาก
2.2 ความรู้พื้นฐานทางด้านภาษา	3.49	0.80	ปานกลาง
2.3 สาขาที่เลือกตรงกับวิชาชีพ	4.31	0.73	มาก
2.4 สาขาที่เลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับวิชาชีพ	4.53	0.61	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.10	.49	มาก
เฉลี่ย	**4.25**	**0.65**	**มาก**

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านปัจจัยจากภายใน ผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\overline{X}$ = 4.25) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัคร สาขาวิชาที่บัณฑิตเลือกศึกษาต่อสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับวิชาชีพได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความคาดหวังของผู้สมัครในเรื่องหลักสูตรที่น่าสนใจ ($\overline{X}$ = 4.49) อยู่ในระดับมาก และความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัคร ในเรื่องความรู้พื้นฐานทางด้านภาษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.49) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านปัจจัยภายนอกโดยรวมและรายด้าน

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน	4.60	.54	มากที่สุด
2. ระบบการสอบเข้า	4.30	.80	มาก
3. ระยะเวลาในการเรียน	4.36	.70	มาก
4. สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย	4.23	.59	มาก
5. การประชาสัมพันธ์ของมหาลัยวิทยาลัยมีหลากหลายช่องทาง	3.72	.80	มาก
เฉลี่ย	4.23	.46	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านปัจจัยจากภายนอก ผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.23) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ =

4.60) รองลงมาระดับมาก คือระยะเวลาในการเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.36) และด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยมีความหลากหลายช่องทาง ระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.72)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านอิทธิพลภายนอกโดยรวมและรายข้อ

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน			
1.1 อาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพด้านการสอน	4.56	0.64	มากที่สุด
1.2 อาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงกับสาขาวิชาและมีความรู้ความสามารถสูง	4.59	0.62	มากที่สุด
1.3 อาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับของสังคม	4.64	0.52	มากที่สุด
2. ระบบการสอบเข้า			
2.1 การสอบเข้ามีความโปร่งใส	4.43	0.65	มาก
2.2 การแนะนำรายละเอียดการสอบเข้า	4.17	0.80	มาก
2.3 วัน-เวลา การสอบเข้าเหมาะสม	4.31	0.64	มาก
3. ระยะเวลาในการเรียน			
3.1 ระยะเวลาในการเรียนมีความเหมาะสมกับหลักสูตร	4.36	0.70	มาก
4. สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย			
4.1 สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก	4.45	0.69	มาก
4.2 สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้านพัก	3.92	0.94	มาก
4.3 สถานที่ของมหาวิทยาลัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความปลอดภัย ห่างไกลมลพิษ	4.36	0.69	มาก
5. การประชาสัมพันธ์ของมหาลัยวิทยาลัยมีหลากหลายช่องทาง			
5.1 ทางเว็บไซต์	4.41	0.77	มาก
5.2 ทางเฟสบุ๊ค	3.64	1.08	มาก
5.3 แผ่นพับ	3.47	0.98	มาก
5.4 สื่อวิทยุออนไลน์	3.54	1.09	มาก
5.5 มีการแนะนำและแนะแนวการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัย	3.52	0.90	มาก
เฉลี่ย	4.23	**0.46**	**มาก**

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านปัจจัยจากภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.23) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนในเรื่องอาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับของสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.64) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนในเรื่องอาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงกับสาขาวิชาและมีความรู้ความสามารถสูง ($\overline{X}$ = 4.59) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยช่องทางการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยน้อย ($\overline{X}$ = 3.47) ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ คือ สภาพปัญหาและความต้องการและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านปัจจัยภายในพบว่า ปัจจัยด้านความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัคร ในเรื่องสาขาที่เลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองมาเป็นระดับความคาดหวังของผู้สมัครเลือกปัจจัยเรื่องหลักสูตรที่น่าสนใจในระดับมาก

ปัจจัยจากภายนอก พบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ในเรื่องอาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ คุณปลื้ม (2553) ที่ศึกษาเรื่องระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลพบว่า ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ปัจจัยด้านการเพิ่มโอกาสในการหางานทำในอนาคต ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียนและปัจจัยด้านหลักสูตรและจำนวนสาขาวิชาถูกเลือกในระดับมากที่สุดตามลำดับ ดั่งที่เจริญ โสภา (2552) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า ด้านเพศ ด้านภูมิลำเนาที่นักศึกษาที่มีเพศต่างกันและมีภูมิลำเนาต่างกัน มีระดับแรงจูงใจในด้านสังคม ด้านสถาบัน ด้านประกอบอาชีพ ด้านพัฒนาตนเองและภาพรวมในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุระหว่าง 20-25 ปีมากที่สุดผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเรียนต่อมากที่สุด

ส่วนความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านปัจจัยจากภายนอก เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อพบว่า ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนเรื่องอาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับของสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนในเรื่องอาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงกับสาขาวิชาและมีความรู้ความสามารถสูง ในระดับมากที่สุด และด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยทางแผ่นพับ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากโดยสอดคล้องกันกับงานวิจัยของวันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์ (2556) วิจัยเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่าจากการวิเคราะห์รายด้าน พบว่า เหตุจูงใจที่ทำให้นิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ คือปัจจัยด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ของสถาบันการศึกษาได้แก่

มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรการเรียนการสอนตรงตามความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงอาจารย์ที่สอนมีชื่อเสียงและมีคุณภาพมีการทดลองปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง ความสะดวกสบายของห้องเรียน และสวัสดิการของห้องอเนกประสงค์ต่างๆและปัจจัยด้านสถานที่ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีที่จอดรถกว้างขวางและมีความสะดวกสบายแก่นักศึกษา มีพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยกว้างขวาง และมีสภาพแวดล้อมที่ดี สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยมีความสะดวกในการเดินทาง และเป็นศูนย์กลางในการเดินทาง ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดทางมหาวิทยาลัยมีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ในสื่อต่างๆ อย่างทั่วถึง ทางมหาวิทยาลัยมีระบบการผ่อนผันค่าเล่าเรียนหรือมีทุนการศึกษาให้ ปัจจัยด้านหน้าที่การงานผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทสามารถเข้าสู่ตำแหน่งบางตำแหน่งได้ง่ายกว่าผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากบางหน่วยงานจะกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าสอบไว้ตั้งแต่ตอนเริ่มต้นเนื่องจากเชื่อว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงน่าจะมีวุฒิภาวะและประสบการณ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านปัจจัยผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัคร ในเรื่อง สาขาที่เลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือความคาดหวังของผู้สมัคร ในเรื่องเป็นหลักสูตรที่น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรธัช อยู่สุข (2558) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเรียนต่อด้าน MBA: 11 Cs to Consider in MBA Course โดยสำรวจปัจจัยที่ควรพิจารณาในการตัดสินใจว่าจะเรียนหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจหรือ MBA ที่ไหนดีนั้นมีอะไรบ้างโดยพบว่าคนที่เลือกเรียนต่อทางด้าน MBA นั้นมักพิจารณาดูปัจจัยในการเลือกเรียน 11 ปัจจัยด้วยกัน และ Curriculum ตัวหลักสูตรที่ต้องการเรียนให้มีสาขาวิชาที่หลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรในสาขาวิชาที่ตนเองต้องการมากที่สุด ทั้งนี้อาจดูจากลักษณะงานของผู้สมัครเองว่าเกี่ยวข้องกับอะไรหรือต้องใช้ความรู้ด้านใดเป็นพิเศษเพื่อที่จะสามารถนำเอาสิ่งที่เรียนนั้นมาปรับใช้ในการทำงานของตนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชมีผลต่อการตัดสินเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาที่จบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก ควรเน้นการแนะแนวกับกลุ่มนักศึกษาที่กำลังจะจบปริญญาตรีให้มากขึ้น เพราะตัวนักศึกษาเองมีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมาก

2. มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านหลักสูตร จำนวนสาขาวิชา และด้านการบริหารจัดการของสถาบัน เพราะปัจจัยทั้งสองด้านส่งผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่อ

3. มหาวิทยาลัยควรพิจารณาเลือกอาจารย์ผู้รับผิดชอบและผู้สอนของหลักสูตรให้มีประสบการณ์และมีตำแหน่งทางวิชาการ

4. มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกใหม่ๆ ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

บรรณานุกรม

กรธัช อยู่สุข. 2556. **ศึกษาปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเรียนต่อด้าน MBA**. จากอินเทอร์เน็ต. http://www.gotoknow.org/posts/ (ค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2558).

ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. (2554). **ศิลปะการแก้ปัญหา.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

Ouamdoang, D. 2013. **Affecting Factors of Decision-Making to Study in MBA for the Executive Private Institute in Thailand**. Dissertation Executive Program, Rungsit University.

จิรภัทร์ เบ้าจันทึก. 2553. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ MBA ของพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร.** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร(บธ.ม.) วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ใจชนก ภาคอัต. 2556. **ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เจริญ โสภา. 2552 **แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ซาร์รีฟท์ สือนิ. 2553. **แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

ดลฤดี สุวรรณศีรี. 2550. "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ", **วารสารพัฒนาสังคม** 9(1) (ตุลาคม) หน้า 157 – 174.

ดารัตน์ อ่วมด้วง. 2556. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย.** ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาสำหรับผู้บริหาร, มหาวิทยาลัยรังสิต.

ทรงธรรม ธีระกุล. 2554. ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ธนกฤต ยืนยงเดชา. 2554. **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประภา สินวรพันธ์. 2554. **ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปาริชาติ คุณปลื้ม. 2553. **ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท: กรณีศึกษานักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ.** ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540. **สถิติวิทยาทางการวิจัย.** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วรัญญา มณีรัตน์, รวิพรรดิ พูลลาภ, กรรณิการ์ เทพกิจ, ฐิติมา ทาสุวรรณอินทร์, อนัญญา เหล่าริน ทอง, และขวัญหทัย ไชยอักษร. 2560. "ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะซึมเศร้าของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย". ***วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ (JOURNAL OF SOCIAL ACADEMIC).*** 10(1) (มกราคม-เมษายน) หน้า 113-126.

วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์. (2556). **เหตุจูงใจที่ทำให้นิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา.** จาก อินเทอร์เน็ต. http://www.2.tsu.ac.th/grad/ report_html/ (ค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2557).

ศรีวรรณา ขวัญชุม และ อาณัติ ปาลพันธ์. 2554. แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุขุม เฉลยทรัพย์. 2553. **โพลชี้วิกฤติขาดครูหนัก พบแห่ลาเรียน โท-เอกเป็นแฟชั่น.** จาก อินเทอร์เน็ต. http://www.manager.co.th/Qol/ViewNews. aspx?NewsID= 9530000124180 & CommentRefe rID/ (ค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2557).

เสาวลักษณ์ ปัญญาภาส. 2555. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกเรียนและความพึงพอใจของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท.** กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Haydren and Thomson. Hayden, M. C., Levy, J. and Thompson, J. J.,2007. Handbook Of Research in International Education. London: Sage.

Srikhot, R. 2015. "Factors of Organization Commitment Affecting Effective Operation Educational Standards of Special Education Center".**Journal of Yala Rajabhat University,** 10(2), p.75-90.

บทความวิจัย

การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถ ในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กมลชนก วงษ์ปัจฉิม*
*คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) ศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ จากบริบทจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้ 2.1) ความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2.2) ความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ วิธีดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการการเรียนรู้ จากแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ระยะที่ 2 การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่เลือกจากประชากรโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดทำการสอนรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ หลักสูตรเทียบเคียงโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 9 ห้องเรียน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ห้องเรียน เป็นหน่วยในการสุ่ม จำนวน 2 ห้อง แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One – group Pretest – Posttest Design) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบที (t) แบบไม่เป็นอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง *ซึ่งมีองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ 2 ด้าน ดังนี้* 1) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดปัจจัยสนับสนุนและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ *มีขั้นตอนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้* 2.1.1) ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivating) 2.1.2) ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดประเด็นสนใจ (Identifying) 2.1.3) ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติจริง (Practice) 2.1.4) ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้และสะท้อนคิด (Exchanging and Refecting) 2.1.5) ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (Evaluating)

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ จากบริบทจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้ 2.1) ความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2.2) ความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

คำสำคัญ: ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง, แสวงหาความรู้, การแก้ปัญหา, ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้

บทนำ

ปัจจุบันโลกยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วพลิกผันรุนแรงและคาดไม่ถึงต่อการดำรงชีวิต ดังนั้น คนในยุคศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการ (2555: 13) ได้กล่าวว่า ครูต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่สำคัญและจำเป็นต่อตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง มุ่งให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 วิจารณ์ พานิช (2555: 34) ได้กล่าวว่า ครูต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ รวมถึงปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดังกล่าว โดยครูต้องไม่สอนหนังสือ ไม่นำสาระ ที่มีในตำรามาบรรยายให้ผู้เรียนจดจำ ครูต้องเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก (Facilitate) ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำโดยมีประเด็นคำถามอยากรู้เป็นตัวกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจให้อยากเรียน ที่จะนำไปสู่ความกระตือรือร้นที่จะสืบค้น รวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนหรือโต้แย้งสมมติฐานคำตอบที่คุ้นเคยพบเจอจากประสบการณ์เดิมใกล้ตัว สร้างเป็นกระบวนทัศน์ใหม่แทนของเดิม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557: 13-26)

กระทรวงศึกษาธิการ (2557: 13-26) ได้กำหนดทักษะสำคัญที่ผู้เรียนควรมี ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4C ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) การสื่อสาร (Communication) ความร่วมมือ (Collaboration) และความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) การริเริ่มสร้างสรรค์และการกำกับตนเองได้ (Initiative and Self-Direction) ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) การเป็นผู้สร้างผลงานหรือผลผลิตและความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Productivity and Accountability) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ประกอบด้วย การรู้เท่าทันสารสนเทศ (Information Literacy) การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) และการรู้ทันเทคโนโลยี (ICT: Information Communication and Technology) โดยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมนั้น มีทักษะความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem- Solving) เป็นองค์ประกอบหนึ่ง แต่การแก้ปัญหาจำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการแก้ปัญหา ดังนั้น การมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ จึงเป็นทักษะที่จำเป็นอีกทักษะหนึ่งที่นำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลของประเทศไทยและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนที่ควรมีในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อการเป็นผู้เรียนที่มีศักยภาพเป็นพลโลกได้นั้น คือ ความสามารถในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหา ต่อไป

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2554 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

ผู้เรียน ส่วนใหญ่มีผลการประเมินในระดับ พอใช้ และผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล รวมถึงขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงด่วน สูงกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ คือ ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554: 49-50) ซึ่งมีสาเหตุมาจาก ขาดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะ ในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ขาดการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น ขาดการจัดสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ครูขาดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาได้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554: 49-50)

จากปัญหาการเรียนการสอนที่กล่าวมา อาจสรุปได้ว่า ปัญหาบางส่วนนั้นเกิดจากระบบการศึกษา ความเชื่อและค่านิยมทางการศึกษาของคนไทยที่มีมาแต่อดีต รวมทั้งบางส่วนมาจากวิธีการสอนที่ถ่ายทอดกันมาเป็นรุ่น ๆ โดยครูมีบทบาทที่เป็นผู้ให้มากเกินไปด้วยความหวังดีหรือความเคยชินจนผู้เรียนขาดโอกาส ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการเรียนการสอนนั้นครูควรจะมีทางเลือกอื่น ๆ ที่น่าสนใจและก่อให้เกิดการเรียนรู้ มีการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งจะมีทั้งทักษะการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางและผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผสมผสานกันไป โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น ให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของผู้เรียนตามทางที่ผู้เรียนถนัด จากปัญหาและสาเหตุเหล่านี้ ครูผู้สอนจึงควรตั้งคำถามว่า ควรให้โอกาสเหล่านี้กับผู้เรียนหรือไม่และถึงเวลาหรือยังที่จะหาวิธีการสอนวิธีอื่น ๆ เข้ามาเสริมการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีชีวิตชีวาและมีความสุขในการเรียน มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ ฝึกเผชิญปัญหาและหาทางแก้ไขด้วยตนเองมากขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษาออกมาผู้เรียนก็จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณลักษณะมีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจและสติปัญญา นอกจากนั้น ยังฝึกให้ผู้เรียนพร้อมที่จะไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนไปอย่างใดก็ตาม ผู้เรียนจะรู้จักแก้ปัญหาได้ด้วยตัวของเขาเอง

ความสามารถในการแสวงหาความรู้นั้น เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในยุคปัจจุบัน การแสวงหาความรู้เป็นความสามารถในการตั้งคำถาม การค้นหา และการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการสังเกต พัฒนาความเข้าใจโดยการตรวจสอบผ่านการทดลอง การอภิปรายผลลัพธ์ที่ได้และการปรับคำอธิบายบนพื้นฐานผลลัพธ์ที่ได้ให้สอดคล้องกัน การแสวงหาความรู้มีอิทธิพลมาจากความเชื่อเกี่ยวกับความรู้ซึ่งอธิบายว่า บุคคลคิดและรู้ได้ จากการแสวงหาความรู้ เป็นการค้นหาด้วยการกระทำ เพื่ออธิบายประกอบด้วยการทดลอง การสังเกต การค้นหาจากหนังสือและการสื่อความหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งข้อมูลทั้งหมด (อัญชลี ไสยวรรณ, 2548: 24) ขณะที่ มาติเนลโล และคุก (Martinello & Cook, 1994: 10-11) กล่าวว่า การแสวงหาความรู้เป็นความสามารถในการค้นหาความจริง ข้อมูลหรือความรู้ การแสวงหาความรู้เป็นที่มาของความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำถามให้ได้ความรู้จากการสืบค้นทั้งหมด ใช้คำถามอย่างไรที่นำสู่ข้อเท็จจริง ทำอย่างไรจึงจะเข้าใจข้อเท็จจริง ดำเนินการแสวงหาความรู้อย่างไร นอกจากนี้ คาวาเลริ และรีด (Cavaleri & Reed, 2003

อ้างถึงใน อัญชลี ไสยวรรณ, 2548: 26) กล่าวถึง ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ว่าเป็นการใช้กระบวนการสร้างความรู้ จากการค้นหาเพื่อความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง หรือกระบวนการค้นหาการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการจัดการกับความคิดหรือการค้นหาผลการกระทำ ที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ตามความต้องการ การแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป็นผลมาจากความสมดุลระหว่างความพยายามค้นหาการกระทำใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการคิดที่เกิดขึ้นภายในและความพยายามประเมินการกระทำที่ดำเนินไปแล้วอย่างมีประสิทธิภาพ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2557 : 54-55) กล่าวว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ เป็นทักษะการคิดพื้นฐาน โดยเริ่มจากการสังเกต การจัดกลุ่ม การเปรียบเทียบ การจำแนกประเภท การรวบรวมข้อมูลการเชื่อมโยง การตั้งคำถาม การใช้เหตุผล การแปลความหมาย การสรุปอ้างอิงและการนำความรู้ไปใช้ ขณะที่อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการปรับตัวให้อยู่ในท้องถิ่น ประเทศชาติ อาเซียนและระดับโลก การเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงการแสวงหาความรู้ ความใฝ่เรียนรู้ การรู้เรารู้เขา เข้าใจผู้อื่น รวมทั้งเข้าใจโลกกว้าง (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2557: 4, 39) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555: 39) ที่ได้ศึกษาพบว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์นำไปสู่การแก้ปัญหาเป็นทักษะการคิดขั้นสูงนั้นค่อนข้างต่ำซึ่งพื้นฐานทักษะการคิดมาจากความสามารถในการแสวงหาความรู้ โดยอาศัยทักษะต่าง ๆ ที่จะสามารถก่อให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง ถึงขั้นความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้ ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: 33) ได้ระบุสาเหตุที่ทำให้ความสามารถในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนค่อนข้างต่ำนั้น เป็นผลมาจากคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพราะครูส่วนใหญ่ยังคงสอนแบบท่องจำ สอนให้จำทำให้ผู้เรียนเก่งในการทำข้อสอบ ผู้เรียนใช้ความจำมากกว่าการฝึกคิดฝึกทำ ไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดฝึกทำ คำถามของครูไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งนำไปสู่การคิดขั้นสูง โดยคำถามต่าง ๆ ควรเป็นคำถามที่มีคุณภาพ เร้าความสนใจให้ผู้เรียนได้ ใฝ่เรียนรู้ ได้ใช้ความสามารถในการคิดพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การคิดขั้นสูง คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ต่อไป สอดคล้องกับไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ (2557: 12-13) ที่กล่าวว่า เกิดจากครูนำความรู้จากคนอื่น แหล่งอื่น ๆ แล้วมาบอกหรือเล่าให้กับผู้เรียน ผู้เรียนเองก็คุ้นเคยกับการรับความรู้จากครูด้วยการฟัง จดและจำเอาไว้แล้วตอบคำถามที่ได้ฟังมา

ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการคิดขั้นสูงและจำเป็นสำหรับการศึกษาทุกระดับทุกสภาพการเรียนรู้ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นบทบาทสำคัญที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง มุ่งสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหานั้นเป็นรูปแบบหรือลักษณะของความคิดซึ่งต้องคำนึงถึงความซับซ้อนของสติปัญญาทั้งหมด การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการคิด ในขั้นสูง (High-order Cognitive Process) ที่ต้องการทักษะที่มีมากกว่าทักษะพื้นฐานทั่วไป การแก้ปัญหา จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลไม่รู้วิธีการที่จะดำเนินการจากสิ่งที่กำหนดให้มา (Given State) ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (Goal State) ได้อย่างไร สุวิทย์ มูลคำ (2547) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแก้ปัญหา คือ ความสามารถทางสมอง

ในการขจัดสภาวะความไม่สมดุลที่เกิดขึ้น โดยพยายามปรับตัวเองและสิ่งแวดล้อมให้ผสมกลมกลืนกับสภาวะสมดุล หรือสภาวะที่เราคาดหวังขณะเดียวกัน จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557: 44) พบว่า แรงงานยังขาดสมรรถนะที่ผู้ประกอบการคาดหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ ทักษะในการวิเคราะห์แก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยสาเหตุหลักเนื่องมาจาก การที่สถาบันการศึกษามุ่งจัดการเรียนการสอนที่เน้นปริมาณมากกว่าการสร้างขีดความสามารถ หลักสูตรยังอยู่ในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ไม่มีการสอนให้คิดแก้ปัญหาในระดับ การปฏิบัติจริง ทำให้บุคลากรเมื่อจบการศึกษาแล้วยังขาดทักษะที่จำเป็นต่อโลกของการทำงาน

ดังนั้น การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถในการเสาะแสวงหาและนำสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาและสามารถถ่ายโยงความรู้ ไปใช้ ในการแก้ปัญหาที่อยู่รอบตัวได้ ภายใต้กระแสอิทธิพลของยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงของสารสนเทศอย่างรวดเร็ว แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนจึงเปลี่ยนกระบวนทัศน์มาเป็น “การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ในการปฏิบัติลงมือกระทำด้วยตนเอง การพัฒนาศักยภาพการคิด ตลอดจนการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการปฏิสัมพันธ์กับแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาสู่การสร้างความรู้ (สุมาลี ชัยเจริญ และอิศรา ก้านจักร, 2549) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดและในการจัดกระบวนการเรียนรู้ จะต้องเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) การศึกษาในลักษณะดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะสามารถช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีระบบ (High-Order Thinking Skills) โดยเฉพาะทักษะการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านการสังเคราะห์ การวิเคราะห์ การสรุปลงความเห็น เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหา (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2557: 55) ขณะเดียวกันผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์และเรียนรู้ในการประยุกต์ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ตลอดจนทัศนคติ (Attitude) ที่ได้เรียนรู้จากการคิดแก้สถานการณ์ปัญหาหนึ่งไปสู่ปัญหาบริบทอื่น ๆ ได้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี ทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 15-16) ได้ระบุว่า เป้าหมายพัฒนาบุคคลในทุกช่วงอายุ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ มีความรู้และทักษะในการคิดวิเคราะห์ การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ ต่าง ๆ การแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เลือกรับความรู้ข้อมูลข่าวสารและนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ปรับตัว ดูแลสุขภาพที่ถูกต้องและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ในทุกช่วงชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนมีส่วน

ร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยรวมนั้น สอดคล้องกับ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2555: 23-27) ที่ได้ระบุว่า การพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะและความสามารถต่าง ๆ เช่น ทักษะการเรียนรู้ ทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะใน การสื่อสารและทักษะในการบริหารสังคมและการมีจิตสาธารณะ มุ่งมั่นและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ขณะที่ ทิศนา แขมมณี (2551: 58-60) กล่าวว่า ครูควรบริหารจัดการการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา ผู้เรียน สถานการณ์และวัตถุประสงค์ ซึ่งครูไม่ควรละทิ้งวิธีใด ๆ แต่ควรศึกษาวิธีการที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ให้เข้าใจและฝึกฝนตนเองให้ทำให้ได้ดี เพื่อที่จะสามารถเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ ผู้เรียน สถานการณ์และวัตถุประสงค์ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย การจัดการเรียน การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงนั้น เป็นสิ่งจำเป็นของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยครูมีหน้าที่ในการจัดการสื่อการเรียนการสอนและชี้แนวทางในการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้จากบริบทจริงนั้น เป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมที่จะสามารถส่งเสริมทักษะของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเรื่องความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี โดย เลฟและเวนเจอร์ (Lave and Wenger, 1991 cited in Herrington, 1997) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้จากบริบทจริงว่า การเรียนรู้โดยปกติจะเกิดขึ้นในองค์ประกอบของกิจกรรมบริบทและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น นั่นคือการอยู่ในสถานการณ์จริงและตรงข้ามกับการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะในห้องเรียนเป็นความรู้ที่เป็นนามธรรมและอยู่นอกบริบท ในขณะที่บริบทจริงหรือสถานการณ์จริงนั้น ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนการปฏิบัติ (Community of Practice) ซึ่งมีความเชื่อและพฤติกรรมที่ต้องการซ่อนอยู่ในสังคมนั้น ผู้ฝึกหัดหรือผู้มาใหม่จะมีส่วนร่วมโดยการสังเกตอยู่รอบ ๆ จนไปสู่จุดศูนย์กลางของชุมชน โดยที่พวกเขาค่อย ๆ กลายเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมและวัฒนธรรมต่าง ๆ และรับบทบาทของผู้เชี่ยวชาญเข้าสู่ตนเอง จนเกิดการเรียนรู้ไปโดยปริยาย ซึ่งเลฟและเวนเจอร์ เรียกว่า กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างมีสิทธิ์โดยชอบธรรม (Legitimate Peripheral Participation) ขณะเดียวกัน บราวน์ คอลลินและดูกิด (Brown, Collins & Duguid, 1989 cited in Lave and Wenger, 1991) นำเสนอแนวคิดของการเรียนรู้จากบริบทจริง (Situated Learning) หรือพุทธิปัญญาเชิงสถานการณ์ (Situated Cognition) ไว้ว่า การเรียนรู้อย่างมีความหมายนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อการเรียนรู้นั้นอยู่ในวัฒนธรรมและบริบทที่ต้องใช้ความรู้นั้น การเรียนรู้ต้องเกิดขึ้นในบริบทที่คล้ายจริง การเรียนรู้ปกติมักจะห่างไกลจากสิ่งที่เป็นจริง จากการเรียนการสอนที่ผ่านมาผู้เรียนทำกิจกรรมมากมายที่ไม่ได้เชื่อมโยงกับการกระทำในชีวิตประจำวัน พวกเขาจึงเสนอแนวทางหนึ่งซึ่งทำให้เกิดการกระทำจริง คือ การฝึกหัดทางปัญญา (Cognitive Apprenticeships) ซึ่งออกแบบขึ้น เพื่อที่จะนำนักเรียนให้เข้าไปสู่วัฒนธรรมของการกระทำจริงผ่านทางกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สนับสนุนการเรียนรู้โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาและใช้เครื่องมือทางปัญญาในกิจกรรมตามสภาพจริง (Authentic Activities) เป็นการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีการร่วมมือกันและการใช้ความรู้ที่ได้จากสังคมหรือชุมชน

นอกจากนี้ เรสนิค (Resnick, อ้างถึงใน เพลินตา บัวศรี, 2545: 20-21) กล่าวว่า การเรียนรู้จากบริบทจริง เป็นการเรียนรู้ของกลุ่มสังคมมากกว่าเป็นการเรียนเฉพาะบุคคล เป็นการเรียนรู้

ที่ถูกปรับด้วยอุปกรณ์มากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับอุปกรณ์ เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมากกว่าเรียนรู้จากสัญลักษณ์ เป็นการเรียนรู้ที่มีสถานการณ์เฉพาะมากกว่าการเรียนรู้บนพื้นฐานทฤษฎี ขณะที่ วอสเนียดอย์ (Vosniadau, 1999 อ้างถึงใน เพลินตา บัวศรี, 2545: 20-21) มีความเห็นว่า พฤติกรรมการเรียนรู้และปัญญาเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลในสังคมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เขาอยู่ โดยที่มีกิจกรรมทางปัญญาที่ทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นในสถานการณ์ตามวัฒนธรรม ซึ่งต้องการ องค์ประกอบต่าง ๆ ของวัฒนธรรมนั้น เข้ามามีส่วนทำให้เกิดความเข้าใจในการเรียนรู้จากบริบทจริงและมีรูปแบบที่แสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริบทในสถานการณ์ งานที่ต้องทำให้สำเร็จ อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ รวมถึงกระบวนการทางอารมณ์ ลอริง (Loring, 1998 อ้างถึงใน เพลินตา บัวศรี, 2545: 20-21) กล่าวถึง การเรียนรู้จากบริบทจริงว่า เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น เป็นการเรียนรู้โดยการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงอาจเรียกว่าเป็นพุทธิปัญญาในสถานการณ์ (Situated Cognition) บิลเลตต์ (Billett, 1996 อ้างถึงใน เพลินตา บัวศรี, 2545: 20-21) สรุปไว้ว่า พุทธิปัญญาเชิงสถานการณ์ ต้องมีสององค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้เรียนและบริบท ดังนั้นความรู้และความฉลาดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำ (ความสามารถ) และบริบท (แหล่งข้อมูลที่ต้องใช้ความพยายามหาข่าวสารเฉพาะ) ที่เกี่ยวข้องกัน การทำความเข้าใจการเรียนรู้ในบริบทจริงต้องอาศัยความเชื่อมโยงของทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมและทฤษฎีพุทธิปัญญา

ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง (Situated Learning Theory) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Theory of Learning) โดยใช้กระบวนการสังเกต และมีส่วนร่วมกับคนในอาชีพต่างๆ ตัวอย่างเช่น หมอตำแย Midwives ช่างตัดเสื้อ Tailors
นักเดินเรือ Quartermasters คนชำแหละเนื้อสัตว์ Butchers และคนติดสุราที่ต้องการเลิกสุรา Non-drinking Alcoholic ด้วย กล่าวคือ มืออาชีพ “สอน” มือใหม่อย่างไร จนกระทั่งมือใหม่สามารถประกอบอาชีพนั้นได้ด้วยตัวเอง ซึ่งแต่ละกรณีต้องใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์สูง ซึ่งยากต่อการสอนโดยการบอกตรงๆ การศึกษาเหล่านั้นจะช่วยให้เข้าใจการเรียนรู้ในมิติที่แตกต่างไปจากเดิม นั่นคือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ไม่ใช่การเรียนรู้จากการฟังผู้อื่น หรือเรียนรู้จากหนังสือหรือการฟังบรรยายเพียงอย่างเดียว มือใหม่ในอาชีพอื่น ๆ ก็เรียนรู้ในลักษณะเดียวกัน เช่น
พลทหารเดินเรือเริ่มต้นจากการลงไปนั่งเรือและสังเกตการเคลื่อนตัวของเรือก่อน จนกระทั่งพวกเขาเริ่มชินและไม่เมาเรือ จากนั้น พวกเขาก็ได้โอกาสได้สังเกตภูเขาหรือเกาะที่อยู่โดยรอบเรือตลอดจนการฝึกอ่านแผนที่และเข็มทิศ โดยเทียบเคียงกับการสังเกตสิ่งต่างๆ รอบเรือ จากนั้น พวกเขาก็เริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ในการขับเคลื่อนเรือและการตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ต่าง ๆ ของเรือ จากนั้น พวกเขาจึงเริ่มได้โอกาสลองขับเคลื่อนเรือและเอาเรือเข้าเทียบท่า เมื่อพวกเขาทำสิ่งเหล่านี้ได้อย่างคล่องแคล่วแล้ว พวกเขาจึงได้โอกาสนำเรือออกจากฝั่งจริง ๆ ภายใต้การดูแลของมืออาชีพ และในท้ายที่สุด พวกเขาก็สามารถขับเรือได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น Lave and Wenger (1991: 27-42)

จากการสังเกตและมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ Lave and Wenger (1991: 27-42) เรียกว่า **“Legitimate Peripheral Participation”** ซึ่ง Participation แปลว่า “การมีส่วนร่วม” Peripheral แปลว่า “รอบนอก” ในขณะที่ Legitimate แปลว่า “ตามทำนองคลองธรรม” หรือ “อย่างชอบธรรม” ซึ่งหมายความว่า “การมีส่วนร่วมจากรอบนอกอย่างชอบธรรม” ในที่นี้เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันผู้วิจัยใช้คำว่า “การมีส่วนร่วมอย่างมีสิทธิ์โดยชอบธรรม”

นอกจากนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง มีสาระสำคัญประกอบด้วย การสอนมือใหม่นั้นมืออาชีพจะเริ่มต้นจากการให้มือใหม่/ผู้มาใหม่/ผู้เรียน **"สังเกต"** การปฏิบัติงานนั้นก่อน ตัวอย่างเช่น หมอตำแยจะพามือใหม่ ซึ่งมักเป็นบุตรหลานของตนเองไปด้วยทุกครั้งที่มีการทำคลอด เมื่อมือใหม่คุ้นเคยกับการปฏิบัติงานนั้นแล้ว มืออาชีพจะค่อยๆ ให้มือใหม่ **"ช่วยงาน"** แต่งานที่ว่านี้เป็นงานเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่มีความซับซ้อนมาก เช่น การต้มน้ำเพื่อฆ่าเชื้อโรค จากนั้นมืออาชีพจะค่อยให้มือใหม่ **"ฝึกงาน"** อย่างอื่น ๆ ที่แตกต่างไปและมีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น การคลำหรือนวดท้องก่อนการคลอด ในการนี้มือใหม่จะค่อยๆ เรียนรู้การปฏิบัติงานในมิติต่างๆ จนครบทุกด้าน เมื่อมือใหม่เรียนรู้ทุกมิติของการปฏิบัติงานนั้นแล้ว มืออาชีพจะให้มือใหม่ **"ลองทำ"** คลอดด้วยตัวเอง แต่การลองทำนี้จะอยู่ภายใต้การดูแลและคำแนะนำของมืออาชีพ จนกระทั่งในท้ายที่สุดแล้ว มือใหม่สามารถ **"ปฏิบัติงาน"** ได้ด้วยตัวเอง แม้ไม่มีมืออาชีพคอยดูแล

เราจะเห็นได้ว่า มือใหม่เริ่มต้นเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วย **"การมีส่วนร่วม"** ในการปฏิบัติงานนั้น ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้จะเริ่มจาก **"รอบนอก"** ก่อน กล่าวคือ มันเป็นการเริ่มต้นปฏิบัติงานในส่วนที่ง่ายก่อน แล้วค่อยๆ พัฒนาไปทำในส่วนที่ยากและหลากหลายมากขึ้น จนกระทั่งมือใหม่ได้ปฏิบัติงานครบทุกส่วน ทั้งหมดนี้เป็นไปโดยความยินยอมหรือการเปิดรับของมืออาชีพ นั่นคือ **"อย่างชอบธรรม"** ซึ่งมืออาชีพมีสิทธิ์ไม่สอนหรือปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของมือใหม่ได้ทุกเมื่อและทุกกรณีและนั่นก็เป็นที่มาของคำว่า **"Legitimate Peripheral Participation"** หรือ **"การมีส่วนร่วมจากรอบนอกอย่างชอบธรรม"** หรือ "การมีส่วนร่วมอย่างมีสิทธิ์โดยชอบธรรม" นั่นเอง ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้เกิดขึ้นภายในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของการปฏิบัติงานนั้น ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ได้ แต่ต้องมีการกำหนดว่า การปฏิบัติงานนั้นมีมิติที่สำคัญ ๆ อะไรบ้าง เช่น การตั้งคำถาม การให้เหตุผล/โต้แย้ง ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานแต่ละมิติ นอกจากนี้ ยังมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบปะพูดคุย รวมทั้งได้ร่วมงานกับมืออาชีพจริง ๆ
อีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การเรียนรู้จากบริบทจริง หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงในบริบทของสภาพจริง (Authentic Context) ผู้เรียนได้ลงมือกระทำจริง (Authentic Activity) หรือมีกิจกรรมที่มีสภาพที่คล้ายจริงมากที่สุด เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากความสนใจของผู้เรียน สร้างความรู้ผ่านกิจกรรมที่มีความรู้แฝงอยู่ในชุมชน ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ค่อย ๆ ฝึกหัดจนเกิดความรู้ความชำนาญบนหลักการคิดและรากฐานมาจากปรัชญาการศึกษาพัฒนนิยมของ จอห์น ดิวอี้ และทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคมของ เลฟ วีก็อตสกี้ (Vygotsky's Sociocultural Theory) เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ มีคุณธรรมจริยธรรม ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งต่อไป ขณะเดียวกันผู้วิจัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหา จึงได้พัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาแนวทางการนำทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงและแนวคิดจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำหลักการจัดการการเรียนรู้ของทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงมาใช้จัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน การทำงานร่วมกับผู้เรียน บุคคลอื่น ผู้เชี่ยวชาญในชุมชนมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหา สนับสนุนการแสวงหาข้อมูล การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเองตามความถนัด เกิดการเชื่อมโยงวัฒนธรรมเชิงสังคมและพุทธิปัญญาระหว่างผู้เรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตั้งประเด็นการเรียนรู้ เพื่อเป็นแรงขับให้เกิดกิจกรรม เช่น การเลือกสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง การฝึกหัด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนความคิดเห็น การมีส่วนร่วมกัน การเสนอแนะและการประคับประคอง การแสดงออกที่ต่อเนื่องชัดเจน เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบและให้ผู้เรียนได้สร้างผลงานในลักษณะที่เป็นรูปธรรมขึ้นมา เป็นการแสดงให้เห็นในสิ่งที่ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในบริบทที่เป็นจริงต่อไป

2. วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. เพื่อศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.2 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 7 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลและเป็นโรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทยและมีความสามารถก้าวไกลในระดับสากล ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 1)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่เลือกจากประชากรโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดทำการสอนรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ หลักสูตรเทียบเคียงโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 9 ห้องเรียน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม จำนวน 2 ห้อง (Gall, Borg & Gall, 1996: 227 อ้างถึงใน สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2554: 410) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน

3.2 ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการการเรียนรู้ แบ่งเป็น

3.2.1.1 การจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง

3.2.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถของผู้เรียน โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1) ความสามารถในการแสวงหาความรู้

2) ความสามารถในการแก้ปัญหา

3.3 เนื้อหาสาระ

การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เนื้อหาวิชาจากหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมคือ รายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ (Research and Knowledge Formation) รหัสวิชา I30201 ซึ่งเน้นการศึกษา วิเคราะห์ ฝึกทักษะการตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามในเรื่องที่สนใจ ตั้งสมมติฐานอย่างมีเหตุผลโดยการใช้ความรู้จากศาสตร์สาขาต่าง ๆ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย วางแผนออกแบบการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสม เสนอแนวคิดวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติและกระบวนการกลุ่มในการวิพากษ์ โดยการปฏิบัติเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม อภิปราย สรุปองค์ความรู้ร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าและนำความรู้ที่ได้ไปใช้บริการสังคม ซึ่งจากการศึกษาโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม I30201 การศึกษาและสร้างองค์ความรู้นั้น พบว่า หลักสูตรได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ ประกอกด้วย หน่วยที่ 1 เปิดประเด็นปัญหา หน่วยที่ 2 แสวงหาคำตอบและ หน่วยที่ 3 รอบคอบมีปัญญา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาหน่วยการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรมาบูรณาการเข้ากับบริบทจริงหรือเสมือนจริงในชีวิตประจำวันที่ใกล้ตัวผู้เรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสำรวจความสนใจของผู้เรียนและเป็นบริบทที่สอดคล้องกับชีวิตจริงที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ ในวิถีของชีวิตจริงได้ โดยสาระสำคัญของการเรียนรู้ยังคงสอดคล้องเป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม และนำมาจัดหน่วยการเรียนรู้ได้ 5 หน่วย โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดทำแผนการจัดการการเรียนรู้ 5 แผน รวม 20 ชั่วโมง ดังนี้ พร้อมทั้งนำเสนอการบูรณาการหน่วย การเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตร และหน่วยการเรียนรู้ในการการวิจัยรวมถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

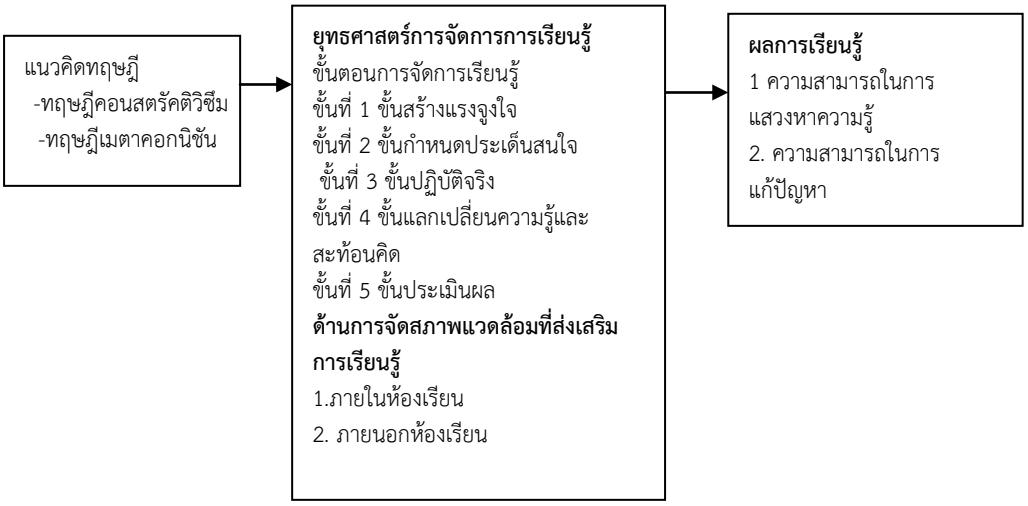
หน่วยที่ 1 การผูกผ้า เวลา 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 2 ตัดผมชาย เวลา 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 3 พานบายศรี เวลา 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 4 ออกแบบป้ายโฆษณา เวลา 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 5 เปลี่ยนยางรถจักรยานยนต์ เวลา 4 ชั่วโมง

4. ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษา ตลอดปีการศึกษา 2558

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเพื่อการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาผลการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 3 ประเภท โดยแยกตามจุดมุ่งหมายของการใช้

ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติ และเครื่องมือที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1.1 ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องกับความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ แผนการจัดการการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการแสวงหาความรู้และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.1.2 หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น (rtt) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการแสวงหาความรู้ และแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการแก้ปัญหา ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (สิน พันธุ์พินิจ, 2554: 191-195) คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2.1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ในการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยคำนวณจากสูตรของ สก็อต ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538:125)

2.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการบรรยายข้อมูล

สถิติพื้นฐานในการบรรยายข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) ประกอบด้วย

2.2.1 ร้อยละ (%)

2.2.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)

2.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2.4 ความถี่ (f)

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (SPSS)

2.3.1 การเปรียบเทียบความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนทดลองกับหลังทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test for Dependent)

2.3.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมพหุคูณทางเดียว (One-way MANOVA) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา

5. ผลการวิจัย

1. ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง *ซึ่งมีองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ 2 ด้าน ดังนี้* 1) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดปัจจัยสนับสนุนและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ *ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองด้านนี้จะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน มีความสัมพันธ์สนับสนุนซึ่งกันและกัน องค์ประกอบแต่ละด้านมีกระบวนการในการดำเนินการ ดังนี้*

2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง ซึ่งจัดให้ผู้เรียนได้เลือกบริบทตามสภาพจริง ที่ผู้เรียนต้องการศึกษา ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์บริบท แยกแยะประเด็นปัญหาร่วมกันกับเพื่อน สังเกตและวางแผนการปฏิบัติงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนความคิดเห็น อย่างมีลำดับขั้นตอน มีเหตุผล มีร่องรอยหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้ ครูเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ ใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน มีขั้นตอนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 2.1.1) ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivating) 2.1.2) ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดประเด็นสนใจ (Identifying) 2.1.3) ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติจริง (Practice) 2.1.4) ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้และสะท้อนคิด (Exchanging and Refecting) 2.1.5) ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (Evaluating)

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ จากบริบทจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้ 2.1) ความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2.2) ความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

6. อภิปรายผล

1.การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ยรวม 4.44 คะแนน มีความเหมาะสมระดับมาก การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้เนื่องจาก

1.1 แนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการพัฒนายุทธศาสตร์ ได้แก่ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเมตาคอกนิชัน พบว่าทฤษฎีทั้งสองส่งผลต่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการ องค์ประกอบ ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลของยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของครูผู้สอน ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ เน้นให้ครูผู้สอนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้การจัดเก็บความรู้ การถ่ายโอนความรู้ การใช้ประโยชน์ และการ

ประเมินผลความรู้ โดยขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นล้วนแล้วแต่จะช่วยเสริมสร้างให้ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น และเมื่อได้รับการดูแลให้ความช่วยเหลือตามแนวคิดการสอนงานให้สามารถจัดระบบความคิด ทบทวนการทำงานที่ผ่านมา และแสวงหาแนวทางในการพัฒนางาน แก้ปัญหาการทำงานด้วยตนเอง และการให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

1.2 ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีกระบวนการพัฒนาตามหลักวิชาการอย่างเป็นระบบ ด้วยการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานของแนวคิดการจัดการความรู้และ การสอนงานอย่างละเอียด อีกทั้งได้นำเอาแนวคิดประสบการณ์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยทั้งในระดับอุดมศึกษาตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา ทำให้การกำหนดยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่ได้มาจากข้อมูลรอบด้าน มีการรวบรวมข้อมูลอย่างสมบูรณ์เป็นระบบและจากองค์ประกอบทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนายุทธศาสตร์อย่างมีขั้นตอน มีการออกแบบยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้อย่างชัดเจน จึงทำให้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเหมาะสมในระดับมาก

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ พบว่า

2.1) นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

2.2) นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากผลยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ผลที่น่าพอใจว่าส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ จึงนับเป็นทางเลือกให้บุคคลที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของสถาบันและกลุ่มผู้เรียน

1.2 ยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด นำเสนอผลงานเกี่ยวกับ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง แล้วยังพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเช่นนี้ เพราะทำให้นักเรียน มีความตื่นตัว และมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น แต่สิ่งที่ควรให้ความสนใจ คือ ต้องคอยสังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน หากพบว่าสมาชิกคนใดคนหนึ่งมีบทบาทที่มากเกินไป หรือไม่มีบทบาทในกลุ่ม จะต้องปรับบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้บรรยากาศการทำงานภายในกลุ่ม ดีขึ้น

1.3 การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ควรจัดให้มีความเหมาะสมกับวัยและมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเรียนรู้หรือสืบค้นข้อมูล จัดตกแต่งสภาพของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการกลุ่ม จัดที่นั่งอย่างพอเพียง มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ความเป็นกันเอง มีสื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนที่น่าสนใจ การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนให้คำนึงถึงสภาพความเป็นธรรมชาติในท้องถิ่น โดยจัดให้เชื่อมโยงกับความรู้ในเนื้อหาการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้มีความสนใจในการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรมีการวิจัย ดังนี้

2.1 เนื่องจากยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา เมื่อครูผู้สอนได้เรียนรู้แล้วสามารถนำไปใช้ได้จริงโดยไม่ลืมจึงจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงควรได้มีการศึกษาถึงความคงทนของยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยบูรณาการแนวคิดการจัดการความรู้และการสอนงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ที่พัฒนาขึ้น ว่าจะยังคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

2.2 ควรนำยุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา ในสาขาวิชาอื่น

2.3 ควรมีการศึกษายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงโดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

โกวิท ประวาลพฤกษ์. (2551). **เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ด้วย Backward Design** . กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

จิรวัฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). **การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. (2557). **จิตวิทยาการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). **เทคนิคการอ่าน Reading Techniques**. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณนาคาร.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน Reading and reading promotion.**กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณนาคาร.

ชนาธิป พรกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้.** พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์และคณะ. (2553). **ดัชนีบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ: รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน).** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สแควร์ปริ๊นซ์ 93 จำกัด.

ดนยา วงศ์ธนะชัย. (2542). **การอ่านเพื่อชีวิต**. พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

ทองดี ดวงรัตน์. (2554). **การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิศนา แขมมณี. (2553). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). **การสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

นันทวัน นันทวนิช. (2557). การประเมินการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ของ PISA. **สสวท,** 42(186),40.

บันลือ พฤกษะวัน. (2557). **แนวการพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเทิน มหาขันธ์. (2530). **การสอนอ่านเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ปฐมาธิดา นาใจคง. (2544). **ผลการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). **เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์**. นครราชสีมา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2555). **นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้.** พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2550). **เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้แก้ง่ายนิดเดียว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นวสาส์นการพิมพ์.

ศุภิสรา ทองโพธิ์. (2550). **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2556). **ผลการประเมิน PISA 20012 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ บทสรุปเพื่อการบริหาร**. กรุงเทพฯ: บริษัท แอดวานซ์ พริ้นติ้ง เซอวิส จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2557). **รายงานผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2556**. อุดรธานี: กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2558). **คู่มือการเรียนการสอน การอ่าน คิดวิเคราะห์ ตามแนวทางประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุกัญญา ศรีสืบสาย. (2551). **การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการอ่านและการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2550). **รายงานเรื่องคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในวิถีทรรศน์การปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

Anderson, N. (1999). **Exploring Second Language Reading : Issues and strategies**. Canada : Heinle and Heinle Publisher.

Babbs, P.J. & Moe, A.J. (1983). Metacognition: A Key for Independent Learning from Text.

Evans, R.W. (1989). A societal problems approach and the teaching history. **Social Education. 80** , January, 50.

Gredler, M. (2001). **Learning and instruction: Theory into practice**. 4th ed. New York: Prentice Hall.

Schunk, D.H. and Zimmerman, B.J. (eds.). (1994). **Self-regulation of learning and Performance: Issues and Education Application**. New Jersey: Lewrence. 76 – 79.

Woolfolk, A.E.(1995). **Educational psychology**. New Jersey : Prentice-Hall.

Zimmerman, B. J.. (2002). Becoming a self- regulated learner: an overview. **Journal of Theory Into Practice**. Spring-Autumn: 64 – 70.

RESEARCH

HIKMAH Training Model: Fostering Creative Leadership for School Administrators of Islamic Private Schools in Southern Province of Thailand

Niloh Wae-u-seng*, Abdulhakam Hengpiya**, Samsoo Sa-U***

*Ph.D. (Education: Educational Administration), Assistant Professor, College of Islamic Studies, Prince of Songkla University, Pattani Campus

**Ph.D. (Education: Educational Administration), Lecturer, College of Islamic Studies, Prince of Songkla University, Pattani Campus

***Ph.D. (Education: Educational Administration), Lecturer, College of Islamic Studies, Prince of Songkla University, Pattani Campus

Abstract

A newly creative leadership development HIKMAH training model was purposely designed and conducted to transform school administrators into an authentic creative leader in the innovation education. In this study, creative leadership is referred to the ability of school administrators to fuel vision, generate novel ideas, know what they want to do, have global and integrative perspective and combine collegiality to achieve the determined goals. Thus, this study aimed at examining the implications of HIKMAH training model for fostering creative leadership of school administrators as well as investigating their perceptions towards the model that was experimented on 30 purposively selected administrators of Islamic private schools affiliated with *Assalam* association in Southern Provinces of Thailand. Creative leadership behaviors of school administrators emerged during training were observed from given activities i.e., post-it events, drawing mind map, and school project proposal presentation. Perceptions towards HIKMAH training model for developing creative leadership was examined from questionnaires. The result of the study indicated that, throughout the training process, the school administrators displayed their creative leadership behaviors, thus assuring the effectiveness of the HIKMSH training model. Rather, positive perceptions towards the conducted training was empirically reaffirmed. The study then gives some implications for further practices in developing creative leadership attributes for school administrators.

Keywords: HIKMAH training model, creative leadership, school administrators, Islamic private schools, southern Thailand

Introduction

The development of any country in a competitive and variable environment of today world is very much dependent on the quality of human resources. West (1994) asserts that "people are the only sustainable source of competitive advantage within a complex environment" (p.15). Specifically, with the impacts of globalization, like any other countries, Thailand is faced with challenges to provide and maintain the human resource needs to stay relevant and competitive on the global front if it is to survive and remain as stable country. In response to the need of developing human resource relevant to the changing environments and global interdependency, Ministry of Education is committed to provide quality education in ensuring that the country preserves its relevance and secures its role in the world by enacting the 1999 National Education Act (NEA), which serves as the master legislation for educational reform as stipulated in the 1997 Constitution. According to Atagi (2002), Thailand is in the midst of a major education reform and its primary goal is to improve the quality of education in response to Thailand's development challenges, the social costs of development and the poor academic achievement of Thai youth.

However, educational reform success is greatly reliant on creative leadership of leaders. In his literature review, Jarvis (2015), conclude that creative leadership is the key to effective school reform. In school context, school administrators are leaders who play a leading role in planning and directing educational reform implementation. Effective implementation of school reform to improve quality education requires school administrators to develop ideas about products, services, practices, or procedures that are novel and potentially valuable to an organization. According to Tonkin (2016), the central task of the creative school leader is to create an environment that is open to questioning and innovation. A number of previous studies have considered the influence of innovative and creative leadership on successful schools (Klimek, et al., 2008; Kaiser & Halbert, 2009; Tonkin, 2016). Thus, creative leadership attributes are necessary for school administrators for them to be well-prepared to take on the greater responsibilities for educational change of the 21st century and better cope with the future school demands and challenges of globalization.

Working toward achieving quality education through school reform effort, school administrators play an important role in the reform of learning system, setting up administrative strategy as well as formulating policy or planning that are consistent with the present educational change. By being a person who has to play a major role to bring school to success, a school administrator must be a creative leader who is an administrator of vision. Specifically, he or she must be a person who is capable to create vision, generate original ideas, know what he or she want to do, have a global thinking, create collegial environment and produce innovative outcomes. In addition, a school administrator is required to equip with the related sciences and skills so as to enable him or her to manage schools creatively and successfully. Without the mentioned necessary

attributes and creative leadership, it is difficult for schools to move ahead to effectively respond to change and uncertainty, even if they are rich with resources.

In the context of the management of Islamic private schools to successfully achieve their goals in the competitive environment of the 21st century, the design of educational administration practice which is concerned with the formulation, execution and appraisal of school reform is crucial. This move can be realistic, if school principals are fully equipped with the ability to develop and communicate a school-wide vision and the talents to generate novel and useful idea concerning administrative practice used at schools and the skills to solve problem encountered in an innovative or creative way. But the present state of Islamic private schools seemed to be not on the side of the above creative leadership, reflected by the lack of efficiency in educational administration of the schools and its negative effect on education quality. According to United Nations Children's Fund (UNICEF, n.d.), school achievement in language, math and analytical thinking of upper-secondary students in the border provinces of Thailand falls as much as 15 per cent below the national average, this can be somehow implied that the schools lack of efficiency in curriculum implementation. Correspondingly, the ministry of education is concerned, specifically, about the quality of education in Islamic private schools and their ability to prepare students for the 21st century skills (UNICEF East Asia and Pacific Regional Office, 2014). In fact, lack of professionalism in school administration caused by several reasons, namely centralization of school administration, insufficient knowledge in educational administration and lack of supervision from the central education body (Yala Rajabhat University, 2006).

Based on the above mentioned significance of creative leadership and the problem of the quality of education in southern provinces of Thailand, effort toward developing professionalism and creative or innovative leadership among school administrators is necessary. This is because school administrators represent as the first layer of school change agents, who play a key role in planning, organizing, directing and supervising school administration. And their creative leadership and achievement in school administration has a far reaching consequence on school success. This study, therefor, is taking an initial stage for creating creative leadership of school administrators in southern border provinces. And the researchers believe that our effort not only underlines the preferred future creative leadership but works to create it by conducting in-service training and workshop using HIKMAH training model.

In Southern border provinces of Thailand, Islamic private schools have been very popular and widely accepted by parents/community. A large number of students enrolled in the schools at several different grad levels each year. Their popularity and high student enrollment are owed in large part to the introduction of a well-balanced integration of academic and religious education. These schools generally have long history of development and transformation. Working toward progress and development, the schools have been taking part in several personnel development

programs in form of in-service training, workshops, research and development, and seminars that have been organized by either government or private education body. However, much of training programs conducted were not much integrated with Islamic concept or model. Hence, the contextual relevance and practicability of training program previously conducted remained to be questionable. The researchers see there is a research problem which has not been answered appropriately in a given field of study. Therefore, this study introduces a new Islamic-based training model for developing creative leadership of school administrators of Islamic private schools in southern provinces of Thailand. This model of training is called "HIKMAH training model".

Creative Leadership

For an organization to survive or maintain prosperity in the competitive and turbulent environments of today word, creativity becomes increasingly important (Mathisen et al., 2012). The move toward becoming a creative organization, a school needs a creative leader who can spearhead the campaign for creativity. This is because the presences of creative leadership could increase the subordinates' interests in engaging in creativity and the creative leader is also more likely to recognize the subordinates' imaginative performances, which in turn reinforces the modeling process (Pana et.al., 2015). Thus, a school has to undergo a process of creativity in order to face the ongoing challenge of the 21st century education. According to Jarvis (2015), foundation of creativity was divergent thinking, the process of gathering information and patterns from a variety of sources and connecting them in novel or unusual ways to solve problems. creativity was the production of original ideas, solutions, or products valuable to the present situation (Amabile et al., 1996, as cited in Jarvis, 2015).

A review of the literature on creativity reveals that there is little consensus concerning the definition of its concept. Mathisen et al (2012: 368), for example, conceptualize it as "the development of ideas about products, services, practices, or procedures that are novel and potentially valuable to a department". Runco (2008: 93) further explained that "originality was not sufficient for creativity. Creative things of all sorts, be they ideas, solutions, products, inventions, whatever, are both original and effective". Creativity was referenced in the literature as "more than just idea generation or divergent thinking, because it manifested as contributions to particular domains recognized and accepted by other members of the same field" (Csikszentmihalyi, 1997, as quoted in Jarvis, 2015: 19). in reference to individual creativity, Zhou (2003: 413) defined the term creativity as "employee' s generation of novel and useful ideas concerning procedures and processes at work". According to Harding (2010: 51), creativity is "about more than imagining or making something that has not previously existed". Creativity can be viewed as "the generation of novelty and potentially useful ideas for organizational products, services, practices, or procedures (as quoted in Jian and Yang, 2015: 1217).

As noted above, even creativity has been conceptualized in several different ways, but common to all is that creativity binds its definition to the word of "novelty of ideas which is useful for organization". Indeed, interest in generating novel ideas or creativity and analyzing in its effect on organizational creativity can be considered in the process and outcome level. Due to the HIKMAH training model was conducted for a short period of time, the present study explores the general question: what the creative leadership behaviors present during the process of application of HIKMAH training model? To answer this question, brief explanation of concept and characteristics of creative is appropriate to help better understand the variable of interest.

Built upon the work of Sohmen (2015), creative leadership come into being when a leader fuels vision, spawns novel ideas, crafts diverse methods, and produces innovative output. Puccio et al. (2011: 11) defined creative leadership as "purposely using imagination to create a new goal and guide a group towards that goal". Creative leadership is identified by the following four characteristics, namely, 1) knowledge 2) intellectual abilities 3) personality and 4) passion for the task and flow (Rangsan Prasertsri, 2008 as cited in Wimol Jankaew, 2012). Peterson et al. (2015) drew practical framework for developing creative leadership by proposing fives creative leadership approaches, namely, 1) lead for success, 2) think about it from different angles, 3) know what we want to do, 4) make it work and 5) get there together. Phongsri-wat (2005) described creative leadership in referring to the following attributes, namely, service mentality, global perspective, integration and flexibly. Pathiphan (2012) proposed three leadership attributes, namely imagination, flexibility and vision, that were necessary for fostering creativity for leadership. In this study, creative leadership is viewed as a style of leadership in which a school administrator bound by creative behaviors reflected in his or her ability to create vision, generate novel or original ideas, know what he or she want to do, have global and integrative perspective and combine collegiality to achieve goals.

HIKMAH Training Model

Rapid and significant changes in all aspects of life over the past decades has created challenges in areas of education. Several aspect of educational paradigms have been changed, for example, interaction based mainly individual level has been transformed into collaboration, teacher-centered has been shifted to learner-centered, assessment focused has been altered to process and outcome focus, fragmented curriculum has been reformed to integrated and interdisciplinary one, stand and deliver instructional information transfer has been altered to project and problem- based learning and constructivist learning to learn, and top-down has been transformed to bottom-up administration styles. These transformations have made a direct challenge to school administrators in which they have to develop their administrative professionalism in terms of skills, competencies, and attitude. They also have to adopt global

perspective and have passion for school work. Working toward developing such leadership characteristics, no methods have been better than conducting leadership training. This is because conducting leadership training and development program would get the trainees/school administrators directly involved physically and mentally in the training and, thus, it can have a great impact on their competencies development as guided by the goals of the training program.

A reviewed literature on training programs revealed that there are a number of different types of training we can use to engage participants. These types of training can be viewed in terms of its pattern, such as, orientation, in-house, public, mentorship and external training. Training programs are divided based on time period, namely, pre-training, during-training and post-training activities. Training program are also divided according to the areas of focus that can be offered within an organization, such as, technical or technology training, quality training, skill training, soft skills training, professional training and legal training, team training, managerial training, and safety training. Types of training are also referred to specific training model that have been conducted in an organization, for example, Analysis, Design, Development, Implementation, and Evaluation (ADDIE) model of training (the Center for Educational Technology at Florida State University for the U.S. Army, 1970), the six sigma training model (Bill Smith, 1986), Return On Investment (ROI) of training model (Jack Phillips, 1991), Creative Problem Solving (CPS) training model (Ashley and Reiter-Palmon, 2009), and the Developmental, Individual Difference, Relationship-Based Model of Intervention (DIR) training model (Greenspan and Wieder, 1996).

To encounter the ongoing challenge of the 21st century education as mentioned above, schools have made an emphasis on the learning and improving quality of individuals. This move was witnessed that the schools in the present day set a priority action on developing human resources. The people development programs have been widely introduced in the schools such as in-service training, workshops, classroom action research and innovation, seminars etc. In this regard, the researchers considered that training program is one of the most crucial tool for human resource development intervention. Positive transfer of training model is defined as the degree to which trainee/school administrators effectively apply the knowledge, leadership skills and attitudes gained in the training context to their profession/job. Thus, this study proposed a new training model, called HIKMAH training model. This model is based on the widely known educational administration practice which is concerned with the formulation, execution and appraisal of educational policies. However, this training model which is Islamic-based value has its own distinguished design and practice for each stage of educational administration practice. The formulation stage was guided by *Hisbah* (H), *Inspiration* (I) and knowledge management (KM) activity; and the execution and appraisal stage was directed by *Amanah* (A) and *Hikmah* (H) activities, respectively.

HIKMAH training model for fostering creative leadership can be described as follows:

***Hisbah* (H)** is about self-reflection and it is involved with reflecting what has been done in schools to foster student achievement in four areas, namely being a good Muslim, happy learning, being able to pursue further study and having entrepreneurial skills/securing employment.

Inspiration (I) is referred to inspirational talk delivered to expand participants' knowledge as well as to develop global and integrative perspective on the above four main areas of interest.

Knowledge Management (KM) is involved with field trip activities conducted to discover a new practice or model for fostering student achievement in the related four issues and, it is then followed by the process of creating, sharing, managing the information obtained from the field trip.

Amanah (A) is to uphold responsivity by which participants are assigned to design and produce provocative project about the future. This stage is meant to combine collegiality to achieve the determined goal that is to propose action plan to realize the four proposed areas of student accomplishment.

Hikah (H) means to reckon or to consider. In this study, it is defined as the evaluation of the projects presented by giving reflective comments. This stage of training is meant for communicating novel idea via projects presentations and receiving constructive feedback from experts and colleagues for further improvement.

The combination of abbreviation from the initial letters of activity can be pronounced as "HIKMAH". Practical framework based on HIKMAH for pedagogical transformation leading to creative leadership is presented in table 1.

Table 1: Practical framework of HIKMAH training model

The Model	Training Activities	Appreciative enquiry stage	Creative Leadership Approaches
H	Activities	*Dream*: imagine what might be	create vision
I	Activities	Discovery: appreciate the best of what is	know what he or she want to do
KM	Activities	*Design*: produce provocative project about the future	generate novel ideas and have global and integrative perspective
A	Activities	*Execution*: deliver action plan to realize the proposed issued; strategic communication	combine collegiality to achieve the determined goals

H	Activities	*Disseminate*: feedback for improvement	communicating novel ideas

Objectives

The preset study aims to examine the implications and perceptions of HIKMAH training model of creative leadership for Islamic private schools' administrators in southern border provinces of Thailand

HIKMAH Training Procedures

The study applied the training approach to help develop creative leadership characteristics for schools' administrators in southern border provinces of Thailand. The process of training was designed and developed based on HIKMAH model through which training activities were organized using andragogy principles proposed by **Knowles** (Kearsley, 2010). The principles include explaining the reasons specific things are being taught, using task-oriented instruction, training friendly to all participants who have different levels/types of previous experiences and allowing learners to discover things and knowledge for themselves. Through this approach, facilitators would assist and offer guidance and help when mistakes are made.

The HIKMAH training was conducted with 30 administrators of Islamic private schools affiliated to al-Salam association. These participants were solicited to voluntarily participate in the training throughout 3 days session.

The **HIKMAH** model of training covers the process of formulation, execution, and appraisal. As for the formulation process, the participants were divided into groups and each group was required to do self-reflection or ***Hisbah (H),*** through which four pivotal learning outcomes i.e., being good Muslim, happy classroom, ability to further higher education, and entrepreneurship skills were deliberately discussed to come up with the group consensus over the matters concerned. In addition, the post-it activity was organized by having the participants to write down their worriedness and expectation on different colors of post-it papers. In the evening session, activities involved with ***Inspiration (I)*** were prescribed through field trip to an Islamic demonstrative school in order to learn about its success in terms of the four aforementioned learning outcomes and listening to lecture delivered by a prodigious motivator on Finland's model of education, open approach of instructional management, and creative leadership styles.

In the second day, the participants were exposed to the following up step of training activity which is commonly known as ***Knowledge Management (KM).*** Through this activity, the agreed upon learning outcomes and lessons learnt from the field trip were merged and compared with the existing conditions of participants' respective schools to formulate a working

framework leading to the successive step of training activity. Making comparison would help administrators to identify the gap between the reality and expectation. In the evening, the activity assigned dealt with responsibility or ***Amanah (A).*** *Amanah* is a role incumbent through which school administrators were supposed to be committed to what had been formulated by the group consensus. In doing so, they were required to develop projects in light of the aforesaid underpinning learning outcomes.

In the last day, each group was expected to make a presentation of their projects. The last step of the model involves an activity called *Hikmah (H)* which refers to constructive reflections and criticisms. All projects were presented and constructively reflected or suggested for further improvement. At the end of the session, an evaluation form – a questionnaire – was distributed to the participants to identify their perceived creative leadership attributes resulting from participating in HIKMAH training program.

A questionnaire was developed to take a measure over the participants' views of their perceived creative leadership resulting from training program participation. It was content analyzed using face validity through which its congruence between what defined and its indicators as well as language used were verified by experts. Mean scores were presented to help identify the level of participants' perceptions towards the HIKMAH training model based on 5 interval agreement scores on measured items as proposed by Boochom Srisa-ard (1992, p. 100) namely, 1.00–1.50 = very low, 1.51–2.50 = low, 2.51–3.50 = moderate, 3.51–4.50 = high and 4.51–5.00 = very high.

Results and Implications

The results of the current study were presented in light of the objective of the study. The first part was on the given training itself. It sought to find out what are implications for creative leadership resulting from participating in HIKMAH training model as shown in table 2. The second part dealt with the presentation of participants' views on the model in regard to creative leadership using questionnaires as depicted in table 3.

Table 2: implications for creative leadership resulting from participating in HIKMAH training model

The Model	Definitions	Activities	Output	Outcome (Observed attributes of CL)
H	*Hisbah* refers to self-assessment or self-reflection. It also related to imagination of what to be achieved.	1. Participants were required to make an assessment of the present school conditions regarding to what extent did they achieve the following four desired learning outcomes: 1) being good Muslim, 2) happy classroom, 3) ability to further higher education, and 3) entrepreneurship skills 2. Participants were to write down their worriedness and expectation on different colors of post-it papers.	Information regarding the present conditions of schools in regard to their achievement towards the desired learning outcomes.	– Ability to do an analysis of schools' weakness and strengths in light of four learning outcomes. – Ability to project the attainable vision.
I	*Inspiration* deals with appreciation of the best of what is, resulting from intervention.	1. Participants were assigned to visit the model schools – Islamic demonstrative school – in order to learn about its success in the mattered concerned. 2. Participants were to listen to a lecture given by an influential speaker which could help broader their horizon of	Successful lessons learnt and horizon of broaden	– Ability to use imagination to create a new goals – Ability to think creatively about what to do.

The Model	Definitions	Activities	Output	Outcome (Observed attributes of CL)
		knowledge and prospects regarding the current issues of school development.		
KM	*Knowledge management* refers to the process taken in generating ideas on which a decision over related mattered by means of information sharing was based.	1. Participants were solicited to make a synthesis of the results gained from previous *Hisbah* and Inspiration steps to come with ideas leading to construction of variety of project proposals based on andragogy principles.	The integrative ideas were gained in light of the four learning outcomes.	– Ability to generate novel ideas and have integrative perspective – Ability to produce provocative project about the future.
A	*Amanah* refers to role incumbent one has to take responsibility and accountability over the committed matters.	1. Participants were sought to work out in group in translating the proposed ideas gained from the previous step into a full project proposal.	Project proposals. For example, "My Favorite Jobs" (entrepreneurship skills), "Towards Islamic-based Education Excellence" (competitive advantage), "Simplifying Learning to Enhance Effectiveness (happy school), and "Model Development for	– Ability to combine collegiality to achieve the desired goals. – Ability to deliver flexible action plan to realize the proposed project. – Ability to guide a group towards the goal.

The Model	Definitions	Activities	Output	Outcome (Observed attributes of CL)
			Constructing Good Muslim Identity (good Muslim)	
H	*Hikmah* refers to flexible and wise approach to constructively providing feedback for improvement at the expense of hatred and disgust.	– Each group were required to have their proposed projects presented within predetermined timeframe i.e., 15 minutes for presentation and 5 minutes for feedback. – One of group representative was selected to assume the role as a commentator to give feedback and reflections.	The comments and feedback gained from a group representative and overall comments by participants.	– ability to communicate novel ideas. – ability to abide by the novel Islamic concept of *"al -Din al Nasihah"* (Religion is nasihah), providing sincere and true feedback with good intention and action for the best in one's effort.

Table 3: School Administrators' Attitude Toward HIKMAH Training Model for Fostering Creative Leadership

No.	Items of School Administrators' Attitude	M	S.D.	Level of Agreement
1	Participation in workshop on development of creative leadership through HIKMAH training model helped me learn new models on developing students in four areas, namely being a good Muslim, happy learning, being able to pursue further study and having entrepreneurial skills / securing employment.	4.27	.52	High
2	Inspirational talk session made me active and committed in performing my task for continually improving my school.	4.10	.55	High
3	Knowledge Management (KM) activity conducted by organizing a field trip to Islamic Demonstration School, Prince of Songkla University, Pattani Campus helped me learn more about the process of teaching and learning and pattern of students' development activities, which can be integrated and applied in my school.	3.70	.70	High
4	*Hisbah* activity (self-reflection and analysis) encouraged me to analyze the strengths, weaknesses, opportunities and challenges of my school. The activity provided useful information that can be used to improve school quality and provide a better customer service satisfaction.	4.17	.65	High
5	I admire creative thinking in presenting student development model in four areas, namely being a good Muslim, happy learning, being able to pursue further study and having entrepreneurial	4.20	.55	High

	skills / securing employment.			
6	*Amanah* (Responsibility) activity made me learn more about the management of the four areas of student development program.	4.03	.62	High
7	Presenting a project for developing learners through Hikmah activities and getting comment from experts has helped me learn and improved my project writing skills.	4.17	.59	High
8	Organizing workshop on development of creative leadership through HIKMAH training model has resulted in the sharing of information between participants, which creates straightforward and trustworthy atmosphere.	4.27	.64	High
9	I feel entertained and enjoyed in participating in the training and I have good attitude toward workshop on development of creative leadership through HIKMAH training model.	4.30	.60	High
	Overall level	4.13	.37	High

Concerning the implications for creative leadership resulting from participating in HIKMAH training model, it was discovered that there were some attributes of creative leadership discernable in school administrators such as imagination, vision, integrative perspective, flexibility, and communication. These attributes were concomitant with the previous studies that posited some distinctive attributes of creative leadership namely imagination, flexibility, vision, service mentality, global perspective, integration, knowledge, intellectual abilities, personality, and passion for the task and flow (Rangsan Prasertsri, 2008 as cited in Wimol Jankaew, 2012; Phongsri-wat, 2005; Pathiphan, 2012).

Indeed, the emergence of creative leadership attributes were due to the training approach used that was designed and developed based on the outcome based approach to which the expected creative leadership attributes were initially identified and training activities were then set

up to achieve them via the process of formulation including *Hisbah*, *Inspiration*, and *Knowledge Management*, execution comprising *Amanah* and appraisal covering *Hikmah*. Throughout this process, administrators were trained to think critically, to generate the potential ideas of school development, to translate the desired goals into real practices, to work in collegiality for success, and to give respect to others. Put it in another way, the creative leadership training comprised five approaches, namely, 1) making self-assessment for better success, 2) inspiring through productively learnt lessons, 3) sharing and exchanging ideas, 4) working in collegiality to achieve the determined goals, and 5) providing constructive feedback.

Rather, the positive results of administrators' attitude towards HIKMAH training model did reaffirm the effectiveness of the training program in fostering creative leadership. It can be implied that participants' being exposed to the given Islamic-based training approach became a driving force for leaders to lead for success.

It is worth mentioning that creative leadership does happen when administrators could articulate shared vision, offspring innovative ideas, create varied ways and means, guide a group towards desired goals, and produce creative and productive output.

Conclusion

The present study did reveal creative leadership attributes of school administrators namely self-assessment, inspiring, sharing, collegiality, and constructive feedback that emerged from HIKMAH training program participation. It indicated that the training provided was effective. In addition, the positive attitudes toward the training program did support this. Hence, it is imperative that the training program be promoted and make accessible to wider schools' leadership development program in order to keep abreast with the present development. However, the developed training model still needs to be experimented with different participants to reaffirm its applicability for the present context.

References

Amabile, T. M., Conti, R., Coon, H. and Lazenby, J. (1996). Assessing the work environment for creativity. *Academy of Management Journal, 39*(5), 1154-1184.

Ashley, Greg C. & Reiter-Palmon, Roni. (2009). "Review of *Creative leadership: Skills that drive change*" (2009). *Psychology Faculty Publications.* Paper 53. Retrieved August, 1, 2017 from http://digitalcommons.unomaha.edu/psychfacpub/53

Boochom Srisa-ard. (1992). *Karn Wichai Beang Ton (in Thai)* – Basic Research (2nd ed.). Bangkok; Suviriyasan.

Creative leadership: A challenge of our times (PDF Download Available). Available from: https://www.researchgate.net/publication/249014997_Creative_leadership_A_challenge_of_our_times [accessed Apr 22 2018].

Csikszentmihalyi, M. (1997). *Creativity: Flow and the psychology of discovery and invention.* London, England: Harper & Row.

Harding, T. (2010). Fostering creativity for leadership and leading change. *Arts Education Policy Review, 111*, 51-53.

Jarvis, T.L. (2015). *A mixed methods analysis on creative leadership and Missouri School Administrators. Doctoral thesis.* Lindenwood University, Education Faculty.

Jiang, J. and Yang, B. (2015). Roles of creative process engagement and leader-member exchange in critical thinking and employee creativity. *Social Behavior and Personlity, 43*(2), 1217-1232.

Kaiser, L. & Halbert, J. (2009). *Innovation and learning in the transformation of schools.* London: Routledge.

Kearsley, G. (2010). Andragogy (M.Knowles). The theory Into practice database. Retrieved August, 1, 2017 from http://tip.psychology.org

Klimek, K. J., Ritzenhein, E. & Sullivan, K.D. (2008). *Generative leadership: Shaping new futures for today's schools.* Thousand Oaks: Corwin Press.

Mathisen, G.E., Einarsen, S. and Mykletun, R. (2012). Creative leaders promote creative *organizations. International Journal of Manpower, 33* (4), 367-382.

Pana, J., Wub, Q., Zhouc, W. and Loud, Y. (2015). When is the leader's creativity related to the followers' creativity? A cross-level examination in China. *Innovation: Management, Policy and practice, 17*(3), 364-382

Pathiphan, K. (2012). *Model sommakan kerong sang pawa phunam chueng sang san kong pu borihan satan suksa arjiwa suksa (in Thai)* – Structural equation modelling of creative

leadership of administrators of vocational educational institution. Doctoral thesis. Konkaen University: Konkaen Province

Peterson, J. F., Frankham, N., Mcwhinnie, L and Forsyth, G. (2015). Leading creative practice pedagogy futures. *Art, Design and Communication in Higher Education, 14*(1), 71-86.

Phongsri-wat, S. (2005). *Pawa Phunam: Terissadee lae pathibat (in Thai)* – Leadership: Theory and Practice. Chiangrai Rajabhat Institution: Chiangrai Province

Puccio, G., Mance, M., & Murdock, M. (2011). *Creative leadership: Skills that drive change. Thousand Oaks*, CA: SAGE Publications, Inc.

Puccio, Gerard J., Murdock, Mary C., & Mance, Marie. (2007). *Creative leadership: skills that drive change.* Thousand Oaks, CA : Sage Publications.

Runco, M. A. (2008). Commentary: Divergent thinking is not synonymous with creativity. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts, 2*(2), 93-96.

Sohmen, V.S. (2015). Reflections on Creative Leadership. *International Journal of Global Business, 8*(1), 1-14.

Tonkin, A. (2016). *Leading schools for innovation and success: Five case studies of Australian principals creating innovative school cultures. Doctoral dissertation*. The University of Melboume: Graduate School of Education.

UNICEF (n.d.). *Children and young people in Thailand's southernmost provinces: Unicef situation analysis*. retrieved on 12 April 2018 from http://www.unicef.org/thailand/ArtSouth.pdf.

UNICEF East Asia and Pacific Regional Office. (2014). *Thailand case study in education in education, conflict and social cohesion*. Thailand: Bangkok.

Wimol Jankaew. (2012). *A creative leadership development model for the school directors of Suratthani primary education service area office 3.Doctoral Thesis*. Rungsit University: Faculty of Education.

Yala Rajabhat University. (2006). *Ko sano yuttasat kan pattana kunnaphap rong rian eakka chon son sadsana Islam (in Thai)* – (Strategic proposal for quality improvement of Islamic private schools). Yala: Yala Rajabhat University.

Zhou, J. (2003). When the presence of creative coworkers is related to creativity: Role of supervisor close monitoring, developmental feedback and creative personality. *Journal of Applied Psychology, 88*, 413–422.

RESEARCH

A Student-Involvement of Video Production Model to Enhance English Listening and Speaking Skills. A case study of Undergraduate Students at a Thai Private Institution

Norinee Benchawong*, Athipat Cleesuntorn PhD.**

**Ph.D. Candidate, Doctor of Philosophy in Teaching and Technology Program, Assumption University*

***Instructor, Doctor of Philosophy in Teaching and Technology Program, Assumption University*

Abstract

This research aims to examine a student-involvement of video production model to enhance English listening and speaking skills of undergraduate students, and to evaluate student's perception by the UTAUT Model (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology). The mixed research design was used for this study, quasi-experimental research used for quantitative research method, pre-test and post-test for one group of student involvement of video production and qualitative research used for the study. Sixteen participants of undergraduate students in English tutorial class at Rajapark Institute (Yala Campus) were selected using purposive sampling, and the participants divided into four groups for focus group interviewed. The research instruments were English listening and speaking test, and the questionnaire with five Likert scales evaluate student's perception by the UTAUT Model, and semi-structured questionnaire used for focus group interview which was chosen from the UTAUT Model. This research employed descriptive statistic and pair sample t-test for the data analysis. The hypotheses testing showed that after student-involvement of video production in English tutorial class, the result of English listening and speaking were statistically significant improved, and the student's perception towards the UTAUT model (Performance Expectancy, Effort Expectancy, Social Influence, and Facilitating) indicated the overall of the students perception was at high level level in all aspects ($\bar{x}$ = 3.78, SD = 0.31).

Keywords: Video Production, English Listening, English Speaking, UTAUT Model

บทความวิจัย

การมีส่วนร่วมในรูปแบบการผลิตวิดีโอเพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันการศึกษาเอกชน

โนรีณี เบ็ญจวงศ์, อธิปัตย์ คลี่สุนทร***

**นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*
***อาจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการผลิตวิดีโอเพื่อเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และประเมินการรับรู้ของนักศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology: UTAUT Model) โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน วิธีการวิจัยกึ่งทดลองสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณใช้การทดสอบก่อนและหลังการมีส่วนร่วมในการผลิตวีดีโอสนทนาภาษาอังกฤษ เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษากลุ่มเดียวที่มีส่วนร่วมในการผลิตวิดีโอ และการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้ในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่อาสาสมัครนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันรัชภาคย์ จังหวัดยะลา โดยการสุ่มเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบทดสอบการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมในการผลิตวีโอ แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความเห็นโดยใช้ทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (UTAUT Model) โดยใช้มาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale Rating) 5 ระดับ และสำหรับข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) โดยแบ่งนักศึกษาเป็น 4 กลุ่ม ใช้แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Questionnaire) โดยเลือกคำถามจากแบบสอบถามการวัดระดับความรับรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลสนับสนุน การวิจัยนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) และการทดลองแบบจับคู่ (Pair Sample t-test) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าหลังจากนักศึกษามีส่วนร่วมในการผลิตวิดีโอในชั้นเรียนพิเศษภาษาอังกฤษนั้น ทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการรับรู้ของนักศึกษาการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี ซึ่งประกอบไปด้วย ความคาดหวังต่อการปฏิบัติงาน ความคาดหวังจากความพยายาม อิทธิพลทางสังคม และความพร้อมของอุปกรณ์การสนับสนุน ผลของค่าเฉลี่ยในการรับรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน ($\bar{x}$ = 3.78, SD = 0.31).

คำสำคัญ: การผลิตวิดีโอ, ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ, ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ, รูปแบบ UTAUT

INTRODUCTION

The teaching and learning of English language have been coming up with creative and innovative ways to engage the students, inclusive of the administration and preparation for teaching and learning in each course, technology was critical in teaching support and to assist students in learning more straightforwardly. The technological advances make teaching and learning of all the more exciting for those who were willing to experiment out of the lecture platform to familiar through various implementations. For instance, YouTube, movie application, Podcast, Facebook, Line, and other platforms. To be maintained and developed their learning to get the opportunity to admittance technology.

According to the TQF:HED (Thai Qualifications Framework for Higher Education) in the Kingdom of Thailand. On five standards of the learning outcomes; 1) Morality and ethics, 2) Knowledge development, 3) Intellectual development, 4) Interpersonal relationship and responsibility and 5) Mathematical analytical thinking, communication skills, and information technology skills, (MUA., 2009).

The study was about a student-involvement of video production model approach to enhance English listening and speaking skills of Thai private institution undergraduate students, this study committed to TQF standard no 5) Mathematical and analytical thinking, communication skills, and information technology skill.

BACKGROUND

English language education in the Kingdom of Thailand was not new. It has been a core subject in the Thai curriculum for many years. The Thai student's English lessons in elementary schools lie somewhere between mediocre and non-existent. Most high school students, particularly those in poorer rural faculties, will barely string some words along to create a coherent sentence, or write a little paragraph in English.

The previous research of Plailek, T. (2011) stated about Factors Affecting English Speaking Ability of Second Year English Major Students in the Faculty of Education, Rajabhat Universities in Bangkok Metropolitan area. The researcher founded the factors that affected English speaking of the students were English learning strategies, habits in learning English language and their grade averages at the 0.05 level, 76.39% of the target students have a good English speaking ability, and 15.52% of them have excellent English speaking ability. Moreover, 8.07% of them have poor English speaking ability.

Sripathum N., (2013) English-Teaching Problems in Thailand and Thai Teacher's Professional Development Needs to state the conclusion of the study "Thai teachers of English view the problems involving themselves, curricula and textbooks, assessment, and other factors supporting teaching success at a moderate level. The teacher sees a high level of problems

resulting from students' lack of exposure to English and insufficient background of the language. Students' lack of perseverance in practicing or seeking more opportunities to practice the language also contributes to their lack of confidence in using language for communication".

LITERATURE REVIEW

Educational technologists would not take into account, the personal computer as merely another piece of kit. If educational technology was worried about thinking fastidiously regarding teaching and learning, then a laptop features a contribution to forming, regardless of its use as a way of implementation, for the lack of laptop primarily based learning environment offers, the replacement perspective on the character of teaching and learning and so on general academic objectives.

Lam, Y., & Lawrence, G., (2002) stated that Technology not only allows learners to control their learning process but also provides them with ready access to a considerable amount of information over which the teacher has no control. There were many instructional media to support teacher to use technology in their classroom, using technology at the school by itself was not operative unless a teacher has a theory to model their lessons.

Alexander Astin's 1984 theory of student involvement explained how desirable outcome for institutions of higher education viewed concerning how students change and develop in a result of being involved co-curricular. The core concepts of the theory were composed of three elements. The first was the student's "inputs," such as demographics, background, and any previous experiences. The second was the student's "environment," which accounts for all of the experiences a student would have during college. Lastly, there were "outcomes" which cover a student's characteristics, knowledge, attitudes, beliefs, and values that exist after a student has graduated college (Astin., A., 1984).

OBJECTIVES

The objectives of this research were;

1. To examine the video production model to enhance English listening skills of undergraduate students.
2. To examine the video production model to enhance English speaking skills of undergraduate students.
3. To evaluate student's perception by the UTAUT Model after a student-involvement of video production.

RESEARCH METHODOLOGY

This research was mixed method design, quantitative and qualitative to in line with the research objectives, and the instructional designed that relevant with the student involvement of video production to create video clips related to the tense in the English language for each lesson for construction, application, and systematization of pedagogical innovations in the area of teaching and learning English approach. The one group pretest-posttest design for this study focuses on the enhancement of the undergraduate student in English Listening and Speaking Skills by the involvement of student were produced video clips to treatment students in a tutorial class of listening and speaking English class.

Participants

The population of this study was all of the undergraduate students studying at Rajapark Institute (Yala Campus). The sample was 16 students who enrolled in a tutorial classroom of English listening and speaking and selected by using purposive sampling method. Participants have tested the knowledge by doing pretest- posttest English listening and speaking skills. All participants were selected for a focus group and interviewing by divided into four groups.

Collection of Data

The quantitative data collection, to measure a student's English listening and speaking skills enhancement, the test paper will be created to conduct the pretest-posttest design to measure the students' skills and knowledge, To collect the data from the answer sheet of each student by creating the test paper, student will do the pretest and posttest.

The instrument was to create test paper of English Listening and Speaking skills. The test was using free online learning and printable by elllo productions © copyright (2016). The experiment proceeded by pretest and posttest, the teacher and the researcher evaluated student skills of the enhancement, and to agree with the research objective to explore the influence the use of a student-involvement of video production model in teaching and learning English and according to the TQF:HED (Thai Qualifications Framework for Higher Education) of standards no. 5 Mathematical, analytical thinking, communication skills, and information technology skills (MUA, 2009) by the creation of the video production model of a student in the English tutorial classroom.

To measure student's perception, questionnaire adopted from survey questionnaire of the previous research, Using the UTAUT model to Determine Factors Affecting Acceptance and Use of E-Government Services in the Kingdom of Saudi Arabia Alshehri, M., A., (2012) part 3. With 5 Likert scale rating. Furthermore, qualitative data were collected from the focus group by semi-structured interview based on each core of the UTAUT Model, and the opinions of participants analyzed.

Data Analysis

The data analyzed for quantitative data, through the use of descriptive statistic and inferential statistics, statistical package "SPSS" used to analyze, frequency, percentage, mean, standard deviation, and ranges were created to describe the demographic information. The results from the Likert scale confirmed the attitude, and additionally, inferential statistics performed for testing the research hypotheses an alpha of .05 used as the marker of statistical significance. The score from pre-posttest, the mean score compared with pair sample t-test and information from the open-ended questions of the interviewing analyzed by content analysis.

CONCLUSION

After the involvement to produce the video, the data was analyzed using paired-samples t-test. The finding was as followed;

Table 2. Mean and Standard deviation of Test Scores for English Listening skills.

English Language Skills	Pre-Test		Post-Test	
	Mean ($\bar{x}$)	S.D.	Mean ($\bar{x}$)	S.D.
Listening	12.81	7.064	20.31	4.990

Table 3. Pair T- test for Mean Difference of Pretest-Posttest for English Listening skills

	Mean Difference	S.D.	Sig	N
PRE POST TEST (LISTENING)	-7.500	5.164	.000	16

Table 4. Mean and Standard deviation of Test Scores for English Speaking skills.

English Language Skills	Pre-Test		Post-Test	
	Mean ($\bar{x}$)	S.D.	Mean ($\bar{x}$)	S.D.
Speaking	18.25	2.54	26.44	3.67

Table 5. Pair T- test for Mean Difference of Pretest-Posttest for English Speaking skills

	Mean Difference	S.D.	Sig	N
PRE POST TEST (SPEAKING)	-8.188	3.038	.000	16

According to table 2, 3, for hypothesis 1 and table 4, 5. for hypothesis 2, the paired – sample t-test conducted to evaluate whether the scores on the pre-test and post-test of English listening and speaking were different. The results indicated that the mean of the post-test score was a significant improvement. The involvement in producing the video of the undergraduate student was useful in terms of its ability to improve the students' skills of English listening. The first and second null hypothesis therefore rejected.

Regarding the objective of the research; To examine the video production model to enhance English listening, and speaking skills of undergraduate students, pretest and posttest were designed to compare the score of English listening and speaking test before and after student' involvement in video production to produce video clip related to English conversation. The result showed that the posttest score of both English listening and speaking skills were higher than the pretest score.

A survey questionnaire was used to collect data regarding A student-involvement of video production model approach to enhance English listening and speaking skills of Thai private institution undergraduate students. Likert scale rating question according to the UTAUT Model from the previous research by Venkatesh et al. (2003) had validated measures for each of the constructs included those certified items in the questionnaire with Likert-type 5-point scale: 1 = strongly disagree, 2= disagree, 3= Neutral, 4= Agree, and 5 = strongly agree, the interpreted in table 6.

Table 6. Mean ($\overline{x}$) and Standard Deviation of Interpreted A student's perception by the student-involvement of the video production model in English classroom under the UTAUT Model (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology)

UTAUT Model	Mean ($\overline{x}$)	Std. Deviation	Interpreted
Performance Expectancy (PE)	3.9219	.37326	Agree
Effort Expectancy (EE)	3.8125	.55151	Agree
Social Influence (SI)	3.8594	.40793	Agree
Facilitating Condition (FC)	3.5469	.45843	Agree
Total Average	3.7852	.31538	Agree

From Table 6, the Illustrates descriptive statistics for a student's perception by the student-involvement of the video production model in English classroom the UTAUT Model. The mean values for Performance Expectancy, Effort expectancy, Social influence and Facilitating conditions indicated the overall of the students perception was at high level to the highest level in all aspects ($\overline{x}$ = 3.54, SD = 0.45 to $\overline{x}$ = 3.92, SD = 0.37).

.

Moreover, for qualitative data, the researcher were conducted semi-structured questionnaire for focus group interview which were chosen from the UTAUT Model, with the purpose to interview students of tutorial English class, who was produced the video clip of English conversation, the interview were divided into four groups from sixteen students, the result were showed in table 7.

Table 7. The thematic clusters of the items used in a questionnaire and examples of the questions that were included

Theme	Items	Percentage (%)	N (16)
Performance	Do you think it is a good idea that instructors use student involvement of a video production as instructional media in the English language class? or increases your knowledge/skills?	100	16
Effort	Was it easy for you to have more English listening and speaking skills learning through the involvement of a video production?	81.25	13
	People, who influence my behavior think I should		

From Table 7, the most of respondents were extremely agreeing to involve the video production for enhancement English listening, and speaking skills, a merely small number of students commented "it is not easy" "we have not ready for tools." Overall respondents indicated that the involvement in producing video in English class was favorable instructional media for English learning. The percentage result expresses the answer of the opened-end questionnaire contains of a focus group interview.

For a 100% of respondents contributed the answer that the student-involvement of video production as instruction media to English language class improved their performance, for 81.25% of respondents contributed the answer that English listening and speaking skills through the involvement of video production were efforts.

For a 100% of respondents, their influencing people supported that studies the student involvement of video production, and for 81.25% of respondents contributed to the answer that leaning through the involvement of video production with the use of facilitating.

Recommendations for Future Research

The findings from this study have shown promising evidence that student involvement in video production as instructional media and activities to offer a worthwhile alternative teaching approach in the students' learning of English language. Supplementary period and efforts in scheduling and planning the class activities with the involvement of student hopefully will ensure better students' learning in the future and the subject of the alternative field.

REFERENCE

Alshehri, M., A., (2012). Using the UTAUT model to Determine Factors Affecting Acceptance and Use of E-Government Services in the Kingdom of Saudi Arabia

Astin, A. W. (1984). Student involvement: A developmental theory for higher education. Journal of College Student Personnel, 25, 297-308

Lam, Y., & Lawrence, G., (2002). Teacher-student role redefinition during a computer-based second language project: Are computers catalysts for empowering change? Computer Assisted Language Learning,vol. 15, no. 3, pp. 295-315.

MUA, (2009). Thai Qualifications Framework for Higher Education. Retrieved June 25, 2016 from http://www.mua.go.th/users/tqfhed/news/FilesNews/FilesNews1/7.pdf

Plailek, T. (2011). Factors Effecting English Speaking Ability of Second Year English Major Students in the Faculty of Education, Rajabhat Universities in Bangkok Metropolitan Retrieved June 17, 2017 from http://www.universitypublications.net/jte/0401/html/DE4C356.xml

Sripathum, N., (2013). English-Teaching Problems in Thailand and Thai Teachers' Professional Development Needs' stated the conclusion of the study, English Language Teaching; Vol. 6, No. 11; 2013

Venkatesh V., Morris M., Davis G., Davis F. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. MIS Quarterly, 27, 425-478.

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่

ชำนาญ เงินดี*, หทัยชนก วนิศรกุล**

**นักวิชาการอิสระ 18/96 หมู่บ้านชนันธร 2 ถ.เลียบคลองภาษีเจริญฝั่งใต้ แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160.*
***ดร. นักวิชาการอิสระ ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ 45/21 ถ.นิมมานเหมินทร์ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200.*

บทคัดย่อ

การวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากลูกค้าที่ซื้อสินค้าและบริการ ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ จำนวน 500 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ ประกอบด้วย การรับรู้ความง่ายของการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานระบบ QR Code รวมทั้งตัวแปรภายนอก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย และ การรู้จักระบบ QR Code

คำสำคัญ: การยอมรับ ระบบการชำระเงิน Quick Response Code (QR Code) มนต์นมสด

RESEARCH

Factors affecting for QR Code payment system acceptance of Mont Nom Sod Shop (Chiang Mai Branch)

Chamnan Ngerndee*, Hathaichanok Wanisornkul**

**Independent Scholar. 18/96 Chananthorn 2 Village, South Liab Klong Pasicharoen Road, Nongkaem Subdistrict, Nongkaem District, Bangkok, 10160.*

***Dr. Independent Scholar. Mont Nom Sod Shop (Chiang Mai Branch), 45/21 Nimman He Min Road, Suthep Subdistrict, Muang District, Chiang Mai Province, 50200.*

Abstract

The purpose of Factors affecting for QR Code payment system acceptance of Mont Nom Sod Shop (Chiang Mai Branch) was mainly to study factors affecting for QR code payment system acceptance of Mont Nom Sod Shop (Chiang Mai Branch). Research methodology was quantitative method by using questionnaire 500 respondents from customers of Mont Nom Sod Shop (Chiang Mai Branch). Research findings were factors affecting for QR Code payment system acceptance of Mont Nom Sod Shop (Chiang Mai Branch) consist of Perceived ease of use (PEOU), Perceived usefulness (PU), Convenient, fast and save time (CFST), and Attitude toward QR code (ATQC) to achieve the potential and convenient for customers to use payment system include external factors such as gender, age, education, occupation, average income, and know QR Code.

Key words: acceptance, payment system, Quick Response Code (QR code), Mont Nom Sod

บทนำ

การเงินการเงินของประเทศไทย ปี 2560 มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยที่ประเทศไทยมีระบบการชำระเงิน ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ 1.ระบบการชำระเงินที่ผ่านธนาคารพาณิชย์ (Formal Bank System) เป็นระบบการชำระเงินที่มีธุรกรรมทางการเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ โดยมีเงื่อนไข กฎ กติกา มารยาท เป็นไปตามธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย กฎหมายประเทศไทยและกฎหมายของประเทศคู่ค้า รวมทั้งกฎระเบียบและประเพณีปฏิบัติด้านการค้าระหว่างประเทศ และ 2.ระบบการชำระเงินที่ไม่ผ่านธนาคารพาณิชย์ (Informal Bank System) เป็นระบบการชำระเงินที่มีธุรกรรมทางการเงินโดยไม่ผ่านธนาคารพาณิชย์ โดยมีกฎ กติกา มารยาท ตามกฎระเบียบที่หน่วยงานที่ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ กำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นกรอบในการให้บริการของหน่วยงานนั้น ๆ (ชำนาญ เงินดี, 2560) ระบบการชำระเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ของไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561) มีช่องทางการชำระเงิน ประกอบด้วย 1.การชำระเงินด้วยเงินสด (Cash) 2.การชำระเงินด้วยเช็ค (Cheque) แบ่งออกเป็น 2.1.เช็คภายในธนาคารเดียวกัน (Inhouse) และ 2.2.เช็คข้ามธนาคาร (Interbank) 3.การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Payment : e-Payments) แบ่งออกเป็น 3.1.การโอนเงิน ประกอบด้วย 3.1.1.การโอนเงินเพื่อลูกค้าผ่าน BAHTNET (BAHTNET – 3rd Party) 3.1.2.การโอนเงินครั้งละหลายรายการ (Bulk Payment) ประกอบด้วย การโอนเงินภายในธนาคารเดียวกัน (Direct credit) การหักเงินจากบัญชีภายในธนาคารเดียวกัน (Direct debit) และ การโอนเงินข้ามธนาคาร (ITMX Bulk Payment) 3.1.3.การโอนเงินรายย่อยข้ามธนาคาร (Online Retail Funds Transfer : ORFT) ประกอบด้วย การโอนเงินรายย่อยข้ามธนาคารผ่านเครื่องเอทีเอ็ม การโอนเงินรายย่อยข้ามธนาคารผ่านอินเตอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ และ การโอนเงินรายย่อยข้ามธนาคารผ่านสาขา และ 3.1.4.การโอนเงินภายในธนาคาร (รวมชำระค่าสินค้าบริการ) ประกอบด้วย การโอนเงิน/ชำระเงินผ่านเครื่องเอทีเอ็ม การโอนเงิน/ชำระเงินผ่านอินเตอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ 3.2.การชำระเงินด้วยบัตรพลาสติก (Payment cards) ประกอบด้วย บัตรเดบิต (Debit card) และ บัตรเครดิต (Credit card) และ 3.3.เงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Money : e-Money)

เครื่องมือทางการเงิน (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) ในปัจจุบันมีการพัฒนาด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีมากขึ้น ซึ่งในประเทศไทยจะมีระบบที่เรียกว่า Prompt Pay สนับสนุนการชำระเงินการค้าในประเทศไทย ส่วนประเทศอื่น ๆ ที่สำคัญก็มีระบบการชำระเงินต่างกันไป เช่น Alipay (ประเทศจีน) Paypal (ยุโรป) เครื่องเบิกเงินสดหรือบัตรเครดิต ที่เรียกว่า Electronic Data Capture : EDC กระเป๋าเงินออนไลน์ (E-wallet) และ สกุลเงินดิจิตอล (Bitcoil) ที่มีสมุดบัญชีรวบรวมข้อมูลเป็นก้อน ๆ หรือ ช่วงระยะเวลาหนึ่ง (Block) และ ตรวจสอบแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ และ จะสร้าง Block ใหม่ขึ้นมา โดยที่แต่ละ Block นั้นมีความสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ (Chain) ดังนั้นจึงเรียกว่า Blockchain นอกจากนี้ก็มีระบบการชำระเงินด้วย QR Code ก็เป็นเครื่องมือหนึ่งที่น่าสนใจและกำลังมีการพัฒนา (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560)

ร้านมนต์นมสด ก่อตั้งโดย คุณมนต์ วนิศรกุล โดยเริ่มจากคุณมนต์เป็นลูกจ้างในร้านกาแฟ ตั้งแต่เปิ พ.ศ.2507 และ มีการเปิดร้านกาแฟของตัวเอง ปี พ.ศ.2527 บริเวณริมคลองข้างศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (ทหัยนชนก วนิศรกุล, 2553) และ มีการพัฒนาเปิดสาขาเพิ่ม 3 สาขาได้แก่ สาขาอิสรภาพ สาขามาบุญครอง ชั้น 2 และ สาขาเชียงใหม่ (ถนนนิมมานเหมินทร์ และ แม่ริม) โดยมีสินค้า

จำหน่าย ประกอบด้วย เครื่องดื่มแบบขวด (Bottle) เครื่องดื่มแบบถ้วน (Cup) รวมทั้ง ขนมปัง (Bread) และ เบเกอรี่ (Bakery) (มนต์นมสด, 2561)

จากความเป็นมา และ ความสำคัญของนวัตกรรมทางการเงินดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะทำโครงการสำรวจความคิดเห็นลูกค้า ของร้านมนต์นมสด ในหัวข้อ “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR CODE ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ และศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบดังนี้

ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model : TAM)

การยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ตามคำนิยามของ Roger and Shoemaker (1978) อ้างถึงใน พิชชา สว่างแสง และเกตุวดี สมบูรณ์ทวี (2559) หมายถึง การตัดสินใจที่จะนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีไปใช้อย่างเต็มที่ โดยคิดว่านวัตกรรมหรือเทคโนโลยี เป็นวิธีที่ดีที่สุดและมีประโยชน์มาก โดยมีลักษณะของนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีผลต่อการยอมรับ ดังนี้ 1.คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (Relative Advantage) เป็นการรับรู้ว่านวัตกรรมและเทคโนโลยีดีกว่า มีประโยชน์กว่าวิธีการปฏิบัติเดิม ๆ เช่น สะดวกรวดเร็ว 2.คุณลักษณะที่เข้ากันได้ (Compatibility) เป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้รับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ว่า เข้ากันได้หรือไปด้วยกันได้กับ ค่านิยมที่มีอยู่เดิม 3. คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อน (Complexity) เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่นำมาใช้ มีความยุ่งยากซับซ้อนมาก หรือ น้อย 4.คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ (Trainability) เป็นการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีส่วนย่อย ๆ ไปทดลองใช้โดยใช้เวลาไม่มาก แบ่งออกเป็นส่วน ๆ เมื่อทดลองใช้แล้วประสบความสำเร็จ 5.คุณลักษณะสามารถสังเกตได้ (Observability) เป็นผลของนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สามารถมองเห็นได้ เป็นรูปธรรม มากกว่า จินตนาการ รวมทั้ง แบบจำลองการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model : TAM) ที่เป็นแบบจำลองการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่มีหลักกาในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Behavioral Intention to Use : BI) ประกอบด้วย (Venkatesh and Bala, 2008) ตัวแปรภายนอก (External Variables) ที่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับ ข้อมูลประชากรศาสตร์ของแต่ละบุคคลหรือองค์กร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย รวมทั้ง การรู้จักนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อ การรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการเข้าใจและการใช้งาน (Perceived Ease of Use (PEOU) การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Perceived Usefulness : PU) และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Attitude Toward Using : AT) ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Behavioral Intention to Use : BI)

แนวคิดทฤษฎีระบบการชำระเงิน (Payment System)

แนวคิดทฤษฎีระบบการชำระเงิน ที่มีคำนิยามของ ระบบการชำระเงิน ตามพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ.2560 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) หมายถึง ระบบหรือกระบวนการจัดการอื่นใด เพื่อการโอนเงิน การหักบัญชี หรือ การชำระดุล โดยเป็นระบบการชำระเงินที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานหลักของประเทศ ซึ่งหากเกิดปัญหาหรือการหยุดชะงัก อาจส่งผลกระทบต่อสมาชิกในระบบอย่าง

ต่อเนื่องเป็นวงกว้าง รวมทั้ง เป็นระบบการชำระเงินที่รองรับการโอนเงินมูลค่าสูง หรือ ที่ใช้สำหรับการหักบัญชีหรือการชำระดุลระหว่างสมาชิก โดยมีรายละเอียดของระบบการชำระเงิน 6 หมวด ประกอบด้วย หมวดที่ 1 ระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญ หมวดที่ 2 ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ (Designated Payment Systems) 3.หมวดที่ 3 บริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ (Designated Payment Services) หมวดที่ 4 การกำกับดูแล การตรวจสอบ และ การแก้ไขฐานหรือการดำเนินงาน หมวดที่ 5 การอุทธรณ์ และ หมวดที่ 6 บทกำหนดโทษ โดยที่ประเทศไทยมีโครงสร้างของระบบการชำระเงินดังนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) เงินสด ธนาคารทางอินเทอร์เน็ต (Internet Banking) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ และ เงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Money : e-Money) รวมทั้ง ระบบการชำระเงิน สำหรับการค้าระหว่างประเทศหรือการค้าชายแดน ซึ่งผู้ซื้อและผู้ขายสินค้านั้น อยู่คนละประเทศกัน มีระบบการชำระเงินอยู่ 2 ระบบ (ชำนาญ เงินดี, 2560) ประกอบด้วย ระบบการชำระเงินที่ผ่านระบบธนาคารพาณิชย์ (Formal Bank System) และ ระบบการชำระเงินไม่ผ่านระบบธนาคารพาณิชย์ (Informal Bank System) โดยได้รับอิทธิพลจากปัจจัยของทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) (ดรุชา รัตนดำรงอักษร และชำนาญ เงินดี, 2561) ประกอบด้วย ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมทางการเงิน ลักษณะเฉพาะของผู้ค้าหรือผู้ประกอบการ ความรู้และความเข้าใจทางการเงิน ทักษะและความเชี่ยวชาญทางการเงิน รวมทั้ง ความเชื่อมั่นและทัศนคติทางการเงิน ซึ่งปัจจัยของทักษะทางการเงินดังกล่าวนั้น จะส่งผลต่อการแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมในการเลือกตัดสินใจทำธุรกรรมทางการเงิน หรือ เรียกว่า การเข้าถึงทางการเงิน (Financial Inclusion) นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยของต้นทุนธุรกรรมทางการค้า (Transaction Costs) (ชำนาญ เงินดี และสิทธิพร อินทุวงศ์, 2561) ประกอบด้วย ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริการ ได้แก่ ทำเลที่ตั้งสถานที่ของผู้ให้บริการ เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการหรือให้คำปรึกษารวมทั้งผู้ให้ความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ คุณภาพการให้บริการ ช่องทางการให้บริการ มาตรฐานการให้บริการ ความสะดวกที่ได้รับจากการใช้บริการ กระบวนการให้บริการ และความเสี่ยงจากการเลือกใช้ผู้ให้บริการนั้น ๆ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่ธนาคารพาณิชย์ส่งเสริมพิเศษเพิ่มเติม รวมทั้งโครงการสำคัญต่าง ๆ ที่รัฐบาลมีการส่งเสริม

Quick Response Code (QR Code)

Quick Response Code (QR Code) เป็นเทคโนโลยีที่มีไว้สำหรับสนับสนุนการทำธุรกรรมสำหรับการชำระเงินและการโอนเงิน ทุกภาคส่วนให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีต้นทุนที่ต่ำ ผ่านระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่สำคัญของประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560) ได้แก่ ระบบพร้อมเพย์ (Prompt Pay) และ ระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างธนาคาร (Online Retail Funds Transfer : ORFT) ซึ่งการใช้ QR Code จะช่วยลดข้อจำกัดทางเทคนิคจากการอ่าน Barcode แบบเดิม และ ตอบสนองความต้องการทางธุรกิจมากขึ้น โดยมาตรฐาน QR Code เพื่อการชำระเงินและการโอนเงิน มีหลักการและประโยชน์สำคัญ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560; Petrova, Romanello, Medlin and Vannoy, 2016) ได้แก่

1.เป็นมาตรฐานกลางที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงและใช้งานร่วมกันได้ ทั้งรายการชำระเงินภายในประเทศและชำระเงินระหว่างประเทศ (Singh, 2016)

2.เป็นการเพิ่มช่องทางการชำระเงินที่สะดวกและมีต้นทุนต่ำให้แก่ประชาชนรวมทั้งร้านค้า ช่วยให้การจัดทำบัญชีและกระทบยอดเงินเข้า ง่ายกว่าการทำธุรกรรมด้วยเงินสดมาก (Almehairi and Bhatti, 2014)

3.เป็นการเพิ่มความปลอดภัยในการชำระเงิน เจ้าของบัตรไม่ต้องให้บัตรหรือข้อมูลบัตรแก่ร้านค้า และ ระบบงานที่รองรับเป็นระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (Narayanan, 2012)

4.สามารถต่อยอดนวัตกรรมทางการเงินที่หลากหลายได้โดยง่าย (Pandya and Galiyawala, 2014) เป็นรากฐานสำคัญของร้านค้าขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่จะเก็บข้อมการรับชำระเงินอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ รวมทั้งการขอสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ที่ใช้ข้อมูลชำระเงินเป็นข้อมูลอ้างอิง (Information Based Lending) แทนการใช้สินทรัพย์ถาวรเป็นหลักประกัน นอกจากนี้ QR Code ยังถูกนำไปเป็นเครื่องมือใช้สำหรับประกอบการศึกษาได้ (ขวัญจุฑา คำบันลือ วิวัฒน์ มีสุวรรณ์ และพิชญาภา ยวงสร้อย, 2560; ธัญญา อุตราภรณ์ และเยาวลักษณ์ เก้าเอี้ยน, 2558; Durak, Ozkeskin and Ataizi, 2016) รวมทั้งเป็นเครื่องทางการตลาดในอุตสาหกรรมต่าง ๆ (ดนัย ศิริบุรี ณรรฐวรรณ พูลสน และณัฐวรรณ ป้องกัน, 2561; Patel, Bhat and Chavada, 2015; Bamoriya, 2014)

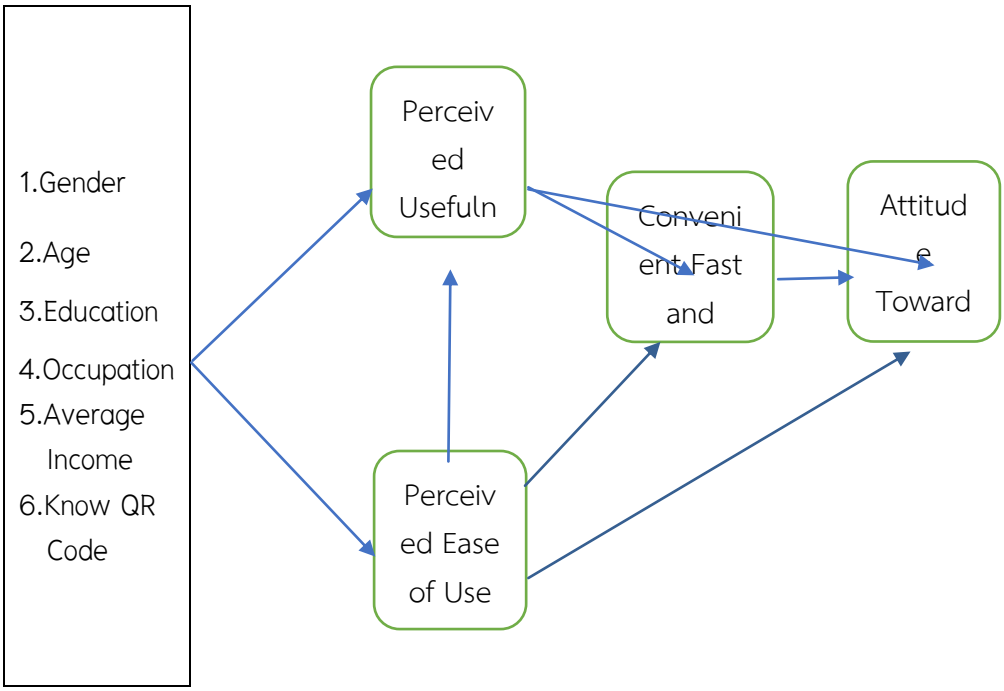
ร้านมนต์นมสด

ร้านมนต์นมสด ก่อตั้งโดย คุณมนต์ วนิศรกุล โดยเริ่มจากคุณมนต์เป็นลูกจ้างในร้านกาแฟ ตั้งแต่เปี พ.ศ.2507 และ มีการเปิดร้านกาแฟของตัวเอง ปี พ.ศ.2527 บริเวณริมคลองข้างศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร และ มีการพัฒนาเปิดสาขาเพิ่มเติม รวมเป็น 4 แห่ง ได้แก่ สาขาหน้าศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร สาขาอิสรภาพ ตั้งอยู่ในเขตกองทัพเรือ กรุงเทพมหานคร สาขามาบุญครองกรุงเทพมหานคร และ สาขาเชียงใหม่ ซึ่งผลิตภัณฑ์ของร้านมนต์นมสด ประกอบด้วย (มนต์นมสด, 2561) เครื่องดื่มแบบขวด (Bottle) เครื่องดื่มแบบถ้วย (Cup) ขนมปัง (Bread) นอกจากนี้ ยังมี เบเกอรี่ (Bakery) และ ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ มีการศึกษาวิจัย แนวทางพัฒนาธุรกิจด้านการตลาด (หทัยชนก วนิศรกุล, 2553) 1.ด้านผลิตภัณฑ์ มีแนวทางเพิ่มความหลากหลายของสินค้า โดยมีสินค้าสำหรับผู้ที่รักสุขภาพ เช่น นมไขมันต่ำ เบเกอรี่เฮลท์ตี้ รวมทั้งมีสินค้ารองรับเทศกาลต่าง ๆ 2.ด้านราคา มีแนวทางที่จะคงที่ราคาเดิมไว้ คงปริมาณเดิม คงคุณภาพเดิมไว้ โดยเน้นไปที่การรักษาฐานลูกค้าเก่าโดยเฉพาะลูกค้ากลุ่มเซกเม้นท์หลัก 3.ด้านการจัดจำหน่าย มีการขยายพื้นที่การให้บริการเพิ่มนอกจากนี้ สาขาเชียงใหม่ มีการขยายสาขาเพิ่มเติมไปยังท้องที่อื่นด้วย ได้แก่ การขยายสาขาเชียงใหม่ไปยังสถานที่ตั้ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 4.ด้านการส่งเสริมการตลาด มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดตามเหตุการณ์ เพื่อให้ลูกค้ารู้สึกร่วมกับเทศกาล 5.ด้านบุคคล มีพนักงานต้อนรับและแนะนำอยู่ประจำร้าน โดยพนักงานต้องมีคุณภาพการให้บริการ มีความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส เพื่อให้ลูกค้ารู้สึกอบอุ่นที่ได้มาซื้อสินค้าและใช้บริการ เป็นการสร้างความประทับใจ 6.ด้านการสร้าง

และนำเสนอลักษณะทางกายภาพ จัดให้มีกล่องรับความคิดเห็นจากลูกค้า 7.ด้านกระบวนการ มีระบบการคิดเงินอย่างถูกต้องและรวดเร็ว ใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการทำงาน มีโปรแกรมการจัดการแบบบูรณาการ สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ มีการประมวลผล เพื่อประกอบการบริหารจัดการซึ่งร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ มีแผนในการพัฒนาระบบการชำระเงินให้มีมาตรฐาน ทันสมัย และ สะดวกสำหรับลูกค้า นั่นคือ จะนำระบบการชำระเงินด้วย QR Code มาใช้ต่อไปในอนคต

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย โครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสม สาขาเชียงใหม่ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ รวมทั้งสร้างรูปแบบระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันดังนี้ 1.การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ได้รับอิทธิพลจาก การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ 2.ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา ได้รับอิทธิพลจาก การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ และ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ 3.ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code ได้รับอิทธิพลจาก การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ และ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา 4.การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา รวมทั้ง ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code ได้รับอิทธิพลจาก เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย และ การรู้จักระบบ QR Code

จากแนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ สามารถนำมากำหนดเป็นสมมุติฐานของงานวิจัยได้ดังนี้ H1 การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ ส่งผลต่อ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code H2 การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ส่งผลต่อ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code H3 ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา ส่งผลต่อ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code และ H4 เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย และ การรู้จักระบบ QR Code

ส่งผลต่อ การรับรู้ความง่ายในกการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code

วิธีการดำเนินการวิจัย

1.ประเภทของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

2.เนื้อหาการวิจัย จะอธิบายถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่

3.ประชากรที่ใช้เก็บข้อมูล เป็นลูกค้าที่เข้ามาซื้อสินค้าและบริการร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ ทั้งสองที่ตั้ง ช่วงระหว่างวันที่ 1 ถึง วันที่ 29 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sample) โดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) โดยใช้ฐานข้อมูลที่เป็นลูกค้าของร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ ประจำปี 2552 จำนวน 130,595 คน (หทัยชนก วนิศรกุล, 2553) เมื่อเปรียบเทียบกับตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างดังกล่าวแล้ว จะได้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จำนวน 384 ตัวอย่าง โดยที่ผู้วิจัยวางแผนที่จะเก็บข้อมูลรวมทั้งหมด 500 ตัวอย่าง

4.ระยะเวลาและพื้นที่ในการเก็บข้อมูล ซึ่งระยะเวลาสำหรับการเก็บข้อมูล เป็นช่วงเวลาระหว่างวันที่ 1 – 29 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 รวมทั้งหมด 28 วัน ในพื้นที่ที่เป็นสถานที่ตั้งของ ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ เลขที่ 45/21 ถ.นิมมานเหมินทร์ (ระหว่างซอย 7 และ ซอย 9) ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ รวมทั้งสถานที่ตั้งของสาขาย่อยของสาขาเชียงใหม่ คือ สถานที่ตั้ง ปั้มน้ำมัน ปตท แม่ริม ต.ริมใต้ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ คือ 1.สถานที่ตั้ง ถ.นิมมานเหมินทร์ วางแผนเก็บข้อมูล จำนวน 320 ชุด แบ่งเป็น 1.1.เก็บข้อมูลวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ 4 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 20 วัน วันละ 10 ชุด รวมเป็น 200 ชุด และ 1.2.เก็บข้อมูลวันเสาร์ และ อาทิตย์ 4 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 8 วัน วันละ 15 ชุด รวมเป็น 120 ชุด รวมทั้ง 2.สถานที่ตั้ง อำเภอแม่ริม วางแผนเก็บข้อมูล จำนวน 180 ชุด แบ่งเป็น 2.1.เก็บข้อมูลวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ 4 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 20 วันวัน วันละ 5 ชุด รวมเป็น 100 ชุด และ 2.2.เก็บข้อมูลวันเสาร์ และ อาทิตย์ 4 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 8 วัน วันละ 10 ชุด รวมเป็น 80 ชุด

5.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม ที่เก็บข้อมูลจากลูกค้าร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ ประกอบด้วย

5.1.การสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ มี 4 ส่วน ได้แก่

แบบสอบถามส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรู้จักระบบ QR Code รวมทั้ง ระยะเวลาและความประทับใจที่ใช้ระบบ QR Code

แบบสอบถามส่วนที่ 2 เกี่ยวกับระดับการยอมรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสำหรับการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ มีคำถามแบบ Likert Scale มี 5 ระดับ คือ ยอมรับมากที่สุด ยอมรับมาก ยอมรับระดับปานกลาง ยอมรับน้อย และ ยอมรับน้อยที่สุด ซึ่งแนวคำถามจะถามเกี่ยวกับ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code

แบบสอบถามส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการจัดลำดับความสะดวกของลูกค้าที่จะใช้ระบบ QR Code ของสถาบันการเงิน ทั้งหมด 7 ลำดับ

แบบสอบถามส่วนที่ 4 เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5.2.การตรวจสอบข้อคำถามหรือเครื่องมือในการเก็บข้อมูลทางวิจัย โดยจะทำการทดสอบเครื่องมือแบบสอบถาม คือ 1.ทดสอบการใช้ได้ (Validity) ด้วยการปรึกษาผู้ชำนาญการภายนอก 2. ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด 3.วิเคราะห์หาความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ (Reliability Coefficients) ของแนวคิดครอนบัค (Cronbach Alpha) มากกว่า 0.70

6.การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม

7.การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการประมวลผลข้อมูลจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และ คำนวณทางสถิติที่เป็นสถิติเชิงพรรณนา และ สถิติเชิงอ้างอิง

ผลการวิจัย

1.ผลของประชากรตัวอย่าง ตามลักษณะทั่วไปของลูกค้าร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างของลูกค้าที่ซื้อสินค้าและบริการร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ทั้งสองสถานที่ตั้ง ระหว่างวันที่ 1-29 มิถุนายน พ.ศ.2561 โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากภาคสนามเป็นเอกสาร ด้วยทีมงานของโครงการวิจัย และ ได้รับการตอบกลับมา 500 ตัวอย่าง อายุต่ำว่า 15 ปี 17 ตัวอย่าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3 ของจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับมา 500 ตัวอย่าง อายุ 15-24 ปี 142 ตัวอย่าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28 อายุ 25-34 ปี 186 ตัวอย่าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37 อายุ 35-44 ปี 98 ตัวอย่าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 อายุ 45-60 ปี 55 ตัวอย่าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11 และ อายุ 60 ปีขึ้นไป 2 ตัวอย่าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างตามประชากรศาสตร์ พบว่า ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามภาคสนาม จำนวน 500 ตัวอย่าง โดยลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกค้าร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ เป็นผู้หญิง 320 คน คิดเป็นร้อยละ 64 และ เป็นผู้ชาย 180 คน คิดเป็นร้อยละ 36 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ระหว่าง 25-34 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักระบบ QR Code และเคยใช้ระบบ QR Code น้อยกว่า 1 ปี โดยมีความประทับใจระบบ QR Code ระดับปานกลาง โดยมีการแจกแจกงความถี่ของข้อมูลแบบสอบถาม ผลการสำรวจตัวแปรต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดด้วยมาตรวัด Likert Scale 5 ระดับ นั้น พบว่า ความถี่ของการตอบแบบสอบถาม เป็นคำตอบที่กลุ่มตัวอย่างเลือกส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับ 4 ยอมรับมาก 3,849 หน่วย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.50 รองลงมาด้วยระดับ 5 ยอมรับมากที่สุด 2,702 หน่วย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.40 ระดับ 3 ยอมรับระดับปานกลาง 2,401 หน่วย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.30 ระดับ 2 ยอมรับน้อย 328 หน่วย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.50 และระดับสุดท้าย คือ ระดับ 1 ยอมรับน้อยที่สุด 219 หน่วย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.30 ตามลำดับ

2.ผลของตัวแปรจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรู้จักระบบ QR Code และ การเคยใช้และความประทับใจระบบ QR Code ซึ่งการทดสอบสมมติฐานพบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละกลุ่มจำแนกตามลักษณะ

ประชากรศาสตร์มีความแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์การทดสอบตัวแปร (Bivariate Analysis) ของตัวแปรจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง มีผลเชิงลบทำให้การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ โดยเฉลี่ยสูงกว่า เพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลทำให้ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอายุ 60 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาโท มีผลทำให้เกิด การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา รวมทั้ง ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code โดยเฉลี่ยสูงกว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเป็น เจ้าของกิจการ มีผลทำให้เกิด ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code โดยเฉลี่ยสูงกว่า ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001-35,000 บาท มีผลทำให้เกิด ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code โดยเฉลี่ยสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่างที่รู้จักระบบ QR Code มีผลทำให้เกิด การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code โดยเฉลี่ยสูงกว่า การไม่รู้จัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่างที่เคยใช้ระบบ QR Code ด้วยระยะเวลาที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยระยะเวลาที่เคยใช้ระบบ QR Code 3 ปี ขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีความประทับใจระบบ QR Code แตกต่างกัน มีผลทำให้ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความประทับใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ผลดังกล่าวข้างต้น แสดงว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรู้จักระบบ QR Code ระยะเวลาที่เคยใช้ระบบ QR Code และ ความประทับใจระบบ QR Code ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code ที่แตกต่างกัน

การทดสอบสมมุติฐาน โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยรวมของตัวแปรทุกตัวพบว่า 1.การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.7375 สะท้อนว่ามีค่าอยู่ในระดับสูงหรือสูงกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2.การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.7153 สะท้อนว่ามีค่าอยู่ในระดับต่ำหรือต่ำกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3.ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.7224 สะท้อนว่ามีค่าอยู่ในระดับสูงหรือสูงกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.7226 สะท้อนว่ามีค่าอยู่ในระดับสูงหรือสูงกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปร การรับรู้ความง่ายใน

การใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสูงหรือมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการยืนยันว่าสมมติฐานของงานวิจัยว่า H1 : การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ ส่งผลต่อ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code H2 : การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ส่งผลต่อ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code H3 : ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา ส่งผลต่อ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code H4 : เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ การรู้จักระบบ QR Code ส่งผลต่อ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ ส่งผลต่อ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code

3.ผลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่า F-test ที่ได้นั้น สะท้อนได้ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย นอกจากนี้ประชากรวิจัย (N) เมื่อเทียบแต่ละตัวแปรแล้ว จะใช้จำนวน 500 หน่วยเท่ากัน และแสดงค่าความแปรปรวนของค่าความเคลื่อนไหว (Residual Sum of Square : RSS) ไม่เท่ากันของทุกตัวแปร นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว

ตารางที่ 1 ผลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่

Variable	PU	CFST	ATQC
PEOU	0.7663***	0.3515***	0.1354***
PU		0.5551***	0.3063***
CFST			0.4694***
KNQC	0.0358**	0.0181	0.0090
AVI	-0.0069	0.0008	0.0005
OCC	0.0006	-0.0039	-0.0015
EDU	0.0111	0.0111	0.0116
AGE	0.0214***	0.0066	0.0039
GEN	0.0199	0.0061	0.0122

ตารางที่ 1 (ต่อ)

Variable	PU	CFST	ATQC
N	500	500	500
rss	9.9998	5.9488	5.6667
F-test	1877.1288***	2846.4452***	2647.4397***
r2	0.9639	0.9789	0.9798
r2_a	0.9634	0.9785	0.9795

legend: * p<.1; **p<.05; *** p<.01

จากตารางที่ 1 ผลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ พบว่ามีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง คือ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ (Perceived ease of use : PEOU) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ (Perceived usefulness : PU) ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา (Convenient, fast and save time : CFST) และทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code (Attitude toward QR code : ATQC) นอกจากนี้ยังมีตัวแปรภายนอกที่ควบคุมความสัมพันธ์ คือ การรู้จักระบบ QR code (Know QR code : KNQC) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Average income : AVI) อาชีพ (Occupation : OCC) ระดับการศึกษา (Education : EDU) อายุ (Age : AGE) และ เพศ (Gender : GEN) เมื่อตัวแปรหรือปัจจัยนี้เปลี่ยนแปลงในทิศทางที่มากขึ้น หรือ น้อยลง ก็จะส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ เพิ่มสูงขึ้น หรือ ลดน้อยลงได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ (Perceived Usefulness : PU)

การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ เป็นประโยชน์ของระบบ QR Code ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์มากขึ้น ทำให้การเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลายชนิด เป็นช่องทางการซื้อสินค้าได้รวดเร็ว และ ประหยัดเวลา รวมทั้ง สามารถพบเห็นระบบ QR Code ในหลากหลายช่องทางการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ได้รับอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจาก การรับรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ ที่เป็นรายละเอียดความง่ายของระบบ QR Code ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะใช้งานระบบ QR Code เป็นเรื่องง่าย กระบวนการของการใช้ระบบ QR Code ชัดเจนเข้าใจง่าย รวมทั้ง ระบบ QR Code ง่ายต่อการใช้งาน นอกจากนี้ ยังได้รับอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากตัวแปรหรือปัจจัยควบคุม ได้แก่ การรู้จักและเคยใช้ระบบ QR Code รวมทั้งอายุ นั่นคือ หากปัจจัยดังกล่าว เพิ่มขึ้น 1 หน่วย กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสรับรู้ถึงผลประโยชน์ในการใช้งานระบบ เพิ่มขึ้น 0.9639 หน่วย (96.39%)

ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา (Convenient, Fast and Save Time : CFST)

ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา เป็นรายละเอียดของระบบ QR Code ว่ามีวิธีการเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว มีรหัสสามารถเชื่อมต่อเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้เสมอ สามารถสแกนรหัสได้อย่างรวดเร็ว และ มีแอพพลิเคชั่นสำหรับการอ่านรหัสของ QR Code ให้เลือกดาวน์โหลดได้

ผลการวิจัยพบว่า ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา ได้รับอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจาก การรับรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ นั่นคือ หากปัจจัยดังกล่าว เพิ่มขึ้น 1 หน่วย กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสได้รับความสะดวก รวมเร็ว และ ประหยัดเวลา เพิ่มขึ้น 0.9789 หน่วย (97.89%)

ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code (Attitude Toward QR Code : ATQC)

ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code เป็นแนวคิดส่วนบุคคลที่มีต่อระบบ QR Code ได้แก่ การมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการใช้งานระบบ QR Code การใช้งานระบบ QR Code เกิดจากการอยากรู้อยากลอง การใช้งานระบบ QR Code เป็นการเปิดโอกาสรับรู้แนวคิดใหม่ สามารถเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการใช้งาน QR Code เพื่อเข้าถึงข้อมูลในระบบอินเตอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง การมีความมุ่งหมายที่จะงานระบบ QR Code ให้มากที่สุดอย่างต่อเนื่อง และ ต่อไปในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code ได้รับอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจาก การรับรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ และ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา นั่นคือ หากปัจจัยดังกล่าว เพิ่มขึ้น 1 หน่วย กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสเกิดทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code เพิ่มขึ้น 0.9798 หน่วย (97.98%)

4.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย 4.1.อาชีพอื่น ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค้าขาย ลูกเรือ ติวเตอร์ เกษียณ ดูแลรูปร่างและสุขภาพ ธุรกิจส่วนตัว มัคคุเทศก์ พนักงานองค์กรอิสระ ส่วนตัว พนักงานของรัฐ ว่างงาน Freelance พยาบาล นักปั่น พนักงานขาย อิสระ และ รับเหมาก่อสร้าง 4.2.การจัดลำดับความสะดวกของลูกค้าที่ต้องการใช้ QR Code กับธนาคารพาณิชย์ โดยจัดลำดับดังนี้ 1.ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) 2.ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) 3.ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) 4.ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 5.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) 6.ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และ 7.ธนาคารอื่น ๆ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) รวมทั้ง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีก 38 รายการที่ลูกค้าได้เสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1.ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากงานวิจัยนี้ ทำให้รู้ว่ามีข้อจำกัดในการทำวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต คือ

1.1.ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลงานวิจัยไปใช้เชิงธุรกิจ โดยที่ผู้วิจัยควรนำผลงานวิจัยและรูปแบบการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ ไปสื่อสาร และ นำเสนอให้ผู้ประกอบธุรกิจทั่วไป หน่วยงานราชการ ได้รับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของปัจจัยหลักและปัจจัยควบคุม ที่มีความสัมพันธ์กันในการสร้างรูปแบบ

1.2.ข้อแนะนำเชิงวิชาการสำหรับงานวิจัยในอนาคต โดยที่งานวิจัยนี้เป็นการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ ที่ศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยเกี่ยวกับ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code รวมทั้งตัวแปรควบคุมที่

เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรู้จักระบบ QR Code รวมทั้งการเคยใช้และประทับใจระบบ QR Code เท่านั้น ดังนั้น งานวิจัยในอนาคต ควรศึกษาร้านมนต์นมสด สาขาหรือพื้นที่อื่น หรือ ศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม รวมทั้ง การประยุกต์แนวคิดหรือรูปแบบงานวิจัยนี้ เพื่อขยายองค์ความรู้เดิม หรือค้นคว้า จนเกิดองค์ความรู้ใหม่ได้

2.ประโยชน์ของการวิจัย

2.1.ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ประกอบด้วย การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา รวมทั้ง ปัจจัยทางอ้อม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย การรู้จักระบบ QR Code รวมทั้ง การเคยใช้และ การประทับใจ ระบบ QR Code

2.2.ประโยชน์เชิงวิชาการ จากผลวิจัยนี้ สามารถนำไปต่อยอดความรู้เดิม เพื่อขยายองค์ความรู้ให้มีมากขึ้น และ นำไปประยุกต์กับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้

2.3.ประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานราชการ หรือ หน่วยงานเอกชน สามารถนำไปประยุกต์ให้เข้ากับนโยบายของหน่วยงานได้ รวมทั้งนำไปประยุกต์เพื่อต่อยอดโครงการระบบการชำระเงินด้วย QR Code หรือ เครื่องมืออื่น ๆ

สรุปผลการวิจัย

จากงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่ จากการทดสอบสมมุติฐานด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยของตัวแปรทุกตัว มีค่าอยู่ในระดับสูงหรือสูงกว่า 0.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานของงานวิจัยว่า H1 การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบ ส่งผลต่อ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยเรื่อง Technology Acceptance Model 3 and a Research Agenda on Interventions ของ Venkatesh and Bala (2008). H2 การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ส่งผลต่อ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยเรื่อง Technology Acceptance Model 3 and a Research Agenda on Interventions ของ Venkatesh and Bala (2008). H3 ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา ส่งผลต่อ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้บริการพร้อมเพย์ (PromptPay) ของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล ของ ชวิศา พุ่มดนตรี (2559) รวมทั้ง H4 เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย และ การรู้จักระบบ QR Code ส่งผลต่อ การรับรู้ความง่ายในกการใช้งานระบบ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้บริการพร้อมเพย์ (Prompt Pay) ของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล ของ ชวิศา พุ่มดนตรี (2559)

นอกจากนี้ ยังพบว่า 1.การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบ มีความสัมพันธ์ที่ได้รับอิทธิพลเชิงบวกจาก การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบมาก รวมทั้ง การรู้จักระบบ QR Code และ อายุ ค่อนข้างน้อย 2.ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา มีความสัมพันธ์ที่ได้รับอิทธิพลเชิงบวกจาก การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบน้อย และ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบปานกลาง 3.ทัศนคติที่

มีต่อการใช้ระบบ QR Code มีความสัมพันธ์ที่ได้รับอิทธิพลเชิงบวกจาก การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบน้อย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบน้อย และ ความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา ปานกลาง

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับงานวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี QR Code ของกลุ่มประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ธัญญลักษณ์ พลวัน สุพรรษา กุลแก้ว และณัฐสิทธิ์ เกิดศรี (2557) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคจะเน้นที่ประโยชน์ที่ได้รับในเรื่องความสะดวกในการใช้งาน ความปลอดภัย และ ได้ทราบวิธีการใช้งาน QR Code มากขึ้น รวมทั้งงานวิจัยเรื่อง QR Code Advantages and Dangers ของ Petrova, Romanello, Medlin and Vannoy (2016) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ใช้ QR Code มี 2 มิติ คือ 1.QR Code พัฒนาง่าย และ 2.QR Code ต้นทุนต่ำ และยังพบว่า QR Code ก็ไม่ค่อยสะดวกในการใช้สำหรับผู้บริโภคบางราย

บรรณานุกรม

ขวัญจุฑา คำบันลือ วิวัฒน์ มีสุวรรณ์ และพิชญาภา ยวงสร้อย. 2560. “การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์รวบรวมสายพันธุ์กล้วย เฉลิมพระเกียรติจังหวัดกำแพงเพชร”, **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 19(1),184-193.

ชวิศา พุ่มดนตรี. 2559. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้บริการพร้อมเพย์ (Prompt Pay) ของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชำนาญ เงินดี. 2560. “การเข้าถึงและการเข้าไม่ถึงระบบการเงินของผู้ค้าชายแดนของไทย”. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.ชำนาญ เงินดี และ

สิทธิพร อินทุวงศ์. 2561. “การเลือกไม่เข้าระบบการเงินของผู้ค้าชายแดนของไทย”,ใน **การประชุมวิชาการเครือข่ายงานวิจัยสาขาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรมประจำปี 2561 หัวข้อ “CorporateEntrepreneurship & Innovation”(ThaiTIMA The 10th Annualconference on Technology and Innovation Management)** (น.74-94). กรุงเทพฯ: โรงแรมเมอร์เคียว มักกะสัน.

ดนัย ศิริบุรี ณรรฐวรรณ พูลสน และณัฐวรรณ ป้องกัน.2561. “การใช้ QR Code ในกลุ่มสินค้าเกษตรร้าน Modern Trade จังหวัดอุดรธานี”, **แก่นเกษตร**. 46(ฉบับพิเศษ 1), 894-897.

ดรุชา รัตนดำรงอักษร และชำนาญ เงินดี. 2561. “การศึกษาทักษะทางการเงินของผู้ประกอบการการค้าชายแดน กรณีศึกษาผู้ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก”, **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น**. 12(ฉบับ Supplement (2561)),137-149.

ธัญญา อุตราภรณ์ และเยาวลักษณ์ เก้าเอี้ยน. 2558.“ประสิทธิภาพระบบ QR Code เพื่อควบคุมครุภัณฑ์ กรณีศึกษา กลุ่มสาขาวิชาจิตรกรรมและ ศิลปกรรม วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล”, **วารสารการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย**. 2, 1-8.

ธัญญลักษณ์ พลวัน สุพรรษา กุลแก้ว และณัฐสิทธิ์ เกิดศรี. 2557. “การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี QR Code ของกลุ่มประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร”, **วิศวกรรมสาร มก.** 27(88),29-40.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2559. **รายงานระบบการชำระเงิน 2559.** กรุงเทพมหานคร. 1-87.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2560**. แนวปฏิบัติในการจัดทำ Quick Response Code (QR Code)สำหรับการชำระเงินและการโอนเงิน.**กรุงเทพมหานคร. 1-15.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2561. **ปริมาณการชำระเงินผ่านระบบการชำระเงินและช่องทางต่าง ๆ.** จากอินเตอร์เน็ต. https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/PaymentSystems/Pages/StatPaymentTransactions.aspx (ค้นเมื่อ 27 กรกฎาคม 2561).

พิชชา สว่างแสง และเกตุวดี สมบูรณ์ทวี. 2559. “การยอมรับนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการยอมรับในตัวผลิตภัณฑ์ Apple Watch ของกลุ่มผู้บริโภคGen Y เขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร”, ใน

นเรศวรวิจัย ครั้งที่ 12: วิจัยและนวัตกรรมกับการพัฒนาประเทศ (น.1041-1051). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มนต์นมสด. 2561. **ร้านมนต์นมสด.** จากอินเตอร์เน็ต.http://www.mont-nomsod.com/ (ค้นเมื่อ30 กรกฎาคม 2561).

ราชกิจจานุเบกษา. 2560. **พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ.2560.** กรุงเทพมหานคร. 1-16.

หทัยชนก วนิศรกุล. 2553. "แนวทางพัฒนาธุรกิจด้านการตลาดร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่". วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

Almehairi, M., and Bhatti, T. 2014. "Adoption of Virtual Shopping: Using Smart Phones and QR Codes", **Journal of Management and Marketing Research**. 17, 1-12.

Durak, G., Ozkeskin, E., and Ataizi, M. 2016. "QR Code in Education and Communication.Turkish Online**", Journal of DistanceEducation-TOJDE**. 17(2), 42-58.

Krejci, R.V., and Morgan, D.W. 1970. "Determining Sample Size for Research Activities", **Educational And Psychological Measurement**. 30, 607-610.

Narayanan, A.S. 2012. "QR Code and Security Solutions", **International Journal of Computer Science and Telecommunications.** 3(7), 69-72.

Pandya, K.H., and Galiyawala, H.J. 2014. "A Survey on QR Codes: in Context of Research and Application", **International Journal of Emerging Technology and Advanced Engineering**. 4(3), 258-262.

Patel, J., Bhat, A., and Chavada, K. 2015. "A Review Paper on QR Code based Android App for Healthcare", **International Research Journal of Engineering and Technology (IRJET)**. 2(7), 1059-1061.

Petrova, K., Romanello, A., Medlin, B.D., and Vannoy, S.A. 2016. "QR Code Advantage and Dangers", In **Proceedings of the 13th International Joint Conference on e-Business and Telecommunications (ICETE 2016)** – *Volume 2: ICE-B* (pp. 112-115). Lisbon, Portugal.

Singh, S. 2016. "QR Code Analysis", **International Journal of Advanced Research in Computer Science and Software Engineering.** 6(5), 89-92.

Venkatesh, V., and Bala, H. 2008. "Technology Acceptance Model 3 and a Research Agenda on Interventions", **Decision Sciences**. 39(2), 273-315.

RESEARCH

Domestic Violence Against Wives in the context of "male marginality" in Aceh, Indonesia.

Salamah Longsatia*
*Ph.D Candidate (Sociology and Anthropolog). Faculty of Social Sciences, Chiang Mai University.

Abstract

This article examines an often overlooked issue in studies of domestic violence against wives by exploring a phenomenon "Male Marginality" as a tool for interpreting domestic violence against wives in the social context of male marginality that has been changed and replaced with male privilege in the context of Islam changing women's power in Aceh. The study applied ethnographic research, by collecting information from the life experiences of women aged 26-60 years who were abused or experienced marital violence victims by their husbands. The fieldwork was conducted between 2014 and 2017 in Aceh, Indonesia. the findings revealed that the concept of "male marginality" has been turned into a male privilege by men in the name of the religion to justify violence against their wives or to create an opportunity to marry a wealthy woman in the hopes for depending on them economically. In the meantime, women are worried about male privilege realizing that they need to obey their husbands because of religion. Besides, the authority of husbands is backed by local culture, which is likely to result in women being abused by their husbands. Thus, the women describe male marginality as reducing the chance of being abused by their husbands and the possibility of polygamy.

Keywords: Male marginality, Male privilege, Violence, Gender, Aceh Wives.

Introduction

> *"When he was rich, he had secret affair with other women" And now he said "I do not have any money and that's why I don't leave you. If I had much money I would have left you and found another one."*
>
> (Interview with Ranah[1], 12 March 2016)[2]

The violence against women in Aceh, particularly domestic violence against wives, has been clearly defined and recognized as a social problem and been stated in the family policies reforms since the Seventeenth Century by Queen Safiatuddin as the head of state. She created a policy that obligates Acehnese parents to provide their daughters a house or land at the time of their daughter's marriage and the owner of the house in the family is a wife who in Aceh language is called "po-rumoh", and the husbands move to the households and villages of their wives. (Hasjmy., 1997:127), It is an idea that has deeply-rooted and embedded in marital relationships on the grounds that as a tribute to the women to negotiate male privilege in the family.

Traditional family policies empowering Aceh women through the ownership of the house results in women stability and balanced gender power relations within the marital relationship. (Hasjmy, 1997:126). While Islamic teachings emphasize the dominant role of the man as the head-of-household performing an important role as husband and father. Therefore, Aceh husbands being the head of households in the wife's house, according to Siegel and Siapno is traditional family policies, have contributed to men relegated to a very marginal role in households where husbands are powerless "houseguests" in their own home (Siegel, 1969:179-180; Siapno, 2002: 61),

The roles and positions of Acehnese men and women in the contemporary context have changed compared to the past. According to Amir, traditional family policies including dwelling system have changed in some instances in post-revolutionary Ulama-dominated Acehnese politics as well as the modern patriarchal Indonesian state which significantly influenced the changes in gender relationships. (Amir, 2002:80). At present, all Acehnese women that I interviewed did argue that the wife is still referred to as *po-rumoh* (owner of the house) but the only difference is that in the case of derivative acquisition ownership, forasmuch Acehnese parents have not to provide their daughter a house or land anymore. Being the owner of a woman's house is seen as a burden to women today.

---

[1] For ethical reason, all participants' names are pseudonyms.

[2] "Dulu waktu dia banyak uang. Perempuan lain dia ada. dan sekarang yang dia gomong. "Kalau abang udah ada uang kamu saya tinggal. Kata dia, Ini kerana tak ada uang maka nya kamu belum saya tinggal."

Even though Acehnese women have been represented as powerful agents who enjoyed "*high status*" in family and society, (Siegel, 1969; Siapno, 2002; Afrianty, 2015) on the other hand, found that the contemporary discourse primarily portrays Acehnese women as victims, particularly the victims of domestic violence by husbands. According to Ranah's quotes at the beginning of this article, she reflected the authority of husbands over wives and male privilege through male marginality and poor status of her husband by her husband's claiming the polygamy marriages rights to negotiate male marginality in a marital relationship. Although she regarded the status of home ownership as one of the tools used to negotiate the power of her husband, she found the owner's status also burdens the women to build or rent a house on their own. Consequently, it reduces the responsibility of men to build or provide accommodation for their wives which is the main role of Muslim husbands.

Therefore, in this article, I want to argue how the social context of male marginality has been changed and replaced with male privilege in the context of Islam changing women's power that may affect domestic violence against wives.

Methods

This article is based on ethnographic fieldwork collecting data from the life experiences of women aged 26-60 years old who were the victims of marital violence and abuse by their husbands. The fieldwork was *conducted* between 2014 and 2017 in Aceh, Indonesia. In-depth interviews were conducted with thirteen married women, three of whom are presented as case studies in this paper to show how abusive marital relationships to women in the context of male marginality were conceived and experienced in Aceh at the time. My key informants in this study came from several different backgrounds, including education and subsequently analyzing it based on their reasoning and analysis.

Defining male marginality

Male Marginalization is not a new phenomenon, according to James Siegel 's pioneering study of 'male marginality' in Acehnese society during the 19th century, which is a strongly Islamic and at the same time matrifocal society. Siegel's interpretation, Acehnese society is a matrifocal society with dominant roles of women, and Acehnese men referred to male marginalization to indicate that they felt inferior to women in the position of 'guest' in the home which is usually owned by the women, their self-feelings of "otherness" and men usually owned no resources when they were married (1967: 141; 1969:53)

According to Siapno, what Siegel described above is Aceh's matrifocal tradition, whereby women's places are at the center of the family, a culture that contradicts Islamic values that emphasize men's position as head of the household, performing the role of a father and husband.

This matrifocal tradition, according to Siapno, has been increasingly challenged, in particular by attempts to revive Islam and strengthen tradition based on Islamic teachings. (Siapno, 2002, 37; Afrianty, 2015:96). Although, this dwelling system has changed in some instances in post-revolutionary Ulama-dominated Acehnese politics as well as the modern patriarchal Indonesian state significantly influence the changes in gender relationships. Indeed, Siegel himself acknowledged these things as a potential rival to a less patriarchal society in Aceh. (Amir, 2002: 80)

However, Siapno points out the subtle practices of *male marginalization* embedded in everyday life. In the tales about Pak Pande and his wife, it is the woman who takes on the role as head of the household, responsible not only for supporting her husband through her industrious work but also for educating and socializing him on how to be a good Muslim. (1997: 240)

In Aceh society, a boy becomes an adult man when he is able to leave the matrifocal woman's world and travel (in search of work or knowledge). In Islam, an adult man ought to be the head-of-household. According to Siapno, the story above is funny because it subverts this tradition and presents with a man who refuses to leave his boyhood and prefers to be indefinitely dependent on his wife for maternal nurturance as male marginality (Siapno, 1997: 241).

However, the context of what Siegel and Siapno's interpretation are reflected in the interviews I conducted, every woman I interviewed presented about "male marginality" as a social phenomenon that was alive and thriving in a patriarchal society like Aceh. It was used by men as a tool to violate their wives and turned into male privilege in the context of Islam to take control over and abuse their wives. This article is trying to elaborate on two groups of victims affected by male marginality that has been turned into male privilege in the case studies. The first group includes victims of violence in families affected by male marginality that has been used as male privilege. The other group is that of women who expect male marginality to be their strategy to protect themselves from being abused by their husbands in the three following cases.

Case 1: domestic violence as a coping mechanism for feeling rejected and inferior to women.

Ranah was the victim to severe marital physical violence by her husband for the sake of her life. She was threatened of physical violence so she beared the hard works to save her life, etc. In this case, her husband did not work but forced Ranah to earn money. The physical violence was often triggered by the financial issue when her husband asked her for money but she did not have money or refused to give him. To their neighbors, her husband reasoned his violence due to his jealousy of her while in fact, it was solely because of her refusal to provide what he wanted.

"He was kind if I gave him money, but if I didn't help he would kick me! I only said," if you didn't work how would you earn money?!" (Interview with Ranah[3], 12 March 2016)[4]

Ranah, a 35-year-old cosmetic products promoter, earned about 3-4 million Indonesian Rupiah which is not enough to cover the expenses for the whole family. In the case of Ranah, she is an example of women whose husband forced her to work outside by threatening to violate her physically or to kill her if she appealed to the court for a divorce. This is the example of a woman who married a man who hopes to rely on the wife in the family economy. Ranah told us that the marriage was formed because of the promise that her husband gave that he would take care of her and protect her and that he fell in love with her. To add to her decision to marry him, at the time he asked for her hand, he was working as a contractor and earned quite a lot of money. So she felt that she could rely on him financially. However, after the first year of their marriage, her husband faced a crisis with his construction business and has gone bankrupt. Since then, he never wanted to work again by claiming that he has a mental health problem from being disappointed with his business and bankruptcy. That was the beginning of his threatening force to Ranah that she had to work to earn or get beaten.

Being in the relationship with emotional, financial and physical violence like slapping and punching until she got injured and had to go to the hospital, made Ranah try to appeal the court to file divorce her husband for 3 times. But every time she appealed, her husband would threaten to kill her. She did believe that her husband was ready to kill her for sure and it was not a mere threat because is the only means for his survival and comfort. Because she understood her husband's life condition so Ranah did not choose to risk being killed by her husband. Instead, she decided to live with him for 11 years until the present.

"He sharpened a knife, he checked every corner. I was quite because he knew I was afraid of him"

(Interview with Ranah[5], 12 March 2016)[6]

This case is an example of a wife who is victimized by her marginalized husband who exploits his male privilege by claiming religious laws to justify abusing and forcing his wife to work and

[3] For ethical reason, all participants' names are pseudonyms.

[4] "Baik kali kalau saya kasi uang, tapi kalau dia perlu uang saya tak bantu, dia menyepak! Saya ada lawan dengan kata kata saja. Saya balas "tak bangkit tidur mana ada uang"

[5] For ethical reason, all participants' names are pseudonyms.

[6] "Dia ada Asah parang, dia selek tiap-tiap tempat, saya diam kerana saya takut, saya tahu dia tahu saya takut dengan dia"

provide him. Husbands who abuse their wives often justify their actions by claiming jealousy and authority over their wives as Muslims, although the genuine reason for violence against wife, in this case, is abused female privilege for economic superiority over their husbands.

Case 2: why I *married* a *poor man*.

"I am married *a very* poor man*, My husband has no family leadership. I, therefore, filed for divorce."*

*(*Interview with Nila[7], 19 September 2016)[8]

One of my key informants named Nila told me why she decided to appeal to the court to divorce her husband, with divorce proceedings reasons, "*my husband doesn't provide for me*" but even that reality, she was the primary breadwinner in the family. Nila, a 36-year-old government school teacher, presented herself as a victim of domestic violence in a financially abusive relationship where her husband was unemployed and did not fulfill his duties as a husband. Her husband used to be a street *fruit seller*, he didn't look after and treat her and their son the way a husband and father is supposed to.

She claimed, initially, she gave him a chance in marriage although he was poor, by giving him money to invest in a business. The intention being once the man began to earn a good living, he would be able to look after his family properly. It was at the age of 32 Nila decided, she needed to settle down and start a family, she wasn't fond of the idea of marrying a rich man as she thought she would worry seeing him have other women around as well as her. She was content to marry a poor man but still expected her husband to be head of the family who will support them financially and domestically. Unfortunately, her husband didn't use the money given to invest in the business but spent it all instead and later consistently demanded more money from her. Four years passed and Nila was patient, but eventually, it was too much for her and she finally sued for a divorce.

One year later Nila's second marriage came culturally to support a disabled man by being able to look after him within her religion's principles, for example, being able to wash him. Her sacrifice to look after her new husband was supported by her husband's family, in which she would also receive a share of his inheritance. With this position, it gave Nila' the power of the head of the family and no longer needed to worry about domestic violence.

[7] For ethical reason, all participants' names are pseudonyms.

[8] "Saya kawin dengan suami yang miskin, Dia gak mau tanggung jawab keluarga, begitu Saya mintak pasak dia saja"

Nila's case is an example of financially abused women by husband, it was realized and worried about the abusive marital relationship and marital's status in the family, For Nila, the ownership of the house is not enough to provide women stability and balanced gender power relations within the marital relationship. It is important for women to negotiate their gender power relations or marriage and to better themselves with education, career, economic or seek men who are the inferior status for marriage, etc.

Case 3: Marrying a poor husband to minimize the chance of polygamy

Rahmi, a 38-year-old social worker. Her first marriage was with a local politician who had a decent social and economic status. She divorced her first husband because he had several secret wives. She believed that women were willing to wed a married man because of his social and financial conditions. Thus, Rahmi decided to remarry an ordinary man regardless of his social or economic background and chose to rely on the mutual dependency between her and her new husband.

Rahmi's second marriage took place about a year after the divorce with her first husband. The second husband proposed to Rahmi, which made her happy because it was delightful news for the widow with a child to be proposed. This made her feel worthy. Upon deciding to get married for a second time, Rahmi expected that she would have more security and leverage within the family because of her higher social and economic status. Although her new man was not financially reliable, Rahmi only hoped she could morally depend on him and that he would work hard to help build the family together.

Five months after the wedding, Rahmi found out her husband had stolen her property and left her while she was three months pregnant. In contrast to her expectations, the 38-year-old found herself being used by a man who exploited his marginality and helpless appearances to convince her to marry him, find a free accommodation, clear himself from the obligation to provide the wife with living allowance, and to have a child with her in order to convince her that it would be a long-lasting relationship. Realizing that she was deceived to get married for a second time, Rahmi ended the relationship with her husband gone without a trace.

> *"Men nowadays take advantage from their marriage, like to get free accommodation, like my second husband, when I was 3 month pregnant, he stole my gold and left me"*
>
> (Interview with Rahmi[9], 5 September 2016)[10]

[9] For ethical reason, all participants' names are pseudonyms.

Being tricked into marrying someone was nothing new to Rahmi because she is a social worker who has heard a lot about the issue from countless victims who filed complaints about the same problem. She believed that the marriage scam was a result of the fact that men had to deal with situations in which women were socially and financially superior to them while they were expected to be the ones who provided their women with living allowance and at the same time, women were not willing to marry a man who was going to financially depend on them. In fact, widows were not the only targets of this scam. Women of all status in Aceh with exposed weaknesses can fall victims to men's deception. Ranah's case, for instance, will be mentioned afterward. This particular case of Rahmi revealed a hidden agenda of the men who proposed women who were financially superior to them by offering to live as marginalized husbands willing to do housework and babysit, which were not the main values of men as family leaders. Although women perceived such an offer as equality in the relationship between a husband and wife, it did not represent women's desire for superiority over their husbands as claimed by Rahmi.

According to the aforementioned three cases, male marginality has been turned into a male privilege by men in the name of the religion to justify violence against their wives or to create an opportunity to marry a wealthy woman in hopes for depending on them economically. For instance, some men claimed to beat their wives out of jealousy in spite of the fact that they only did it in order to take advantage of their wives economically. In the meantime, women were worried about male privilege realizing that they needed to obey their husbands because of religion.

Discussion: From "male marginality" to "male privilege"

Siegel (1969)describes male marginality as incidentalized based on the understanding of the practical lack of relationship and bond between a husband and wife because the man needs to work in a different area (merantau). Also, a man who gets married and lives with his wife's family feels practically inferior. Such practical powerlessness is Siapno's definition of male marginality according to her studies.

The information collected from the three informants pointed out women's contribution to male marginality through the power and agency they access. In Ranah's case, she decided to marry a man with good social and economic status but male marginality of her husbands was incidentalized later in their marriage life. In this case, Ranah saw herself as a victim of domestic economic violence after she was forced to work and abused physically by her husband. Nevertheless, marginalized man can easily

[10] "lelaki sekarang banyak yang mau menumpang hidup, kawin nya sebab mau menumpang hidup istri, suami yang ke dua saya, Ketika saya hamil dah tiga bulan, dia curi mas saya, sampai sekarang gak tau dia kemana"

use violence to their wives in order to control them. These men perceive power as a tool to overcome the feeling of being rejected, being far beneath women, and for the sake of their own benefits in different forms. As a new male privilege. Even though such actions are not consistent with religious conditions of male privilege.

Nila's case showed that the woman had decent social and economic status but chose to marry a poor man with lower status and ended up filing a divorcing because her husbands could not afford to provide for the family. This exposed the controversy and vagueness between the role of the abuser and victimizer even though she described herself as a victim of violence in the family. This case was similar to Rahmi's in regard to the expectation of male marginality as an opportunity to counterbalance the power in marital relationship between husband and wife without violence. In the meantime, men saw women with good economic status as an opportunity to make a profit. In other words, men exploited their marginality and helpless appearances to convince women to marry them, find free accommodation, clear themselves from the obligation to provide their wives with a living allowance. This pointed out clearly that women had to deal with men's agency as much as men had to deal with women's agency. In particular, both Rahmi's and Nila's cases reflected problems caused by women's choice to marry men by exploiting their male marginality to gain stability and balanced gender power relations within the marital relationship.

However, according to informants, women in Aceh chose to marry marginalized men in order to gain bargaining power over male privilege which they were aware of and perceived through education, personal experience, and culture in which male privilege brought difficulties in their family lives. Besides, men who had good economic status were more likely to have polygamy marriage in accordance with their economic conditions. Rahmi's and Nila's choices to marry marginalized men pointed out that they wanted to bargain with male privilege, not to gain superiority over them. Also, the fact that Rahmi divorced her first husband exposed her definition of and how she dealt with female privilege because alimony was described as a female privilege for Muslim wives.

Conclusion

In this article, I have argued how the social context of male marginality has been changed and replaced with male privilege in the context of Islam changing women's power. Showing how male marginality has been turned into a male privilege by men in the name of the religion to justify violence against their wives or to create an opportunity to marry a wealthy woman in hopes for depending on them economically. For instance, some men claimed to beat their wives out of jealousy in spite of the fact that the intention was to take advantage of their wives economically. In the meantime, women were worried about male privilege realizing that they need to obey their husbands because of religion. Besides, the authority of husbands was backed by local culture, which is likely to result in women being abused by their husbands. Thus, the women described male

marginality as reducing the chance of being abused by their husbands and the possibility of polygamy. However, based on the three cases, what happens in real life did not go as women expected and therefore, they needed to come up with different solutions such as remarrying time and time again until they found a non-violent husband who could also lead the family.

References

Afrianty, D. 2015. **Women and sharia law in Northern Indonesia: local women's NGOs and the reform of Islamic law in Aceh**.New York, Routledge.

Amir, Iwan D. 2002. **Inong Aceh: an analysis on the changing position of women in Aceh.** *Masters degree thesis. Anthropology Department, Research School for Pacific and Asian Studies, ANU. Canberra.*

Connell, Robert William. 1995. **Masculinities**. Berkeley: University of California Press.

Hasjmy, Ali. 1997. **59 Tahun Aceh Merdeka di Bawah Ratu**. Jakarta: Bulan Bintang.

Inayatillah, Mohd Roslan Mohd Nor & .2011. ***Women Marginalization from Public Spaces: The Case of Aceh*. Asian Women**, 27 (4). pp. 55-79.

Siapno, J.A. 1997. **The politics of gender, Islam and nation-state in Aceh, Indonesia: A historical analysis of power, co-optation and resistance**, University of California, Berkeley.

_____2002. **gender, Islam and nation-state in Aceh, Indonesia: A historical analysis of power, co-optation, and resistance.** New York: Routledge Curzon.

Siegel, James T. 1966. ***Religion, trade, and family life in Atjeh.*** Berkeley and Los Angeles: University of California Press.

_____1969 . **The Rope of God.** Berkeley and Los Angeles: University of California Press.

PENYELIDIKAN

Model Confirmotory Factor Analisi (CFA) Kesan Strategi Kepimpinan Terhadap Kecemerlangan Sekolah Diperantarakan Oleh Atribut Pengetua Berkesan Di Selatan Thailand

Farid Abdullahhasan*, Siti Salwa Mohd. Noor**

** Pelajar Ph.D. (Educatinal Leadership), Fakulti Pengajian Kontemporari Islam, Universiti Sultan Zainal Abidin, Terangganu Malaysia.*

*** Doctor (Arabic Teaching), Fakulti Bahasa & Komunikasi, Universiti Sultan Zainal Abidin, Terangganu Malaysia.*

Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk menguji model yang dicadangkan tentang konstruk strategi kepimpinan SK, konstruk atribut pengetua berkesan APB, dan konstruk kecemerlangan sekolah KS, di kalangan pengetua sekolah di selatan Thailand dengan data yang dikumpulkan. Kajian tinjauan ini merupakan kajian inferensi dengan menggunakan data-data kuantitatif. Seramai 310 orang sebagai responden daripada pengetua sekolah, meliputi lima wilayah selatan Thailand, dipilih melalui teknik *Structural Equation Modeling* (SEM). Dapatannya; analisis *confirmatory factor analysis* CFA, digunakan untuk memantapkan struktur faktor yang mewakili *laten varibel* dalam kajian ini. Model pengukuran bagi konstruk strategi kepimpinan SK, konstruk atribut pengetua berkesan APB, dan konstruk kecemerlangan sekolah KS, didapati nilai memuaskan berdasarkan *fit indices*, model disahkan lagi didapati padanan model pengukuran dan struktural memuaskan. Dengan secara umumnya, hasil yang didapati pada kajian ini mempunyai implikasi yang baik pada setiap-setiap faktor di cadangkan.

Kata kunci: CFA, strategi kepimpinan, atribut pengetua berkesan, kecemerlangan sekolah, Selatan Thailand.

RESEARCH

Model Confirmotory Factor Analisi (CFA) Of Strategic Leadership to the Excellence of Schools Moderated by Desirable Leader Characteristics in Southern Thailand

Farid Abdullahhasan*, Siti Salwa Mohd. Noor**

**Ph.D. Candidate (Educatinal Leadership), Faculty of Islamic Contemporary Studies, Unisza.*

*** Doctor (Arabic Teaching), Faculty of Languages and Communication, Unisza.*

Abstract

This study aims to test the proposed model of strategic leadership variable, desirable leader characteristics variable, and excellence of schools variable, for schools principals in southern Thailand, with data collected. This study also aims to determine model, which shows relationships about strategic leadership to the excellence of schools. Total all of 310 people as respondents from school principals, covering five southern provinces of Thailand, were selected through the *Structural Equation Modeling* SEM technique. Decision, the study also demonstrated the *confirmatory factor analysis* CFA, was used to establish the factor structure representing the latent variables in this study. Measurement model for strategic leadership variable, desirable leader characteristics variable, and excellence of schools variable, the result the model is found satisfactory value based on fit indices, the model is further proven to be a good match for the measurement and structural satisfactory. Conclusion, the results obtained in this study have implications for each of the suggested factors.

Keywords: CFA, atrategic leader ship, desirable leader characteristics, excellence of schools, Southern Thailand.

1. Pendahuluan

Pusat Suruhanjaya Pendidikan Negara (1997) menentukan bahawa dalam akta pendidikan negara tahun 1999 dan perubahan tambah Vol.2 tahun 2003 dalam seksyen yang keenam iaitu piawaian dan jaminan kualiti dalam pendidikan, menentukan mengadakan sistem jaminan kualiti dalam pendidikan untuk pembangunan kualiti dan piawaian pendidikan setiap tahap pengajian, melindungan dengan sistem jaminan kualiti dalam sekolah dan sistem jaminan kualiti luar sekolah, kementerian pendidikan menentukan dan memberi bagi sekolah dan institusi pembelajaran setiap pihak mestikan lakukan mengada sistem jaminan kualiti dalam seterusnya dalam tahun 2003 dan dapat menilaikan kualiti dari Pusat Akuan Piawaian dan Nilai Kualiti Pendidikan (Organisasi Swasta), sepaling rendahnya satu kali dalam setiap lima tahun, menyebabkan institusi pengajaran setiapnya menamati dan selalu perubahan kualiti untuk melapaskan nilaian dan menakuan kualiti piawaian dan supaya pembangunan organisasi kecemerlangan dalam tadbiran seperti sekolah (Pendidikan Negara, 1997).

Sekolah yang mengadakan operasi atau prestasi cemerlang adalah satu modal intelektual, dengan fokus kepada operasi pekerjaan bagi kakitangan dan gambaran keseluruhan sekolah secara konkrit, mestikan mengadakan perkesanan pengurusan prestasi itu, sebagai sistem yang mengambil kira prestasi bagi kakitangan di semua sekolah semua bidang, berdasarkan pengurusan dan uruskan berterusan. Pengurusan prestasi adalah proses yang memastikan kerja yang berkesan dan produktif dan penambahbaikan yang berterusan yang akan membawa kepada manfaat tertinggi sekolah (Jumrern Jitlung, 2007).

Kajian penyelidikan ini perkenaan dengan strategi kepimpinan terhadap kecemerlangan sekolah di kalangan pengetua sekolah di selatan Thailand, kajian dengan mengambil kriteria tahap cemerlangan bagi sekolah (Word Class Standard School to be the best) untuk menuju standard, dengan mempunyai pengurusan dengan sistem kualiti negara (Thailand Quality Award: TQA), sebagai faktor atau item kajian (Pusat Pengurusan Pendidikan Menengah Terakhir, 2012).

Strategi kepimpinan (Strategic Leadership) adalah keupayaan bagi pemimpin yang mempunyai keupayaan pertubahan dengan kecemerlangan dan menjaga operasi yang tertinggi piawaian atau standard seterus mansa, untuk mencapai matlamat dan dapat habuan yang tinggi daripada keteria keupayaan bagi perubahan, sambil belajar operasi dalam bawahan perlembaan dengan berbagai-bagai cara (Pasu Decharin et al., 2006.) dan sebagai pengetua kepimpinan strategi untuk menuju ke cemerlang sekolah bagaimanakah hendak menggunakan teknik membawa sekolah atau pertubahan atau organisasi kecemerlangan, dapat membawa kemajuan kepada pertubahan dan dapat matlamat yang di sedia (Netpanna Yawirch, 2550; dalam Wiraporn Deeboonmee, 2013).

Untuk mencapaikan kecemerlangan sekolah atau pertubahan dan berselaras dengan sekolah piawaian antarabangsa, dengan sistem yang meliputi integrasi dengan pengurusan operasi yang umum untuk menuju kecemerlangan (Thailand Quality Award: TQA), mempunyai 7 item iaitu; i) Terkemuka Pertubuhan, ii) Perancangan Strategi, iii) Kepentingan Perkhidmatan, iv) Analisis Pengukuran dan Pengurusan Pengetahuan, v) Fokus Tenaga Kakitangan, vi) Fokus Sistem Operasi, dan vii) Asil Operasi.

Anugerah Kualiti Thailand (TQA) bermula dalam perniagaan dan berkembang menjadi birokrasi. Dalam pendidikan, inisiatif tersebut telah diperkenalkan di institusi dan sekolah, dengan membingkaikan kriteria untuk pengurusan pendidikan untuk kecemerlangan. (Baldrige Education Criteria for Performance Excellence) sejak tahun 1998 untuk membantu mereka memahami dan memohon dalam bidang pendidikan. Berdasarkan prinsip operasi sistem kepada kecemerlangan dan piawaian antarabangsa (Pejabat Suruhanjaya Pendidikan Asas, 2010: 28-43).

Thailand telah mula menggunakan piawaian pengurusan kualiti. Sektor swasta pada tahun 2001, Institut produktiviti Negara menganugerahkan anugerah kualiti Thailand (TQA) kepada anugerah kualiti pengurusan sektor awam (TQA, PMQA) adalah satu anugerah kualiti yang digunakan untuk sektor kerajaan oleh pejabat lembaga pembangunan ekonomi dan sosial Negara bersama-sama dengan Institut produktiviti Negara adaptasi piawaian antarabangsa. Menetapkan kriteria kualiti untuk pengurusan kerajaan (Lembagaan Pembangunan Sistem Kerajaan, 2010).
Keberkesanan hubungan strategi kepimpinan bagi kecemerlangan sekolah, bagi bidang menguasai dan nilaian strategi di sebabkan perubahan dalam berbagai bidangan teknologi, komunikasi yang moden dapat tersebar berbagai berita yang cepat, pengetua mestikan mengada visi yang luas, sehingga mempunyai keilmuan, keupayaan dalam selesaikan masalah untuk membawakan institusi kejayaan menurut matlamat yang di gariskan berkualiti, begitulah pengetua sekolah mesti mengetua dalam gaya pengetua yang membawa hasil kecemerlangan sekolah, yang mempunyai iaitu; mengadakan visi yang luas, dan membawa visi itu ke operasi yang cemerlangan, sebagai manager yang tentukan arah strategi atau menciptakan strategi (Kachaporn Sermsri and Wallapha Ariratana, 2014).

Dalam kajian ini dapat memberi melaksanakan kepada badan pendidikan dan para pengetua sekolah dalam pengurusan sekolah dalam keadaan perubahan zaman dan masa, ini adalah bergantung kepada atribut yang pegetua punyakan sebagai pengetua yang berada strategi kepimpinan, untuk membawa ukar menukar organisasi dapat kecemerlangan, kerana beberapa sekolah pada tempatan masing-masing, ada beberapa pelbagai masalah mengikut tempatan.

2. Objektif Kajian

untuk menguji model yang dicadangkan tentang konstruk strategi kepimpinan SK, konstruk atribut pengetua berkesan APB, dan konstruk kecemerlangan sekolah KS, di kalangan pengetua sekolah di selatan Thailand dengan data yang dikumpulkan.

3. Konseptual Kajian

Kajian ini pengkaji telah dapat kerangka kajian dari tinjauan analisis dan konsep teori bagi kajian telah dilakukan iaitu;

i. **Strategi Kepimpinan** (SK) (Dess & Miller, 1993; Adair, 1989; Somyot Nawikana, 2001; Hitt, Hoskisson & Ireland, 2005; Finkelstein & Hambrick, 1996; Gill, 2006; Dubrin, 1998; Netpanna Yawirach, 2006; Rangsan Prasertsri, 2001; Thanapon Thammarat, 2013; Chawengsak Preuksatewed, 2010; Institusi Pembangunan Pengurusan Pendidikan, 2005; Thongchai Santiwong, 2003; Narumon Supatong, 2007). Mendapat item strategi kepimpinan kepada tiga sub konstruk iaitu; (i) Penentuan arah strategi (ii) Merancang strategi (iii) Sokongan budaya organisasi.

ii. **Atribut Pengetua Berkesan** (APB) pengkaji telah menentukan bagi kerangka faktor, diubah kesesuaian (Yukl, 2001; Hoy & Miskel, 2001) sebagai cara dalam kajian untuk mengujikan di bidang atribut pengetua berkesan yang mengandungi kepada tiga sub konstruk iaitu; (i) Keperibadian (ii) Motivasi (iii) Kemahiran.

iii. **Kecemerlangan Sekolah** (KS) (Thailand Quality Award: TQA, 2014-2015; dalam Rattiya Wonghirankoon, 2015; Singapore Quality Award: SQA, 2008; Office of Public Sector Development, 2009; Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA, 1982-1984; dalam Bawonsin Chaocheun, 2007). Mendapati item kecemerlangan sekolah kepada tujuh sub konstruk iaitu; (i) Terkemuka organisasi (ii) Perancangan strategi (iii) Fokus Pelajar dan Pihak kepentingan (iv) Analisis pengukuran dan pengurusan pengetahuan (v) Fokus tenaga kakitangan (vi) Fokus sistem operasi (vii) Asil operasi.

4. Metodologi Kajian

Kajian tinjauan ini merupakan kajian inferens dengan menggunakan data-data kuantitatif (Quantitative Research Method) dengan dipungut melalui soal selidik.

4.1.1 Populasi Kajian

Populasi ialah pengetua sekolah di kawasan sempadan selatan Thailand, yang meliputi pada lima (5) wilayah sempadan Thailand iaitu; Songkhla, Satun, Yala, Pattani dan Narathiwat, menggunakan responden satu (1) orang pada satu sekolah dari pengetua sekolah pada tahun akademik 2018, penkaji memilih sekolah yang didaftarkan sebagai sekolah dalam sistem akademik pengajian. Jumlah populasi semua 1,898 orang, mengikut jadual seperti di bawah.

4.1.2 Sampel Kajian

Pada penyelidikan ini jumlah item mempunyai semua 62 item, dan menggunakan metode estimasi *maximum likehood* maka dengan *rule of thumb*, ukuran sampel yang diperlukan minimum 5 hingga 20 kali ganda bagi item. (Ding, Velicer, & Harlow, 1995: 119-143), kajian ini mengadakan item bagi setiap konstruk mengandungi 62 item, dan menentukan tahap keyakinan (Confidence Level) 95% ralat maksimum yang dibenarkan tidak melebihi daripada 5 peratus. Demikian dalam kajian ini, jikalau mempunyai saiz sampel yang ditetapkan oleh kaedah (Carmines & Mclver, 1983) dan kaedah (Hair, Aderson, Tatham & Black, 2006), berdasarkan keputusan pengiraan saiz sampel minimum boleh digunakan untuk menganalisis dalam kajian ini, tetapi kajian ini mengambil teknik *Structural Equation Modeling* (SEM). Maka dapat jumlah sampel kajian mengikut item sebanyak (62×5) mengadakan jumlah sampel kajian seramai 310 responden.

4.2 Instrumen Kajian

Luan & Angkana Saiyot (1999), bentuk pembinaan instrumen digunakan dalam penyelidikan ini adalah skala Thurstone. Skala Thurstone adalah skala yang disusun dengan memilih butir yang berbentuk skala interval, yang mempunyai skala 1-11, manakala skala satu (1) mewakili markah yang paling rendah iaitu beroperasi sangat kurang, manakala skala sebelas (11) mewakili markah yang paling tinggi iaitu beroperasi sangat banyak. Setiap butir memiliki kunci skor dan jika diurut, kunci skor menghasilkan nilai yang berjarak sama. Seperti huraian yang diikuti;

Skala Thurstone (Thurstone Scale)

Sangat Kurang	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Sangat Banyak

Oleh itu, dalam menterjemahkan tahap sikap konsep Thurstone, membawa status (S) kepada nilai yang terangkan hasilnya secara berskala (dalam kes 11 bahagian) seperti berikut.

4.3 Tatacara Pemerolehan Data

i. Karangan surat laporan untuk meminta kebenaran dan mempunya instrumen kepada pengetua sekolah di selatan Thailand, yang meliputi 5 wilayah sempadan Thailand, Songkhla, Satun, Yala, Pattani, Narathiwat, untuk mengedarkan kepada sampel kajian bilangan 340 responden, masa pengumpulan data adalah terlibat tiga (3) bulan.

ii. Menyimpan instrumen dari sampel kajian, untuk mengesahkan kesahihan instrumen yang dijawab oleh sampel kajian dalam soal selidik.

iii. mempunya soal selidik yang di kumpul dari sampel kajian untuk membuat analisis.

4.4 Teknik Analisis Model

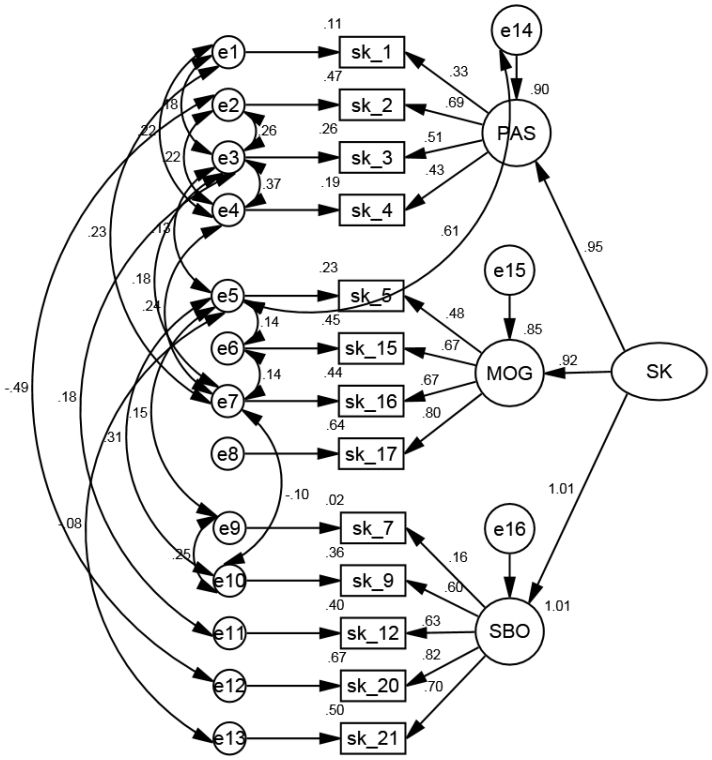
Dalam kajian ini, pengkaji memilih teknik untuk analisis faktor bagi model dengan mengguna teknik Confirmatory factor Analysis (CFA),

4.5 Confirmator Factor Analisis

Kesahan item yang mengukur sesuatu konstruk diuji untuk memastikan item-item tersebut saling berkaitan dan merupakan ukuran satu konstruk sahaja (Kline, 1998). Confirmatory Factor Analysis (CFA) telah digunakan untuk menentukan kesahan konstruk dalam instrumen. CFA dilakukan untuk mengesahkan item-item dalam konstruk. Analisis faktor merupakan prosedur statistik yang paling tua dan terkenal untuk menyiasat perhubungan antara satu set pemboleh ubah observed dan latent (Byrne, 2001). Dalam pendekatan ini pengkaji berusaha mengkaji kovarian di antara pemboleh ubah observed untuk mengumpul data mengenai pemboleh ubah latent. Dengan cara ini pengkaji dapat memastikan sejauh mana pembolehubah observed mempunyai kaitan dan dapat mengukur faktor latent. CFA digunakan apabila pengkaji mempunyai pengetahuan tentang struktur pemboleh ubah latent melalui pengetahuan teori, kajian empirikal atau kedua-duanya.

5. Dapatan Kajian

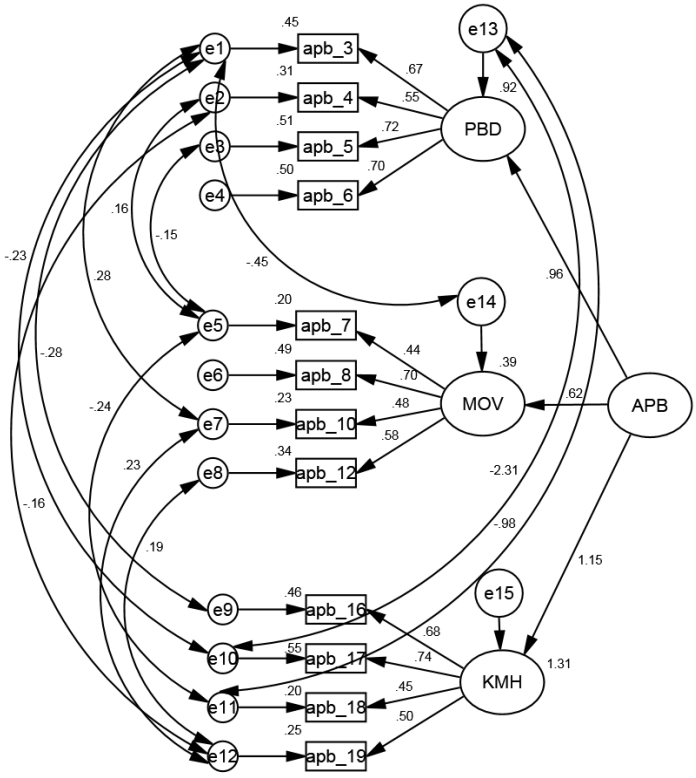
Pertama: Konstruk strategi kepimpinan (SK) mempunyai tiga (3) sub konstruk iaitu penentuan arah strategi (PAS), merancang organisasi (MOG), dan sokongan budaya organisasi (SBO). Hasil konfirmatori CFA: peringkat pertama (first-order) selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini, terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square sebesar 65.498, nilai P-value 0.070, nilai RMSEA sebesar 0.032, nilai GFI sebesar 0.906, nilai IFI sebesar 0.989, nilai CMIN/DF sebesar 1.310, nilai TLI sebesar 0.983, dan nilai CFI sebesar 0.989. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit. Berpandukan kepada hasil konfirmatori CFA: peringkat kedua (second-order) selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square. sebesar 51.884, nilai P-value 0.166, nilai RMSEA sebesar 0.026, nilai GFI sebesar 0.975, nilai IFI sebesar 0.994, nilai CMIN/DF sebesar 1.207, nilai TLI sebesar 0.987, dan nilai CFI sebesar 0.994. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit. Model faktor tunggal menurut hasil analisis konfirmatori konstruk strategi kepimpinan, didapati hasil analisis *standardized loading factors* (SLF) penentuan arah strategi (PAS) sebesar 0.948, merancang organisasi (MOG) sebesar 0.921 dan sokongan budaya organisasi (SBO) sebesar 1.007, dan signifikan.

Fit Values, Chi Square = 51.884, df = 43, p-value = .166,
GFI = .975, CFI = .994, TLI = .989, IFI = .994,
RMSEA = .026, CMIN/DF = 1.207

Justerunya, dalam rajah 4.9 model analisis konfirmatori pringkat yang kedua bagi konstruk strategi kepimpinan selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini, terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square. sebesar 51.884, nilai P-value 0.166, nilai RMSEA sebesar 0.026, nilai GFI sebesar 0.975, nilai IFI sebesar 0.994, nilai CMIN/DF sebesar 1.207, nilai TLI sebesar 0.987, dan nilai CFI sebesar 0.994. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit.

Kedua: Konstruk atribut pengetua berkesan (APB) mempunyai tiga (3) sub konstruk iaitu keperibadian (PBD), motivasi (MOV), dan kemahiran (KMH). Hasil konfirmatori CFA: peringkat pertama (first-order) selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini, terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square sebesar 54.961, nilai P-value 0.058, nilai RMSEA sebesar 0.035, nilai GFI sebesar 0.972, nilai IFI sebesar 0.985, nilai CMIN/DF sebesar 1.374, nilai TLI sebesar 0.975, dan nilai CFI sebesar 0.985. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit. Berpandukan kepada hasil konfirmatori CFA: peringkat kedua (second-order) selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square. sebesar 54.282, nilai P-value 0.053, nilai RMSEA sebesar 0.036, nilai GFI sebesar 0.972, nilai IFI sebesar 0.985, nilai CMIN/DF sebesar 1.392, nilai TLI sebesar 0.974, dan nilai CFI sebesar 0.985. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit. Model faktor tunggal menurut hasil analisis konfirmatori konstruk atribut pengetua berkesan, didapati hasil analisis *standardized loading factors* (SLF) keperibadian (PBD) sebesar 0.961, motivasi (MOV) sebesar 0.625 dan kemahiran (KMH) sebesar 1.146, dan signifikan.

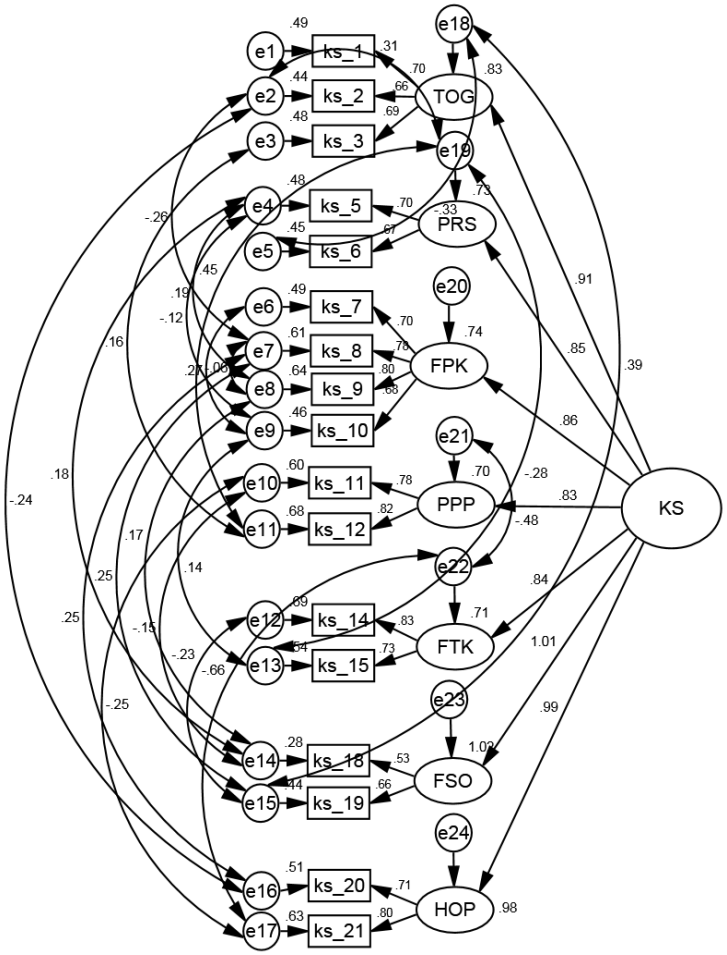

Fit Values, Chi Square = 54.282, df = 39, p-value = .053,
GFI = .972, CFI = .985, TLI = .974, IFI = .985,
RMSEA = .036, CMIN/DF = 1.392

Justerunya, dalam rajah 4.19 model analisis konfirmatori pringkat yang kedua bagi konstruk atribut pengetua berkesan, selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini, terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square. sebesar 54.282, nilai P-value 0.053, nilai RMSEA sebesar 0.036, nilai GFI sebesar 0.972, nilai IFI sebesar 0.985, nilai CMIN/DF sebesar 1.392, nilai TLI sebesar 0.974, dan nilai CFI sebesar 0.985. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit.

Ketiga: Konstruk kecemerlangan sekolah (KS) mempunyai tujuh (7) sub konstruk iaitu terkemuka organisasi (TOG), perancangan strategi (PRS), fokus pelajar dan pihak kepentingan (FPK), analisis pengukuran dan pengurusan pengetahuan (PPP), fokus tenaga kakitangan (FTK), fokus sistem operasi (FSO), dan hasil operasi (HOP). Hasil konfirmatori CFA: peringkat pertama (first-order) selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square, sebesar 99.936, nilai P-value 0.065, nilai RMSEA sebesar 0.028, nilai GFI sebesar 0.966, nilai IFI sebesar 0.992, nilai CMIN/DF sebesar 1.249, nilai TLI sebesar 0.986, dan nilai CFI sebesar 0.992. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit. Berpandukan kepada hasil konfirmatori CFA: peringkat kedua (second-order) selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square. sebesar 112.245, nilai P-value 0.056, nilai RMSEA sebesar 0.028, nilai GFI sebesar 0.961, nilai IFI sebesar 0.991, nilai CMIN/DF sebesar 1.247, nilai TLI sebesar 0.987, dan nilai CFI sebesar 0.991. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit.

Model faktor tunggal menurut hasil analisis konfirmatori variable kecemerlangan sekolah yang dihapuskan indikator, didapati hasil analisis *standardized loading factors* (SLF), terkemuka organisasi (TOG) sebesar 0.909, perancangan strategi (PRS) sebesar 0.852, fokus pelajar dan pihak kepentingan (FPK) sebesar 0.859, analisis pengukuran dan pengurusan pengetahuan (PPP) sebesar 0.835, fokus tenaga kakitangan (FTK) sebesar 0.840, fokus sistem operasi (FSO) sebesar 1.010, dan hasil operasi (HOP) sebesar 0.988, dan signifikan.

Fit Values, Chi Square = 112.245, df = 90, p-value = .056,
GFI = .961, CFI = .991, TLI = .987, IFI = .991,
RMSEA = .028, CMIN/DF = 1.247

Justerunya, dalam rajah 4.31 model analisis konfirmatori pringkat kedua bagi konstruk kecemerlangan sekolah, selepas ubahsesuaian model, pada nilai ini, terdapat model berselaras dengan data empirikal. Kerana pada nilai skor Chi Square. sebesar 112.245, nilai P-value 0.056, nilai RMSEA sebesar 0.028, nilai GFI sebesar 0.961, nilai IFI sebesar 0.991, nilai CMIN/DF sebesar 1.247, nilai TLI sebesar 0.987, dan nilai CFI sebesar 0.991. Bermaksudnya model ini dengan keseluruhannya sesuai untuk pertimbangan Goodness-of-fit.

6. Perbincangan

Dalam perbincangan bagi objektif kajian yang pertama untuk mengujikan konfirmatori bagi model konstruk strategi kepimpinan (SK), dapat dibincangkan mengikut hipotesis kajian, H_1.

H_1: Model hipotesis bagi strategi kepimpinan (SK) dapat pengaruh positif dan signifikan dengan data empirikal.

Analisis faktor konfirmatori dalam penelitian ini, dapatan menunjukkan model cadangan strategi kepimpinan mempunyai kepadaman yang memuaskan dengan data yang dikumpulkan daripada pengetua sekolah. Dengan keseluruhan model, hasil perhitungan reliabiliti sebesar 0.912, nilai *standardized loading factor* (SLF) bagi sub konstruk masing-masing, didapati nilainya sesuai dengan konsep dan kandungan, bagi model strategi kepimpinan terdapat nilai SLF yang tinggi. Sub konstruk yang telah dianalisis sebelumnya dengan konstruk tiga (3) sub konsturk iaitu; penentuan arah strategi (PAS), merancang organisasi (MOG), dan sokong budaya organisasi (SBO). Menunjukkan bahawa sub konstruk bagi konstruk strategi kepimpinan, pengukuran adalah kesesuaian model dapat diterima dengan baik dan signifikan. Demikian pada tiga sub konstruk terdapat nilai *standardized loading factor* tertinggi daripada 0.90, dan signifikan. Dapat dihuraikan di bawah ini;

a. penentuan arah strategi (PAS)

Komponen konstruk strategi kepimpinan bagi pengetua sekolah, yang berkenaan dengan penentuan arah strategi, dari penyelidikan lecturatur beberapa konsep atau teori, didapati penentuan strategi mempunyai polisi, strategi, konsep, perancangan strategi dan beberapa amalan untuk operasi dalam sekolah. Dapatan ini sejajar dengan Piladlak U-mawan (2009), kajian yang berkenaan dengan faktor strategi kepimpinan bagi pengetua pendidikan, wilayah Nakornpanom, didapatkan komponen strategi kepimpinan iaitu; 1) penentuan visi organisation, 2) penentuan strategi, 3) sokong budaya organisasi, dan 4) merancang organisasi. Bersejajar dengan Dubrin (1998), telah berkaji perkenaan dengan strategi kepimpinan pengetua dalam organisasi, dengan kesimpulannya penentuan arah strategi adalah sifat yang penting bagi pengetua organisasi, pengetua yang mempunyai fikrah yang cemerlang, mempunyai kemahiran yang tinggi dan sefahamam dalam kerja. Seperti mana Rangsan Prasertsri (2006) berkata, strategi kepimpinan bagi pengetua mestikan memberi kepentingan kepada matlamat atau pandangan masa hadapan, mempunyai seimbang bagi organisasi, hingganya dapat menentukan arah strategi untuk masa hadapan. Dan bersejajar dengan, Chawengsak Preuksatewed (2010) dapatinya pengetua mesti mempunyai fikrah yang cemerlang untuk masadepan dalam penukaran semua bidang atau semua sistem iaitu untuk membawa kearah penentuan strategi.

b. Merancang organisasi (MOG)

Secara umumnya organisasi dianalisi dari segi sifat-sifatnya, strukturnya dan bentuk rancangannya berupa desain organisasi. Desain organisasi menekankan sisi manajemen dari teori organisasi, dalam artikata untuk merancang suatu organisasi perlu dilakukan dengan menerapkan fungsi-fungsi manajemen dalam desain organisasi. dari penyelidikan lecturatur beberapa konsep atau teori, didapati merancang organisasi mengandungi potensi delam kerja, sistematik, keperibadian, keadilan dalam kerja, jujur dan konsistem dalam kerja untuk organisasi. Dapatan ini sejajar dengan kajian Rungnirun Putthisen & Thanomwan Prasertcharoensuk (2014) telah dikajian dalam tajuk faktor analisis strategi kepimpinan bagi pengetua sekolah yang memberi kesanan kepada sekolah, wilayah Maha Sarakham, area 3. Didapatinya komponen strategi kepimpinan adalah penentuan strategi, merancang organisasi, dan melaksanaan strategi kepada amalan operasi, demikian model berselaras dengan data empirikal. Seperti mana Rangsan Prasertsri (2006) berkata, "strategi kepimpinan bagi pengetua mestikan memberi kepentingan kepada matlamat atau pandangan masa hadapan, mempunyai seimbang bagi organisasi, hingganya dapat menentukan arah strategi untuk masa hadapan".

c. Sokong budaya organisasi (SBO)

Sub konstruk sokong budaya organisasi adalah satu komponen bagi strategi kepimpinan, dalam operasikan amalan kerja untuk organisasi. Budaya adalah satu sewasana alam sekitar yang mesti ada dalam pengurusan organisasi, sama ada dalam pentadbiran, pendidikan, pengurusan kompani dan lain-lain, dari penyelidikan lecturatur beberapa konsep atau teori, didapati sokong budaya organisasi mempunyai pengurusan, bangunan pasukan, responsif, membangukan budaya kerja, perubahan dalam struktur kerja, membuat aktiviti dalam organisasi. Seperti mana ditunjukkan oleh Suthep Ponagsriwat (2005) berkata, "pemimpin strategi mesti mengubah visi, sokong dalam kebudayaan, untuk perubahan organisasi. Dan kemudian harus menggabungkan amalan strategi untuk membangunkan organisasi, dan bertanggungjawab terhadap hubungan antara alam sekitar dalam dasar visi, misi, dan dapat membawa strategi organisasi kepada peringkat yang tinggi". Dan bersejajar dengan kajian, Snok Tiyaw (2000), dan Supanee Saridwanich (2010) berkata, "sistem kawalan strategi adalah satu daripada budaya dalam berkerja untuk memajukan organisasi, sokong menyekong budaya mengikut peraturan sistem, untuk menentukan dalam menilai dan menggambarkan bahawa organisasi dapat nilai perkenaan operasi yang kualiti, dan dapat mempunyai fikiran yang terbaru yang selaras dengan budaya organisasi dalam memenuhi keperluan bagi organisasi".

H_2: Model hipotesis bagi atribut pengetua berkesan (APB) dapat pengaruh positif dan signifikan dengan data empirikal.

Analisis faktor konfirmatori dalam penelitian ini, dapatan menunjukkan model cadangan atribut pengetua berkesan mempunyai kepadaman yang memuaskan dengan data yang dikumpulkan daripada pengetua sekolah. Dengan keseluruhan model, hasil perhitungan reliabiliti sebesar 0.947, nilai *standardized loading factor* (SLF) bagi sub konstruk masing-masing, didapati nilainya sesuai dengan konsep dan kandungan, bagi model atribut pengetua berkesan terdapat nilai SLF yang tinggi. Sub konstruk yang telah dianalisis sebelumnya dengan konstruk tiga (3) sub konsturk iaitu; keperibadian (PBD), motivasi (MOV), dan kecemerlangan sekolah (KMH). Menunjukkan bahawa sub konstruk bagi konstruk atribut pengetua berkesan, pengukuran adalah kesesuaian model dapat diterima dengan baik dan signifikan. Demikian pada tiga sub konstruk terdapat nilai *standardized loading factor* tertinggi daripada 0.60, dan signifikan. Dapat dihuraikan di bawah ini;

a. Keperibadian (PBD)

Keperibadian adalah sub konstruk bagi konstruk atribut pengetua berkesan, dalam memenuhi keperjayaan bagi kaki tangan dan ahli pekerja organisasi. Pengetua yang mempunyai atribut pengetua berkesan, terdapat komitmen untuk melaksanakan tugas, berkerja sepenuhnya kecekapan dalam bercakap, ketegasan, kestabilan, kawalan emosi. Bersejajar dengan Nawarat Santikul (2003), dapat kajian dalam tajuk pandangan kakitangan terhadap pengetua, tujuan untuk kajian atribut keperibadian yang mempunyai bagi pengetua kerja, dengan kajian atribut pengetua empat bahagian iaitu pertama mempunyai kemahiran ialah pengetua yang punya keupayaan dalam kerja dengan kepintaran dan cerdik, berfikir tepat pada masa, mempunyai fikrah yang kreatif dan sentiasa membarukan perancangannya dan memahami dalam komunikasi. Kedua mempunyai sumbangan adalah pengetua yang pengalaman, mempunyai pengetahuan yang luas, mempunyai keyakinan diri, dapat mengawal dan kematangan emosi. Ketiga memahami situasi kerja adalah bersungguh dalam pekerja untuk dapat matlamat yang digariskan. Dan keempat mempunyai pemimpin yang ada hubungan dengan manusia adalah pengetua yang diakui oleh orang di bawah tanggungjawab sebagai pemimpin yang punyai sumbangan yang terbaik dan sentiasa ada perhubungan dengan masyarakat luar. Demikian bersejajar dengan kajian Norlia Goolamally & Jamil Ahmad (2011), pengesahan konstruk yang dibuat menggunakan teknik Cohen-Kappa didapati terdapat lima tret atau atribut penting yang perlu ada bagi seorang pemimpin sekolah atau pengetua sekolah bagi menjadikan sekolah cemerlang dan mewujudkan kepimpinan yang lestari. Lima atribut tersebut ialah atribut Integriti yang mempunyai dua sub-atribut iaitu Berpendirian dan Rendah Hati, atribut Pandang ke Hadapan yang mempunyai dua sub-atribut iaitu Pemangkin Strategik dan Penggerak Minda, Atribut Inspirasi yang mempunyai dua subatribut iaitu Pendorong dan Berpengaruh, atribut Kompetensi yang mempunyai sub-atribut Kompetensi

Tugas (terdapat dua komponen iaitu berorientasi Tindakan dan Sosioabiliti), Kompetensi Emosi dan Kompetensi Rohani, dan atribut Efikasi Kendiri.

b. Motivasi (MOV)

Tingkahlaku adalah suatu yang menunjukkan kepada motivasi, motivasi sebagai elemen bagi atribut pengetua berkesan, yang mempunyai delam beberapa agensi iaitu, dapat menyelesaikan masalah dalam kerja, mengorbankan masa, memahami dalam konsep sistematik, sentiasa berterusan dalam kerja, mewujudkan suasana yang baik bagi kerja, kerja dengan berpasukan. Demikian perkenaan dengan kompenen ini, Bersejajar dengan konsep Herzberg (1959), yang memberi konsep perkenaan dengan motivasi, berkatanya "motivasi adalah suatu kejayaan dalam kerja, mengetahui amalam kerja, mengadakan tanggungjawab dalam prestasikerja untuk mendapat metlamat yang baik". Seterusnya Robbins (2007) berkata "motivasi adalah suatu Proses yang menyebabkan seseorang menumpukan usaha, kesabaran, kesinambungan, dan bertujuan untuk matlamat yang mereka inginkan, dengan menggunakan usaha yang ada untuk mencapai matlamat tertentu. Motivasi mesti mempunyai dimensi ketahanan berterusan yang akan dapat mengukur berapa lama orang dapat mempertahankan tahap usaha. Maksudnya, seseorang individu perlu mengekalkan tahap motivasi yang mencukupi untuk mencapai matlamat organisasi."

c. Kemahiran (KMH)

Dalam operasi kerja, pengetua mesti mempunyai kemahiran dalam pengurusan organisasi, dapat mengurus mengikut peracangan kematlamat yang baik. Dapat prestasi dalam amalan kerja, dengan sambil belajar dengan organisasi yang lain. Mempunyai visi yang hebat, dan menciptakan hubungan yang baik dalam orgnaisasi. Dapatan ini bersejajar dengan Bass (1997), dapat kajian dalam tajuk tingkah laku pengetua sekolah, salah satu daripada atribut pengetua dalam pengurusan sekolah iaitu pengetua mestilah ada hubungan dalam sumbangan sebagai pengarah, mengadakan kemahiran dalam kerja, mengadakan fikrah yang dapat menukarkan masalah dalam kerja, ada sumbangan dengan masyarakat yang luar dan mempunyai hubungan dengan pihak kepentingan. Sepertikan telah ditunjukkan oleh Fair (2001), dalam Sunant Sadchaisomboon (2003) dapat kajian berkenaan dengan tajuk tingkah laku bagi pengetua sekolah rendah yang berkesan satu kajian dalam sekolah negeri New Jersey. Dapatannya, pengetua sekolah rendah yang berkesan adalah mempunyai berkomunikasi yang berkualiti, dapat membina suasana yang baik dalam pengurusan sekolah, sebagai pemimpin dalam dan luar masyarakat untuk membina profesi sosial, sebagai pengetua dalam menukarkan perubahan dalam pengurusan, dapat urusan secara sumbangan yang baik dan bersama dengan pihak kepentingan sama ada pelajar, kakitangan, pihak ibubapa, mempunyai pemimpin yang ada kemahiran dalam kerja untuk membangun dengan mata pelajaran yang sesuai dengan sekolah tempatan, sehingga membangunkan kakitangan mengikut kemampuan mereka.

H_3: Model hipotesis bagi kecemerlangan sekolah (KS) dapat pengaruh positif dan signifikan dengan data empirikal.

Analisis faktor konfirmatori dalam penelitian ini, dapatan menunjukkan model cadangan kecemerlangan sekolah mempunyai kepadaman yang memuaskan dengan data yang dikumpulkan daripada pengetua sekolah. Dengan keseluruhan model, hasil perhitungan reliabiliti sebesar 0.917, nilai *standardized loading factor* (SLF) bagi sub konstruk masing-masing, didapati nilainya sesuai dengan konsep dan kandungan, bagi model kecemerlangan sekolah terdapat nilai SLF yang tinggi. Sub konstruk yang telah dianalisis sebelumnya dengan konstruk tujuh (7) sub konsturk iaitu; terkemuka organisasi (TOG), perancangan strategi (PRS), fokus pelajar dan pihak kepentingan (FPK), analisis pengukuran dan pengurusan pengetahuan (PPP), fokus tenaga kakitangan (FTK), fokus sistem operasi (FSO), dan hasil operasi (HOP). Menunjukkan bahawa sub konstruk bagi konstruk kecemerlangan sekolah, pengukuran adalah kesesuaian model dapat diterima dengan baik dan signifikan. Demikian pada tujuh sub konstruk terdapat nilai *standardized loading factor* tertinggi daripada 0.80, dan signifikan. Dapat dihuraikan di bawah ini;

a. Terkemuka organisasi (TOG)

Untuk menbangunkan sistem pengurusan sekolah yang berkualiti, terkemuka organisasi adalah agensi yang awal bagi pengurus, untuk membawa organisasi sampai kematlamat yang tinggi. Didapatinya pasukan kerja sebagai pasukan tenaga yang kuat bagi prestasi sekolah yang kualiti dalam pentadbiran, seterusnya sentiasa galakkan interaksi dengan pihak berkepentingan dan semua kumpulan kerja, dan mewujudkan budaya korporat yang menjadikan organisasi mencapai nilai yang dikehendaki. Didapati kajian ini bersejajar dengan Udom Chooleewan (2016), yang dikajikan konsep operasi yang cemerlang bagi sekolah, terdapatnya pasukan tekemuka organisasi menggunakan peracangan strategi, upacara, perubahan dalam prestasi untuk matlamat bagi organisasi.

b. Peracangan strategi (PRS)

Agensi bagi peracangan strategi dalam membangunkan organisasi ialah mengambil nilai prestasi organisasi untuk perancangan dan membuat keputusan, analisis persekitaran operasi menggunakan teknik SWOT, dan mengadakan perancangan tahunan dan perancangan jangka panjang. Kajian ini sejajar dengan Samit Sachanukorn (2005), berkata" perkenaan dengan peranan bagi pengetua sekolah, didapatinya peracangan adalah satu kualiti bagi organisasi untuk prestasi dalam membentukan faedah yang tinggi bagi kakitangan dan pihak yang perkenaan, dan mendapati peranan bagi pengetua ada berkesan yang tinggi kepada sekolah".

c. Fokus pelajar dan pihak kepentingan (FPK)

Dalam perkhidmatan sekolah, matlamat yang mesti ambil paduan iaitu, fokus kepada pelajar dan pihak kepentingan, keran mereka adalah agensi atau elemen yang penting bagi organisasi atau dalam melaksanaan amalan prestasi kerja bagi membangunan sekolah. Komponen

yang penting bagi mereka adalah, mengenal pasti keperluan bagi pihak berkepentingan untuk perkhidmatan, mengadakan nilaian dan memperbaiki metodologi dalam menimbangkan perkhidmatan, gunakan pendekatan sistematik untuk mewujudkan kesetiaan kepada pihak perkenaan, dan mengadakan sistem mengumpul matlumat secara data base. Bersejajar dengan Gaithersburg (2008), Songpol Charoenkham (2009), dan Miskel et al. (1983) dengan keseluruhannya untuk dapat kecemerlangan sekolah adalah sifat bagi pengetua, kakitangan, pelajar, dan pihak kepentingan dalam kerjasama untuk meningkatkan sekolah sebagai kecemerlangan sekolah dengan dapat hasil operasi yang baik sesuaikan dengan keadaan semasa dan suasana sekolah yang bertindak terhadap situasi baru.

d. Analisis pengukuran dan pengurusan pengetahuan (PPP)

Pengukuran dalam amalan operasi dan perngurusan, untuk perubahan dalam prestasi organisasi, supaya tindak lanjut dalam setiap-tiap amal yang dikerja oleh pihak yang perkenaan. Dalam pengurusan pengetuahuan mestikan mengadakan sistem mengumpul maklumat secara data base, mengurusan teknologi maklumat secara sistematik, menyediakan data prestasi lanjutan dengan upacara persembahan mudah difahami dengan meliputi agensi setiap bidang. Besejajar dengan kajian Rattaya Wonghirakoon (2015), didapatinya analisi pengukuran dan pengurusan pengetahuan dalam melanjutkan sekolah kecemerlangn dalam pendidikan adalah bahan hasil daripada operasi amalan dalam kerja, mengadakan maklumat yang dapat boleh diperbezaan, mengadakan maklumat data base bagi setiap agensi, dan pengukuran dengan cara sistemetik. Demikian bersejajar dengan Vokurka, Robert & Jason (2000) berkata "kerja yang berkualiti mesti mengadakan nilai pengukuran operasi kerja bagi kakitangan, yang dapat menetapkan taras kerja sama dengan organisasi yang lain".

e. Fokus tenaga kakitangan (FTK)

Pengetua mestilah mengadakan nilaian kehandakan bagi kakitangan dalam amalan kerja dengan mem punyei tahap yang standard dibangunkan untuk pengumpulan dan laporan matlumat, mengada bentuk dan fungsi pekerjaan untuk menggalakkan kerjasama dan tingkah laku yang selaras dengan nilai dan budaya, mengadakan ganjaran kepada kakitangan yang tepat dengan prestasi yang baik. Kajian ini bersejajar dengan Lembaga Pembangunan sistem kerajaan (2010) berkatanya pengukuran dan pengurusan dan pengubahan dalam pengurusan pendidikan dan dalam pegawai pengajaran mestilah sentiasa mengadakan penilaian. Dapat perlu memberi perhatian dalam upacara atau tingkah laku bagi kakitangan dan pihak kepentingan sama ada pelajar dan ibubapa, sehingganya pengeluaran dan hasil operasi dalam kerja tingkahanku menuju ke matlamat yang baik. Keupayaan dalam operasi yang disebuk itu, menyebabkan para-para kakitangan, guru, dapat memenuhi emosi dalam kerja mereka, dapat membangunkan di bidang pembelajaran, kemahiran dan keupayaan atau hasil operasi untuk membangunkan pelajar dan

pihak kepentingan, akhirnya dapat mengambil matlamat ini sebagai panduan dalam menggunakan perancangan kerja mereka mengikut garisan yang diletakkan.

f. Fokus sistem operasi (FSO)

Fokus system operasi adalah sub konstruk bagi konstruk kecemerlangan sekolah yang mengandungi dalam beberapa amalan kerja untuk kecemerlangan sekolah. Agensi adalah mestikan mengada pelan latihan mengikut kemampuan bagi kakitanga untuk memajukan operasi kerja, membina sistem dengan seimbangan kualiti keria dan kehidupan sebagai keluarga, mengadakan bandingan dengan sekolah telah campaian cemerlang dalam proses pengurusan dan perkhidmatan, untuk operasi kerja. Sebahagian ini bersejajar dengan Tee (2003) berkata "sekolah yang mengadakan model kecemerlangan dalam negara Singapore, sistem operasi adalah agensi yan penting bagi sharat pengukuran tahap pendidikan sekolah, bermaksudnya untuk perubahan kualiti sekolah, sistem operasi ada saham yang tinggi dalam kerja amalan atau projek bagi sekolah, sama ada bagi pelajar, kakitangan, pihak kepentingan".

g. Hasil operasi (HOP)

Konstruk kecemerlangan sekolah mesti mempunyai hasil operasi sebagai sub konstruk, untuk melaksanaan operasi kerja dalam sekolah. Kerana hasil operasi adalah bahan yang terakhir bagi segala prestasi, yang menunjukkan bahawa amalan kerja yang di lakukan oleh pentadbiran atau ahli kakitangan itu, adakah sampai kematlamat yang ditentukan. Hasila operasi mesti mempunyai, memantau dan mengawal proses pengurusan berkaitan dengan garis panduan pendidikan, mengadakan penilaian bidang prestasi, proses, kakitangan, pelaksanaan organisasi, ketadbiran dan urusan sumber organisasi, anda mengadakan kajian dan peningkatan prestasi organisasi dengan berbanding dengan organisasi yang lain. Sejajar dengan konsep Vokurka, Robert & Jason (2000) berkata **"**organisasi mesti dapat matlamat yang baik dalam setiap-tiap bidang amalan operasi kerja, mencampaikan objektif, hasil operasi, kesan perkerjaan, dan nilai dalam kerja". Demikian bersejajar dengan Parleewan Sittikarn (2014) yang berkaji perkenaan model pengurusan projek kecemerlangan sekolah dalam sekolah rendah, selatan Thailand, terdapatnya konsep atau model dalam menguruskan kecemerlangan sekolah terbahagi kepada lima bahagian iaitu; mengetahuan, kepentingan operasi, kajian intensif (ulang kaji), pemprosesan hasil operasi, dan merujuk kembali kepada amalan baru.

7. Implikasi

1.bagsi sekolah yang menhandaki untuk perubahan atau ukarmenukar dalam membangunan sekolah, pengetua sekolahmesti mengambil tindakan perkenaan dengan faktor kecemerlangan sekolah, yang pertama mestikan menekankan pihak tanaga kakitangan, mengambil penting dengan system kerja, sehingganya pihak pelajar dan pihak perkenaan, kerana

pihak yang di cerita diatas adalah elemen yang penting bagi organisasi dalam membangunkan kualiti sekolah

2. pengetua ada keusahaan dalam membina, membangun kemajuan untuk pengerusan sekolah, untuk dapat campaian kualiti yang tinggi, dengan mempunyai sifat yang ada pada dirinya, seperti sifat keperibadian, kemahiran, dan mempunyai motivasi dalam kerja, yan dapat membawa para ahli kakitangan dan pihak perkenaan bepuas hati dalam pengurusan organisasi, sehingga sentiasa menggalakkan dalam aktiviti amalan kerja.

3. Kajian ini juga mendapati sokongan atribut pengetua berkesan sebagai mediator yang kuat dalam hubungan antara strategi kepimpinan dengan kecemerlangan sekolah. Hal sedemikian menunjukkan bahawa para pengetua sekolah berasa mereka mempunyai sifat yang penting dengan secara psikologi dengan tanggungjawab mereka dalam amalan kerja semasa mereka sebagai ahli pentadbiran sekolah.

8. Cadangan untuk kajian masa depan

1. Pihak perkenaan dengan badan pendidikan mesti menggalakkan dan menyokong dalam membangun para-para pengetua sekolah dengan mengikut polisi, misi, visi untuk mencapaikan pengetua yang berkesan dalam menjadi pemimpin yang cemerlang. Demikian bagi pihak perkenaan dengan badan pendidikan sentiasa mengadakan polisi atau peraturan bagi sekolah yang dapat cemerlangan dengan bentuk khas dalam memilih seseorang sebagai pengetua dengan punyai model seperti ini.

2. Pihak sekolah yang berkaitan latihan pengajaran untuk pengetua dalam punyai strategi kepimpinan, digalakkan mengandungi mata pelajaran yang berkaitan dengan strategi kepimpinan bagi pengetua. Pihak sekolah mesti mengambilkan model pengurusan projek kecemerlangan sekolah dengan punyai isu kepentingan dan acara prestasi pengurusan dengan bentukan prestasi-prestasi kecemerlangan sekolah yang di gunakan mengikut syarat dan petunjuk oleh pihak TQM.

3. Kecemerlangan sekolah bagi pengetua adalah sebagai pemimpin yang berkesan dalam melaksanakan prestasi sekolah, pengetua atau pemimpin adalah pemimpin yang menuju ke matlamat sebagai pengetua yang memotivasikan bagi orang yang di bawah dengan dapat ganjaran dari hasil pencapaian kejayaan dalam kerja dan bagi pengetua sebagai pengetua yang perubahan untuk kemajuan organisasi sehingga sebagai pemimpin yang menentukan organisasi ke arah hadapan untuk hasil operasi kecemerlangan sekolah, kemahiran, sumbangan, memahami situasi kerja, kepimpinan semuanya untuk kekualiti yang tinggi dan kecemerlangan sekolah yang baik.

Rujukan

Adair, J. (2002). *Effective strategic leadership*. London: Macmillan.

Baldrige National Quality Program. (2007). *Criteria for Performance Excellence*. [online], Available from : http:// www.baldrige.nist.gov. 2009, October 11. Blog-post_41.html. 5 February 2015.

Carmines ,E.G. and Mclver,J.P. 1983. Antroduction of the analysis of models with unobserved Variables, *Political Methodology*, 9(1),51-102.

Chawengsak Preuksatewed. (2010). *Development of Strategic Leadership Indicators ofo Educational Service Area Office Directors, Ministry of Education*, Ph.D. Thesis. Khon Kaen University.

Dess,G.and Miller, A. (1993). *Strategic Formulation and Management Action*. 2nd ed. New. York : McGraw-Hill Book.

Ding, L., Velicer, W.F., & Harlow, L.L. 1995. *Effects of estimation methods, number of indicators per factor and improper solutions on structural equation modeling fit indices*. Structural Equation Modeling, 2(2), 119-143.

Dubrin, J.A. (1998). *Leadership Research Findings, Practice, and Skills*. Boston, MA. Thesis. Houghton. Mifflin.

Fair, Richard W. (2001). *A study of New Jersey public school superintendents' perceptions regarding the behavioral characteristics of effective elementary school principle*. Ed.D. Seton Hall University.

Finkelstein, S., & Hambrick, D.C. (1996). *Strategic Leadership: Top executives and their effects on organizations*. St. Pual, MN: West.

Gaithersburg. (2008). *Baldridge national quality program educational criteria for performance excellence*. National quality of standard and technology.

Gill, Roger. (2006). *Theory and Pratice of Leadership*. California : Sege Publication Ltd.

Hair, J. F., Black, B., Babin, B., Anderson, R., & Tatham, L. (1998). *Multivariate Data Analysis.* (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Person Prentice Hall.

Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. (1995). *The motivation to work*. (2nd ed.). New York: Wesley.

Hitt, M. A., Hoskisson, R. E., & Ireland, R. D. (2007). *Management of strategy: Concept and Cases*. Mason, OH: Thomson South-Western.

Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2001). *Educational Administration, Theory, Research and Practices*. 6th Edition, Mcgraw Hall, New York.

Jumrern Jitlung, 2007. *A Linear Structural Equation Model of Knowledge Management Factors Affecting Learning Organizations in Schools under the Office of Basic Education Commission in Southern Provinces*, Dissertation, Prince of Songkla Universiti.

Kachaporn Sermsri and Wallapha Ariratana. (2014). Strategic Leadership of School Administrators Affecting Schools Affectiveness Under the Office of Nongbualamphu Primary Educational Service Area 1. *Journal of Education*, 37(4), 25-33.

Kementerian Pendidikan. (1997). *Perlembagaan Kerajaan Thailand, 1997*. Bangkok: Cetakan Karn Sasena.

Luan & Angkana Saiyot. (1999). *Pengukuran sampingan moral*. Bangkok: Suviriyasan.

Miskel Cecil, David McDonald and Susan Bloom. (1983). "Structural and Expectiancy Linkage within Schools and Organizational Effectiveness" *Educational Administration Quarterly*. 19 (1): 49-82.

Nawarat Santikul. (2003). *Perspectives of subordinates towards supervisors'' leadership dimensions and subordinates'' job satisfaction, case study : the office of the securities and exchange commission*. M.A. Thesis, Srinakharinwirot University.

Netpanna Yawirach. (2007). *Pemimpin dan Strategi Kepimpinan*. Cetak, 5. Bangkok: Sentral Express.

Norlia Goolamally & Jamil Ahmad. *Atribut Pemimpin Sekolah Ke Arah Kelestarian Kepimpinan: Satua Kajian Delphi*. Pembentanga kertas kerja dalam seminar pendidikan serantau. Tahun 2011. FKIP Universitas Riau, Fakulti Pendidikan UKM.

Parleewan Sittikarn. (2014). *The Model of Excellent Project Management of Schools under the Jurisdiction of Primary Educational Service Office Areas in Southern Provinces of Thailand*, Thesis, Ph.D. Prince of Songkla University.

Pejabat Suruhanjaya Pendidikan Asas. (2010). *Cara operasi sekolah standard antarabangsa*. Bangkok: Chumnum Sahakhon Karnkaset, Thailand. Ltd.

Rangsan Prasertsri. (2006). *Pengurusan moden*. Bangkok: Tarmmasanr.

Rattaya Wonghirakoon. (2015). *Development Guidelines to Reach Excellence School of Banpongdaeng Schools, Tak Primary Educational Service Area Office1*. M.Ed. Master, Kamphaeng Phet Rajabhat University.

Robbins, S. P., & Jude T. (2007). *Organization Behavior*. (13t h ed.). New Jersey: Pearson Education, Inc.

Robert Tannenbaum and others. (1961). *Leadership and Organization*. New York: McGraw-Hill, Boo Company.

Rungnirun Putthisen & Thanomwan Prasertcharoensuk. (2014). faktor analisis strategi kepimpinan bagi pengetua sekolah yang memberi kesanan kepada sekolah, wilayah Maha Sarakham, area 3. *Journal of Education*, 37(4) October-December 2014, 122-130.

Samit Sachanukorn. (2005). *Teknik dalam perkhidmatan*. Bangkok: Winyuchon.

Snok Tiyaw. (2000). *Prinsip Pengurusan*. Bangkok: Percetakan Thammasat University.

Somyok Nawikarn. (2001). *Pengurusan untuk kecemerlangan*. E, 2. Bangkok: Barnnakit.

Songpol Charoenkham. (2009). The Model of Excellence Schools Under Bangkok Metropolitan Adminstration, Thesis, Ph.D. Silpakorn University.

Spring, (2008). *Anugerah kualiti bagi Negara Singapore (The Singapore Quality Award)*. [online], accessed 13 January 2008. Avalible from: http://spring.gov. sq/portal/product/awards/sqa.

Sunant Sadchaisomboon. (2013). *Atribut pengetua berkesan bagi pengetua sekolah mengikut pandangan guru dan lembaga pengarah pendidikan asas, satu kajian pendidikan rendah bagi wilayah Singburi.* M.A. Tesis Universiti Rajabahat Thep Sateri.

Supanee Saridwanich. (2010). *Pengurusan Strategi: Konsep dan Teori*. Bangkok: Se-ed book Center.

Suthep Ponagsriwat. (2005). *Kepimpinan*. Bangkok: S.Asiapress.

Tee, N.P. (2003). "The Singapore School and the School Excellence Model". *Educational Research for Policy and Practice*, 2, 27-39.

Udom Chooleewan. (2016). *Development Model of Quality Management System for Secondary Schools toward of World – Class Standard Schools*, Thesis, Ph.D. Prince of Songkla University.

Yukl, G.A. (2000). *Leadership in Organizations*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

บทความวิจัย

การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา

อุสมาน กะลูแป*, นิรันดิ์เกียรติ ลิ่วคุณูปการ**

*นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

**อาจารยหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้าง Business Model Canvas ของ การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา (2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่ส่งผลต่อ การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา (3) หาแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา สำหรับผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า

1. Business Model Canvas ของของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษา พบว่า 1) กลุ่มลูกค้า (Customer Segment) ได้แก่ ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดยะลาและจังหวัดใกล้เคียง มีอาชีพเป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจส่วนตัว มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป 2) คุณค่าสินค้า/บริการ (Value Propositions) ได้แก่ รถยนต์สภาพดี ไม่เฉี่ยว ไม่ชน ให้ข้อมูลที่ตรงไปตรงมา บริการที่ประทับใจ ความสะดวกสบาย 3) ช่องทางการเข้าถึงลูกค้า (Channels) คือ การบอกต่อปากต่อปาก โซเชียลมีเดีย เครือข่ายนายหน้าขายรถ โฆษณาผ่านสื่อวิทยุ ป้ายโฆษณา แผ่นพับใบปลิว 4) ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships) ได้แก่ การจัดโปรโมชั่น การให้บริการที่ดีได้มาตรฐานและบริการอย่างมืออาชีพ การให้คำแนะนำปรึกษาด้านการจัดไฟแนนซ์ และบริการโอน ย้าย call center 5) รายได้หลัก (Revenue Streams) ได้จากการจำหน่ายรถยนต์มือสองทุกยี่ห้อ การจดทะเบียน พรบ. ประกันภัยรถยนต์ เป็นต้น 6) ทรัพยากรหลัก (Key Resources) ได้แก่ อาคารสถานที่ ทรัพยากรทุน พนักงานขาย 7) กิจกรรมหลัก (Key Activities) คือบริการที่ครบวงจร มีบริการหลังการขาย จัดงานอีเว้นท์ในงานของจังหวัด 8)พันธมิตร (Key Partners) ได้แก่ บริษัทประกัน บริษัทรับจัดไฟแนนซ์ และ 9) โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure) ได้แก่ เงินเดือนพนักงานขาย ค่าเช่า ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษา โบนัสพนักงานขาย ค่าใช้จ่ายในการขาย เบ็ดเตล็ดอื่นๆ

2. จุดแข็งของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษาพบว่า ธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองมีเครือข่ายพันธมิตรทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ไฟแนนซ์ อู่ซ่อม

รถ เป็นต้น มีบริการ m-pay และจัดไฟแนนซ์ ครบวงจร พนักงานมีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญด้านการบริการ จนทำให้มียอดขายเป็นอันดับ 1 ลูกค้าสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยผ่านโซเชียล มีเดีย เครือข่ายนายหน้าขายรถ และโฆษณาผ่านสื่อวิทยุ ทำเลที่ตั้งใกล้กับย่านการค้า และสะดวกต่อการเดินทาง มีการปรับปรุงโปรโมชั่นอยู่เสมอ มีธุรกิจมีสภาพคล่องในการดำเนินงาน

3. จุดอ่อนของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษาพบว่า เครือข่ายนายหน้ายังไม่คลอบคลุมทุกพื้นที่ ขาดประสบการณ์ เพราะเครือข่ายนายหน้า มีส่วนสำคัญในการจำหน่ายรถยนต์ หากเครือข่ายนายหน้ามีความเข้มแข็งจะทำให้ ธุรกิจสามารถระบายรถหรือ จำหน่ายรถได้รวดเร็วขึ้น การเปิดธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองต้องใช้ระยะเวลายาวนานเพื่อจะได้เป็นที่รู้จักสำหรับผู้บริโภคและแหล่งคัดเลือกรถยนต์มือสองอยู่แถวภาคกลาง มีระยะทางที่ไกล ซึ่งระยะทางในการเคลื่อนย้ายรถยิ่งไกลเท่าไหร่ ก็จะสิ่งเสียค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายมากขึ้น

4. โอกาสของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษาพบว่า ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นมุสลิมและเป็นข้าราชการ ซึ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประชากรที่เป็นมุสลิมเป็นจำนวนมาก มีเจ้าหน้าที่จากบริษัทจัดไฟแนนซ์มาคอยให้บริการที่ร้านทุกวัน ลูกค้าสามารถขอคำปรึกษา คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่จัดไฟแนนซ์ได้โดยตรง มีบริการขอสินเชื่อให้กับลูกค้าโดยจะจัดไฟแนนซ์ให้ฟรี ไม่เสียค่าบริการ เพื่อความรวดเร็วในการขอสินเชื่อฟรีค่าโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ นอกจากนี้ยังฟรีภาษี ฟรี พ.ร.บ และทำเลที่ตั้งของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสอง อยู่ในย่านการค้าสามารถเข้าถึงผู้บริโภคที่หลากหลาย

5. อุปสรรคของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษาพบว่า เศรษฐกิจตกต่ำ กำลังซื้อน้อยลงเนื่องจากราคายางตกต่ำ ความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจลดลง ภาวะการค้าเริ่มซบเซา สินค้าขายได้น้อยลง ทำให้ผู้ประกอบการทั้งหลายเริ่มลดการผลิตลง

เนื่องจาก ขาดทุน ผลที่ตามมาก็คือมีการเลิกจ้างแรงงาน ใช้ทรัพยากรและปัจจัยในการผลิตลดลง อำนาจซื้อของประชาชนน้อยลงนอกจากนี้ยังมีเครดิตของผู้บริโภค ทำให้ขอสินค้าไม่ผ่านเงื่อนไขของบริษัทไฟแนนซ์ ทำให้ไม่สามารถซื้อรถยนต์มือจากเต็นท์ได้ และมีคู่แข่งรายใหม่ โดยการเปิดใหม่เพิ่มเป็นจำนวนมาก

6. TOWS Matrix ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษา พบว่า กลยุทธ์ SO ได้แก่ ขยายตลาดไปยังมุสลิม และข้าราชการ ประชาสัมพันธ์เพื่อรองรับลูกค้าใหม่ๆ ผ่านทางช่องทาง ที่หลากหลาย กลยุทธ์ WO ได้แก่ เพิ่มเครือข่ายนายหน้า ทำเลที่ตั้งเหมาะสม การสัญจรไปมาสะดวกเพิ่มโอกาสในการขายได้มากขึ้น กลยุทธ์ ST ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพด้านคุณภาพรถและคุณภาพการบริการ และกลยุทธ์ WT ได้แก่ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนายหน้า

7. การวางแผนกลยุทธ์หรือแนวทางในการจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา การวางกลยุทธ์ระดับองค์กร ใช้กลยุทธ์เชิงรุกคือการเพิ่มเครือข่ายนายหน้า ส่วนกลยุทธ์ระดับธุรกิจ ใช้กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพด้านคุณภาพรถและคุณภาพการบริการ และกลยุทธ์สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนายหน้า

คำสำคัญ: การจัดการกลยุทธ์, รถยนต์มือสอง, สภาพแวดล้อมภายในภายนอก

RESEARCH

Strategices Management of Used Car Tent Business in Yala Province

Abstract

The aims of this study were to (1) build Business Model Canvas of Strategic management of used car tent business in Yala Province, (2) analyze the strengths, weaknesses, opportunities, and obstacles that affected the strategic management of the business, and (3) find a strategic management approach for used car tents business in Yala province for entrepreneurs, consumers, and related people.

The research results:

1. The finding of building Business Model Canvas of the used car tent business in Yala Province showed that 1) the customer segment of the used car business was from Yala and some neighbor provinces whose career as a government officer, stateemployees, and personal business aged 30 years and over. 2) For the value propositions, the study indicated that the cars were in good conditions; no scratch appeared, the entrepreneurs provided straightforward information as well as impressive service convenience. 3) Channels to access customers were to tell mouth-to-mouth, social media, car sale broker networks, radio advertising, billboards, leaflets, and flyers. 4) Customer Relationships includedproviding promotions, providing standardized and professional service, and providing financial advisory and call center transfer services. 5)Revenue streams obtained from selling used cars of every brand, and registration of the Motor Insurance Act. 6) Key resources included buildings, capital resources, and sales staff. 7) Key activities were providing comprehensive service, having proper after-sales service, and organizing activity in every of the province's events. 8) The Key Partners included insurance and financial companies, and 9) Cost structure was including the salary for the salesmen as well as the bonus, the fees for rental, utility, and maintenance. This also included the costs of fuel and other miscellaneous.

2. The results regarding the analysis of the business strengths showed that the used car tent business in Yala Provincehad direct and indirect affiliate networks such as finance, garage, and others with m-pay and full financing services. The experienced and skillful staffs could raise the business to number 1 sales. The clientswere able to get access to business informationvia many channels. They were social media networks, sales brokers, and radio advertising.The business locations were near the commercial areas which convenient for customers in transportation. The entrepreneurs always provided new promotionsto their customers causing liquidity of the business.

3. The findings on the weaknesses of the business revealed that the work of the broker networks did not cover all areas, and they lacked experience. Due to having an important part in car sales, the brokers' strength would help the business grew faster. Next, the opening of a used car tent business required a long time to be known for consumers. In addition, locating far from the central regions,the big sources of the used cars, brought to spending high cost in moving the cars to the business areas.

4. The opportunity to used car tent business in Yala Province, the study found that most target customers were Muslims whose work as government officials since there are a large number of Muslim populations in the three southern border provinces. Besides, there were officers from the finance company providing services at the car tent everydayentailing conveniently to the customers for some advice. The finding also indicated that the used car tent business provided the customers some free of charge services like loan request and financing for the quickness of loan applying and car ownership transfer. They also offered the customers free tax and free Vehicle Act services. The locations of the car tents were also included in the opportunity since most of the used car tent business located in the commercial areas where the entrepreneurs could meet a variety of their customers.

5. The findings to the obstacles of the businesses showed that the economic downturn reduced purchasing power, especially from the low rubber price. Economic growth has dramatically decreased, trade conditions started to decline, and products have been sold less causing many entrepreneurs reducing their products due to loss. This brought to the termination of labor and reducing resources and production factors. In addition, consumer credit caused the product did not meet the conditions of the finance company leading to the inability to buy a car from a tent, and there were new competitors operated that kind of business.

6. The study on the TOWS Matrix regarding the used car tent business presented its strategies as follow; SO strategies which were expanding the market to Muslims and government officials, and supporting new customers via various channels. WO strategies were increasing broker networks, finding a suitable location, and convenient traffic to increase sales opportunities. ST strategies were increasing car and service qualities as well as a marketing strategy. WT strategy included building a good relationship with the brokers.

7. The research revealed strategic management approaches to the business which were consist of an organizational strategy, using Proactive strategy to increase the broker networks, and Business strategy, using strategies to increase car and service quality, and strategies to build good relationships with brokers.

Keywords: strategy management, second hand cars, external environment

บทนำ

รถยนต์มือสอง หรือรถยนต์ที่ใช้งานมาระยะหนึ่ง แล้วเจ้าของขายต่อให้แก่ผู้อื่น ซึ่งในหลายๆ กรณีเจ้าของรถยนต์เดิมอาจไม่สะดวกที่จะประกาศขาย หรือดำเนินการขายด้วยตนเอง วิธีหนึ่งที่ได้รับความนิยมคือเจ้าของรถยนต์สามารถนำรถยนต์ของตนไปขายให้แก่สถานที่ที่รับซื้อรถยนต์ เพื่อนำไปขายต่อให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งในประเทศไทยมักจะเรียกสถานที่ดังกล่าวว่าเต้นท์รถยนต์ หรือเต้นท์รถยนต์มือสอง

ปัจจุบันธุรกิจรถมือสอง มีการทำนายสภาพตลาดแตกต่างกันออกไปบ้างก็ว่าดี บ้างก็ว่าทรงตัว หรือแม้กระทั่งติดลบ แต่อย่างไรก็ตามภาพที่สะท้อนให้เห็นก็คือ ผู้จำหน่ายรถยนต์รายได้หันเข้ามาลงทุนในตลาดนี้กันอย่างคึกคักนานหลายปีแล้ว ทำให้ธุรกิจรถมือสองค่อยพัฒนา มีการมีการพัฒนาทั้งการตกแต่งโชว์รูม การรับประกันสินค้า รวมถึงไปการบริการที่มากขึ้น รวมถึงการประมูลรถมือสองที่เข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดจากรถมือสอง จากปัญหาและเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้ประกอบการธุรกิจเต็นท์รถมือสองควรสร้างทางเลือกใหม่ๆ ให้กับผู้บริโภคมากขึ้น โดยทางเลือกที่สร้างขึ้นนั้นควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล ควรชี้แนะให้ผู้บริโภคได้ตระหนักถึงข้อดีและข้อเสียของการเลือกใช้รถยนต์มือสองเช่น ข้อดีของผู้บริโภคที่มีความจำเป็นต้องการใช้รถยนต์ทันที ขณะที่รถยนต์คันแรกไม่สามารถส่งมอบได้ เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคค่อนข้างสูง ซึ่งยังมีผู้บริโภคอีกจำนวนมากที่ต้องการใช้รถแต่ยังไม่มีความพร้อมที่จะใช้นโยบายของรัฐดังกล่าว ดังนั้นผู้บริโภคที่ต้องการรถยนต์เพื่อใช้งานจึงมีทางเลือกที่รถยนต์มือสอง ข้อดีคือราคาถูกกว่า รวมทั้งไม่ยุ่งยากเรื่องการเตรียมเอกสาร และบางครั้งอาจจะได้รถรุ่นเดียวกับที่ยังนิยมอยู่ก็เป็นได้ (ฐานเศรษฐกิจ, 2559)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสนที่จะศึกษา “การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา” เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ของธุรกิจในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อสร้าง Business Model Canvas ของ การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา

2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่ส่งผลต่อ การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา

3. เพื่อหาแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลาสำหรับผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และผู้ที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แบ่งวิธีการดำเนินการศึกษาไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่1. ผู้ประกอบการธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสอง ที่เปิดดำเนินธุรกิจมาเป็นระยะเวลา 3 ปีขึ้นไป และเป็นเต็นท์รถยนต์มือสองรายใหญ่ จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วยเต็นท์รถมือสอง AL-TAWASUL ตั้งอยู่ที่ 12/7 หมู่ที่ 2 ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง

จังหวัดยะลา เต็นท์รถมือสอง MIMI Car center ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา และเต็นท์รถมือสอง CN ห้าแยก ตั้งอยู่ที่ ถนนวงเวียน 2 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรถยนต์ จำนวน 3 ราย ประกอบด้วย นายนาวาวี กาหมัะ นายอับดุลเลาะ แบอะ นายกอยู กาเดร์ และผู้บริโภค หรือ ผู้ซื้อ จำนวน 14 ราย โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) คือเจอใครก็เลือกจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นลักษณะการสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นการเชื่อมโยงระบบความคิดกับระบบข้อเท็จจริงเข้าด้วยกัน หรือคือการรวบรวมข้อมูลจากปรากฏการณ์อย่างเป็นระเบียบจนได้แบบแผนที่แท้จริงโดยอาศัยวิธีการต่างๆของศาสตร์ต่างๆเข้าช่วย (สุภางค์ จันทวานิช, 2537 อ้างถึงใน สมยศ ทุ่งหว้า, 2557: 146) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการศึกษา

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

- สัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสอง ซึ่งดำเนินธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา แบบเจาะจง จำนวน 3 ราย โดยประสานและนัดเวลาการเข้าสัมภาษณ์ณ เต็นท์รถยนต์มือสองแต่ละแห่ง
- สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรถยนต์ จำนวน 3 คน ได้แก่ ช่างประจำเต็นท์รถยนต์มือสองและช่างประจำโชว์รูมบริษัทรถยนต์
- กลุ่มผู้บริโภครถยนต์มือสอง จำนวน 14 ราย โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม ตำรา เอกสาร ข้อมูลทางสถิติที่ทางหน่วยงานราชการได้รวบรวมไว้ รวมถึงข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการเป็นแนวทางดังนี้ (สมยศ ทุ่งหว้า, 2557 : 176-181)

1. จัดเตรียมข้อมูลในการวิเคราะห์ให้พร้อม โดยการถอดเสียง การบันทึกการสัมภาษณ์

2. จัดระเบียบข้อมูล (organize) และแตกข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วแบ่งออกเป็นหน่วยย่อยๆ (segment) ตามความหมายเฉพาะของแต่ละหน่วย ขั้นนี้เป็นการอ่านข้อมูลที่ถอดเสียงจากการบันทึกเพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมเกี่ยวกับข้อมูลนั้นๆ แล้วทบทวนเพื่อพิจารณาแยกความหมายออกมาเป็นหน่วยย่อยๆ

3. การให้รหัสข้อมูล (coding) โดยเลือกหน่วยย่อยๆ ที่ได้แยกความหมายแล้วและสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ ข้อความที่มีความหมายอยู่ในกลุ่มประเด็นเดียวกันจะถูกให้รหัสใหญ่ชื่อ

เดียวกัน ซึ่งจะได้รหัสจำนวนหนึ่งจากข้อมูลซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถจำแนกข้อมูลออกเป็นกลุ่มๆ ได้อย่างสะดวกทำให้ง่ายในการทำความเข้าใจกับข้อมูลเหล่านั้น

4. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา เมื่อได้มีการเก็บข้อมูลใหม่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีต่างๆ ในคราวต่อไปข้อมูลจะนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่ในหมวดหมู่เดิมแล้วจัดลงในหมวดหมู่เหล่านั้น หากข้อมูลใดไม่สามารถจัดลงในหมวดหมู่ที่มีอยู่ได้ก็จะต้องสร้างหมวดหมู่ใหม่ขึ้นมาเพื่อรองรับข้อมูลนั้นๆ

5. วิเคราะห์หาประเด็นหลักของข้อมูล (the emblazing) โดยนำกลุ่มรหัสที่มีลักษณะร่วมกัน

6. ดำเนินการกลับไปกลับมาอยู่เสมอ จนกระทั่งข้อมูลมีความอิ่มตัวแล้ว จึงเป็นข้อสรุปต่อประเด็นคำถามของการศึกษา

ผล

จากการศึกษาและวิเคราะหขอมูลที่ไดจากการสัมภาษณ ตามหลักการวิเคราะหขอมูลเชิงคุณภาพ สามารถสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา ดังนี้

1. เพื่อสร้าง Business Model Canvas ของ การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา

1.1 กลุ่มลูกค้า (Customer Segment) ได้แก่ ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง มีอาชีพเป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจส่วนตัว มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป

1.2 คุณค่าสินค้า/บริการ (Value Propositions) ได้แก่ รถยนต์สภาพดี ไม่เฉี่ยว ไม่ชน ให้ข้อมูลที่ตรงไปตรงมา บริการที่ประทับใจ ความสะดวกสบาย

1.3 ช่องทางการเข้าถึงลูกค้า (Channels) คือ การบอกต่อปากต่อปาก โซเชียลมีเดีย เครือข่ายนายหน้าขายรถ โฆษณาผ่านสื่อวิทยุ ป้ายโฆษณา แผ่นพับ ใบปลิว

1.4 ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships) ได้แก่ การจัดโปรโมชั่น การให้บริการที่ดี ได้มาตรฐานและบริการอย่างมืออาชีพ การให้คำแนะนำปรึกษาด้านการจัดไฟแนนซ์ และบริการโอน ย้าย call center

1.5 รายได้หลัก (Revenue Streams) ได้จากการจำหน่ายรถยนต์มือสองทุกยี่ห้อ การจดทะเบียน พรบ. ประกันภัยรถยนต์ เป็นต้น

1.6 ทรัพยากรหลัก (Key Resources) ได้แก่ อาคารสถานที่ ทรัพยากรทุน พนักงานขาย

1.7 กิจกรรมหลัก (Key Activities) คือ บริการที่ครบวงจร มีบริการหลังการขาย จัดงานอีเว้นท์ในงานของจังหวัด

1.8 พันธมิตร (Key Partners) ได้แก่ บริษัทประกัน บริษัทรับจัดไฟแนนซ์

1.9 โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure) ได้แก่ เงินเดือนพนักงานขาย ค่าเช่า ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษา โบนัสพนักงานขาย ค่าใช้จ่ายในการขาย เบ็ดเตล็ดอื่นๆ

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกของ การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา

2.1 จุดแข็งของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษา พบว่า ธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองมีเครือข่ายพันธมิตรทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ไฟแนนซ์ อู่ซ่อมรถ เป็นต้น มีบริการ m-pay และจัดไฟแนนซ์ ครบวงจร พนักงานมีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญด้านการบริการ จนทำให้มียอดขายเป็นอันดับ 1 ลูกค้าสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยผ่านโซเชียล มีเดีย เครือข่ายนายหน้าขายรถ และโฆษณาผ่านสื่อวิทยุ ทำเลที่ตั้งใกล้กับย่านการค้า และสะดวกต่อการเดินทาง มีการปรับปรุงโปรโมชั่นอยู่เสมอ มีธุรกิจมีสภาพคล่องในการดำเนินงาน

2.2 จุดอ่อนของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษา พบว่า เครือข่ายนายหน้ายังไม่คลอบคลุมทุกพื้นที่ ขาดประสบการณ์ เพราะเครือข่ายนายหน้า มีส่วนสำคัญในการจำหน่ายรถยนต์ หากเครือข่ายนายหน้ามีความเข้มแข็งจะทำให้ ธุรกิจสามารถระบายรถหรือ จำหน่ายรถได้รวดเร็วขึ้น การเปิดธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองต้องใช้ระยะเวลายาวนานเพื่อจะได้เป็นที่รู้จักสำหรับผู้บริโภคและแหล่งคัดเลือกรถยนต์มือสองอยู่แถวภาคกลาง มีระยะทางที่ไกล ซึ่งระยะทางในการเคลื่อนย้ายรถยิ่งไกลเท่าไหร่ ก็จะสิ่งเสียค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายมากขึ้น

2.3 โอกาสของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษา พบว่า ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นมุสลิมและเป็นข้าราชการ ซึ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประชากรที่เป็นมุสลิมเป็นจำนวนมาก มีเจ้าหน้าที่จากบริษัทจัดไฟแนนซ์มาคอยให้บริการที่ร้านทุกวันลูกค้าสามารถขอคำปรึกษา คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่จัดไฟแนนซ์ได้โดยตรง มีบริการขอสินเชื่อให้กับลูกค้าโดยจะจัดไฟแนนซ์ให้ฟรี ไม่เสียค่าบริการ เพื่อความรวดเร็วในการขอสินเชื่อฟรีค่าโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ นอกจากนี้ยังฟรีภาษี ฟรี พ.ร.บ และทำเลที่ตั้งของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสอง อยู่ในย่านการค้า สามารถเข้าถึงผู้บริโภคที่หลากหลาย

2.4 อุปสรรคของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษา พบว่า เศรษฐกิจตกต่ำ กำลังซื้อน้อยลงเนื่องจากราคายางตกต่ำ ความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจลดลง ภาวะการค้าเริ่มซบเซา สินค้าขายได้น้อยลง ทำให้ผู้ประกอบการทั้งหลายเริ่มลดการผลิตลงเนื่องจาก ขาดทุน ผลที่ตามมาก็คือมีการเลิกจ้างแรงงาน ใช้ทรัพยากรและปัจจัยในการผลิตลดลง อำนาจซื้อของประชาชนน้อยลงนอกจากนี้ยังมีเครดิตของผู้บริโภค ทำให้ขอสินค้าไม่ผ่านเงื่อนไขของบริษัทไฟแนนซ์ ทำให้ไม่สามารถซื้อรถยนต์มือจากเต็นท์ได้ และมีคู่แข่งรายใหม่ โดยการเปิดใหม่เพิ่มเป็นจำนวนมาก

3. การกำหนดแผนกลยุทธ์หรือแนวทางในการจัดการเชิงของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา สามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 กลยุทธ์ระดับองค์กร ใช้กลยุทธ์เชิงรับ การใช้การกลยุทธ์เพิ่มเครือข่ายนายหน้า

3.2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจ ใช้กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพด้านคุณภาพรถและคุณภาพการบริการและกลยุทธ์สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนายหน้า

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลาผู วิจัยไดอภิปรายผลโดยยกประเด็นที่นาสนใจทั้งสิ้น 3 ประเด็น ดังตอไปนี้

1. Business model Canvas ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

1.1 กลุ่มลูกค้า (Customer Segment) กลุ่มลูกค้า ได้แก่ กลุ่มลูกค้าธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง มีอาชีพเป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจส่วนตัว มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ วิญญู กิ่งหิรัญวัฒนา (2557) ได้กล่าวไว้ว่า บริษัทสามารถแบ่งลูกค้าออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามความต้องการพฤติกรรม หรือคุณสมบัติอื่น ๆ โมเดลธุรกิจอาจกำหนดกลุ่มลูกค้ากลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม ขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก องค์กรต้องตัดสินใจอย่างชัดเจนว่าจะตอบสนองต่อลูกค้ากลุ่มใดและจะเพิกเฉยต่อลูกค้ากลุ่มใด เมื่อตัดสินใจแล้วจึงจะสามารถออกแบบโมเดลธุรกิจให้สอดคล้องกับความต้องการที่เฉพาะเจาะจงของลูกค้า

1.2 คุณค่าสินค้า/บริการ (Value Propositions) ได้แก่ รถยนต์สภาพดี ราคาถูกเหมาะสมกับสภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ วิญญู กิ่งหิรัญวัฒนา (2557) ได้กล่าวไว้ว่าการเสนอคุณค่าคือเหตุผลที่ทำให้ลูกค้าเลือกบริษัทหนึ่งแทนที่จะเป็นอีกบริษัทหนึ่ง ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาของลูกค้าหรือไม่ ก็ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า การเสนอคุณค่าแต่ละประเภทจะประกอบด้วยชุดของสินค้าและ/หรือบริหารที่ถูกเลือกสรรมา ซึ่งตรงตามความต้องการของลูกค้ากลุ่มหนึ่ง การเสนอคุณค่า คือกลุ่มก้อนของผลประโยชน์ที่บริษัทเสนอให้แก่ลูกค้า การเสนอคุณค่าบางประเภทอาจแตกต่างจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน และแหวกแนว

1.3 ช่องทางการเข้าถึงลูกค้า (Channels) คือ การบอกต่อปากต่อปาก โซเชียลมีเดีย เครือข่ายนายหน้าขายรถ โฆษณาผ่านสื่อวิทยุ ป้ายโฆษณา แผ่นพับ ใบปลิว ซึ่งสอดคล้องกับ วิญญู กิ่งหิรัญวัฒนา (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ความสัมพันธ์กับลูกค้า บริษัทควรระบุรูปแบบความสัมพันธ์ที่ต้องการสร้างกับลูกค้าแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนความสัมพันธ์อาจมีตั้งแต่แบบเป็นส่วนตัวไปจนถึงแบบอัตโนมัติ ความสัมพันธ์กับลูกค้าอาจถูกขับเคลื่อนด้วยแรงจูงใจอาทิเช่น ในช่วงแรกๆ ความสัมพันธ์กับลูกค้าของผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ถูกขับเคลื่อนโดยกลยุทธ์การสร้างฐานลูกค้าอย่างรวดเร็วถึงขั้นแจกโทรศัพท์มือถือฟรี

1.4 ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships) ได้แก่ การจัดโปรโมชั่น การให้บริการที่ดี ได้มาตรฐานและบริการอย่างมืออาชีพ การให้คำแนะนำปรึกษาด้านการจัดไฟแนนซ์ และบริการโอน ย้าย call center ซึ่งสอดคล้องกับ วิญญู กิ่งหิรัญวัฒนา (2557) ได้กล่าวไว้ว่าช่องทางการกระจายสินค้าและบริการ และช่องทางการขาย ประกอบกันขึ้นเป็นส่วนประสานกับลูกค้า ช่องทางคือจุดสัมผัสลูกค้าที่มีบทบาทสำคัญต่อประสบการณ์ที่ลูกค้าได้รับ ช่องทางทำหน้าที่หลายอย่างด้วยกันไม่ว่าจะเป็น การรับรู้ในหมู่ลูกค้าเกี่ยวกับสินค้า และบริการของบริษัท ช่วยให้ลูกค้าสามารถประเมินการเสนอคุณค่าของบริษัท

1.5 รายได้หลัก (Revenue Streams) ได้จากการจำหน่ายรถยนต์มือสองทุกยี่ห้อ ซึ่งจะได้จากการจำหน่ายรถยนต์ที่มีลูกค้ามาฝากขาย และจากการจำหน่ายรถยนต์ที่เต็นท์รถยนต์ซื้อมาเพื่อขายไป นอกจากนี้ยังมีรายได้จากการจดทะเบียน พรบ. ประกันภัยรถยนต์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ วิญญู กิ่ง

หิรัญวัฒนา (2557) ได้กล่าวไว้ว่า หากลูกค้าเปรียบเหมือนหัวใจของโมเดลธุรกิจ กระแสรายได้ก็เปรียบได้กับเส้นเลือด บริษัทต้องถามตัวเองว่า ลูกค้าแต่ละกลุ่มยินดีจ่ายเงินเพื่อคุณค่าใด การตอบคำถามดังกล่าวได้อย่างถูกต้องจะช่วยให้บริษัทสามารถสร้างกระแสรายได้จากลูกค้าแต่ละกลุ่ม กระแสรายได้แต่ละทางอาจมีกลไกการตั้งราคาที่แตกต่างกัน เช่น การตั้งราคาตายตัว การต่อรองราคา การประมูล การตั้งราคาตามตลาด การตั้งราคาตามปริมาณ และการตั้งราคาแบบบริหารผลกำไร (yield management) โมเดลธุรกิจสามารถมีกระแสรายได้ 2 ประเภท คือ รายได้ครั้งเดียวซึ่งเกิดจากการจ่ายเงินของลูกค้าเพียงครั้งเดียว และรายได้สม่ำเสมอซึ่งเกิดจากการจ่ายเงินอย่างต่อเนื่อง โดย อาจมาจากการส่งมอบสินค้าและบริการแก่ลูกค้า หรืออาจมาจากการให้บริการหลังการขาย

1.6 ทรัพยากรหลัก (Key Resources) ได้แก่ อาคารสถานที่ ทรัพยากรทุน พนักงานขาย ซึ่งสอดคล้องกับ โสภณ เสรีเสถียรทรัพย์ และ เนาวนิตย์ สงคราม (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ทรัพยากรหลัก หมายถึง สินทรัพย์ที่สำคัญที่สุด ที่องค์กรมีเพื่อดำเนินโมเดลธุรกิจได้ สินทรัพย์ดังกล่าวนั้น ทำให้องค์กรสามารถสร้าง เสนอ คุณค่า เข้าถึงตลาด รักษาความสัมพันธ์กับลูกค้า และได้รับรายได้เข้ามาได้ ถ้าโมเดลธุรกิจต่างกัน สินทรัพย์ที่ต้องการก็จะแตกต่างกันไปด้วย โดยสินทรัพย์อาจแบ่งเป็นหมวดหมู่ได้คือ สินทรัพย์ทางกายภาพ ทรัพย์สินทางปัญญา คนหรือการเงิน เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า พนักงานถือเป็นทรัพยากรหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งในการที่จะทำเอาประสบการณ์มาปรับใช้ในด้านการบริการให้ดียิ่งขึ้น

1.7 กิจกรรมหลัก (Key Activities) คือ บริการที่ครบวงจร มีบริการหลังการขาย จัดงานอีเว้นท์ในงานของจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับจตุพร สังขวรรณ (2557 : 221) กล่าวว่า กิจกรรมหลักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานหลักขององค์การ ซึ่งเราต้องแยกแยะให้ออกว่าองค์การที่เราวิเคราะห์นั้นเป็นธุรกิจประเภทใด เน้นกิจกรรมด้านผลิตสินค้า หรือกิจกรรมด้านการบริการ เช่น ธุรกิจธนาคาร กิจกรรมหลักก็คือ การรับฝากเงิน การให้สินเชื่อ เป็นต้น หรือหากเป็นธุรกิจที่ผลิตสินค้า กิจกรรมหลักก็คือ การผลิตสินค้าเป็นต้น หากเป็นภาคราชการ กิจกรรมหลักก็คือ กิจกรรมต่างๆ ที่ต้องให้บริการประชาชน

1.8 พันธมิตร (Key Partners) ได้แก่ บริษัทประกัน บริษัทรับจัดไฟแนนซ์ ซึ่งสอดคล้องกับ วิญญู กิ่งหิรัญวัฒนา (2557) ได้กล่าวไว้ว่า โมเดลธุรกิจทุกประเภทต้องอาศัยทรัพยากรหลัก ซึ่งช่วยให้บริษัทสามารถสร้างและเสนอคุณค่า เข้าถึงตลาด รักษาความสัมพันธ์กับกลุ่มลูกค้า และสร้างรายได้ ทรัพยากรหลักอาจแตกต่างกันไปแล้วแต่ประเภทของโมเดลธุรกิจ เช่น ผู้ผลิตไมโครซิปต้องการสายการผลิตที่ใช้ทุนสูง ในขณะที่ผู้ออกแบบไมโครซิปมุ่งเน้นเรื่องบุคลากรมากกว่า ทรัพยากรหลักอาจเป็นวัตถุสิ่งของ เงินทุน ภูมิปัญญา หรือบุคลากรก็ได้ ทั้งนี้อาจได้มาด้วยการซื้อ การเช่า หรือไม่ก็มาจากพันธมิตรหลัก ทรัพยากรหลักอะไรบ้างที่จำเป็นต่อการเสนอคุณค่า ช่องทางการกระจายสินค้าและบริการ ความสัมพันธ์กับลูกค้า และกระแสรายได้

1.9 โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure) ต้นทุนคงที่ ได้แก่ค่าเช่า เงินเดือนพนักงาน ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ วิญญู กิ่งหิรัญวัฒนา (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ส่วนประกอบนี้บ่งบอกถึงต้นทุนสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจการตามโมเดลธุรกิจ การสร้างและการส่งมอบคุณค่า การรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้า และการสร้างรายได้ล้วนแล้วแต่มีต้นทุนทั้งสิ้น โครงสร้างต้นทุนอาจมีลักษณะต้นทุนที่ยังคงเดิมไม่ว่าปริมาณของสินค้าหรือบริการที่ผลิตออกมาจะ

เป็นเท่าใดก็ตาม ตัวอย่างต้นทุนประเภทนี้คือ เงินเดือน ค่าเช่า และค่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิตจะมีต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนคงที่

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกของ การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา

2.1 จุดแข็งของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษาพบว่า ธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองมีเครือข่ายพันธมิตรทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ไฟแนนซ์ อู่ซ่อมรถ เป็นต้นการมีเจ้าหน้าที่ไฟแนนซ์มาคอยให้บริการที่เต็นท์รถยนต์มือสอง สามารถตอบสนองความต้องการและสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดไฟแนนซ์ แก่ลูกค้าได้อย่างชัดเจนและถูกต้องซึ่งสอดคล้องกับ พิบูล ทีปะปาล และธนวัฒน์ ทีปะปาล (2559) ได้กล่าวไว้ว่า จุดแข็ง คือ ข้อได้เปรียบของบริษัทเหนือคู่แข่งขันที่บริษัทสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานธุรกิจในตลาดหรืออุตสาหกรรมนั้น เช่น ชื่อเสียงดี มีช่องทางการจัดจำหน่ายกว้างและมั่งคง

2.2 จุดอ่อน ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษาพบว่า จุดอ่อนของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองมีลักษณะสำคัญคือ ชื่อเสียงยังไม่เป็นที่รู้จักเนื่องจากยังใหม่ การเปิดธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองต้องใช้ระยะเวลายาวนานเพื่อจะได้เป็นที่รู้จักสำหรับผู้บริโภค นอกจากนี้เครือข่ายนายหน้ายังมีไม่เยอะและไม่มีประสบการณ์เพราะเครือข่ายนายหน้า มีส่วนสำคัญในการจำหน่ายรถยนต์ หากเครือข่ายนายหน้ามีความเข้มแข็งจะทำให้ ธุรกิจสามารถระบายรถหรือจำหน่ายรถได้รวดเร็วขึ้น และแหล่งคัดเลือกรถยนต์มือสองอยู่บริเวณภาคกลาง มีระยะทางไกล ในการเคลื่อนย้ายรถยิ่งไกลเท่าไหร่ ใช้ค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุดใจ ดิลกทรรศนนท์ (2558) ได้กล่าวไว้ว่า จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง ความไม่สามารถ ข้อจำกัดและความขาดแคลนในทรัพยากรองค์การ เช่น ความขาดแคลนทางด้านเทคนิค

2.3 โอกาส ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษาพบว่า ธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสอง มีบริการขอสินเชื่อให้กับลูกค้าโดยจะจัดไฟแนนซ์ให้ฟรี ไม่เสียค่าบริการ เพื่อความรวดเร็วในการขอสินเชื่อฟรีค่าโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ นอกจากนี้ยังฟรีภาษี ฟรี พ.ร.บ มีเจ้าหน้าที่จากบริษัทจัดไฟแนนซ์มาคอยให้บริการที่ร้านทุกวันลูกค้าสามารถขอคำปรึกษาคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่จัดไฟแนนซ์ได้โดยตรง และทำเลที่ตั้งของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสอง อยู่ในย่านการค้า สามารถเข้าถึงผู้บริโภคที่หลากหลายการเป็นพันธมิตรกับศูนย์รถยนต์ Toyota, Honda เป็นตัวแทนจำหน่ายในพื้นที่ สอดคล้องกับ พิบูล ทีปะปาลและธนวัฒน์ ทีปะปาล (2559) ที่ได้กล่าวไว้ว่า โอกาส (Opportunities) คือ ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายนอก ที่มีส่วนช่วยให้สามารถใช้ความพยายามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หรือมากกว่าที่มุ่งหวังไว้อย่างมาก ได้แก่ การเปิดตัวทางการตลาดเพื่อขยายชื่อตราผลิตภัณฑ์หรือชื่อเสียงของบริษัทให้กว้างขวางขึ้นในท้องที่ใหม่ ๆ การเพิ่มทางเลือกให้กับกลุ่มลูกค้ามากขึ้น หรือการขยายเข้าตลาดใหม่ การขยายสายผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าที่มีขอบเขตกว้างขึ้น การนำความรู้ความชำนาญ หรือความรู้ด้านเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือธุรกิจใหม่ ในสภาวะที่ความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นมาก การเป็นพันธมิตร (Alliances) หรือการเข้าร่วมลงทุน (Joint Ventures) ทำให้การครอบคลุมตลาด และขีดความสามารถทางการแข่งขันขยายตัวมากขึ้น รวมถึงการเปิดตัวนำเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่มาใช้ประโยชน์ก่อนคู่แข่งขัน

2.4 อุปสรรค ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการศึกษาพบว่า ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ กำลังซื้อน้อยลง ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง ภาวะการค้าเริ่มซบเซา สินค้าขายได้น้อยลง ทำให้ผู้ประกอบการทั้งหลายเริ่มลดการผลิตลงเนื่องจาก ขาดทุน ผลที่ตามมาก็คือมีการเลิกจ้างแรงงาน ใช้ทรัพยากรและปัจจัยในการผลิตลดลง อำนาจซื้อของประชาชนน้อยลงนอกจากนี้ยังมีเครดิตของผู้บริโภค ทำให้ขอสินค้าไม่ผ่านเงื่อนไขของบริษัทไฟแนนซ์ ทำให้ไม่สามารถซื้อรถยนต์มือจากเต็นท์ได้ และมีคู่แข่งรายใหม่ โดยการเปิดใหม่เพิ่มเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับ Rowe, Mason, Dickel &Snyer, P. 235 อ้างถึงในไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2560) ที่ได้กล่าวไว้ว่า อุปสรรค หรือภัยคุกคาม (Threats) หมายถึงปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์

3. การกำหนดแผนกลยุทธ์หรือแนวทางในการจัดการเชิงของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา สามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 กลยุทธ์ระดับองค์กร ใช้ กลยุทธ์การพัฒนาตลาด และกลยุทธ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ มุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ นำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ ในการพัฒนา ปรับปรุงด้านขั้นตอนการให้บริการ สอดคล้องกับ พิบูล ทีปะปาล และธนวัฒน์ ทีปะปาล (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างความได้เปรียบต้นทุนต่ำ มีวิธีทำได้หลายวิธี แต่สิ่งแรกที่ควรพิจารณา คือ การหาทางลดต้นทุนตามเส้นทางของกิจกรรมต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นลูกโซ่แห่งคุณค่า (Value –chain) ทั้งกิจกรรมหลัก (Primary activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support activities) สำหรับแนวทางอื่นๆ ก็อาจพิจารณาปัจจัยอย่างที่เป็นตัวกำหนดต้นทุนในการดำเนินกิจกรรมบางอย่าง อันเป็นส่วนประกอบสำคัญของการใช้กลยุทธ์ความเป็นผู้นำด้านต้นทุน ได้แก่ การประหยัดเนื่องจากขนาดและผลอันเกิดจากประสบการณ์ การประหยัดเนื่องจากขนาดและผลอันเกิดจากประสบการณ์ มีส่วนช่วยอย่างมากทำให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลงอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การนำเข้าวัตถุดิบ การผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป การนำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่าย การจัดซื้อ และการพัฒนาเทคโนโลยีตามสายโซ่แห่งคุณค่า ผลอันเกิดจากประสบการณ์ในการทำงานก็เช่นเดียวกัน เมื่อพนักงานทำงานนานๆ ก็จะเกิดความชำนาญในการทำงานมากขึ้น

3.2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจ ใช้กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง เน้นจำหน่ายรถยนต์สภาพดี อยู่ในความต้องการ และกลยุทธ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เน้นการจำหน่ายผ่านเว็บไซต์ เพจ เฟส ไลน์แอด เป็นต้น สอดคล้องกับ พิบูล ทีปะปาลและธนวัฒน์ ทีปะปาล (2559) ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง (Differentiation strategy)เป็นอีกวิธีหนึ่งของการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งอาจทำได้ด้วยการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ให้มีลักษณะเด่นเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากคู่แข่งขันในสายตาของลูกค้าวางออกจำหน่าย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้รับความพอใจ ในลักษณะที่ลูกค้ายินดีที่จ่ายเงินซื้อในราคาพิเศษ (premium price) ซึ่งแพงกว่าราคาเฉลี่ยทั่วไป การสร้างความแตกต่างในผลิตภัณฑ์ และสามารถกระทำได้หลายมิติ โดยยึดถือประโยชน์หรือคุณค่าที่ลูกค้าต้องการเป็นหลัก เช่นความแตกต่างที่แสดงถึงความเป็นผู้นำทางด้านคุณภาพ (quality leader) หรือ ความแตกต่างด้านลักษณะพิเศษของผลิตภัณฑ์ (product features)

สรุปผล

การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา กลยุทธ์ที่ดีที่สุด คือ การใช้กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง เน้นจำหน่ายรถยนต์สภาพดี อยู่ในความต้องการ และกลยุทธ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เน้นการจำหน่ายผ่านเว็บไซต์ เพจ เฟส ไลน์แอด

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประกอบการเต็นท์รถยนต์มือสอง ควรเพิ่มช่องทางการบริการที่สะดวกรวดเร็ว การให้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อที่หลากหลาย เพราะผู้บริโภครถยนต์มือสองให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสาร และการประสานงานที่ถูกต้องชัดเจนและการติดตามให้การบริการที่ดีของผู้ประกอบการรถยนต์มือสอง จะช่วยให้ธุรกิจสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและสามารถรักษาลูกค้าเก่าได้ดีมากขึ้น

2. ควรตระหนักถึงสภาพของรถยนต์มือสอง เครื่องยนต์ที่ต้องอยู่ในสภาพสมบูรณ์รถยนต์มือสองอยู่ต้องมีสภาพดี อะไหล่ที่ใช้ในการซ่อมบำรุงสามารถหาซื้อได้สะดวก

3. ผู้ประกอบการควรตระหนักถึงเรื่องการบริการหลังการขาย เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความประทับใจ และเป็นการบอกต่อ

4. ผู้ประกอบการควรจัดหาประเภทรถยนต์มือสองให้หลากหลายความต้องการของผู้บริโภค เช่น อาจจัดหารถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ได้แก่ รถปิคอัพ รถกระบะ และรถบรรทุกขนาดกลาง

บรรณานุกรม

กนกวรรณ ไทยประดิษฐและฐะปะนีย์ ตรีรัตนภรณ์. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). เครือข่ายสังคมค้าขายออนไลน์:คุณลักษณะของความต่างที่เป็นตัวเลือกระหว่างเฟซบุ๊กไลน์และอินสตาแกรม.**วารสารนักบริหาร.**36(2):25-28.

กรวิภา สุทธิ.(2558). **แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตาบลเนินเพิ่มอาเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก.** วิทยานิพนธ์: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

กุลกัญญา บุษปะบุตร. (2556). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จตุพร สังขวรรณ. (2557). ***ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์.*** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยุเคชั่น.

จตุพร สังขวรรณ. (2557). ***ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leader).***กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น

จังหวัดยะลา. (2559). ข้อมูลทั่วไปจังหวัดยะลา. [online]. เข้าถึงได้จาก http://www.osmsouth เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2560

ฐานเศรษฐกิจ. (2559). ตลาดรถยนต์ปี 2559. [online] เข้าถึงได้จาก http://www.thansettakij.com/content/24088 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2560

ฐาปนา ฉิ่นไพศาล. (2560). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : ธนธัชการพิมพ์ จำกัด.

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์ .(2559). **กลยุทธ์การสร้างองค์กรคุณภาพ** . กรุงเทพฯ : ธรรมกมลการพิมพ์.

ณัฐนัย ตรีเนตรสัมพันธ์ และสุทัศน์ รัตนเกื้อกังวาน. (2559). **การพัฒนาโมเดลธุรกิจด้วยวิธีการลีนสตาร์ทอัพ**. กรุงเทพ : วารสารวิจัยและพัฒนา มจธ. ปีที่ 39 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2559.

ดุษฎี นาคเรือง. (2557). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ธวัชชัย พืชผล. (2557). **ธุรกิจเราเอาไงดี.** กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์วิพเพรส.

นพรัตน์ ภูมิวุฒิสาร. (2556). **การจัดการการตลาด**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญฑวรรณ วิงวอน. (2556). **การเป็นผู้ประกอบการยุคโลกาภิวัตน์.** พิมพ์ครั้งที่ 1. ม.ป.ท. : แอททีฟพริ้นท์.

บทความวิจัย

ค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่งเสริมการให้บริการประชาชนสำหรับการบริหารจัดการยุคดิจิทัลของกรุงเทพมหานคร

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ*

*อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการประชาชน (2) ค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่งเสริมการให้บริการประชาชนที่ควรเป็นสำหรับการบริหารจัดการยุคดิจิทัล และ (3) แนวทางการพัฒนาค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่งเสริมการให้บริการประชาชนสำหรับการบริหารจัดการยุคดิจิทัลของกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัยของการศึกษาครั้งนี้ ได้ออกแบบรูปแบบการวิจัยให้เป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมากโดยใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงได้ค่าเท่ากับ 0.94 และผ่านการหาค่าความเชื่อถือได้ที่ระดับ 0.88 ประชากร คือ ประชาชนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของ 3 เขตของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตบางแค เขตบางเขน และเขตสายไหม รวม 569,681 คน กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 1,111 คน ซึ่งได้มาจากตารางของทาโร่ ยามาเน่ การเก็บรวบรวมข้อมูลสนามดำเนินการระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน 2562 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้ 1,111 ชุด/คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สำหรับวิธีวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ในรูปตาราง รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) ค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการประชาชนที่สำคัญคือ ค่านิยมของการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ (2) ค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่งเสริมการให้บริการประชาชนที่ควรเป็นที่สำคัญคือ ค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ และ (3) แนวทางการพัฒนาค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สำคัญคือ การที่กรุงเทพมหานครพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีค่านิยมที่ส่งเสริมการให้บริการประชาชนสำหรับการบริหารจัดการยุคดิจิทัลของกรุงเทพมหานครโดยให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์สุจริต ตรวจสอบได้และเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ ควรดำเนินการโดยใช้นักบริหารมืออาชีพพร้อมกับใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัย

คำสำคัญ: ค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การให้บริการประชาชน การบริหารจัดการยุคดิจิทัล กรุงเทพมหานคร

RESEARCH

Values of State Officials Enhancing the People Services for the Digital Era Administration of the Bangkok Metropolitan Administration

Wiruch Wiruchnipawan*

* Asst. Prof. and Lecturer of Doctor Of Public Administration Program, Eastern Asia University.

Abstract

Objectives of this study were to explore (1) values of state officials obstacle to the people services, (2) values of state officials that should be for enhancing the people services for the Digital Era Administration, and (3) development guidelines of values of state officials enhancing the people services for the Digital Era Administration of the Bangkok Metropolitan Administration.

Methodology of this research was designed as a quantitative research which was a survey research collecting large sampling size with questionnaires. The questionnaires passed try out of validity check at level of 0.94 and reliability check at level of 0.88. Population was all 569,681 people residing in the areas of the 3 District Offices: Bang Khae, Bang Khen, and Sai Mai of the Bangkok Metropolitan Administration. Total of 1,111 samples were determined by using Taro Yamane's Table. Field data collection was operated during April 1-30, 2019, and total 1,111 completed sets of questionnaire equal to 100.00% of the total samples were returned. Data analysis was presented in contingency tables with descriptive approach. Descriptive Statistics exercised were percentage, mean, and standard deviation.

Findings of this research were (1) the major value of state officials obstacle to the people services was the value of abuse of authority, (2) the major value of state officials that should be for enhancing the people services was the value of honesty, verifiability, and dependability, and (3) the major development guideline of values of state officials was the Bangkok Metropolitan Administration' s improvement of the state officials to have the values enhancing the people services for the Digital Era Administration by concentrating on the honesty, verifiability, and dependability. All of this should be accomplished by the use of professional executives together with modern technology and network.

Keywords: Values of state officials, people services, the Digital Era Administration, the Bangkok Metropolitan Administration

บทนำ

การบริหารจัดการได้มีวิวัฒนาการและมีการปรับเปลี่ยนเป็นยุคต่าง ๆ มาตามลำดับ การจัดแบ่งยุคของการบริหารจัดการอาจเหมือนหรือแตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับจุดเน้นและมุมมองของผู้จัดแบ่ง ในที่นี้ ได้จัดแบ่งออกเป็น 4 ยุค ตามลำดับ ได้แก่ ยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม ยุคข้อมูลข่าวสาร และยุคดิจิทัล การให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการยุคดิจิทัล (Digital Era Administration) โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการประชาชนของหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัลจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะการนำแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวง เป็นมหานครที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนนวนมาก เป็นศูนย์กลางทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง รวมทั้งเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายพิเศษอันได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 102 ตอนที่ 115 ฉบับพิเศษ หน้า 1 วันที่ 31สิงหาคม 2528) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ทำให้กรุงเทพมหานครมีศักยภาพ และมีแนวโน้มที่จะนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัลสูงกว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนตามกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งยังมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114ก ตอนที่ 48 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542) ตัวอย่างเช่น การส่งเสริมอาชีพ การทะเบียน การโยธา การรักษาที่สาธารณะ การระบายน้ำ การสาธารณสุข การจัดเก็บรายได้ การรักษาความสะอาด และการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา เป็นต้น อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้ ครอบคลุมไปถึงการบริหารจัดการเพื่อให้บริการประชาชนโดยใช้โดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยด้วย

การบริหารจัดการยุคดิจิทัลถือว่าเป็นแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มีแนวโน้มเข้ามาแทนแนวคิดการบริหารจัดการเดิม เช่นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Jonathan Boston et al. (1996, pp. 25-26). ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่โดยนำเทคนิควิธีการจัดการสมัยใหม่เข้ามาใช้มากขึ้น

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ หรือการบริหารจัดการภาครัฐที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐโดยเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายพิเศษ อยู่ในสังกัดของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น อันเป็นลักษณะของการศึกษาเพื่อ "พัฒนาหน่วยงาน คือ กรุงเทพมหานคร" หรือ "พัฒนาการบริหารจัดการของกรุงเทพมหานคร" ที่เน้นเรื่องการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล โดยการศึกษาครั้งนี้ มีปัญหาการวิจัย ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ อันได้แก่ "กรุงเทพมหานครบริหารจัดการ หรือดำเนินการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร" ซึ่งหมายถึง "กรุงเทพมหานครปฏิบัติงานเพื่อนำเทคโนโยลีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนอย่างไม่กว้างขวาง ครอบคลุม และทั่วถึงเท่าที่ควร" ทั้งนี้ เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัย (modern technology and social network) นั้น หมายถึง การที่กรุงเทพมหานครอำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนโดยนำเทคโนโลยีที่

ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ และสมาร์ท โฟน (smart phone) พร้อมทั้งนำเครือข่ายที่ทันสมัย หรือสื่อสังคมทางออนไลน์ (online social media) เช่น ผ่านทางเว็บไซต์ (website) ไลน์ (Line) และเพสบุ๊ค (Facebook) มาใช้ในพื้นที่ความรับผิดชอบ เป็นต้น

ตัวอย่างปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนในทิศทางที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรของหน่วยการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบาลขนาดใหญ่ มีให้เห็นเสมอมา เป็นต้นว่า การขอคิว หรือการนัดหมายเวลาล่วงหน้าสำหรับการแจ้งเกิดแจ้งตาย การแจ้งย้ายที่อยู่ การแก้ไขเอกสารการทะเบียนราษฎร์ การทำบัตรประชาชน การเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินภาษีป้าย การจ่ายค่าบริการหรือค่าธรรมเนียม การให้บริการข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงการแจ้งเหตุ หรือการแจ้งปัญหาในชุมชนก็ไม่ได้เปิดให้บริการผ่านเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอีกด้วย (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560 : 108-121.) บทความวิจัย "ศักยภาพในการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการประชาชนของเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิด PANT-ITERMS", *UMT-POLY Journal* (วารสารมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น) ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2560, หน้า 108-121.) ไม่เพียงเท่านั้น เทศบาลบางแห่งยังใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น รถกวาดและดูดขยะ รถอัดขยะ รถคัดแยกขยะ และรถยกถ่ายขยะอัตโนมัติ ในการจัดเก็บขยะไม่มากเพียงพอ หรือไม่มากเท่าที่ควร รวมไปถึงการที่เทศบาลใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดเก็บขยะอย่างไม่คุ้มค่าและไม่เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น (นันทพร สุริยกุล ณ อยุธยา และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2560) ทั้งนี้ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมทั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่น มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ในส่วนของกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจนับได้ว่าเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ที่สุดก็ได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการประชาชนตามแนวคิดการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล 10 ด้าน บางประการ ดังตัวอย่างเช่น **(1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน (People)** เช่น กรุงเทพมหานครบริหารจัดการ หรือนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ หรือความต้องการของประชาชนไม่มากเท่าที่ควร **(2) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความเป็นมืออาชีพ (Professional)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยไม่ได้ใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสูงเพียงพอ **(3) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความน่าเชื่อถือ (Dependability)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยมีระบบรักษาความปลอดภัยข้อมูลของประชาชนหรือของผู้รับบริการที่ไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่น่าไว้วางใจมากเท่าที่ควร **(4) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยไม่มีนโยบาย และแนวปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตยเพื่อรองรับการปฏิบัติงานของบุคลากรของกรุงเทพมหานครมากเท่าที่ควร **(5) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนในทิศทางที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับสังคมไทย **(6) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการปรับปรุงตลอดเวลา (Improvement)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยไม่มีการปรับปรุงหน่วยงานให้

ทันสมัยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปล (7) **ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความสะดวกรวดเร็ว (Convenience)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยไม่ได้มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ทำให้ล่าช้า หรือไม่จำเป็น (8) **ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย (Coordination Network)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยใช้เครือข่ายภายในของกรุงเทพมหานคร เช่น สำนักงานเขต หรือฝ่ายต่าง ๆ ไม่มากเท่าที่ควร (9) **ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Technology)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยไม่ได้ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ และสมาร์ทโฟน (smart phone) เท่าที่ควร และ (10) **ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการทำงานเป็นทีม หรือทีมงาน (Teamwork)** เช่น กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยไม่ได้ทำงานเป็นทีม เหล่านี้เป็นต้น (ที่มา : จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน ได้แก่ (1) นายประเสริฐ ชัยกิจเด่นนภาลัย อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554-2556 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2560 ระหว่างเวลา 10.00 น.-11.10 น. รวม 70 นาที ณ กรุงเทพมหานคร และ (2) นางสาวกมลวรรณ วิเศษอุดมศักดิ์ ตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กรุงเทพมหานคร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2560 ระหว่าง 13.00 น.-14.00 น. รวม 60 นาที ณ กรุงเทพมหานคร)

หากปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ โดยเฉพาะปัญหาที่กรุงเทพมหานครบริหารจัดการ หรือปฏิบัติงาน หรือนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรดังกล่าวไม่ได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไข ย่อมทำให้เกิดผลเสียต่อหน่วยงาน คือ กรุงเทพมหานคร เช่น ทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครไม่สูงเท่าที่ควร ไม่รวดเร็ว และไม่เป็นมาตรฐานเท่าที่ควร อีกทั้งยังทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนและสังคมไม่ยอมรับขาดความเลื่อมใสศรัทธา และยังคงต้องเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่องดังกล่าวของกรุงเทพมหานครต่อไป

ด้วยเหตุผลที่แสดงถึงความเป็นมา ความสำคัญและความจำเป็น อำนาจหน้าที่ ปัญหาการวิจัย ตลอดจนตัวอย่างปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาเรื่องนี้ โดยนำแนวคิดการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล 10 ด้านมาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย พร้อมทั้งคาดหวังว่าผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งด้านวิชาการ เช่น การเรียนการสอนการวิจัย การนำเสนอผลงานวิจัย การเสนอแนวคิดการบริหารจัดการดังกล่าว และการศึกษาต่อยอด รวมทั้งเป็นประโยชน์ด้านการปฏิบัติงานของหน่วยงาน โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครและหน่วยงานภาครัฐอื่น โดยนำข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการและยุทธศาสตร์ของการศึกษาครั้งนี้ไปปรับใช้ ในส่วนของประชาชนย่อมได้ประโยชน์จากการนำข้อมูลทั้งที่เป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัลไปใช้เป็นแนวทางสำหรับเข้ามามีส่วนร่วมในการอภิปราย ติดตาม และตรวจสอบการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐตามบทบัญญัติของกฎหมาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

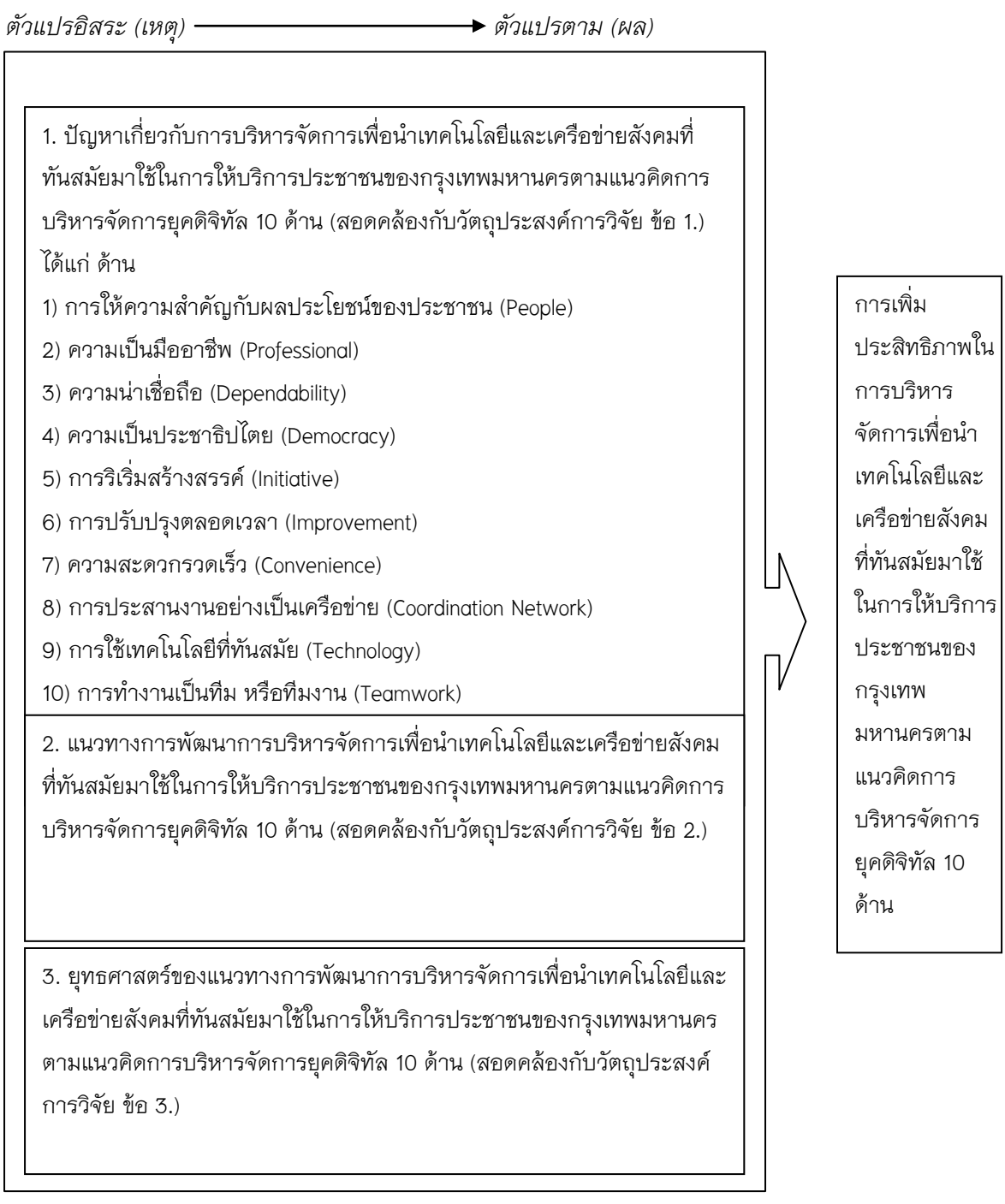
1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล

3. ศึกษายุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ แบ่งกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณออกเป็น กรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ หรือเหตุ (cause) และกรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่เป็นตัวแปรตาม หรือผล (effect) ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผล ต่อกัน (causality) กล่าวคือ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ คือ "แนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล" (Digital Era Administration Concept) หรือเรียกว่า 2(PDICT) 10 ด้าน ได้แก่ ด้าน (1) การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน (People) (2) ความเป็นมืออาชีพ (Professional) (3) ความน่าเชื่อถือ (Dependability) (4) ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) (5) การริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) (6) การปรับปรุงตลอดเวลา (Improvement) (7) ความสะดวกรวดเร็ว (Convenience) (8) การประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย (Coordination Network) (9) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Technology) และ (10) การทำงานเป็นทีมหรือทีมงาน (Teamwork) (ที่มา : วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560). ต่อจากนี้ไปเรียกว่า "แนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน" ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระ (เหตุ) ประกอบด้วย 3 ส่วนย่อยซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ และ (3) ยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ส่วนนี้ นำไปสู่ตัวแปรตาม (ผล) ซึ่งหมายถึง การบริหารจัดการในทิศทางที่ดีกว่าเดิม หรือมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อันได้แก่ "การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน" ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม
สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณที่จัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ (1) รูปแบบการวิจัย (2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (4) การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจน (5) วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

รูปแบบการวิจัย (research design) ผู้ศึกษาได้ออกแบบรูปแบบการวิจัยให้เป็นวิธีการวิจัยแบบผสม (mixed methods research) (John W. Creswell and Vicki L. Plano Clark, 2011: 174-175) วิธีการวิจัยแบบผสมนั้น ในทางทฤษฎีหรือในทางวิชาการ หมายถึง การผสมในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น โดยในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เป็นหลัก ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เป็นข้อมูลเสริม ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 20 ในส่วนที่เกี่ยวกับการวิจัยเชิงปริมาณนั้น เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (survey study) ที่ให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม (field data collection) หรือการวิจัยสนาม (field research) เป็นหลักเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งมีประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมาก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ประชาชนทั้งหมดในเขตพื้นที่สำนักงานเขต 4 เขต ได้แก่ เขตบางกอกน้อย เขตสวนหลวง เขตวังทองหลาง และเขตหลักสี่ของกรุงเทพมหานคร รวม (117,503+116,688+113,725+109,049=) 456,965 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนดังกล่าวที่ตอบแบบสอบถาม รวม (286+284+277+265=) 1,112 คน จำนวนนี้ได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane). (2012) ที่ระดับความเชื่อมั่น 97.0% หรือความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.03 การเลือกกลุ่มตัวอย่างเช่นนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างประเภทที่ใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling) (Ernest L. Cowles and Edward Nelson, 2015: 13-34) ซึ่งหมายถึง การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักวิชาการทางสถิติ และเป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างในประชากรมีโอกาสถูกสุ่มหรือถูกเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่าๆ กัน

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากประชากรของการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นประชากรแฝง หรือประชากรที่ไม่อาจระบุจำนวนได้อย่างชัดเจน หรือได้ง่าย (hidden or hard-to-reach populations) ดังเช่นประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ (Rowland Atkinson and John Flint, 2001) เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามแนวคิดสโนว์บอล (Snowball Sampling Concept) (Patrick Biernacki and Dan Waldorf, 1981: 141-163) วิธีการสุ่มตัวอย่างเช่นนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างประเภทที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (non probability sampling) (Greg Guest, Emily E. Namey, and Marilyn L. Mitchell, 2013: 47) หรือไม่ใช้หลักวิชาการทางสถิติ ซึ่งหมายถึงการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ดุลพินิจของผู้ศึกษามากกว่าวิธีการทางสถิติทั่วไป ดังเช่นการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญ (experts) หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) เพื่อทำการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (in-depth interview of experts) หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชากรเป็นจำนวนมาก โดยแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาค่า

ความเที่ยงตรง (validity) ซึ่งเป็นการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หรือหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of item Objective Congruence หรือ IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.92 และได้ทำการทดสอบ (pretest หรือ try out) จำนวน 50 ชุด เพื่อหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม หรือหาค่าครอนบาค (Cronbach) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อถือได้ (reliability) ที่ระดับ 0.83

ส่วนเนื้อหาภายในแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปิดและข้อคำถามเปิด โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน ส่วนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน

ส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง (structured in-depth interview form) เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 2 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ศึกษา และผู้ช่วยอีก 8 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-31 สิงหาคม 2560 โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 1,112 ชุด/คน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้จำนวน 950 คน/ชุด (n=950) คิดเป็นร้อยละ 85.43ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,112 คน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน ด้วยตนเอง และเป็นการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว (face to face interview) ทีละคน ๆ ละไม่น้อยกว่า 60 นาที

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำข้อมูลเชิงปริมาณมาทำการประมวลและวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับคอมพิวเตอร์ โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในรูปตาราง (contingency analysis) รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analytical approach) อันเป็นการนำเสนอข้อมูลในตารางและเขียนบรรยายใต้ตาราง สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลักมาประมวล แปลความ วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา หรือวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive interpretation and analysis) โดยเขียนบรรยายข้อมูลไว้ในตาราง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งนำมาเสริม หรือเทียบเคียงกับข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งเป็นข้อมูลหลักของการศึกษาครั้งนี้

ผลของการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.05) เป็นหญิง และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.05) มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ มีดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1.) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้ง 10 ด้าน โดยปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ 2.12) คือ ด้านการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน ได้แก่ คำถามที่ว่า "กรุงเทพมหานครบริหารจัดการ หรือนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัลไม่มากเท่าที่ควร" ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน	ระดับความเห็นด้วย					S.D.	ระดับความเห็นด้วย	ลำดับ
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)			
1. การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน (People)	(258) 27.2	(551) 58.0	(141) 14.8	(950) 100.0	2.12	0.63	ปานกลาง	1
2. ความเป็นมืออาชีพ (Professional)	(48) 5.0	(599) 63.1	(303) 31.9	(950) 100.0	1.73	0.54	ปานกลาง	7
3. ความน่าเชื่อถือ (Dependability)	(258) 27.2	(497) 52.3	(195) 20.5	(950) 100.0	1.93	0.68	ปานกลาง	2
4. ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy)	(36) 3.8	(556) 58.5	(358) 37.7	(950) 100.0	1.76	0.54	ปานกลาง	6
5. การริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative)	(135) 14.2	(494) 52.0	(321) 33.8	(950) 100.0	1.80	0.66	ปานกลาง	4
6. การปรับปรุงตลอดเวลา (Improvement)	(395) 41.6	(438) 46.1	(117) 12.3	(950) 100.0	1.71	0.67	ปานกลาง	9
7. ความสะดวกรวดเร็ว (Convenience)	(107) 11.3	(516) 54.3	(327) 34.4	(950) 100.0	1.77	0.63	ปานกลาง	5
8. การประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย (Coordination Network)	(116) 12.2	(451) 47.5	(383) 40.3	(950) 100.0	1.72	0.68	ปานกลาง	8
9. การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Technology)	(158) 16.6	(451) 47.5	(341) 35.9	(950) 100.0	1.81	0.70	ปานกลาง	3
10. การทำงานเป็นทีมหรือทีมงาน (Teamwork)	(58) 6.1	(530) 55.8	(362) 38.1	(950) 100.0	1.68	0.58	ปานกลาง	10

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2.) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้ง 10 ด้าน โดยแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ 2.24) คือ ด้านการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน ได้แก่ คำถามที่ว่า "กรุงเทพมหานครควรบริหารจัดการ หรือนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของ

ประชาชน รวมทั้งคำนึงถึงความต้องการและการตอบสนองความต้องการของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ครอบคลุม และทั่วถึง" ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน	ระดับความเห็นด้วย				ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	S.D.	ระดับความเห็นด้วย	ลำดับ
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)				
1. การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน (People)	(361) 38.0	(445) 46.8	(144) 15.2	(950) 100.0	2.24	0.69	ปานกลาง	1
2. ความเป็นมืออาชีพ (Professional)	(57) 6.0	(565) 59.5	(328) 34.5	(950) 100.0	1.71	0.57	ปานกลาง	10
3. ความน่าเชื่อถือ (Dependability)	(284) 29.9	(522) 54.9	(144) 15.2	(950) 100.0	2.15	0.655	ปานกลาง	3
4. ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy)	(79) 8.3	(585) 61.6	(286) 30.1	(950) 100.0	1.78	0.58	ปานกลาง	5
5. การริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative)	(91) 9.6	(549) 57.8	(310) 32.6	(950) 100.0	1.76	0.61	ปานกลาง	6
6. การปรับปรุงตลอดเวลา (Improvement)	(78) 8.2	(536 56.4	(336) 35.4	(950) 100.0	1.72	0.60	ปานกลาง	9
7. ความสะดวกรวดเร็ว (Convenience)	(335) 35.3	(483) 50.8	(132) 13.9	(950) 100.0	2.21	0.67	ปานกลาง	2
8. การประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย (Coordination Network)	(43) 4.5	(628) 66.1	(279) 29.4	(950) 100.0	1.75	0.53	ปานกลาง	7
9. การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Technology)	(364) 38.3	(419) 44.1	(167) 17.6	(950) 100.0	1.79	0.72	ปานกลาง	4
10. การทำงานเป็นทีม หรือทีมงาน (Teamwork)	(54) 5.7	(587) 61.8	(309) 32.5	(950) 100.0	1.73	0.56	ปานกลาง	8

สำหรับผลการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน ต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดดังกล่าวนั้น พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 9 คน ล้วนเห็นด้วยต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการดังกล่าว

3. ยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3.) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับมากทุกข้อคำถามทั้ง 10 ด้าน โดยยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.74) คือ ด้านการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน ได้แก่ คำถามที่ว่า "การที่กรุงเทพมหานครมีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนและต่อเนื่องที่สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการประชาชนในทิศทางที่คำนึงถึงผลประโยชน์ ความต้องการ และการตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและผู้บริหารทุกระดับควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องดังกล่าวด้วย" ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน	ระดับความเห็นด้วย				ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	S.D.	ระดับความเห็นด้วย	ลำดับ
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)				
1. การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน (People)	(734) 77.3	(185) 19.5	(31) 3.3	(950) 100.0	2.74*	0.51	มาก	1
2. ความเป็นมืออาชีพ (Professional)	(578) 60.9	(346) 36.4	(26) 2.7	(950) 100.0	2.58	0.55	มาก	8
3. ความน่าเชื่อถือ (Dependability)	(684) 72.0	(229) 24.1	(37) 3.9	(950) 100.0	2.68	0.54	มาก	3
4. ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy)	(557) 58.6	(344) 36.2	(49) 5.2	(950) 100.0	2.53	0.59	มาก	9
5. การริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative)	(633) 66.6	(296) 31.2	(21) 2.2	(950) 100.0	2.64	0.52	มาก	4
6. การปรับปรุงตลอดเวลา (Improvement)	(470) 49.5	(420) 44.2	(60) 6.3	(950) 100.0	2.43	0.61	มาก	10
7. ความสะดวกรวดเร็ว (Convenience)	(724) 76.2	(183) 19.3	(43) 4.5	(950) 100.0	2.71	0.54	มาก	2

8. การประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย (Coordination Network)	(627) 66.0	(285) 30.0	(38) 4.0	(950) 100.0	2.62	0.56	มาก	6
9. การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Technology)	(628) 66.1	(290) 30.5	(32) 3.4	(950) 100.0	2.63	0.55	มาก	5
10. การทำงานเป็นทีม หรือทีมงาน (Teamwork)	(598) 62.9	(318) 33.5	(34) 3.6	(950) 100.0	2.59	0.56	มาก	7

สำหรับผลการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ต่อยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัลด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดดังกล่าวนั้น พบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จำนวน 8 คน จากทั้งหมด 9 คน เห็นด้วยกับคำถามดังกล่าว ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญอีก 1 คน ไม่มีความเห็น

สำหรับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ และยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล 10 ด้าน ผู้ศึกษาได้สรุปเปรียบเทียบทั้ง 3 เรื่อง ไว้ในตารางโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) จากมากไปน้อย และหากเกิดกรณีที่ด้านใดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ผู้ศึกษาได้นำค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มาแสดงไว้ด้วย โดยเรียงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุดไว้เป็นลำดับแรก ดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 3 เรื่อง

ค่าเฉลี่ยแต่ละด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย		
1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง)	**2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง)**	**3. ยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับมาก)**
1) ด้านการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน 2.12 ได้แก่ คำถามที่ว่า "กรุงเทพมหานครบริหารจัดการ หรือนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิด	1) ด้านการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน 2.24 ได้แก่ คำถามที่ว่า "กรุงเทพมหานครควรบริหารจัดการ หรือนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับ	1) ด้านการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน 2.74 ได้แก่ คำถามที่ว่า "การที่กรุงเทพมหานครมีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนและต่อเนื่องที่สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและการ

ค่าเฉลี่ยแต่ละด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย		
1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง)	**2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง)**	**3. ยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับมาก)**
การบริหารจัดการยุคดิจิทัลไม่มากเท่าที่ควร"	ผลประโยชน์ของประชาชน รวมทั้งคำนึงถึงความต้องการและการตอบสนองความต้องการของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ครอบคลุม และทั่วถึง"	ให้บริการประชาชนในทิศทางที่คำนึงถึงผลประโยชน์ ความต้องการและการตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และผู้บริหารทุกระดับควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องดังกล่าวด้วย"
2) ด้านความน่าเชื่อถือ 1.93	2) ด้านความสะดวกรวดเร็ว 2.21	2) ด้านความสะดวกรวดเร็ว 2.71
3) ด้านการใช้เทคโนโลยี 1.81ที่ทันสมัย	3) ด้านความน่าเชื่อถือ 2.15	3) ด้านความน่าเชื่อถือ 2.68
4) ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ 1.80	4) ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย 1.79	4) ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ 2.64
5) ด้านความสะดวกรวดเร็ว 1.77	5) ด้านความเป็นประชาธิปไตย 1.78	5) ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย 2.63
6) ด้านความเป็นประชาธิปไตย 1.76	6) ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ 1.76	6) ด้านการประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย 2.62
7) ด้านความเป็นมืออาชีพ 1.73	7) ด้านการประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย 1.75	7) ด้านการทำงานเป็นทีม หรือทีมงาน 2.59
8) ด้านการประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย 1.72	8) ด้านการทำงานเป็นทีม หรือทีมงาน 1.73	8) ด้านความเป็นมืออาชีพ 2.58
9) ด้านการปรับปรุงตลอดเวลา 1.71	9) ด้านการปรับปรุงตลอดเวลา 1.72	9) ด้านความเป็นประชาธิปไตย 2.53

ค่าเฉลี่ยแต่ละด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย			
1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง)	**2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง)**	**3. ยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ (กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับมาก)**	
10) ด้านการทำงาน	10) ด้านความเป็น	10) ด้านการปรับปรุง	2.43
1.68	1.71	ตลอดเวลา	
เป็นทีมหรือทีมงาน	มืออาชีพ		

การอภิปรายผล

ผู้ศึกษาได้นำผลแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ และยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการมาอภิปรายผล กล่าวคือ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ว่า "กรุงเทพมหานครควรบริหารจัดการ หรือนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน รวมทั้งคำนึงถึงความต้องการและการตอบสนองความต้องการของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ครอบคลุม และทั่วถึง" ขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยในระดับมากต่อยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ว่า "การที่กรุงเทพมหานครมีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนและต่อเนื่องที่สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการประชาชนในทิศทางที่คำนึงถึงผลประโยชน์ ความต้องการ และการตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และผู้บริหารทุกระดับควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องดังกล่าวด้วย"

สำหรับเหตุผลสำคัญทำให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยต่อคำถามดังกล่าวนั้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่า ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจ หรือนิยมชมชอบข้อเสนอแนะ หรือแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ พร้อมทั้งเห็นด้วยอย่างยิ่งกับยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น และการที่ผู้บริหารทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีดังกล่าวก็ตาม ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน โดยผู้เชี่ยวชาญให้เหตุผลที่สำคัญไว้ว่า การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน การตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เหตุผลเช่นนี้ พอเทียบเคียงได้กับแนวคิดของ Robert B. Denhardt, Janet V. Denhardt, and Tara A. Blanc (2014) ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เน้นหลักการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและการให้ความสำคัญกับประชาชนเพื่อมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีโดยหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ไม่เพียงแต่ตอบสนองความต้องการของประชาชนเท่านั้น แต่ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนด้วย แต่ในเวลาเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างก็ยังไม่แน่ใจว่า กรุงเทพมหานครจะนำแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการดังกล่าวไปปฏิบัติและประสบความสำเร็จได้จริง อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างยังคงเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ดังเช่น (1) ปัญหาด้านความน่าเชื่อถือ คือ กรุงเทพมหานคร

นำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยมีระบบรักษาความปลอดภัยข้อมูลของประชาชนหรือของผู้รับบริการที่ไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่น่าไว้วางใจมากเท่าที่ควร ($\overline{X}$ 1.93) และ (2) ปัญหาด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย คือ กรุงเทพมหานครนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนโดยไม่ได้ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ และสมาร์ท โฟน (smart phone) เท่าที่ควร ($\overline{X}$ 1.81) เป็นต้น ด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงมีส่วนสำคัญทำให้กลุ่มตัวอย่างจึงมีความเห็นในระดับปานกลางต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการดังกล่าว

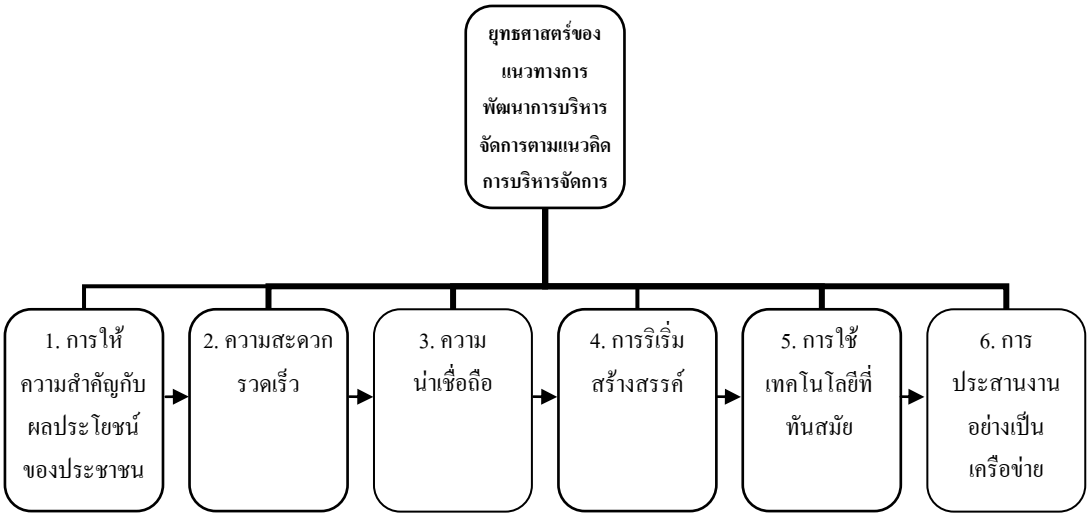
ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารของกรุงเทพมหานครควรบริหารจัดการ หรือนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน รวมทั้งคำนึงถึงความต้องการและการตอบสนองความต้องการของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ครอบคลุม และทั่วถึง นอกจากนั้น กรุงเทพมหานครควรบริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายที่หลากหลายและทันสมัย พร้อมทั้งร่วมกันทำงานเป็นทีมด้วยการสร้างทีมงานที่เกาะเกี่ยวกันเป็นเครือข่ายอย่างมืออาชีพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในหน่วยงาน เช่นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Michael Nir (2014) ที่ให้ความสำคัญกับแนวทางการสร้างทีมงานที่เกาะเกี่ยวกันเป็นเครือข่ายอย่างมืออาชีพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในหน่วยงาน

1.2 กรุงเทพมหานครสร้างและนำยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการไปปรับใช้ อันได้แก่ "การที่กรุงเทพมหานครมีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนและต่อเนื่องที่สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการประชาชนในทิศทางที่คำนึงถึงผลประโยชน์ ความต้องการ และการตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และผู้บริหารทุกระดับควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องดังกล่าวด้วย" แนวคิดในเรื่องที่ผู้บริหารกรุงเทพมหานครควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีนั้น พอเทียบเคียงได้กับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2552, หน้า 21-29). ที่ว่า ผู้บริหารของหน่วยงานควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น ไม่สนับสนุนระบบพวกพ้อง หรือระบบอุปถัมภ์ รวมทั้งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการปรับเปลี่ยนทัศนคติหรือค่านิยมอย่างเพื่อส่วนรวมต่อเนื่อง เป็นต้น

1.3 กรุงเทพมหานครควรสร้างและนำแนวคิดการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล เฉพาะที่สำคัญมาปรับใช้ในการวางแผน การกำหนดวิสัยทัศน์ รวมตลอดไปถึงการนำมาปรับใช้เป็นตัวแบบ หรือตัวชี้วัดสำคัญ (Key Performance Indicators หรือ KPIs) สำหรับการบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวเฉพาะที่สำคัญ 6 ด้าน ควรเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้าน (1) การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน (2) ความสะดวกรวดเร็ว (3) ความน่าเชื่อถือ (4) การริเริ่มสร้างสรรค์ (5) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (6) การประสานงานอย่างเป็นเครือข่าย ดังภาพ 2

ภาพ 2 ยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ
ตามแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัลที่สำคัญ 6 ด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 กรุงเทพมหานคร บุคลากร หรือหน่วยงานอื่นควรทำวิจัยโดยใช้แนวคิด กรอบแนวคิด หรือตัวชี้วัดอื่นสำหรับการศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการเพื่อนำเทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชนของกรุงเทพมหานคร เช่น แนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน และแนวคิดการบริหารจัดการตามคำรับรองของหน่วยงาน เป็นต้น

2.2 กรุงเทพมหานคร บุคลากร หรือหน่วยงานอื่นควรทำวิจัยในเชิงเปรียบเทียบ เช่น การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดอื่นเช่น เชียงใหม่ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เป็นต้น

บรรณานุกรม

นันทพร สุริยกุล ณ อยุธยา และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560) "การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดเก็บขยะของเทศบาลในจังหวัดปทุมธานี", *วารสารสมาคมนักวิจัย* ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2560 หน้า 79-80.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2552). *การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐ : การวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวชี้วัด.* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โฟร์เพซ.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560). *การบริหารจัดการยุคดิจิทัล.* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โฟร์เพซ.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560). บทความวิจัย "ศักยภาพในการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการประชาชนของเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิด PANT-ITERMS", *UMT-POLY Journal* (วารสารมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น) ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2560, หน้า 108-121.

Biernacki, Patrick. and Waldorf, Dan. (1981). "Snowball Sampling: Problems and Techniques of Chain Referral Sampling", *Sociological Methods & Research*, 10, 2 (1981): 141-163.

Boston, Jonathan. et al. (1996). *Public Management: The New Zealand Model.* Auckland: Oxford University Press.

Cowles, Ernest L. and Nelson, Edward. (2015). *An Introduction to Survey Research.* New York: Business Expert Press, LLC.

Creswell, John W. and Clark, Vicki L. Plano. (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research.* Second Edition. Thousand Oaks, California: Sage Publications, Inc.

Denhardt, Robert B., Denhardt, Janet V. and Blanc, Tara A. (2014). *Public Administration: An Action Orientation.* Seventh Edition. Boston, Massachusetts: Wadsworth Publishing.

Guest, Greg., Namey, Emily E., and Mitchell, Marilyn L. (2013). *Collecting Qualitative Data: A Field Manual for Applied Research.* Thousand Oaks, California: Sage Publications, Inc.

Nir, Michael. (2014). *Leadership: Building Highly Effective Teams, How to Transform Teams into Exceptionally Cohesive Professional Networks.* Third Edition. Boston, Masachusetts: Sapir Consulting US, L.L.C.

Yamane, Taro. (2012). *Mathematics For Economists: An Elementary Survey.* Whitefish, Montana: Literary Licensing, LLC).

บทความวิจัย

วิเคราะห์พัฒนาการของกฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย

หมัดอูเส็น หมัดหมัน*

*นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ชารีอะฮฺ) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มะรอนิง สาแลมิง**

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ชารีอะฮฺ) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการของกฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของกฎระเบียบดังกล่าว เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือตำรา เอกสาร วารสาร รายงานการประชุม และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้การวิพากษ์วิจารณ์ การอนุมานและการอุปมาน ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยเริ่มมีการรับรองฮาลาลตั้งแต่ พ.ศ.2492 โดยท่านจุฬาราชมนตรีต่วน สุวรรณศาสตร์ และได้มีการพัฒนามาเป็นการรับรองโดยคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยในสมัยของท่านจุฬาราชมนตรีประเสริฐ มะหะหมัด หรือในปี พ.ศ.2538 ในปี พ.ศ.2540 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามขึ้น มาตรา 18 ของพระราชบัญญัตินี้ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยใน (9) ระบุว่ามีอำนาจออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม และมาตรา 26 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการอิสลามประจำจังหวัด โดยใน (13) ระบุว่ามีอำนาจออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามในจังหวัด คำว่ากิจการศาสนาอิสลามตามพระราชบัญญัตินี้ได้หมายรวมถึงกิจการฮาลาลด้วย และต่อมาคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศหลายฉบับเพื่อเป็นกฎระเบียบ หรือรูปแบบและแนวทางในการปฏิบัติด้านกิจการฮาลาลในประเทศไทย

คำสำคัญ: ศึกษาวิเคราะห์, พัฒนาการ, กฎหมายว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย

RESEARCH

The analytical development of Halal regulation in Thailand[1]

Madusen Madman*

***** Ph.D. student in the department of Islamic studies (Sharia) Islamic college, Prince of Songkhla University

Maroning Saleming**

****** Asst. Prof. Dr. and an adviser in the department of Islamic Studies (Sharia) Islamic college, Prince of Songkhla University

Abstract

The analytical development of regulation about Halal in Thailand aims to study the Islamic laws in Thailand in terms of historical and developmental of regulation that mentioned above. This is a qualitative study that went through several ways such as academic books, papers, magazines, seminars and other ways which related to the regulations about Halal in Thailand. This study has been done by collecting and critical analyzing with both inductive and deductive. The result of this study found that the Halal system has been approved since 2492 B.E. by Mr. Tuwan Suwansart as a Shaykh ul Islam in Thailand and gradually developed until 2538 B.E. In the year 2540 B.E. there was a legislation of an Islamic organization with the section (18). This legislation provided the legislative power of an Islamic committees center in Thailand with the section (9) mentioned that the Islamic committees center has right to announce and recommend about the Islamic activities. In addition the section of (26) has stated the right and power of the provincial Islamic committees of Thailand. In the section (13) has stated the right to announce and recommend about an Islamic activities in the provinces. The sentence of an Islamic activities according to this legislation included Halal activities too. Then the Islamic committees center of Thailand has legislated many rules and announced to be a regulations to practice of Halal activities in Thailand.

Keywords: Analysis, Development, Laws of Halal in Thailand

บทนำ

อิสลามกำหนดให้มนุษย์บริโภคอาหารที่ฮาลาล ดี และมีประโยชน์ พระองค์อัลลอฮฺตรัสไว้ในอัลกุรอานสูเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺว่า

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا ﴾: (البقرة: بعض من الاية 168)

ความว่า“มนุษย์เอ๋ย จงบริโภคสิ่งที่ได้รับอนุมัติและที่ดีจากสิ่งที่มีอยู่ในแผ่นดิน”
(อัลบะเกาะเราะฮฺ: ส่วนหนึ่งของอายะฮฺ 168)

คำว่าฮาลาล ดี และมีประโยชน์ตามอัลกุรอานนั้น หมายรวมถึงความสะอาดและถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานสากลโดยคำนึงถึงความสะอาดในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน (สมยศ หวังอับดุลเลาะ ,2557) แต่สังคมที่พัฒนาและการประกอบธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสภาพแวดล้อม (ธีรินทร์ เกตุวิชิต,2561) ส่งผลให้วัฒนธรรมการบริโภคของมนุษย์เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ประกอบกับมนุษย์มีกิจกรรมและการเคลื่อนไหวในสังคมมากขึ้นทั้งในรูปแบบของการท่องเที่ยว การศึกษา หรืออื่นๆ การบริโภคอาหารแต่ละมื้อต้องอาศัยแหล่งบริการและอาหารสำเร็จรูปที่มีให้บริการตามสถานที่ต่างๆ (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,2558) วัฒนธรรมการผลิตและบริโภคมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงมากเท่าไหร่ย่อมหมายถึงผู้บริโภคจะต้องใช้ความระมัดระวังและคำนึงถึงหลักการฮาลาลมากขึ้นเท่านั้น

การรับรองมาตรฐานฮาลาล(Halal certification) ขององค์กรศาสนาเป็นกระบวนการรับรองมาตรฐานประเภทหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ในการดำเนินงานในลักษณะต่างๆเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม และสอดคล้องกับวัฒนธรรม คุณภาพ (quality culture) และการมุ่งคุณค่าด้านคุณภาพ (quality value orientations) ที่สามารถสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภคมีความสำคัญอย่างมากในสังคมปัจจุบันทั้งในด้านการค้าและการร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับโลก (Ruzevicius,2012, อ้างในอิศรา ศานติศาสน์,2558) เพราะการรับรองฮาลาลตั้งอยู่บนพื้นฐานของความศรัทธาที่ต้องการให้ผู้บริโภคได้รับความถูกต้องในการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาและตั้งอยู่บนพื้นฐานทางธุรกิจที่ต้องการขยายธุรกิจการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศมุสลิมและประเทศอื่นๆที่ประชากรมุสลิมกระจายอยู่ ซึ่งปัจจุบันมีประมาณ 2,000 ล้านคน (กระทรวงอุตสาหกรรม,2557) และตราฮาลาลที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองให้ความหมายเชื่อมโยงกับความรู้สึกบริสุทธิ์ด้านจิตใจที่บ่งบอกถึงความสมบูรณ์ของความศรัทธา ดังหะดิษของท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ ความว่า“ความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของความศรัทธา”(บันทึกโดยมุสลิม1994,223) เชื่อมโยงกับความปลอดภัย สุขภาพ และคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้กลุ่มผู้บริโภคในตลาดขยายไปยังกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ใช่มุสลิมที่มีความต้องการในเรื่องต่างๆดังกล่าว และการรับรองมาตรฐานฮาลาลเป็นการยืนยันถึงผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์กับหลักการศาสนาอิสลามทั้งในด้านความบริสุทธิ์จากส่วนผสมที่เป็นสิ่งต้องห้าม และการรับประกันระดับของสุขอนามัยและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์นั้น และเป็นการรับรองที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจในอุตสาหกรรมอื่นๆอีกด้วย เช่น อุตสาหกรรมการขนส่ง (logistics) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

อุตสาหกรรมการเงินการธนาคาร และอื่นๆ ดังนั้นการรับรองฮาลาลขององค์กรศาสนาหรือองค์กรของรัฐจึงมีความจำเป็นต่อระบบการบริโภคของมุสลิมผู้ศรัทธาในสังคมปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง

ประเทศไทยมีการตรวจและรับรองฮาลาลต่อผลิตภัณฑ์ต่างๆโดยคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้บริโภคมุสลิมและผู้บริโภคทั่วไปที่นิยมหันมาบริโภคผลิตภัณฑ์ฮาลาล และเพื่อให้หลักประกันแก่ผู้บริโภคในตลาดโลกเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออก

วัตถุประสงค์

1.เพื่อศึกษากฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย

2.เพื่อศึกษาพัฒนาการของกฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเอกสารทั้งเอกสารปฐมภูมิ (Primary Document) และเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Document) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้การวิพากษ์วิจารณ์ การอนุมาน และการอุปมาน

ผลการวิจัย

วัฒนธรรมการอุปโภคและบริโภคของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันมีพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้นตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป กระบวนการผลิตมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น วัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิตก็มีความหลากหลาย ประกอบกับผู้ผลิตและหรือผู้ประกอบการมีกลยุทธ์ทางการตลาดที่ไร้จิตสำนึกมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบถึงความเสี่ยงที่มุสลิมผู้ศรัทธาจะตกไปอยู่ในวังวนของการอุปโภคบริโภคสิ่งที่ไม่ฮาลาลตามหลักการอิสลาม ในขณะที่พระองค์อัลลอฮฺได้กำชับไว้ในอัลกุรอานดังในสูเราะฮอัลอะอฺรอฟอายะฮฺที่ 157

﴿ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ ﴾

(بعض من الاية :الاعراف 157)

ความว่า“และจะอนุมัติให้แก่พวกเขาซึ่งสิ่งดี ๆ ทั้งหลาย และจะให้เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเขา ซึ่งสิ่งที่เลวทั้งหลาย” (อัลอะอฺรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 157)

ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวไว้ว่า

((إن الحلال بيّن والحرام بيّن ، وبينهما أمور مشتبهات لا يعلمهن كثير من الناس ، فمن اتقى الشبهات فقد استبرأ لدينه وعرضه ، ومن وقع في الشبهات فقد وقع في الحرام ، كالراعي يرعى حول الحمى يوشك أن يرتع فيه ، ألا وأن لكل ملك حمى ، ألا وإن حمى الله محارمه ، ألا وإن في الجسد مضغة إذا صلحت صلح الجسد كله ، وإذا فسدت فسد الجسد كله ، ألا وهي القلب))

(أخرجه البخاري،2008: 52 ومسلم، 2001 : 1599)

> ความว่า“แท้จริงสิ่งที่ฮาลาล(อนุญาต)นั้นชัดเจน และสิ่งที่หะรอม(ต้องห้าม)นั้นก็ชัดเจน แต่ในระหว่างทั้งสองนั้น มีหลายอย่างที่คลุมเครือน่าสงสัย ซึ่งคนส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่าฮาลาลหรือหะรอม ฉะนั้นผู้ใดที่กลัวว่าตนเองจะตกไปอยู่ในสิ่งที่คลุมเครือน่าสงสัย ก็จงหลีกเลี่ยงเพื่อป้องกันศาสนาของเขา และศักดิ์ศรีของเขา และผู้ใดตกไปอยู่ในสิ่งที่คลุมเครือน่าสงสัยแล้ว เท่ากับเขาได้ตกเข้าไปอยู่ในสิ่งหะรอม(ต้องห้าม)แล้ว” (บันทึกโดย al-Bukhāriy, 2008:52 และ Muslim, 2001: 1599)

ดังนั้นจะเห็นว่าพัฒนาการของการผลิตและการให้บริการในสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลายในด้านต่างๆอาจสร้างความสับสน คลุมเครือและน่าสงสัยในความเป็นฮาลาลของผลิตภัณฑ์บางชนิดได้ จึงทำให้วิถีการบริโภคของมุสลิมเกิดความไม่สะดวกท่ามกลางสังคมที่มีความจำเป็นในการเคลื่อนไหวเพื่อทำนิกรรมต่างๆในแต่ละวัน

การรับรองมาตรฐานฮาลาล (Halal certification) ขององค์กรศาสนาเป็นกระบวนการรับรองมาตรฐานประเภทหนึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ในการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม สอดคล้องกับวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality culture) และมุ่งคุณค่าด้านคุณภาพ (Quality value orientations) ที่กำหนดขึ้นในสังคม ซึ่งปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมากในระบบธุรกิจ โดยสะท้อนให้เห็นผ่านกฎเกณฑ์และเงื่อนไขการควบคุมมาตรฐานและจริยธรรมทางศาสนาของผลิตภัณฑ์ฮาลาล (Ruzevicius, 2012 อ้างในอิศรา ศานติศาสน์,2558) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการอิสลามที่บัญญัติให้มนุษย์บริโภคสิ่งที่ฮาลาล ดี และมีประโยชน์ พระองค์อัลลอฮฺตรัสไว้ในสูเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ﴾
(البقرة : 172)

> ความว่า“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายจงบริโภคสิ่งที่ดีมีประโยชน์จากสิ่งที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้าจากสิ่งที่ดีทั้งหลาย” (อัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺ: 172)

ซึ่งปัจจัยยังชีพดังกล่าวมีจำนวนมากมายที่พระองค์อัลลอฮ์สร้างมาบนโลกนี้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่บรรดามนุษย์และผู้ศรัทธาทั้งหลาย (Wahbah al- Zuhyly. 1991,2:78)

การรับรองมาตรฐานฮาลาลต่อผลิตภัณฑ์ขององค์กรศาสนาอิสลามยังเป็นการที่ให้หลักประกันถึงความถูกต้องตามหลักสากลอีกด้วย เป็นสิ่งที่เหมาะสมและมีความจำเป็นในสังคมปัจจุบัน เพื่อสร้างความมั่นใจและเพิ่มแรงจูงใจแก่ผู้บริโภคทุกกลุ่มทุกประเภท โดยเฉพาะในเชิงธุรกิจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสาริกา ค้าสุวรรณ (2553) ที่พบว่าในการส่งออกสินค้าอาหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องมาตรฐานฮาลาลและกฎระเบียบการนำเข้าของแต่ละประเทศโดยเฉพาะประเทศที่กำหนดหลักเกณฑ์ด้านฮาลาลหากเป็นเนื้อสัตว์หรือส่วนผสมของเนื้อสัตว์จะต้องมีใบรับรองที่ผ่านการเชือดแบบฮาลาล ดังครัวการบินไทยที่นำระบบการตรวจสอบและรับรองฮาลาลของคณะกรรมการกลาง

อิสลามแห่งประเทศไทยมาเป็นหลักประกันแก่กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นนักเดินทางจนประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจผลิตอาหารฮาลาลขึ้นเครื่องไว้บริการนักท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากตะวันออกกลางโดยตั้งเป้าจะเพิ่มยอดขายวันละ 5,000 ชุด สำหรับสนามบินดอนเมืองและ 20,000 ชุดสำหรับสนามบินสุวรรณภูมิ (วางคณา ลือโรจน์วงศ์ กรรมการผู้จัดการผู้จัดการฝ่ายครัวการบิน บริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน 2560 หมวดนวัตกรรมขนส่ง)

ประเทศไทยเริ่มมีการรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ต่างๆตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2492 หรือในสมัยของท่านจุฬาราชมนตรีต่วน สุวรรณศาสตร์ ซึ่งขณะนั้นอำนาจการตรวจสอบและออกหนังสือรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ต่างๆเป็นของจุฬาราชมนตรี (อิศรา ศานติศาสน์,2558) สืบเนื่องจากมีนักธุรกิจจากตะวันออกกลาง จากราชอาณาจักรซาอุดิอาระเบีย สาธารณรัฐอิรัก และสาธารณรัฐคูเวตมีความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารประเภทเนื้อสัตว์จากประเทศไทยนำไปจำหน่ายในประเทศของตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อไก่ แต่มีปัญหาที่โรงเชือดสัตว์หรือบริษัทคู่ค้าในประเทศไทยไม่สามารถให้หลักประกันในความเป็นฮาลาลของผลิตภัณฑ์ที่จะส่งออกได้ ถึงแม้ทางบริษัทจะยืนยันถึงความสามารถในการดำเนินการเชือดให้ถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลามก็ตาม โดยคณะนักธุรกิจกลุ่มดังกล่าวอยากให้มีการรับรองความเป็นฮาลาลโดยองค์กรศาสนาอิสลามในประเทศไทย จึงได้ขอคำปรึกษาจากจุฬาราชมนตรี ซึ่งในขณะนั้นอำนาจการตรวจสอบและออกเอกสารรับรองฮาลาลเป็นอำนาจของจุฬาราชมนตรี แต่ทางจุฬาราชมนตรีก็ไม่เคยมีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวมาก่อน จึงได้มีการประชุมเพื่อหาทางออก ผลการประชุมได้กำหนดกรอบในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวดังนี้

(1) ให้มีการให้ความรู้เรื่องฮาลาลแก่ผู้ประกอบการ

(2) ให้ความรู้แก่พนักงานเชือดสัตว์ที่เป็นมุสลิม

(3) การจัดทำคำร้องเพื่อออกหนังสือรับรอง

(4) การออกหนังสือรับรองฮาลาลจากจุฬาราชมนตรี และ

(5) การตีตราฮาลาลเป็นภาษาอาหรับลงบนบรรจุภัณฑ์ (อิศรา ศานติศาสน์,2558) และในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2524 นายประเสริฐ มะหะหมัดได้รับการโปรดเกล้าให้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีต่อจากนายต่วน สุวรรณศาสตร์ และท่านได้มีนโยบายในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงกระบวนการรับรองฮาลาลในประเทศไทย โดยให้กระบวนการรับรองฮาลาลเป็นหน้าที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ และเพื่อทำให้ระบบการตรวจรับรองมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานมากขึ้น และในวันที่ 12 มิถุนายน 2538 ท่านจุฬาราชมนตรีได้ขอจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองฮาลาลกับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ตามคำขอเลขที่ 287197, 287198 และ 287199 โดยมีการออกแบบตราสัญลักษณ์ฮาลาลที่มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน และเขียนคำว่าฮาลาลเป็นภาษาอาหรับ (حلال) กลางสี่เหลี่ยม และกรมทะเบียนการค้าได้รับจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองฮาลาล ตามสัญลักษณ์ที่ขอเป็นเครื่องหมายการค้าของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยในวันที่ 30 เมษายน 2539 ทะเบียนเลขที่ ร.47 ร.48 และ ร.49 และเป็นรูปแบบสัญลักษณ์ที่ใช้กันจนถึงปัจจุบันนี้ (การุญ กูใหญ่, 2551:23)

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาครั้งสำคัญในหน้าประวัติศาสตร์ด้านการบริหารกิจการศาสนาอิสลามโดยมีการตราพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 ขึ้นเป็นกฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารกิจการศาสนาอิสลามในประเทศไทย โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้มีทั้งหมดมี 5 หมวด และ 1 บทเฉพาะกาล รวมรายละเอียดทั้งหมด 46 มาตรา (https://www.baanjomyut.com/library/law/19.html [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2560) ซึ่งมีผลถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้าง กระบวนการบริหารจัดการ การกำหนดอำนาจหน้าที่ การสรรหาคณะกรรมการบริหารมัสยิด คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ตลอดไปถึงการคัดเลือกและสรรหาจุฬาราชมนตรี ส่วนในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจการฮาลาล พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังไม่ได้กล่าวถึงโดยตรงและครอบคลุมในสาระสำคัญของกิจการฮาลาลทั้งระบบ เพียงแต่กล่าวไว้แบบกว้างๆ ทั้งนี้เนื่องจากตามความในมาตรา 18 (9) และมาตรา 26 (13) แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการอิสลามกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (กอท.) และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (กอจ.) มีอำนาจออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม จึงหมายรวมถึงกิจการฮาลาลด้วย ดังนั้นงานด้านฮาลาลในประเทศไทยนับตั้งแต่เวลานั้นถือเป็นอำนาจตามกฎหมายของ(กอท.) และ (กอจ).หรือองค์การศาสนาอิสลามโดยตรง และเริ่มมีรูปแบบ โครงสร้าง กระบวนการ และวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการพัฒนาทั้งในเชิงคุณภาพทางวิชาการ มีการกำหนดแนวทางเพื่อการตรวจสอบ การรับรอง และการออกเครื่องหมายรับรองฮาลาล (กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ,2542:117)

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 ฉบับดังกล่าว คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศอีกหลายฉบับเพื่อพัฒนาให้เกิดความสะดวกคล่องตัวในการบริหารจัดการกับกิจการฮาลาลในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล พ.ศ.2541 ซึ่งเป็นระเบียบฉบับแรกที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 และเป็นรากฐานของการออกระเบียบฉบับอื่นๆต่อมา

2. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ.2544 ซึ่งเป็นระเบียบฉบับที่ 2 ออกเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2544 เพื่อใช้แทนฉบับแรก และระเบียบฉบับนี้ได้ปรับปรุงวิธีดำเนินการและมาตรฐานการตรวจสอบการรับรองฮาลาลของส่วนกลางและของจังหวัดให้เป็นไปในแนวเดียวกัน และมีประเด็นการตั้งคณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาล และคณะอนุกรรมการกิจการฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และมีการกำหนดขอบข่ายของฮาลาลให้รวมถึงผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภค การเชือดสัตว์ อาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์ฮาลาลและเนื้อสัตว์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศด้วย และมีการกำหนดนิยามของผู้ประกอบการให้ครอบคลุมทั้งผู้ผลิตนำเข้า ผู้ให้บริการ และผู้โฆษณา และกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องมีที่ปรึกษาและที่ปรึกษาพิเศษที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ประกอบการเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายกิจการฮาลาล

3. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ.2545 ซึ่งเป็นระเบียบฉบับที่ 3 ออกเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2545 ระเบียบฉบับนี้ได้กำหนดให้มีผู้ตรวจฮา

ลาลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้ทำหน้าที่ตรวจติดตามหรือสืบสวนหาข้อเท็จจริงของการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองฮาลาล ของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง และมีการวางจำหน่ายในท้องตลาดแล้ว และได้มอบอำนาจการรับรองมาตรฐานฮาลาลในจังหวัดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้แก่คณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลหรือคณะอนุกรรมการกิจการฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และยังให้ความสำคัญกับการศึกษาและฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการฮาลาลด้วย

4. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ.2546 ระเบียบฉบับนี้เป็นฉบับที่ 4 ออกเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคมพ.ศ.2546 รายละเอียดของระเบียบฉบับนี้ได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยในการรับรองและให้ใช้เครื่องหมายฮาลาลแก่ผู้นำเข้าสินค้าเพื่อจำหน่าย หรือผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าเพื่อใช้เป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภายในประเทศ และไม่ว่าบริษัทหรือโรงงานของผู้ประกอบการนั้นจะอยู่ในจังหวัดที่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรือไม่ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีอำนาจในการรับรองและให้ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานฮาลาล แก่บริษัทหรือโรงงานที่ผลิตสินค้าที่ไม่มีส่วนผสมที่นำเข้าจากต่างประเทศ หากมีส่วนผสมที่นำเข้าจากต่างประเทศ บริษัทที่นำเข้าจะต้องเป็นบริษัทที่ได้รับการรับรองฮาลาลจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเท่านั้น

5. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองมาตรฐานฮาลาลและการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล พ.ศ.2548 ออกเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2548 ระเบียบฉบับนี้มีรายละเอียดหลายประเด็นด้วยกัน เช่น ทำให้วิธีการตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและการรับรองฮาลาลของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและของสถาบันฮาลาลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และระเบียบฉบับนี้ได้ขยายความหมายของผลิตภัณฑ์ฮาลาล ให้ครอบคลุมสิ่งที่ผลิตขึ้นตามขั้นตอนมาตรฐานฮาลาล และผลิตภัณฑ์ฮาลาลมีความหมายครอบคลุมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค และหมายรวมถึงการผลิต การบริการ และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ฮาลาลด้วย ระเบียบฉบับนี้ได้เปลี่ยนแปลงให้การรับรองและการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานฮาลาลแก่ผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าเพื่อใช้เป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ของตนเองกลับมาเป็นอำนาจของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด หากบริษัทหรือโรงงานของผู้ประกอบการนั้นตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

6. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการฮาลาล พ.ศ. 2551 ซึ่งมีสาระสำคัญคือการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการฮาลาลขึ้นมา 1 คณะ ประกอบด้วยตัวแทนกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย 7 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนาอิสลาม 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์ 1 คน ผู้อำนวยการสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนจากกระทรวงอุตสาหกรรม อย่างละ 1 คน โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นประธาน และประธานฝ่ายกิจการฮาลาลเป็นเลขานุการ

7. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการฮาลาล พ.ศ. 2552 โดยมีการเปลี่ยนแปลงในบางประเด็น เช่นการปรับโครงสร้างคณะกรรมการบริหารกิจการฮา

ลาลใหม่ โดยประกอบด้วยกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย 7 คน ผู้แทนฝ่ายกิจการฮาลาล 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนาอิสลาม 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์อาหาร 1 คน ผู้แทนจากกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนจากกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนจากสำนักงานอาหารและยา ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อย่างละ 1 คน และผู้อำนวยการสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆอีกไม่เกิน 2 คน โดยให้คณะกรรมการบริหารเลือกประธานกันเอง ประธานฝ่ายกิจการฮาลาลเป็นเลขานุการ และผู้อำนวยการสถาบันมาตรฐานฮาลาลเป็นรองเลขานุการ คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจมากขึ้น โดยเฉพาะในการกำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายกิจการฮาลาลและสถาบันมาตรฐานฮาลาลภายใต้นโยบายเกี่ยวกับกิจการฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

8. ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเรื่องข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล พ.ศ.2554 กำหนดข้อกำหนดต่างๆในการตรวจรับรองฮาลาลเพื่อเป็นแนวทางให้แก่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดใช้ในการตรวจรับรองฮาลาล โดยมีการกำหนดบทลงโทษต่อความบกพร่องของผู้ประกอบการเป็นค่าธรรมเนียม เช่น การขอต่ออายุหลังหมดอายุการรับรอง กรณีที่มีการร้องเรียนและคณะกรรมการมีมติว่าต้องมีการตรวจสอบหาข้อเท็จจริง การตรวจสอบพบว่ามีการปนเปื้อนนยิสหนัก (สิ่งสกปรกมาก) การมีข้อบกพร่องรุนแรง และคณะกรรมการมีมติว่าต้องมีการตรวจติดตามผลการแก้ไข แต่ประกาศฉบับนี้ก็ยังไม่มีความชัดเจนในประเด็นของการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่ถูกละเมิดและไม่มีการกำหนดค่าชดเชยจากความเสียหายที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด

9. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558 โดยใช้อำนาจตามความในมาตรา18 (5) (9) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 เพื่อให้การบริหารกิจการฮาลาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ พร้อมกำหนดมาตรการและวิธีการดำเนินการตรวจสอบการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล และการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และระเบียบฉบับนี้ได้ยกเลิกระเบียบต่างๆที่ผ่านมาทั้งหมด และภายใต้ระเบียบนี้มีข้อบังคับของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินการตรวจรับรองสถานประกอบการการตรวจผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียม (สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย) ซึ่งรายละเอียดของระเบียบคณะกรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558 มีทั้งหมด 13 หมวด โดยมีรายละเอียดดังนี้

หมวดที่ 1 มี 7 ข้อ เป็นหมวดทั่วไป

หมวดที่ 2 มี 6 ข้อ กล่าวถึงการรับรองระบบงานฮาลาลและควบคุมมาตรฐานฮาลาล

หมวดที่ 3 มี 10 ข้อ กล่าวถึงหน่วยงานตรวจรับรองฮาลาลและอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล

หมวดที่ 4 มี 2 ข้อ กล่าวถึงสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย

หมวดที่ 5 มี 5 ข้อ กล่าวถึงคณะกรรมการตรวจการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลและคณะกรรมการประนีประนอม

หมวดที่ 6 มี 1 ข้อ กล่าวถึงผู้ประกอบการ
หมวดที่ 7 มี 1 ข้อ กล่าวถึงประเภทการรับรอง
หมวดที่ 8 มี 9 ข้อ กล่าวถึงการขอรับรองฮาลาลและการขอใช้เครื่องหมายฮาลาล
หมวดที่ 9 มี 5 ข้อ กล่าวถึงหนังสือรับรองฮาลาล
หมวดที่ 10 มี 9 ข้อ กล่าวถึงการควบคุมมาตรฐานฮาลาล
หมวดที่ 11 มี 2 ข้อ กล่าวถึงการร้องคัดค้าน
หมวดที่ 12 มี 2 ข้อ กล่าวถึงค่าธรรมเนียมและเงินประกัน
หมวดที่ 13 มี 12 ข้อ กล่าวถึงมาตรการลงโทษ และมีบทเฉพาะกาลอีก 1 ข้อรวมทั้งหมดเป็น 72 ข้อ โดยระเบียบนี้ออกวันที่ 24 พฤศจิกายน 2558 (สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย) และ

10. ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 อีก 3 เรื่อง คือ

1). ข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติการขอใช้เครื่องหมายรับรองะลาล และการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล บนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ปี พ.ศ.2559

2). ข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล พ.ศ.2559 และ

3). ข้อกำหนดการตรวจรับรองฮาลาลโรงเชือดสัตว์ และการชำแหละชิ้นส่วน พ.ศ.2559 โดยประกาศทั้ง3เรื่องออกในวันเดียวกัน คือวันที่23พฤษภาคม พ.ศ.2559 (สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย)

ตามระเบียบการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ.2558 ฉบับนี้ในหมวดที่ 3 ข้อ 14 วรรคหนึ่งกำหนดให้คณะกรรมอิสลามประจำจังหวัดเป็นหน่วยตรวจสอบและรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ หรือให้บริการฮาลาลแก่ผู้ประกอบการภายในจังหวัดนั้นๆ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทั้งหมด 39 จังหวัด และในวรรคสามกำหนดว่า ในกรณีจังหวัดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถเข้าไปดำเนินการตรวจรับรองภายในจังหวัดนั้น โดยจะต้องมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยตรวจและรับรองของจังหวัดนั้น ดังนั้นปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยตรวจและรับรองฮาลาลจำนวน 40 หน่วยงาน ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานฮาลาลทำหน้าที่กำหนดและประกาศใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ของประเทศให้ถูกต้องตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามและตามมาตรฐานสากล โดยคณะกรมการชุดนี้จะทำหน้าที่รับรองระบบงานแก่หน่วยงานตรวจรับรองผลิตภัณฑ์ และระเบียบหมวดที่ 7 ข้อที่ 32 ระบุว่ามีกิจการที่สามารถขอการรับรองฮาลาลได้แบ่งออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์อุปโภค 2) ผลิตภัณฑ์บริโภค 3) การเชือดสัตว์และการชำแหละ 4) การบริการอาหาร เครื่องดื่ม ครัวฮาลาล 5) ผลิตภัณฑ์ฮาลาล ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป วัตถุดิบ ส่วนผสม และหรือเนื้อสัตว์นำเข้าจากต่างประเทศ 6) การขนส่ง และการจัดการโลจิสติกส์ 7) เวชภัณฑ์ และเครื่องสำอาง 8) บรรจุภัณฑ์ 9) เอกสารเพื่อการส่งออก 10) ประเภทอื่นใดที่กรรมการเห็นชอบ ซึ่งทั้งหมดถือว่าเป็นพลวัตรที่เกิดจากพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 ทั้งสิ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาพัฒนาการของกฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการฮาลาลในประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยเริ่มมีการตรวจสอบและรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ต่างๆตั้งแต่ปี พ.ศ.2492 โดยท่านจุฬาลาราชมนตรีต่วน สุวรรณศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ.2524 ท่านจุฬาราชมนตรีประเสริฐ มะหะหมัดได้รับการโปรดเกล้าให้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีต่อจากท่านต่วน สุวรรณศาสตร์ ท่านได้ปฏิรูปกระบวนการตรวจรับรองฮาลาล โดยการโอนอำนาจการตรวจรับรองฮาลาลไปเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยด้วยเหตุผลเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในเรื่องดังกล่าวและเพื่อให้ระบบการตรวจรับรองฮาลาลมีผู้รับผิดชอบในด้านการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น และในสมัยของท่านยังได้มีการยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองฮาลาลกับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงพาณิชย์ได้รับการจดทะเบียนในเวลาต่อมา

ในปี พ.ศ.2540 ประเทศไทยได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามขึ้น คือพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 ในหมวดที่ 3 มาตรา 18 ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยใน (5) กล่าวว่ามีอำนาจออกระเบียบวิธีการดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด และใน (9) มีอำนาจออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม และในหมวดที่ 4 มาตรา 26 กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด โดยใน (13) มีอำนาจหน้าที่ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามในจังหวัด การออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามของทั้งสององค์กรดังกล่าวนั้น หมายรวมถึงการออกประกาศและให้คำรับรองฮาลาลด้วยเช่นกัน เพราะถือเป็นหนึ่งในกิจการศาสนาอิสลามที่ผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติจะต้องคุ้มครองและป้องกันไม่ให้มุสลิมตกไปบริโภคในสิ่งต้องห้ามตามหลักการศาสนาอิสลาม และเป็นการให้หลักประกันแก่ผู้ประกอบการ ผู้ผลิตในการกระจายสินค้าผลิตภัณฑ์ฮาลาลไปยังผู้บริโภคในตลาดโลก และอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศอีกหลายฉบับ เพื่อเป็นแนวทางและรูปแบบในการปฏิบัติงานด้านกิจการฮาลาลในประทศไทย ซึ่งทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการของกฎระเบียบว่าด้วยฮาลาล หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการฮาลาลในประเทศไทยที่ดำเนินมาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2492 จนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ.2561) รวมระยะเวลา 69 ปี

สรุป

จากการศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการของกฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทยหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรองฮาลาลในประเทศไทยในระยะ 69 ปี จะเห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ในช่วงแรกขาดการพัฒนาที่เหมาะสม ขาดรายละเอียด รูปแบบที่ชัดเจน และต้องใช้เวลามากถึง 49 ปี กว่าจะได้มีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาเป็นพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 ถึงแม้จะมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับกิจการฮาลาลน้อยมากหากเทียบกับพระราชบัญญัติอื่นที่ออกมาเพื่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติกิจการฮัจย์ที่ออกมาว่าด้วยเรื่องฮัจย์ โดยมีรายละเอียดและเงื่อนไขที่อธิบายไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนั้น หรือพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย หรืออื่นๆ เพราะในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 มีเพียง 2

มาตราเท่านั้นที่กล่าวถึงคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม ซึ่งก็ได้หมายรวมถึงกิจการด้านฮาลาลด้วยเช่นกัน แม้จะไม่ได้ระบุไว้โดยตรงก็ตาม

หลังจากนั้นจนถึงปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทยก็ไม่ได้มีการปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขแต่อย่างใดอีกเลย มีเพียงแต่การออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศที่ออกโดยคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์ศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 เท่านั้นที่ออกมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการฮาลาลในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะวิจัย

1. ควรศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้กฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย
2. ควรศึกษาวิเคราะห์ขอบข่าย อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลในคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และในคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลต่างของผู้ประกอบการระหว่างก่อนและหลังการได้รับการรับรองฮาลาล

บรรณานุกรม

การุญ กูใหญ่. 2551. **ประเทศไทยกับการผลิตอาหารฮาลาล ในสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย.**คู่มือแนะนำฮาลาล หะรอม.กรุงเทพมหานคร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร

กรมปศุสัตว์ กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ (2558)

กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **คู่มือการบริหารมัสยิดและชุมชน** โรงพิมพ์การศาสนา ถนน บำรุงเมือง เขตป้อมปราบ กรุงเทพมหานคร

.ธีรินทร์ เกตุวิชิต. 2561. "ปัจจัยของผู้ประกอบการ การสนับสนุนของภาครัฐ ประสิทธิผลการบริหารจัดการระบบ และการแข่งขันที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์" **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**.13(1)ม.ค.-เม.ย.2561

สาริกา ค้าสุวรรณ, 2553 **รายงานการวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์อาหารฮาลาลไทยในกลุ่มผู้บริโภคมุสลิมตะวันออกกลาง** ศูนย์นโยบายเพื่อการพัฒนา คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. 2558. **ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ.2558**

สมยศ หวังอับดุลเลาะ. 2557. **บทความวิจัยการพัฒนาทักษะการเลือกบริโภคอาหารฮาลาลของชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานคร.**

สมาคมศิษย์เก่าอาหรับ. 1419. **พระมหาคัมภีร์อัลกุร อานพร้อมความหมายภาษาไทย**, มาดีนะฮฺ ศูนย์กษัตริย์ฟะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุร อาน

วางคณา ลือโรจน์วงศ์ กรรมการผู้จัดการฝ่ายครัวการบิน บริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน), หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน 2560 หมวดนวัตกรรมขนส่ง)

อิศรา ศานติศาสน์. 2558. **รายงานวิจัยเรื่อง ทิศทางใหม่ของการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลไทยในอาเซียน** ศูนย์นโยบายโลกมุสลิม คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

Al-Bukh**ā**riy. 2008. **Sahea al-Bukh**ā**riy** Maktab al-Nadali al-Tahkek wa al-Talif, Egypt.

Wahbah al-Zuhyly. 1991. **Al-Thafsir al- Munier** Bairut Labanon.Dar al-Fiqri al- Muassasah

------ 1984. **Al-Minhaj fī Sharhi sahea muslim** Bairut Labanon.Dar al-kair

(https://www.baanjomyut.com/library/law/19.html [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2560)

วารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
หลักเกณฑ์และคำชี้แจงสำหรับการเขียนบทความวิชาการ หรือ บทความวิจัย

วารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการแก่สาธารณชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนองค์ความรู้ และแนวปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ทางกองบรรณาธิการวารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จึงได้กำหนดระเบียบการตีพิมพ์บทความดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1 บทความที่มีความประสงค์จะลงตีพิมพ์ในวารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ต้องเป็นบทความใหม่ ไม่คัดลอกจากบทความอื่นๆ และเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารอื่นมาก่อน

ข้อที่ 2 ประเภทบทความวิชาการและบทความวิจัย ในส่วนบทความวิจัยนั้น ผู้ที่มีความประสงค์จะลงตีพิมพ์ในวารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี บทความนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อที่ 3 บทความดังกล่าวต้องชี้แจงให้กับกองบรรณาธิการวารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี เพื่อพิจารณา สรรหาผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทความ

ข้อที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ ต้องมีสาขาชำนาญการที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อบทความที่จะลงตีพิมพ์ในวารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ข้อที่ 5 การประเมินบทความวิชาการต้องประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยหนึ่งท่าน และต้องมีคุณวุฒิในระดับปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาชำนาญการนั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านวิชาการการศึกษาหรือการทำวิจัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคมาการศึกษา

ข้อที่ 6 ทัศนะและข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ถือเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละท่าน ทางกองบรรณาธิการเปิดเสรีด้านความคิด และไม่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

การเตรียมต้นฉบับสำหรับการเขียนบทความวิชาการ หรือบทความวิจัย ในวารสาร อัล-นูร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

1. วารสาร อัล-นูร เป็นวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ได้จัดพิมพ์ ปีละ 2 ฉบับ
2. บทความที่จะลงตีพิมพ์ในวารสาร อัล-นูร จะต้องจัดส่งในรูปแบบไฟล์ และสำเนา ตามที่อยู่ดังนี้

   กองบรรณาธิการวารสาร อัล-นูร
   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
   135/8 ม. 3 ต. เขาตูม อ. เมือง จ. ปัตตานี
   94160 / ตู้ปณ. 142 อ.เมือง จ.ยะลา 95000
   โทร: 073-418610-4 ต่อ 124 แฟกซ์: 073-418615-16

3. บทความวิชาการสามารถเขียนได้ในภาษา มลายู (รูมี/ยาวี), อาหรับ, อังกฤษ, หรือ ภาษาไทย และ บทความต้องไม่เกิน 12 หน้า
4. แต่ละบทความต้องมี บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทคัดย่อต้องมีจำนวนคำ ประมาณ 200-250 คำ
5. บทความภาษามลายู ต้องยึดหลัดตามพจนานุกรมภาษามลายู ที่ได้รับรองและยอมรับจากสถาบันศูนย์ภาษาประเทศมาเลเซีย
6. บทความดังกล่าวต้องเป็นบทความใหม่ ไม่คัดลอกจากบทความอื่นๆ และเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารอื่นมาก่อน
7. การเขียนบทความต้องคำนึงถึงรูปแบบดังนี้

   7.1 บทความภาษาไทย พิมพ์ด้วยอักษร TH Saraban AS ขนาด 16
   7.2 บทความภาษาอาหรับ พิมพ์ด้วยอักษร Arabic Traditional ขนาด 16

7.3 บทความภาษามลายูยาวี	พิมพ์ด้วยอักษร	Adnan Jawi Traditional	ขนาด 16
7.4 บทความภาษามลายูรูมี	พิมพ์ด้วยอักษร	TH Niramit AS	ขนาด 16
7.5 บทความภาษาอังกฤษ	พิมพ์ด้วยอักษร	TH Niramit AS	ขนาด 16

8. ใช้ฟรอนท์ Arial Narrow Transliterasi สำหรับชื่อและศัพท์ที่เป็นภาษาอาหรับ ที่เขียนด้วยอัขระ รูมี ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยได้ใช้ หากบทความนั้นได้เขียนด้วยภาษาไทย มลายูรูมี และ ภาษาอังกฤษ

รายละเอียดอื่นๆ

1. ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ ควรคัดเลือกเฉพาะที่สำคัญ และต้องแยกออกจากเนื้อเรื่องหน้าละรายการ
2. ในส่วนของเอกสารอ้างอิงให้ใช้คำว่า บรรณานุกรม
3. สำหรับชื่อหนังสือให้ใช้เป็นตัวหนา (**B**)
4. ในส่วนของอายะฮฺอัลกุรอ่านให้ใส่วงเล็บปิด-เปิด ﴿.....﴾ และสำหรับอายะฮฺอัลกุรอ่านที่มากกว่าหนึ่งบรรทัดให้จัดอยู่ในแนวเดียวกัน
5. ในส่วนของฮาดีษให้ใส่เครื่องหมายคำพูด "....." และสำหรับอัลฮาดีษที่มากกว่าหนึ่งบรรทัดให้จัดอยู่ในแนวเดียวกัน
6. ในส่วนของคำพูดบรรดาอุลามาอฺหรือนักวิชาการไม่ต้องใส่เครื่องหมายใดๆ
7. ให้จัดลำดับบรรณานุกรมเป็นไปตามลำดับภาษาของบทความนั้นๆ
8. ให้ใช้อ้างอิงอายะฮฺอัลกุรอ่านดังนี้ อัลบะเกาะเราะห์, 2:200
9. ใช้คำว่าบันทึกโดย แทนคำว่ารายงานโดย ตัวอย่าง (บันทึกโดย อัล-บุคอรีย์ เลขที่:213)
10. และการเรียงลำดับในการอ้างอิงหนังสือดังนี้ ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อหนังสือ. ชื่อผู้แปล. สถานที่พิมพ์. สำนักพิมพ์.
11. ให้ใส่วุฒิการศึกษาเจ้าของบทความ ที่ปรึกษา ที่ปรึกษาร่วมสำหรับในส่วนของบทความวิจัย ใน Foot Note ทั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

อับดุลอาซิส แวนาแว* และ มุฮำหมัดซากี เจ๊ะหะ**

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาชะรีอะฮฺ (กฎหมายอิสลาม) คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

**ดร. (หลักนิติศาสตร์) ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำสาขาวิชาชะรีอะฮฺ คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

*Abdulaziz waenawae, & **Muhaammadzakee Cheha

**Graduate Student, Department of Shariah, Faculty of Islamic Studies, Yala Islamic University.

** Asst. Prof. Ph.D. (in Law) อาจารย์ประจำสาขาวิชาชะรีอะฮฺ คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

บทความทั่วไปและบทความวิจัย

1.ชื่อเรื่อง

2.ผู้แต่ง

3.บทคัดย่อ

4.คำสำคัญ

5.บทนำ

6.เนื้อหา (วิธีดำเนินการวิจัยสำหรับบทความวิจัย)

7.บทสรุป (สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยสำหรับบทความวิจัย)

8.บรรณานุกรม

บทวิพาทษ์หนังสือ/Book Review

1.หัวข้อที่วิพาทษ์

2.ชื่อผู้วิพาทษ์ หรือผู้ร่วมวิพาทษ์ (ถ้ามี)

3.เนื้อหาการวิพาทษ์หนังสือ

4.ข้อมูลทางบรรณานุกรม

การอ้างอิงในบทความ มีดังนี้

1.<u>ตัวอย่างการอ้างอัลกุรอ่านในบทความ</u>:

﴿ อายะฮฺ อัลกุรอ่าน..... ﴾

(อัล-บะเกาะเราะห์, 73: 20).

2.<u>ตัวอย่างการอ้างหะดีษในบทความ</u>:

“บทหะดีษ.....”

(บันทึกโดย อัล-บุคอรีย์ , หะดีษเลขที่: 2585)

2.<u>ตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรม</u>:

Ibn Qudamah, ᶜAbdullah bin Ahmad. (1994). *al-Mughni*. Beirut: Dar al-Fikr.

Ahmad Fathy. (2001). *Ulama Besar Dari Patani*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.

Mohd. Lazim Lawee. (2004). *Penyelewengan Jemaah Al-Arqam dan Usaha Pemurniannya*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.

นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ. (2550). *การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

AL-NUR JOURNAL
วารสาร อัล-นูร
Vol.14 No.27
July – December
2019

บทความวิจัย / Research Articles

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี
ซูไอดา สะมะแอ, อะห์มัด ยีสุ่นทรง.....1-22

การศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ปรีดา เบ็ญคาร.....23-36

ปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
นิเลาะ นิเฮง, สันติ บุญภิรมย์.....37-49

การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
วัฒนชัย เนสะและ, อะห์มัด ยีสุ่นทรง.....51-62

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ฐนกร สองเมืองหนู่, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล, มนสิช สิทธิสมบูรณ์.....63-73

การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม และเมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
รจนา จันทร์กอง, ชาติชาย ม่วงปฐม, จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต, วัชรีย์ ร่วมคิด.....75-92

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
จุรีรัตน์ เสนาะกรรณ, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล.....93-106

การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กมลชนก วงษ์ปัจฉิม.....107-124

HIKMAH Training Model: Fostering Creative Leadership for School Administrators of Islamic Private Schools in Southern Province of Thailand
Niloh Wae-u-seng, Abdulhakam Hengpiya, Samsoo Sa-U.....125-141

A Student-Involvement of Video Production Model to Enhance English Listening and Speaking Skills. A case study of Undergraduate Students at a Thai Private Institution
Norinee Benchawong, Athipat Cleesuntorn.....143-152

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการชำระเงินด้วย QR Code ร้านมนต์นมสด สาขาเชียงใหม่
ชำนาญ เงินดี, หทัยชนก วนิศรกุล.....153-170

Domestic Violence Against Wives in the Context of "male marginality" in Aceh, Indonesia
Salamah Longsatia.....171-181

Model Confirmotory Factor Analisi (CFA) Kesan Strategi Kepimpinan Terhadap Kecemerlangan Sekolah diperantarakan oleh Atribut Pengetua Berkesan di Selatan Thailand
Farid Abdullahhasan, Siti Salwa Mohd. Noor.....183-204

การจัดการเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจเต็นท์รถยนต์มือสองในพื้นที่จังหวัดยะลา
อุสมาน กะลูแป, นิรันดิ์เกียรติ ลิ่วคุณูปการ.....205-218

ค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่งเสริมการให้บริการประชาชนสำหรับการบริหารจัดการยุคดิจิทัลของกรุงเทพมหานคร
วิรัช วิรัชนิภาวรรณ.....219-237

วิเคราะห์พัฒนาการของกฎระเบียบว่าด้วยฮาลาลในประเทศไทย
หมัดอูเส็น หมัดหมัน, มะรอนิง สาแลมิง.....239-251